

สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ

นางสาวมนัสชล หิรัญรัตน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAI WIKIPEDIA AND COMMUNICATING KNOWLEDGE TO THE PUBLIC

Miss Manutchol Hirunrut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ

โดย

นางสาวมนัสชล หิรัญรัตน์

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยูล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ ชำวีจิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต)

..... กรรมการ
(นายธวัชชัย ตุลยสุจริต)

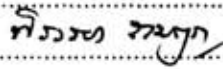
มนัสชล หิรัญรัตน์ : สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ
(THAI WIKIPEDIA AND COMMUNICATING KNOWLEDGE TO THE PUBLIC)

อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต, 169 หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของสารานุกรมเสรีหลายภาษาบนอินเทอร์เน็ตที่ชื่อวิกิพีเดีย (www.wikipedia.org) โดยเลือกศึกษาเฉพาะเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทย (th.wikipedia.org) และศึกษาเฉพาะพัฒนาการ ลักษณะของเนื้อหา ลักษณะการใช้งาน และความคิดเห็นของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยเท่านั้น โดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์เนื้อหา และการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพกว้างและลึกของการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทย โดยทำการเก็บข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2550

ผลการศึกษาพบว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยมีพัฒนาการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงช่วงที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงเริ่มสร้าง ช่วงพัฒนา และช่วงปรับปรุงคุณภาพ โดยมีแนวโน้มที่ผู้ใช้เว็บไซต์มีจำนวนมากขึ้นและเนื้อหาในเว็บไซต์ก็มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยมีลักษณะเป็นสารานุกรมออนไลน์ที่ผู้ใช้สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาและแบ่งปันความรู้อย่างสมดุลงด้วยลิขสิทธิ์เสรี GFDL มุมมองที่เป็นกลาง และนโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา ในขณะที่ผู้ใช้ยังมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในปริมาณน้อย มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยในระดับปานกลาง โดยใช้ประโยชน์เว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารมากที่สุด และมีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์เว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยในระดับปานกลาง

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2549.....

488 51263 28 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORDS : WIKIPEDIA / THAI WIKIPEDIA / FREE ENCYCLOPEDIA/ ONLINE /
COMMUNICATING KNOWLEDGE / KNOWLEDGE-BASED SOCIETY

MANUTCHOL HIRUNRUT : THAI WIKIPEDIA AND COMMUNICATING
KNOWLEDGE TO THE PUBLIC. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
PIRONGRONG RAMASOOTA, Ph.D., 169 pp.

This research mainly focuses on the study of online encyclopedia named Wikipedia (www.wikipedia.org) which emphasizing on Wikipedia Thai edition (th.wikipedia.org). The research methodology includes studying and analyzing system structure, content development, contents themselves, and discussions which is abutment of articles' development. The interviews and survey were also conducted during February to April 2007.

The findings indicated that the Thai Wikipedia development can be divided into three periods: Building period, Developing period, and Quality Control period. The number of editors and visitors has been increased over the period of time as same as the enhancement of articles' quality and quantity. Wikipedia is an online collaboration encyclopedia that everyone can edit. The editors are able to share knowledge representing neutral point of view which is later to distribute freely under GNU Free Documentation License (GFDL). At present, from the interview and survey results, Thai Wikipedia web site has only moderate reliability and gratification to its users who use Wikipedia mostly for the purpose of learning and researching. Meanwhile, only a small number of users participate in editing content on the web site.

Department.....Journalism..... Student's signature.....*Manal Hint*
Field of study.....Journalism..... Advisor's signature.....*Pirong Rasmak*
Academic year.....2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ หากขาดการสนับสนุนจากท่านเหล่านี้ ลำดับแรก ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. พิงรอรอง รามสูต ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และสละเวลาอันมีค่าเพื่อเอาใจใส่ และให้คำแนะนำที่ดีกับลูกศิษย์คนนี้เสมอมา ตลอดจนช่วยตรวจทาน แก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ขอขอบพระคุณ ผศ. ณรงค์ ขำวิจิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ได้ให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา รวมถึง คุณธวัชชัย ดุยสุจจริต ผู้ดูแลเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ในความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์แบบยิ่งขั้น นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. ดวงกมล ซาติประเสริฐ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเอาใจใส่ลูกศิษย์ทุกคนด้วยความเต็มใจ และ ผศ. อริยา อรุณินท์ ที่คอยรับฟังปัญหา ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งเสมอมา

ขอขอบคุณพี่นาย พี่ไอ้ และพี่ฝน ที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือต่างๆ อยู่เสมอ ขอขอบคุณ พี่อ้อ พี่ลักษณ์ ยิว เป้ง แอม (ภัทรমন) แอม (นฤมล) หลิน กีบ เต็ง เอ พี แพรว พลอย และอาร์ท เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโททั้ง 14 คน ที่คอยช่วยเหลือ รับฟังปัญหาและไม่เคยทอดทิ้งกัน ขอขอบคุณเพื่อนๆ มธ. เติ้ล แก๊ส ม้อบ ตาล ดาว เลย์ โบว์ นัท และน้องต๋อง ที่คอยเป็นกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณพี่ไอ้ต และเพื่อนๆ จากเว็บไซต์กระปุก ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจกันเสมอ ขอขอบคุณคุณมานพ ผู้ดูแลเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา จนทำให้การเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงด้วยดี และต้องขอขอบคุณผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และที่ขาดไม่ได้คือขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนๆ ในครอบครัว ที่ห่วงใยและเป็นกำลังใจที่แสนดีมาตลอดชีวิต น้ำใจอันบริสุทธิ์เหล่านี้ เป็นแรงใจสำคัญให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เริ่มต้นขึ้น และเสร็จสมบูรณ์ในที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดสังคมอุดมปัญญา หรือ สังคมแห่งการเรียนรู้.....	8
แนวคิดการสื่อสารความรู้.....	10
แนวคิดอินเทอร์เน็ตในการศึกษา.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และอินเทอร์เน็ต.....	20
ทฤษฎีและแนวคิดการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์.....	25
แนวคิดพื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซ.....	27
แนวคิดประโยชน์สาธารณะ.....	28
แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร.....	31
ทฤษฎีและแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ.....	33
แนวคิดเกี่ยวกับสารานุกรม.....	35
แนวคิดและนโยบายของสารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทย	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
กรอบแนวคิด.....	46

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	47
	ประชากร.....	47
	กลุ่มตัวอย่าง.....	48
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
	การกำหนดค่าคะแนน.....	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4	ผลการวิจัย.....	57
	ส่วนที่ 1 พัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	58
	ส่วนที่ 2 ลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	82
	ส่วนที่ 3 กระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	94
	ส่วนที่ 4 ความเชื่อถือต่อเนื้อหา การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ใช้ เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	97
	ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรค.....	108
	ส่วนที่ 6 ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์เนื้อหา.....	112
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	118
	สรุปผลการวิจัย.....	118
	อภิปรายภาพรวม.....	128
	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	131
	ข้อเสนอแนะ.....	131
	รายการอ้างอิง.....	131
	ภาคผนวก.....	131
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	169

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงข้อกำหนดในการใช้งานเนื้อหาที่มีทรัพย์สินทางปัญญารูปแบบต่างๆ คุ่มครอง.....	41
2. แสดงหลักเกณฑ์การจัดระดับบทความ.....	79
3. แสดงจำนวนเนื้อหาในรูปแบบการมีส่วนร่วม.....	82
4. แสดงค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง.....	83
5. แสดงจำนวนร้อยละของลักษณะการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง.....	84
6. แสดงจำนวนเนื้อหาในลักษณะการปฏิบัติตามนโยบายด้านลิขสิทธิ์.....	85
7. แสดงจำนวนการนำเสนอด้วยมุมมองที่เป็นกลางในบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียง.....	87
8. แสดงจำนวนเนื้อหาที่มีความเป็นสารานุกรม.....	89
9. แสดงจำนวนเนื้อหาที่มีความเป็นสารานุกรมด้านมีประโยชน์ต่อส่วนรวม.....	91
10. แสดงจำนวนเนื้อหาที่แสดงถึงการบรรลุถึงข้อตกลงที่เป็นกลาง.....	94
11. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	98
12. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	98
13. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	99
14. แสดงจำนวนร้อยละของช่องทางที่ทำให้รู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง.....	99
15. แสดงจำนวนร้อยละของช่องทางที่ใช้เข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นประจำของกลุ่มตัวอย่าง.....	100
16. แสดงความถี่ในการเปิดรับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง.....	100
17. แสดงค่าเฉลี่ยของความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง.....	102
18. แสดงร้อยละของลักษณะการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง...	104
19. แสดงร้อยละของการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อ 4 ประการของกลุ่มตัวอย่าง.....	105
20. แสดงค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง...	107
21. แสดงระดับของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ในความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อ 4 ประการ.....	107
22. แสดงข้อสังเกตในคุณลักษณะของบทความเรื่อง "รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549"	112

ตารางที่	หน้า
23. แสดงข้อสังเกตในคุณลักษณะของบทความเรื่อง “สนธิ ลิ้มทองกุล”	114
24. แสดงข้อสังเกตในคุณลักษณะของบทความเรื่อง “ทักษิณ ชินวัตร”	115
25. แสดงข้อสังเกตของพัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในแต่ละช่วง.....	119
26. แสดงความสอดคล้องของแนวคิดการสื่อสารความรู้และเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	125

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1. แสดงช่วงเริ่มสร้างของแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้และจำนวนบทความในแต่ละช่วง.....	58
2. แสดงข้อความที่ปรากฏครั้งแรกในหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	59
3. แสดงบทความแรกในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	60
4. แสดงเมนูต่างๆ ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ก่อนมีการแปลเป็นภาษาไทย.....	60
5. แสดงเมนูต่างๆ ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย หลังแปลเป็นภาษาไทย.....	61
6. แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงเริ่มสร้าง.....	62
7. แสดงหน้านโยบายและแนวปฏิบัติของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงเริ่มสร้าง.....	63
8. แสดงช่วงพัฒนาของแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้และจำนวนบทความในแต่ละช่วง.....	64
9. แสดงหน้านโยบายและแนวปฏิบัติของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงพัฒนา.....	64
10. แสดงแม่แบบ:โครง.....	65
11. แสดงแม่แบบ:เก็บกวาด.....	65
12. แสดงแม่แบบ:ลบ.....	66
13. แสดงแม่แบบ:ตรวจลิขสิทธิ์.....	66
14. แสดงแม่แบบ:ละเมิดลิขสิทธิ์.....	66
15. แสดงแม่แบบ:ตรวจความเป็นกลาง.....	67
16. แสดงแม่แบบ:ไม่เป็นกลาง.....	67
17. แสดงแม่แบบ:โฆษณา.....	67
18. แสดงแม่แบบ:อดีตชีวประวัติ.....	67
19. แสดงแม่แบบ:ตรวจสอบความถูกต้อง.....	68
20. แสดงแม่แบบ:สั้นมาก.....	68
21. แสดงแม่แบบ:ไม่เป็นสารานุกรม.....	68
22. แสดงแม่แบบ:เสียดร.....	68
23. แสดงแม่แบบ:ระวังเด็ก.....	68
24. แสดงแม่แบบ:ปัจจุบัน.....	69
25. แสดงตัวอย่างบทความที่มีการใช้แม่แบบ หรือ “ติดป้าย”	69
26. แสดงแม่แบบ:เชื่อมโยงหัวข้อ.....	69

รูปภาพที่	หน้า
27. แสดงแม่แบบ:ไม่ทราบสถานะลิขสิทธิ์.....	70
28. แสดงแม่แบบ:ภาพที่อาจจะละเมิดลิขสิทธิ์.....	70
29. แสดงแม่แบบ:ภาพภายใต้สัญญาอนุญาต GFDL.....	70
30. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความคัดสรร.....	71
31. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการร้านการ์ตูน.....	72
32. แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงพัฒนา.....	73
33. แสดงช่วงปรับปรุงคุณภาพของแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้และจำนวนบทความในแต่ละช่วง.....	74
34. แสดงหน้าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของผู้ใช้วิกิพีเดียที่ติดตั้งสคริปต์จัดให้.....	76
35. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความคุณภาพ.....	77
36. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการบทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550	77
37. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในสถานีย่อย:สถาบันอุดมศึกษาไทย.....	78
38. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการวิกิประเทศ.....	78
39. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในสถานีย่อย:ฟุตบอล.....	78
40. แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการบทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ที่จัดระดับการเขียนบทความแล้ว.....	79
41. แสดงแม่แบบ:ต้องการอ้างอิง.....	80
42. แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงปรับปรุงคุณภาพ.....	81
43. แสดงการร้องเรียนเรื่องลิขสิทธิ์ของผู้ใช้ที่ไม่เข้าใจลิขสิทธิ์เสรี GFDL.....	86
44. แสดงบทความและวิกิลิงก์ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	90
45. แสดงหน้าอภิปรายในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย จากบทความเรื่อง “เสือ“.....	95
46. แสดงการโหวตและการสรุปผลในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	96
47. เปรียบเทียบบทความปกติและบทความถูกก่อกวนในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	109
48. แสดงการสื่อสารที่ขาดความต่อเนื่อง และขาดปฏิสัมพันธ์ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย.....	111
49. แสดงการพูดคุยและอภิปรายในบทความเรื่อง “รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549”	113
50. แสดงการโหวตในบทความเรื่อง “รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549”	114
51. แสดงการพูดคุยอภิปรายและโหวตให้ล็อกหน้าในบทความเรื่อง “สนธิ ลิ้มทองกุล”.....	115

รูปภาพที่	หน้า
52. แสดงการพุดคุยและอภิปรายในบทความเรื่อง “ทักษิณ ชินวัตร”.....	116
53. แสดงเนื้อหาที่ไม่ถูกปิดกั้นด้วยการเซ็นเซอร์.....	117
54. แสดงการพุดคุยในบทความที่มีความเห็นว่าควรปิดกั้นด้วยการเซ็นเซอร์.....	117

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ทุกๆ ปีนิตยสารไทม์ (TIME) ของอเมริกา จะมีการคัดเลือกบุคคลแห่งปี หรือ Person of the year ซึ่งมักจะเป็นบุคคลสำคัญแห่งวงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง แต่ในปี 2006 ไทม์ กำหนดให้ตำแหน่งบุคคลสำคัญแห่งปีเป็นของ "You" หรือ "คุณ" โดยให้เหตุผลว่าคุณทุกคน ซึ่งเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกำลังนำพาโลกเข้าสู่ยุคใหม่ เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเป็นของประชาชน ไม่ใช่เป็นของสื่อใดสื่อหนึ่ง ซึ่ง "คุณ" มีส่วนส่งเสริมให้เว็บไซต์ที่ผู้ใช้สามารถต่อเติมแก้ไขเนื้อหาได้ อาทิ ยูทูป (YouTube), มายสเปซ (MySpace) และ วิกิพีเดีย (Wikipedia) ได้เจริญเติบโตและทรงอิทธิพลมากขึ้นทุกที จนกลายเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในโลกยุคสมัยใหม่

ไทม์ชี้ว่ายูทูปถือเป็นพายุลูกล่าสุดที่ปฏิวัติโลกอินเทอร์เน็ต โดยสร้างเสน่ห์ดึงดูดใจผู้ใช้หลายล้านคน และทำให้ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ได้เงินเป็นจำนวนมหาศาลถึง 1,650 ล้านดอลลาร์ จากการขายกิจการเว็บดังกล่าวให้กับบริษัทกูเกิล

นอกจากนั้น เว็บไซต์อื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกันอย่าง มายสเปซ และ วิกิพีเดีย ถือเป็นตัวอย่างที่โดดเด่น เพราะผู้ใช้ทั่วไปก็สามารถอัปโหลดข้อมูลออนไลน์ด้วยตนเอง รวมถึงสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นได้เอง แทนที่จะต้องพึ่งพาเว็บมาสเตอร์อย่างในกรณีเว็บไซต์ทั่วไป ซึ่งอาจสะท้อนถึงการผูกขาดทางความรู้ (monopoly of knowledge) ในอินเทอร์เน็ตในลักษณะหนึ่ง

วิกิพีเดีย คือ รูปแบบใหม่ทางการสื่อสารที่พลิกโฉมปรากฏการณ์การผูกขาดความรู้ ดังกล่าวไม่ได้มีเพียงนักวิชาการ สถาบันการศึกษา หรือสื่อสารมวลชนเท่านั้นที่จะเป็นผู้สร้างและเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ สำหรับวิกิพีเดีย ใครก็ได้ที่มีความรู้ในเรื่องใดก็ได้ สามารถเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นสู่สาธารณะผ่านเว็บไซต์วิกิพีเดีย

จากการคัดเลือกบุคคลแห่งปีของนิตยสารไทม์ข้างต้น บ่งบอกว่าอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์รูปแบบใหม่ดังกล่าว สามารถเป็นตัวกลางการสื่อสารความรู้จากมนุษย์สู่มนุษยชาติได้เป็นอย่างดี

ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุค "สังคมอุดมปัญญา" ที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสังคมยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545 – 2547 มีเป้าหมายการพัฒนา ICT เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ และเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ หรือ "สังคมอุดมปัญญา" (knowledge-based society) ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญคือ "การเรียนรู้ตลอดชีวิต" การปรับเปลี่ยนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้จะต้องให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ อินเทอร์เน็ตจึงเป็นช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายน้อย ในยุคสังคมอุดมปัญญาเช่นนี้

แพทรีเซีย เซนน์ เบรวิก และ กอร์ดอน จี (Patricia Senn Breivik and E. Gordon Gee, 1999) กล่าวว่า "ยุคแห่งข้อมูลข่าวสารต้องถือเป็นยุคของการพึ่งพากันทั่วโลกด้วย เราอยู่ในโลกที่ทุกสิ่งทุกอย่างเชื่อมต่อกับทุกๆ สิ่งบนโลกใบนี้ เพื่อที่จะจัดการกับความซับซ้อนที่เกิดขึ้นทั่วโลกจากประชากรไม่ว่าจะชาติใดศาสนาใด พวกเราทั้งหมดไม่ว่าจะมีการศึกษาหรือไม่ จึงจำเป็นต้องเปิดมุมมองให้กว้างไปกว่าความรู้-ความชำนาญเฉพาะทาง หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือแม้แต่ความเป็นชาติของตน เป็นที่ชัดเจนว่าในอนาคต พวกเราและมหาวิทยาลัยต่างๆ ของเรา จะต้องเชื่อมต่อกันทางความรู้ ความชำนาญ และเชื่อมต่อกันระหว่างหน่วยงานมากขึ้น ความเกี่ยวข้องกันนั้นยากที่จะคาดเดาได้ถูกเลยทีเดียว"

บิลล์ เกตส์ (Bill Gates, 1999) อภิมหาเศรษฐีผู้ก่อตั้งบริษัทไมโครซอฟต์ บริษัทซอฟต์แวร์มูลค่ามหาศาลที่สุดในโลก ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Business@the Speed of Thought ว่า "อินเทอร์เน็ตจะสร้างสวรรค์พื้นที่อันเป็นสากลสำหรับสารสนเทศในรูปแบบใหม่ เพื่อแบ่งปันกันใช้ทำงานร่วมกัน และทำการพาณิชย์ อินเทอร์เน็ตจะจัดให้มีสื่อที่จะรองรับความเร็วและความเป็นเทคโนโลยีของเครื่องรับโทรทัศน์และโทรศัพท์ และผนวกสองสิ่งนี้กับการสื่อสารสองมิติ ด้วยความกว้างและลึกของคุณลักษณะของการสื่อสารด้วยกระดาษ ยิ่งไปกว่านั้น ยังเพิ่มเติมความสามารถในการค้นหาสารสนเทศ และการตั้งผู้คนที่มีความสนใจร่วมกันให้ได้มาสื่อสารกัน ซึ่งเป็นความคิดที่ใหม่เอี่ยมอย่างยิ่ง"

ไมเคิล เดลล์ (Michael Dell, 1999) ประธานและหัวหน้าเจ้าหน้าที่บริหารของ Dell Computer Corporation บริษัทคอมพิวเตอร์ยักษ์ใหญ่ของสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า "อินเทอร์เน็ตคือตัวนำการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าของธุรกิจสารสนเทศขณะนี้ ขอขอบคุณอินเทอร์เน็ต ปริมาณของข้อมูล

และความเร็วในการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้สูงขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ การไหลของข้อมูลอย่างรวดเร็วและรุนแรงช่วยประหยัดทั้งเวลาและเงิน อินเทอร์เน็ตช่วยเปลี่ยนแปลงองค์กร เพราะมันได้ทำลายกิจกรรมที่ต้องใช้กระดาษไป ทำให้เกิดความเสมอภาค และทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันในระดับโลก”

ประเวศ วะสี ราชภัฏราชมงคล ได้กล่าวไว้ในมติชนรายสัปดาห์ 23-29 พ.ค. 2546 ว่า “ถ้าทุกคนและทุกหน่วยในสังคมมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ก็จะทำให้มีปัญหาเพื่อทำให้ถูกต้องได้ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องสร้างระบบข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตและการทำงาน โดยทำความรู้แต่ละเรื่องให้ชัดเจน แม่นยำ เข้าใจง่าย มีประโยชน์จริง และลดทุนสนเทสลง ความรู้ทางข้อมูลข่าวสารอาจอยู่ในรูปของการมีหนังสือดีๆ ให้มากพอ รัฐบาลต้องทำให้หนังสือราคาถูกเหมือนที่รัฐบาลอินเดียทำ พัฒนาหนังสือพิมพ์ให้เป็นแหล่งความรู้ ไม่ใช่มีแต่ความเห็นเท่านั้น ต้องมีห้องสมุดชุมชน มีพิพิธภัณฑ์มากๆ รวมทั้งความรู้ในอินเทอร์เน็ต”

ด้วยเหตุผลต่างๆ ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจเว็บไซต์วิกิพีเดีย ในฐานะตัวกลางการสื่อสารความรู้ออนไลน์ ในยุคสังคมอุดมปัญญา ที่เปิดเสรีให้ผู้ใช้ทุกคนสามารถถ่ายทอดและค้นหาข้อมูลความรู้เรื่องใดๆ ที่ต้องการได้อย่างไม่สิ้นสุด

จิมมี เวลส์ (Jimmy Wales, 2006) ประธานมูลนิธิวิกิมีเดีย และผู้ก่อตั้งวิกิพีเดีย อธิบายว่า วิกิพีเดียเป็นสารานุกรมเสรี (free-licensed encyclopedia) ที่เขียนโดยอาสาสมัครล้วนๆ ในหลายภาษา หนึ่งในคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของวิกิพีเดียคือ อนุญาตให้คนคัดลอก เผยแพร่ และแก้ไขเนื้อหาในนั้น เขาไปจำหน่ายหรือแจกฟรีก็ได้ เราใช้สัญญาอนุญาตของกนูประเภทเอกสารเสรี (GNU Free Documentation License เรียกย่อว่า GNU FDL มีลักษณะเปิดกว้าง โดยให้ผู้อื่นสามารถนำข้อมูลไปใช้ คัดลอก ดัดแปลง และปรับปรุงได้ฟรี ภายใต้เงื่อนไขว่าผลงานที่สร้างใหม่ต้องใช้สัญญาอนุญาตแบบ GFDL เหมือนกัน) ส่วนมูลนิธิวิกิมีเดียนั้นเป็นองค์กรการกุศลที่เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์วิกิพีเดียและกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง พันธกิจของมูลนิธิคือ เผยแพร่สารานุกรมเสรีให้กับทุกคนในโลก ในภาษาของเขา

ลิขสิทธิ์เสรี (Free license) ที่เราใช้อยู่ อะไรคือข้อได้เปรียบของเนื้อหาแบบเสรี? ข้อแรกคุณสมบัตินี้บังคับให้ทุกคนอ้างอิงข้อมูลว่ามาจากเรา ดังนั้นเมื่อใครเอาเนื้อหาไปใช้ เขาต้องบอกว่ามาจากไหน เท่ากับช่วยเราโปรโมทวิกิพีเดีย ตอนนี้มีเว็บไซต์ประมาณสองร้อยแห่ง ที่ไม่มีอะไรมากกว่าเป็นก๊อปปี้ หรือใช้เนื้อหาส่วนหนึ่งของวิกิพีเดีย พวกเขาทั้งหมดถึงกักลับมาหาเรา ทำให้

เราได้คนเข้ามาดูจำนวนมหาศาล ซึ่งทำให้เรามีชื่อเสียงขึ้น ข้อสอง วิกีพีเดียเป็นโค้ดเสรีที่ไม่สงวนลิขสิทธิ์ (non-proprietary) คุณสมบัติข้อนี้สำคัญมากเพราะมันทำให้อาสาสมัครรู้สึกดีที่จะช่วยเหลือวิกิพีเดีย พวกเขารู้ว่าทุกอย่างที่เขาส่งสร้างอยู่ภายใต้ลิขสิทธิ์เสรี ที่ไม่มีวันหายไปไหน แม้ผมอาจกลายเป็นพ่อค้าหน้าเลือด หรือมูลนิธิเราอาจพังพินาศไปในอนาคต ทุกคนสามารถหยิบเนื้อหาไปใช้ทำอะไรก็ได้ และภายในชุมชนชาววิกิของเราเอง ลิขสิทธิ์เสรีแปลว่าคนอื่นสามารถแก้ไขงานของคุณได้ ทำให้ช่วยลดความรู้สึก “ความเป็นเจ้าของ” แบบปัจเจกชน โครงการที่เป็นงานเขียนบนอินเทอร์เน็ตมากมายต้องชะลอหรือพบปัญหา เพราะทุกคนต้องการเป็น “เจ้าของ” ข้อมูลที่เขาเป็นคนเขียน การที่เราปล่อยให้ทุกคนแก้ไขเขียนของกันและกันได้ ทำให้พวกเขาเขียนแล้วต้องทำใจ “ปล่อย” ให้สิ่งที่เขียนนั้นเป็นของสาธารณะ

แนวคิดของจิมมี เวลส์ ก่อให้เกิดสารานุกรมเสรีดังกล่าวที่เป็นสากล มีเนื้อหาไม่จำกัดภาษา ซึ่งในปัจจุบัน วิกีพีเดียมีกว่า 250 ภาษาและหนึ่งในนั้นมีภาษาไทย วิกีพีเดีย จึงเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมองค์ความรู้จากทั่วโลกไว้อย่างแท้จริง และด้วยเหตุนี้ทำให้วิกิพีเดียได้รับการดูแลจากอาสาสมัครทั่วโลก และได้รับความเชื่อมั่นว่าเนื้อหาจะได้รับการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาและไม่เสื่อมสลายไปตามกาลเวลาเหมือนเว็บไซต์อื่นๆ เนื่องจากผู้ใช้งานใหม่ๆ จะเข้ามาช่วยดูแลเนื้อหาต่างๆ สืบต่อไปในอนาคต

วิกิพีเดีย หรือ Wikipedia (www.wikipedia.org) คือสารานุกรมเสรีหลายภาษาบนอินเทอร์เน็ต ที่ทุกคนสามารถอ่านและปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาได้ ซึ่งทำให้วิกิพีเดียกลายเป็นสารานุกรมที่ได้รับการแก้ไข รวบรวมและดูแลรักษาจากอาสาสมัครหลายแสนคนทั่วโลกผ่านซอฟต์แวร์ชื่อมีเดียวิกิ โดยผู้ใช้งานทั่วไปร่วมกันสร้างและแก้ไขเนื้อหาได้อย่างเสรีบนพื้นฐานความเห็นที่เป็นกลาง (neutral point of view)

วิกิพีเดียเริ่มต้นเมื่อ 15 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยเริ่มต้นโครงการจากชื่อสารานุกรมนูพีเดีย ที่เขียนโดย ผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขา และในปัจจุบันดำเนินงานโดยมูลนิธิวิกิมีเดีย ซึ่งก่อตั้งโดยจิมมี เวลส์และแลร์รี แซงเจอร์ ในปัจจุบันวิกิพีเดียมีทั้งหมดกว่า 250 ภาษา รวมทุกภาษามีบทความมากกว่า 6,000,000 บทความ โดยในทั้งหมดมี 12 ภาษาที่มีบทความมากกว่า 100,000 บทความ และปัจจุบันวิกิพีเดียไทยมีบทความมากกว่า 20,000 บทความ (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550)

ข้อความทั้งหมดในวิกิพีเดีย ตลอดจนภาพและเนื้อหาประเภทอื่น โดยส่วนใหญ่ จะอยู่ภายใต้ลิขสิทธิ์ GNU Free Documentation License หรือ GFDL โดยผู้สมทบงานแต่ละคนจะยังคงมีสิทธิ์ในงานที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้น ในขณะที่จะคุ้มครองเพื่อให้แน่ใจได้ว่าเนื้อหาของวิกิพีเดียจะยังคงสามารถกระจายและผลิตซ้ำได้อย่างเสรี โดยเนื้อหาข้อมูลต้นฉบับที่เขียนให้แก่วิกิพีเดียทั้งหมด ถือเป็นเนื้อหาเสรี ภายใต้ลิขสิทธิ์ GFDL โดยคำว่า "เสรี" ในวิกิพีเดียรวมถึงเสรีในการนำไปใช้ และเสรีในการเขียนและแก้ไขข้อมูล ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์ในการเขียนเท่าเทียมกัน รวมถึงเผยแพร่สืบต่อกันไปได้อย่างเสรี

สาธารณกรมวิกิพีเดียได้รับการยอมรับจากนักวิชาการและสื่อมวลชน เนื่องจากเนื้อหาเปิดเสรีให้สามารถนำไปใช้ได้ รวมถึงเปิดเสรีให้ทุกคนแก้ไข และนโยบายมุมมองที่เป็นกลางจากทุกฝ่ายที่เขียนในสารานุกรม อย่างไรก็ตามการนำไปใช้อ้างอิงในเอกสารทางวิชาการยังคงเป็นข้อถกเถียงเนื่องจากการเปิดโอกาสให้ทุกคนแก้ไข ซึ่งง่ายต่อการปรับเปลี่ยนข้อมูลทุกเมื่อ

ผู้ประสงค์ร้ายที่เข้าไปทำลายข้อมูลหรือสิ่งดีๆ ในวิกิพีเดีย ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย แม้ว่าส่วนใหญ่ผู้ก่อการร้ายเหล่านั้นจะถูกจับได้ และมีการเข้าไปแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติมที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้นอย่างรวดเร็ว โดยผู้ใช้วิกิพีเดียและผู้ดูแลระบบที่ทำหน้าที่ตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นล่าสุด ผู้ดูแลระบบ คือ ผู้ใช้วิกิพีเดียที่สามารถจัดการเนื้อหาได้มากกว่าผู้ใช้ปกติ อาทิ การใช้คำสั่งพิเศษของตัวโปรแกรม ซึ่งได้แก่ การย้อนข้อมูลกลับไปทำการแก้ไขล่าสุด การลบบทความ การเรียกบทความที่ถูกลบคืนมา การล็อกและปลดล็อกหน้า เพื่อป้องกันการแก้ไขในกรณีที่มีการโต้เถียง การบล็อกและปลดบล็อกผู้ใช้ที่มารบกวน การแก้ไขหน้าที่ถูกล็อก ผู้ใช้ที่สนใจแก้ไขและดูแลระบบเป็นพิเศษและสม่ำเสมอ มักจะถูกเสนอชื่อให้เป็นผู้ดูแล โดยผู้ใช้วิกิพีเดียที่เห็นว่าผู้ใช้นั้นมีคุณสมบัติเหมาะสม

สำหรับวิกิพีเดียไทย (th.wikipedia.org) เป็นสารานุกรมออนไลน์วิกิพีเดียที่จัดทำขึ้นในภาษาไทย เริ่มต้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 ในปัจจุบันมีบทความสารานุกรมมากกว่า 20,000 เรื่อง และยังมีประเด็นที่เป็นที่ถกเถียงดังเช่นในวิกิพีเดียภาษาอื่นๆ ทั้งด้านความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ปัญหาด้านความเป็นกลางจากความเป็นสื่อเสรี อันทำให้มีคนหลากหลายเข้ามาช่วยเขียน หรือทิ้งข้อความไม่เหมาะสมต่างๆ เอาไว้ อีกทั้งการจัดการเนื้อหาของผู้ดูแลระบบให้เป็นไปตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำได้จริงหรือไม่ เนื่องจากเป็นเพียงแค่แรงงานอาสาสมัครเท่านั้น และการลดความยึดติดในงานเขียนของตน มาเป็นการร่วมกันเขียนเพื่อส่วนรวมจะเป็นไปได้จริงหรือไม่

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการและเนื้อหาของสารานุกรมวิกิพีเดียไทย และแนวทางการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ตบนพื้นฐานของเสรีภาพในการแสดงออก และการเปิดกว้างในการเข้าถึง ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ในประเด็นความน่าเชื่อถือ การใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมในการสร้าง แก้ไข และนำเนื้อหาไปเผยแพร่และใช้ต่อ ภายใต้บริบทของสังคมสารสนเทศ ในประเทศไทย

ปัญหานำวิจัย

1. เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีพัฒนาการและลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะอย่างไร
2. เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีกระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้อย่างไร
3. ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยหรือไม่อย่างไร
4. ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีการใช้ประโยชน์ และมีความพึงพอใจ ในเนื้อหาของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอย่างไร

นิยามศัพท์

วิกิพีเดียไทย หมายถึง เว็บไซต์สารานุกรมออนไลน์เสรีวิกิพีเดียที่จัดทำขึ้นในภาษาไทย ซึ่งทุกคนสามารถอ่านและปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาได้อย่างเสรีบนพื้นฐานความเห็นที่เป็นกลาง ทำให้เป็นสารานุกรมที่ได้รับการเขียน แก้ไข รวบรวมและดูแลรักษาจากอาสาสมัครทั่วโลก ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และซอฟต์แวร์ชื่อมีเดียวิกิ

มุมมองที่เป็นกลาง (Neutral point of view) หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ที่มีจุดยืนอย่างถูกต้อง เป็นธรรม รอบด้านครบทุกมุมมอง และผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนแล้ว โดยยึดผลประโยชน์ส่วนรวมและไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวแอบแฝงในการสรุปความคิดเห็น

ความเชื่อถือ หมายถึง ความมั่นใจในความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ที่ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

การใช้ประโยชน์ หมายถึง ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในการตอบสนองความต้องการทางการเผยแพร่ความรู้และการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ได้สัมฤทธิ์ผล

ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นในทางบวกที่ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยต่อเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในด้านต่างๆ คือ แก้ไขปรับปรุงเนื้อหา เขียนบทความ และแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาหรือการจัดทำเนื้อหาต่างๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการสื่อสารความรู้ผ่านสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต
2. เพื่อศึกษาถึงข้อได้เปรียบและข้อจำกัดในการสื่อสารความรู้ของสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ตอย่างเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในปริมนทลการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ในบริบทของสังคมไทย
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการลดช่องว่างทางความรู้ (Knowledge gap) ในสังคมไทย

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของสารานุกรมเสรีหลายภาษาบนอินเทอร์เน็ตที่ชื่อวิกิพีเดีย (www.wikipedia.org) โดยเลือกศึกษาเฉพาะเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย (th.wikipedia.org) และศึกษาเฉพาะพัฒนาการ ลักษณะของเนื้อหา ลักษณะการใช้งานและความคิดเห็นของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเท่านั้น โดยทำการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 และทำการเก็บข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2550

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง “สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทย และการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ” มีดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารและความรู้
 - 1.1 แนวคิดสังคมอุดมปัญญา หรือ สังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based society)
 - 1.2 แนวคิดการสื่อสารความรู้ (Communicating knowledge)
 - 1.3 แนวคิดอินเทอร์เน็ตในการศึกษา (Internet education)
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และอินเทอร์เน็ต ในฐานะที่เป็นทรัพยากรส่วนรวม (The Intellectual Property and the Internet)
 - 1.5 ทฤษฎีและแนวคิดการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication: CMC)
2. แนวคิดพื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซ (Public sphere in cyberspace)
3. แนวคิดประโยชน์สาธารณะ (Public interest)
4. แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร (Source Credibility)
5. ทฤษฎีและแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification)
6. แนวคิดเกี่ยวกับสารานุกรม
 - 6.1 แนวคิดและนโยบายของสารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทย

แนวคิดสังคมอุดมปัญญา หรือ สังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based society)

ปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน กำลังอยู่ในกระแสสังคมที่เรียกว่า สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Society and Economy) สังคมดังกล่าวมีแนวคิดที่ว่าความรู้เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง การพัฒนาความรู้ใหม่ๆ เพื่อการแข่งขันและเสริมสร้างความเข้มแข็ง จึงเป็นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งของกระบวนการพัฒนาประเทศ (เว็บไซต์กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4, 2549)

ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ (Thailand Knowledge Center: TKC) ได้ให้ความหมายของความรู้ และความเป็นมาขององค์กรไว้ดังนี้ ความรู้ถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันของสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Society) ความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายหลายรูปแบบ จำเป็นที่จะต้องมีการรวบรวมและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยในการสืบค้นและอ้างอิงได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ของประชาชนทุกหมู่เหล่าในทุกระดับ ทั้งนี้รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเพิ่มพูนการเรียนรู้ และเสริมสร้างภูมิปัญญาให้กับเด็กเยาวชน และประชาชนชาวไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นกลไกสำคัญในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ได้อย่างเท่าเทียม ทั้งถึง ทันสมัย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งในแผนแม่บทของ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545-2549 ได้เสนอเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กับการพัฒนาประเทศไทยให้เป็น สังคมแห่งภูมิปัญญาการเรียนรู้ (Knowledge-based Society) เพื่อใช้และสร้างภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีความแข็งแกร่ง และความสามารถที่จะรับการท้าทายของการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจใหม่ของสังคมโลกาภิวัตน์ได้อย่างเต็มที่ การพัฒนาระบบเว็บท่า เพื่อเป็นศูนย์รวมความรู้ของประเทศไทยที่มีเผยแพร่อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตในสื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อประสม โดยมีการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ที่มีคุณภาพ แหล่งรวบรวมสารสนเทศดิจิทัล (Digital Content) ในสาขาวิชาต่างๆ และแหล่งรวมผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ของประเทศไทย ที่จะมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมทั้งตอบคำถามในด้านต่างๆ แก่ประชาชนทุกคน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นในสังคมไทย โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่

ปีเตอร์ เฟอร์ดินานด์ ดรักเกอร์ ได้พยากรณ์โลก ในศตวรรษที่ 21 ไว้ใน “Managing in the Next Society” ว่าจะเป็นสังคมแห่งความรู้ หรือ Knowledge-based Society สังคมซึ่งความรู้เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด โดยเป็นสังคมที่ความรู้ไม่มีพรมแดน ความรู้ช่วยเปลี่ยนสถานะของคน ความรู้ให้ทั้งโอกาสในการประสบความสำเร็จและความล้มเหลว ในสังคมแห่งรูนี้ เป็นสังคมที่มีการแข่งขันสูงมาก องค์กรจะต้องปรับตัวเพื่อให้สังคมรับรู้ข้อมูลของตนได้ในวงกว้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จขององค์กร (ประดิษฐ์ วรณรัตน์, 2548)

เว็บไซต์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ให้ความเห็นว่า การปรากฏตัวของอินเทอร์เน็ตหรือ "เน็ต" ได้ก่อให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ และวาทกรรมอีกมากมายที่ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อวัฒนธรรมการสื่อสารและการรับรู้ของคนในสังคมแล้ว อีกทั้งยังสะท้อนถึงนัยของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) ที่

มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ และนัยต่อการ "ปฏิรูปการศึกษา" และการ "ปฏิรูปการเรียนรู้" ของเด็กไทยด้วย

ลีปพนนท์ เกตุทัต (2548) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารว่า ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT : Information and Communication Technology) มีบทบาทสำคัญมาก และจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต ในด้านการเรียนรู้และการศึกษา เพราะจะสร้างโอกาสให้ทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่

จากแนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมต่อโลกให้ไร้พรมแดน และเป็นตัวกลางที่จะทำให้โลกก้าวสู่ยุคของสังคมอุดมปัญญาได้อย่างแท้จริง เพราะอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้จากทั่วทุกมุมโลกโดยไม่จำกัดอยู่แค่ในหนังสือ ตำรา ซึ่งมีราคาสูง หาซื้อยาก หรือมีอยู่ตามห้องสมุดเท่านั้นดังเช่นในอดีต

แนวคิดการสื่อสารความรู้ (Communicating knowledge)

รายงานการวิจัยของคริส แคมเปอ (CRIS campaign, 2005) เสนอกรอบโครงสร้างหลัก 4 ประการของสิทธิการสื่อสาร ดังนี้

โครงสร้างที่ 1. การสื่อสารในมณฑลสาธารณะ ประกอบด้วย

1. เสรีภาพในการแสดงออก
2. เสรีภาพของสื่อ (รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
3. การเข้าถึงและการมีอยู่ให้พร้อมเสมอของข้อมูลสาธารณะและข้อมูลของรัฐ
4. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเอกชน
5. ความหลากหลายและลักษณะอันเป็นพหุนิยมในสื่อ
6. การมีลักษณะอันทั่วถึงและทั่วถ้วน (universal) ของสื่อ ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการผลิตและจัดการสื่อ

โครงสร้างที่ 2. การสื่อสารความรู้ ประกอบด้วย

1. ระบอบในการแบ่งปันความรู้ที่มีสมดุล
2. ความรู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะต้องเข้าสู่ปริมณฑลสาธารณะ

3. การมีความรู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมไว้ให้เสมอสำหรับทุกชุมชน
4. ทักษะและความสามารถในการใช้สื่อโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

โครงสร้างที่ 3. สิทธิพลเมืองในการสื่อสาร ประกอบด้วย

1. สิทธิอันเท่าเทียมตามกฎหมายที่จะมีเกียรติ ศักดิ์ศรี และชื่อเสียง
2. สิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลและการคุ้มครองข้อมูล
3. สิทธิส่วนบุคคลในการสื่อสาร
4. เสรีภาพจากการเฝ้าระวัง สอดแนมทางการสื่อสารในที่สาธารณะและที่ทำงาน

โครงสร้างที่ 4. สิทธิทางวัฒนธรรมในการสื่อสาร ประกอบด้วย

1. การสื่อสารโดยใช้ภาษาแม่ ในสื่อและปริณทลทางการเมือง
2. การมีส่วนร่วมในชีวิตและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนโดยผ่านสื่อหรือโครงสร้างทางการสื่อสาร
3. การสนับสนุนให้มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

การสื่อสารความรู้ เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ ในกระบวนการของ "การจัดการความรู้"(Knowledge management: KM) ซึ่งเป็นกระบวนการอันหนึ่งซึ่งบริษัทใดบริษัทหนึ่ง ได้ให้คุณค่าแก่ทรัพยากรต่างๆ ทางด้านความรู้ และแสวงหาวิธีการเพื่อที่จะมาจัดการความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กิจกรรมกระแสหลักต่างๆ ของบริษัท (กอร์ดอน และ สมิธ (Gordon and Smith, 1998) อ้างถึงใน สมเกียรติ ตั้งนโม, 2547)

ดีมาเรส เอ็ม (Demarest M., 1997) ได้แบ่งกระบวนการจัดการความรู้เป็น การสร้างความรู้ (Knowledge construction) การเก็บรวบรวมความรู้ (Knowledge embodiment) การกระจายความรู้ไปใช้ (Knowledge dissemination) และการนำความรู้ไปใช้ (Use)

พร็อบซ จี (Probst G. และคณะ, 2000) เสนอว่า การจัดการความรู้เป็นการกำหนดความรู้ที่ต้องการ (Knowledge identification) การจัดหาความรู้ที่ต้องการ (Knowledge acquisition) การสร้างพัฒนาความรู้ใหม่ (Knowledge development) การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge

transfer) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge storing) และการนำความรู้มาใช้ (Knowledge utilization)

วีระเดช เชื้อนาม (2548) สรุปไว้ว่าการจัดการความรู้เป็นวิธีการจัดการข้อมูลที่เป็นความรู้ให้เป็นระเบียบครบถ้วนตามที่ต้องการ และง่ายต่อการค้นหาเพื่อเป็นการเก็บรักษาความรู้ให้ควบคู่กับองค์กรตลอดไป ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบที่รวดเร็ว สะดวก ง่ายต่อการค้นหาและตัดสินใจ

สมพร เพชรสงค์ (2548) สรุปว่าการจัดการความรู้หมายถึงขอบข่ายองค์ประกอบเหล่านี้

1. เป็นกระบวนการ หรือวิธีการรวบรวมความรู้
2. กระทำโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้นๆ
3. เป็นการสรรหา สร้าง รวบรวมความรู้ ให้เป็นระบบ
4. การเข้าถึงและนำมาใช้สะดวก ง่ายต่อการสืบค้น
5. ก่อให้เกิดปัญญาปฏิบัติในการปฏิบัติงาน
6. ต้องมีการถ่ายทอดและพัฒนาไม่สิ้นสุด
7. การนำมาใช้พัฒนาขีดความสามารถขององค์กร
8. มีการถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ต่อกัน

สำหรับ KM "ความรู้" คือบางสิ่งบางอย่างซึ่งแตกต่างไปจากความเข้าใจของปัจเจกชนเท่านั้น ในข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับโลก มันกลับกลายเป็นเครื่องมือในเชิงปฏิบัติที่เป็นจริงอันหนึ่งสำหรับการจัดการอย่างชำนาญหรือควบคุมโลก ในความหมายนี้มันคือสิ่งที่ ไอวาริ (Iivari, 2000) เสนอเอาไว้เป็น "ข้อสรุป 4 ข้อเกี่ยวกับความรู้" ดังต่อไปนี้คือ

- ความรู้เป็นเรื่องของชุมชน (Knowledge is communal)
- ความรู้เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ (Knowledge is activity-specific)
- ความรู้เป็นสิ่งที่ได้รับการเผยแพร่ (Knowledge is distributed)
- ความรู้เป็นประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม (Knowledge is cultural-historical)

ด้าน ศ.นพ.ประเวศ วะสี ราชภัฏวชิรเวศน์ กล่าวในงาน มหกรรมการจัดการความรู้แห่งชาติ 2548 ว่า การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ถือเป็นหัวใจของการจัดการความรู้ ถักทอไปสู่โครงสร้างใหม่ขององค์กรและสังคม มีทั้งแบบใช้อำนาจและแบบตัวใครตัวมัน แต่การจัดการความรู้ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายระหว่างคนกับคน คนกับกลุ่มคน กลุ่มคนกับกลุ่มคน ซึ่งจะทำให้เกิดโครงสร้างใหม่ขึ้นในองค์กรและสังคม

สำนักงานพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร., 2547) ได้จำแนกความรู้ไว้ 2 ประการ คือ

1. ความรู้เฉพาะตัว (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้ โดยง่าย เช่น ทักษะการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางคนจึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบ “นามธรรม”
2. ความรู้ทั่วไป (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่นการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่างๆ และ บางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบ “รูปธรรม”

นันทิณี ศรีธัญญา (2549) อธิบายว่า การจัดการความรู้สามารถแบ่งที่มาของความรู้ได้ เป็น 2 แหล่งใหญ่ๆ คือ แหล่งความรู้ซ่อนเร้นที่อยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) และแหล่งความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ได้รับการบันทึก หรือถ่ายทอดออกมาในรูปของเอกสาร ตำรา การสอน การอบรม ซึ่งความรู้ส่วนใหญ่มักเป็นความรู้ซ่อนเร้นที่อยู่ในตัวบุคคล แทบทั้งนั้น เป็นความรู้ที่แต่ละคนสะสมผ่านประสบการณ์และการเรียนรู้ต่างๆ มากมาย การเปลี่ยนความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้กลายเป็นความรู้ที่สืบทอดและปรับปรุงใช้ต่อได้ สำหรับผู้อื่น นับว่ามีความสำคัญในกระบวนการจัดการความรู้ เพราะหากเราไม่สามารถนำความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัวบุคคลออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อใช้งานระหว่างกันได้แล้วความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัวบุคคลก็จะสูญหายเมื่อบุคคลนั้นๆ จากไป ซึ่งการเปลี่ยนความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้กลายเป็นความรู้ที่สืบทอดและปรับปรุงใช้ต่อได้สำหรับผู้อื่นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี เช่น การบันทึก การพบปะพูดคุย การสอนหรืออบรม เป็นต้น

การบันทึกเป็นเอกสารหรือหลักฐาน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ความรู้ไม่สูญหายไปกับบุคคลเหมือนกับในอดีตที่คนไทยมีการบันทึกความรู้โดยเล่าเรื่องผ่านตัวอักษรบนหลักศิลาจารึก ตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช นอกเหนือจากการจัดการความรู้แล้ว การส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) ระหว่างบุคคลผ่านกระบวนการพบปะทางสังคม (Socialization) ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ระหว่างกันในการทำงาน การพบปะสังสรรค์ ประชุม สัมมนา อบรม การจัดเวทีชาวบ้านหรือสภากาแฟ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการความรู้ที่ช่วยเปลี่ยนความรู้จากบุคคลหนึ่งๆ ให้มาสู่บุคคลอื่นๆ ได้เช่นกัน ในยุคปัจจุบันการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องทำกัน ณ สถานที่จริงเสมอไป เพราะในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต กลายเป็นเครื่องมือสำหรับช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยผู้

ติดต่อกันไม่จำเป็นต้องมาพบกันจริงๆ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบไร้พรมแดน ไร้ข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ (space) และเวลา (time) โดยไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีราคาแพง เพราะเทคโนโลยีเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะเข้ามาช่วยเสริมกระบวนการจัดการความรู้เท่านั้น โดยผู้ใช้ต้องใช้เครื่องมือแต่ละชนิดให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป

โทมัส เอช. ดาเวนพอร์ท และ ลอเรนซ์ พรูซาค (Thomas H. Davenport & Laurence Prusak, 2000) ได้กล่าวถึงการถ่ายทอดความรู้ ในหนังสือ Working Knowledge ว่า การถ่ายทอดความรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การคิดหาวิธีสำคัญบางอย่างสำหรับกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างไม่ตั้งใจ ความยุ่งยากของการเก็บรักษาและถ่ายทอดความรู้ ออกไปนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ที่เปิดเผยมองเห็นได้ชัดเจนมากกว่า ย่อมสามารถจัดทำในรูปของเอกสารหรือฐานข้อมูลแล้วถ่ายทอดออกไปด้วยความถูกต้องมีเหตุมีผลได้มากกว่า ส่วนความรู้ที่ซ่อนเร้นเป็นความรู้ที่ยากเป็นพิเศษในการถ่ายทอดออกมา ต้องอาศัย การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์ของการถ่ายทอดอาจอยู่ในรูปแบบของการเป็นเพื่อนกัน การแนะนำสั่งสอนระหว่างผู้คงแก่เรียนกับพนักงานหน้าใหม่ หรืออาจอยู่ในรูปของการฝึกอบรม เป็นต้น

ยิ่งความรู้มีลักษณะซ่อนเร้น ลุ่มลึก และสมบูรณ์มากเพียงใด ก็ยิ่งต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้คนสามารถแลกเปลี่ยนรู้นั้นได้โดยตรงมากยิ่งขึ้น การถ่ายทอดความรู้ขนาดใหญ่ ในบริษัทระดับโลกทั้งหลายจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากไม่มีเครื่องมือช่วยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่สิ่งที่จะกำหนดว่าการถ่ายทอดความรู้ประสบความสำเร็จหรือไม่ก็คือคุณค่า บรรทัดฐาน และ พฤติกรรมต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จของการถ่ายทอดความรู้ก็คือ การพูดคุยภาษาเดียวกัน ดังนั้นการมีพื้นฐานร่วมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก การถ่ายทอดความรู้จะประสบความสำเร็จได้ง่ายยิ่งขึ้น

การถ่ายทอดความรู้มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำ 2 อย่าง คือ การส่งออกไป และการซึมซับโดยผู้รับ ถ้าความรู้ไม่ถูกซึมซับ การถ่ายทอดก็ไม่เกิดขึ้น เราจะเห็นว่าคอมพิวเตอร์กับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือชั้นยอดสำหรับช่วยเพิ่มความรวดเร็วของความรู้ บทบาทที่มีคุณค่ามากที่สุดของเทคโนโลยีก็คือ มันสามารถขยายขอบเขตของการค้นหาความรู้และช่วยให้การถ่ายทอดความรู้กระทำได้อย่างรวดเร็ว

และบางส่วนของหนังสือ The World Is Flat ซึ่งเขียนโดย โทมัส แอล. ฟรีดแมน (Thomas L. Friedman, 2005) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทำให้บุคคลสามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ถึงกันได้อย่างง่ายดาย ดังนี้ PC ที่ทำงานด้วยระบบปฏิบัติการวินโดวส์ ทำให้ปัจเจกบุคคลนับล้านๆ สามารถสร้างเนื้อหาข้อมูล (content) ของตนเองในรูปแบบดิจิทัลเป็นครั้งแรก โดยที่เนื้อหาเหล่านี้สามารถส่งผ่านและเผยแพร่ไปได้กว้างไกล เครก เจ. มันดี หัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคของไมโครซอฟท์กล่าวว่า การปฏิวัติเทคโนโลยีโดยการประสานพลังกันระหว่าง แอปเปิล-ไอพีเอ็ม-วินโดวส์ ทำให้เนื้อหาข้อมูลทุกรูปแบบสามารถนำเสนอในรูปแบบของดิจิทัล ทั้งถ้อยคำ ดนตรี ตัวเลขสัญลักษณ์ แผนที่ รูปภาพ จนถึงเสียงและวิดีโอ มันดีระบุว่า "ผู้คนจำนวนมากสามารถสร้างเนื้อหาดิจิทัลได้อย่างสะดวกง่ายดายและเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแต่ก่อนมาก ไม่ว่าจะอยู่ที่โต๊ะทำงาน ในครัว ห้องนอน หรือใต้ถุนบ้าน แทนที่จะต้องเข้าไปใช้เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ซึ่งใช้ในเชิงธุรกิจเท่านั้น"

การแปลงสู่ดิจิทัลเป็นกระบวนการมหัศจรรย์ที่ซึ่งถ้อยคำ ดนตรี ข้อมูล फिल्म แฟ้ม และภาพ ถูกแปลงเป็นบิตและไบต์ ที่ประกอบด้วย 0 และ 1 สามารถดัดแปลง แก้ไข หรือจัดทำใดๆ ได้ บนหน้าจอแสดงผล จัดเก็บในไมโครโปรเซสเซอร์ และส่งผ่านสายส่งสัญญาณใยแก้วนำแสง หรือระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม เดิมที่เราต้องเดินทางไปที่ทำการไปรษณีย์เพื่อส่งจดหมาย แต่เมื่ออินเทอร์เน็ตมีชีวิต ผู้คนต่างก็ต้องการเขียนจดหมายในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้สามารถส่งไปได้ทางอีเมล เดิมผู้คนอาจต้องเดินทางไปยังร้านหนังสือขนาดใหญ่ เพื่อค้นหาและซื้อหนังสือที่ต้องการ แต่ด้วยอินเทอร์เน็ต เราสามารถสำรวจค้นหา และซื้อหนังสือได้จาก อะเมซอน (Amazon.com) แต่ก่อนถ้าจะทำงานวิจัย ต้องเดินทางไปยังหอสมุด ถ่ายเอกสารหรือใช้ตำรับตำราของโต แต่ปัจจุบันสามารถทำวิจัยด้วยการค้นหาข้อมูลจากกูเกิล (Google) หรือ ยาฮู (Yahoo)

แนวคิดการสื่อสารความรู้ทำให้เห็นมิติการสื่อสารและคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็ทำให้การสื่อสารความรู้เป็นไปอย่างเสรี กว้างขวางและไร้พรมแดน โดยนิตยสารไทม์กำหนดให้ "You" หรือ "คุณ" เป็นบุคคลสำคัญแห่งปี 2006 โดยให้เหตุผลว่าคุณทุกคน ซึ่งเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกำลังนำพาโลกเข้าสู่ยุคใหม่ เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเป็นของประชาชน ไม่ใช่เป็นของสื่อใดสื่อหนึ่ง โดยไทม์ได้ยกตัวอย่างโดยเน้นถึงผู้ใช้ ยูทูบ, มายสเปซ และ วิกีพีเดีย ซึ่งทำให้เห็นความเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดและสื่อสารความรู้ของวิกิพีเดียชัดเจนยิ่งขึ้น

แนวคิดอินเทอร์เน็ตในการศึกษา (Internet education)

ในปัจจุบันได้มีหลายประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น แคนาดา ออสเตรเลีย ต่างก็ได้มีการนำอินเทอร์เน็ตไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนกันอย่างแพร่หลาย จนถือได้ว่าอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นสื่อการศึกษาของโลกยุคใหม่ไปแล้ว (โรเบิร์ต และคณะ (Roberts, et al.), 1990; โกลเบิร์ก (Goldberg), 1993)

การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการศึกษาของสหรัฐอเมริกานั้น นักการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้มีการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ บนเครือข่าย เช่น รายงานการวิจัยค้นคว้าทางการศึกษา แผนการสอน รวมไปถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้มีการเผยแพร่ไว้บนเครือข่าย นอกจากนี้ กลุ่มข่าว หรือ Newsgroup (ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกระดานข่าวสาร หรือ Bulletin Boards) และกลุ่มสนทนา หรือ Discussion Group ซึ่งเป็น 2 บริการสำคัญเพื่อการติดต่อสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ได้กลายเป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสาร อภิปราย แลกเปลี่ยน และสอบถามข้อมูลของนักการศึกษา หรือสถานที่พบปะสังสรรค์ของนักการศึกษา ครู และอาจารย์ที่สนใจในเรื่องเดียวกัน (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2541)

โคเตา (Kitao, 1998) เสนอลักษณะของเวปไซด์เว็บ 7 ประการ ได้แก่

1. แหล่งความรู้ขนาดใหญ่ มีเว็บไซต์ทั่วโลกบรรจุข้อมูลของบุคคล นักวิชาการ ทั่วไป ธุรกิจ สถาบันการเมือง ห้องสมุด ห้างร้าน หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานที่ชำนาญการด้านต่างๆ ล้วนมีเว็บไซต์ แม้แต่โฮมเพจส่วนตัว แหล่งทรัพยากรข้อมูลเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
2. ปฏิสัมพันธ์ สามารถที่จะมีการติดต่อกับเว็บได้
3. ระบบเชื่อมโยงหลายมิติ สามารถเข้าสู่ข้อมูลข่าวสาร stepping stones จากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งโดยใช้ระบบเชื่อมโยงหลายมิติ และการใช้คำสำคัญในการสืบค้น แต่ละหน้าของเว็บจะเชื่อมโยงไปยังหน้าของเว็บอื่นๆ ดังนั้นจึงมีความสะดวกสบายที่จะไปยังหน้าเว็บที่เกี่ยวข้องนี้ซึ่งเป็นความได้เปรียบที่สูงสุดของเว็บ ทำให้พบข้อมูลข่าวสารที่สนใจมากขึ้น
4. มัลติมีเดีย สื่อประกอบด้วย ตัวอักษร รูปภาพ เสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิดีโอ และอื่นๆ อย่างที่แสดงผลได้ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์
5. ง่ายต่อการใช้ สามารถที่จะคลิกและเห็นหน้าที่เกี่ยวข้องจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว สามารถทำธุรกรรมคลิ๊งค์ที่ต้องการดูบ่อยๆ สามารถเข้าสู่เว็บไซต์เหล่านั้นได้อย่าง

รวดเร็ว สามารถสำเนา รวบรวม จัดการทุกสิ่งที่เป็นประโยชน์ในเว็ลด์ไวด์เว็บ และสามารถพิมพ์ได้อย่างง่ายดายด้วย

6. ง่ายในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสาร สามารถใส่เอกสาร รายงาน วัสดุ สื่อการสอน ในเว็บด้วยราคาไม่แพงและประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย
7. กระจายอำนาจให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ทุกข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ผู้ที่เป็นเจ้าของคือผู้ที่สร้างเว็บ ดังนั้นจึงไม่มีศูนย์รวมที่จะเก็บที่จะตัดต่อ จัดประเภทข้อมูล ข่าวสารและสร้างให้มีประโยชน์สู่สาธารณะ ไม่มีคนตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสาร ไม่มีใครรู้ว่าข้อมูลข่าวสารจะอยู่นานเท่าใด ผู้ใช้ขึ้นอยู่กับสาธารณชนที่เสนอ ข้อมูลข่าวสารนั้นและมีแนวทางมากมายที่จะพบข้อมูลข่าวสาร

ประทิติ สันติประภพ (2538) ได้เสนอผลกระทบในการส่งเสริมของเทคโนโลยีสารสนเทศ ต่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพิ่มโอกาสในการเรียนการสอนทางไกล สำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกลความเจริญ
2. เพิ่มโอกาสในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ผ่าน เครื่องข่ายสื่อสารข้อมูล เช่น อินเทอร์เน็ต
3. ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ได้อย่างกว้างขวางและเสรีมากขึ้น (ลดช่องว่าง ชนชั้นและวัย)
4. การสื่อสารข้อมูลเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์
5. การสร้างและปรับปรุงองค์ความรู้ทำได้สะดวก และรวดเร็ว (เมื่อเทียบกับการพิมพ์ หนังสือ)
6. ลดค่าใช้จ่ายและมลภาวะในการแจกจ่ายข้อมูลความรู้ (เมื่อเทียบกับการใช้สิ่งพิมพ์)
7. ทำให้การใช้เวลาของผู้สอนที่มีอยู่จำกัดในการเข้าถึงผู้เรียนจำนวนมาก ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (แก้ปัญหาเรื่องระยะทางและการจราจรได้ระดับหนึ่ง)
8. รูปแบบขององค์ความรู้ในลักษณะของ Multimedia จะมีความน่าสนใจ ช่วยให้หน้า ติดตามศึกษามากกว่าสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป

นอกจากเราจะใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารแล้ว เรายังสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ ค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากข้อมูลที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันมีอยู่มากมาย และกระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ ดังนั้นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการใช้บริการ อินเทอร์เน็ต และเลือกใช้ให้เหมาะสม เพื่อการค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถใช้บริการทางอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลศึกษาค้นคว้าและวิจัย

ได้หลายวิธีด้วยกัน วิธีที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในปัจจุบันคือ การสืบค้นทางเว็ลด์ไวด์เว็บ เนื่องจากเว็บสามารถรองรับข้อมูลหลายๆ รูปแบบ และเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันให้เราได้ศึกษาอย่างสะดวกสบาย และเว็บมีโปรแกรมสำหรับอ่านข้อมูลในเว็บที่สมบูรณ์แบบมาก เพราะนอกจากการใช้งานจะง่ายแล้วยังรวมบริการอื่นๆ ทางอินเทอร์เน็ต เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล ระบบศูนย์รวมข่าว และโกเฟอร์เข้าไว้อีกด้วย

การค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) ได้แก่โปรแกรมสำหรับอ่านข้อมูลในเว็บ (Web Browser) ผู้ใช้เพียงแต่กดเมาส์เรียกเครื่องมือนี้ขึ้นมาพิมพ์คำ หรือข้อความที่ต้องการสืบค้นลงไป เครื่องก็จะแสดงผลการค้นหาโดยการแสดงชื่อของข้อมูลที่เราต้องการศึกษา (Web Page) ซึ่งถ้าต้องการเข้าไปอ่านก็สามารถกดลงไปบนชื่อนั้นได้เลย ข้อมูลดังกล่าวจะปรากฏบนจอภาพไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์แหล่งใดในโลกก็ตาม (ถนอมพร ตันพิพัฒน์, 2539; เลวิน และคณะ (Levin and Others), 1989; ชาร์มออนแมน (Charmonman), 1994; โครโคเวอร์ และ อัดัม (Krockover&Adams), 1995 อ้างถึงใน กอบกุล สรรพกิจจานง, 2539)

นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาและสืบค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ค้นหาค้นหาบทความวารสาร เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปกรรม การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลและโปรแกรม หรือจากแหล่งข้อมูลทั่วโลก ห้องสมุด ศูนย์หนังสือของสถาบันการศึกษา สามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการเดินทาง (กิดานันท์ มลิทอง, 2543)

การใช้กิจกรรมบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ช่วยทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรมและโลกมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอนุญาตให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับผู้คนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว และสามารถสืบค้นหรือเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศจากทั่วโลกได้เช่นกัน (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2541)

ไปรยา ลิ้มพิเชษฐ์ (2542) และ ถนอมพร ตันพิพัฒน์ (2539) ได้กล่าวถึงการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นหาสารสนเทศในการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ดังนี้ สารสนเทศที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันมีอยู่มากมาย และกระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ ดังนั้นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้วิธีการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และเลือกใช้ให้เหมาะสมเพื่อการค้นหาสารสนเทศ ในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์และนักศึกษาสามารถใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตในการสืบค้น

สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า และวิจัยได้หลายวิธี วิธีที่เป็นที่นิยมกันมากที่สุดในปัจจุบัน คือ การค้นหาสารนิเทศโดยใช้บริการเวปไซต์เวปไซต์ เนื่องจากบริการเวปไซต์เวปไซต์มีการนำเสนอสารนิเทศในหลายรูปแบบ และเชื่อมโยงสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกัน ทำให้สามารถเข้าถึงสารนิเทศได้ง่ายและสะดวก

นอกจากนี้ อาจารย์และนักศึกษายังสามารถใช้บริการอื่นๆ ได้แก่ การเข้าใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ที่ต่ออยู่กับข่ายงาน หรือ การใช้บริการเทลเน็ต เพื่อติดต่อเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดสำหรับค้นหาหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เป็นต้น และในปัจจุบันสถาบันการศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชนหลายแห่งได้จัดตั้งห้องสมุดออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตขึ้นในลักษณะของห้องสมุดที่อยู่ในเว็บเพจ โดยให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเข้าใช้บริการค้นหาทรัพยากรของห้องสมุด เช่น หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

อินเทอร์เน็ตเป็นพาหนะของโลก ไม่ได้เป็นของคนใดคนหนึ่ง มีศักยภาพที่จะเพิ่มความสามารถในการสื่อสารทางไกลเข้าไปในเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อการสอนและการเรียน เป็นเครือข่ายที่ความสามารถเชื่อมต่อกับความคิดของมวลมนุษยย์ทุกคนเข้ากับความรู้ได้ (แอสตัน (Aston), 1995)

อินเทอร์เน็ตมีสมาชิกใช้งานในเครือข่ายจำนวนมหาศาล จากหลายประเทศ จากทุกทวีป มีผู้ใช้จากหลายอาชีพ ความสนใจแตกต่างกัน จากระดับการศึกษาและอายุต่างกัน การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเครือข่ายจึงมีมุมมองที่กว้าง การวิจัยและการทดลองสิ่งต่างๆ บนเครือข่ายมีกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่ได้จึงมีค่า น่าสนใจ จะเห็นว่าอินเทอร์เน็ตได้สร้างสถานที่นัดพบที่มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเป็นสถานที่ที่ใช้ในการสร้างความรู้ขึ้นมา และเป็นความรู้ที่ไม่สิ้นสุดหยุดนิ่ง มีการขยายเพิ่มหรือสร้างความรู้เดิมแล้วเดิมอีก (แอนเดอร์สัน (Anderson), 1994)

แนวคิดอินเทอร์เน็ตในการศึกษาเป็นแนวคิดที่สนับสนุนว่าวิกิพีเดียจะสามารถนำไปใช้ประกอบในการศึกษาค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ตได้ และผู้เรียนยังสามารถอัปเดตความรู้ที่มีอยู่เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณะได้อีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และอินเทอร์เน็ต ในฐานะที่เป็นทรัพยากรส่วนรวม (The Intellectual Property and the Internet)

พิรงรอง รามสูต (2546) กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “Balancing the Scruples of Copyright and Piracy in a Globalized Information Society” ว่า “ในยุคดิจิทัล ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การคัดลอก (Copy) นั้นง่ายยิ่งกว่าแต่ก่อน การส่งต่อ ทำซ้ำผลงานต่างๆ ไม่ว่าจะบนดนตรี ภาพยนตร์หรือหนังสือที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายลิขสิทธิ์ จึงกลายมาเป็นเรื่องธรรมดา ตั้งแต่งานเหล่านั้นเปลี่ยนมาเป็นข้อมูลดิจิทัล”

ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง (2549) ได้รวบรวมผลงานวิชาการทางกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรส่วนรวม และการปรับใช้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญาและอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

อินเทอร์เน็ตนั้นเป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่สร้างปรากฏการณ์สำคัญเพราะการเชื่อมต่อถึงกันของคอมพิวเตอร์ทั่วโลก ช่วยลดต้นทุนในการสื่อสารและส่งข้อมูลระหว่างกันอย่างมหาศาล และยังเครือข่ายคอมพิวเตอร์มีขนาดใหญ่มากขึ้น กล่าวคือยังมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และผู้ใช้งานมากขึ้นเพียงใด คุณค่าของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็ยังมีมากขึ้นเพียงนั้น

พัฒนาการของสื่อดิจิทัลที่มีความโดดเด่นกว่าสื่ออื่นๆ ได้แก่ ขนาดที่เล็ก ความรวดเร็วในการเคลื่อนย้ายไฟล์ รวมทั้งความสะดวกในการใช้งาน เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) เพลงออนไลน์ และภาพยนตร์ในรูปแบบสื่อผสมดิจิทัล (Digital Multimedia) และที่สำคัญคุณภาพความคมชัดของสื่อดิจิทัลที่สูงกว่าสื่อแบบเดิมอย่าง กระดาษ หรือแถบบันทึกภาพและเสียง (video or audio cassettes) ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและหลากหลายที่สุดในปัจจุบัน เปรียบได้กับแหล่งทรัพยากรส่วนรวม (commons) ที่มีค่ายิ่งเช่นเดียวกับ ท้องฟ้า อากาศ พื้นดิน และทะเล เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ช่องทางสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตดังกล่าวยังมีปัญหาว่า บุคคลหนึ่งจะสามารถใช้ประโยชน์อย่างเสรีได้มากนักน้อยเพียงใด ขอบเขตของการใช้ประโยชน์ควรเป็นอย่างไร และจะสามารถคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่นที่อาจถูกละเมิดได้อย่างไร ในเรื่องนี้มีนักวิชาการมากมายที่กำลังศึกษาและเสนอแนะแนวทางอย่างหลากหลาย แต่สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรบนอินเทอร์เน็ตนั้นพบว่า มีปัญหาและแนวความคิดทางกฎหมายที่ควรแก่การพิจารณาดังนี้

การหวงกันทรัพย์สินทางปัญญากับอินเทอร์เน็ต

I. การหวงกันทรัพย์สินทางปัญญาจนกระทบต่อสิทธิที่พึงมีของบุคคลทั่วไป

แนวทางพื้นฐานของทรัพย์สินทางปัญญาคือ ทรัพย์สินทางปัญญาถูกออกแบบให้เป็นเพียงขอบเขตบริเวณชั้นบางๆ ชั้นหนึ่ง ที่ล้อมรอบทรัพย์สินส่วนรวมอันจะเป็นวัตถุบิให้เกิดการสร้างสรรค์ต่อไป แต่ปัจจุบันแนวทางดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปด้วยทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เน้นย้ำถึงประสิทธิภาพของตลาด อันจะเกิดจากการจัดสรรสิทธิแก่เอกชน สิทธิหวงกันในทรัพย์สินทางปัญญาจึงเริ่มมีการขยายขอบเขตของสิทธิเพิ่มมากขึ้น จนกล่าวได้ว่าเริ่มรุกล้ำพื้นที่ส่วนรวมที่บุคคลทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ทางปัญญาได้ ตัวอย่างปัญหาเช่น การจดสิทธิบัตรพันธุพืชและสัตว์ หรือแม้กระทั่งสิทธิบัตรพันธุกรรมมนุษย์ ฝ่ายสนับสนุนการให้สิทธิบัตรอ้างถึงแรงจูงใจในการศึกษาวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอันจะนำมาซึ่งยาและแนวทางการรักษาใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ฝ่ายคัดค้านก็อ้างถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันของมนุษยชาติ ใครจะมาเป็นเจ้าของเพียงคนเดียวไม่ได้ และไม่เห็นด้วยที่จะยินยอมให้ใช้แนวคิดเชิงพาณิชย์ในบริบทที่ไม่สามารถจะนำมาค้าขายกันได้ นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างการให้สิทธิบัตรแก่วิธีการทางธุรกิจ (Business method), และ ฐานข้อมูล (database) ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้นทางหนึ่ง

II. การออกกฎหมายเพื่อเพิ่มสิทธิหวงกันทรัพย์สินทางปัญญาบนอินเทอร์เน็ต

- สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์แห่งองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) เป็นความตกลงเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศเมื่อปี ค.ศ. 1996 มีประเทศภาคี 59 ประเทศ (ไม่รวมประเทศไทย) โดยมุ่งเน้นแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในบริบทของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งไม่ได้คุ้มครองไว้เดิมตามอนุสัญญาเบอร์นะ
- ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมาย Digital Millennium Copyright Act (DMCA) เมื่อปี ค.ศ.1998 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลิขสิทธิ์เดิม และเพื่อให้บรรลุผลตามสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ฯ ประเด็นที่สำคัญได้แก่

1. ให้ความคุ้มครองแก่กรณีที่เทคโนโลยีทางการสื่อสารช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงมาตรการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ (anti-circumvention provisions)
2. กำหนดให้มีมาตรการป้องกันการทำสำเนางานแก่นงานบันทึกภาพและเสียง และนอกจากนี้สหรัฐอเมริกายังได้ออกกฎหมายเพื่อขยายเวลาการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ (Copyright Term Extension Act 1998) หรือที่รู้จักกันในชื่อว่า Sonny Bono Copyright Term Extension Act

โดยมีเนื้อหาสำคัญได้แก่ การขยายอายุการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์เพิ่มขึ้นอีก 20 ปี กล่าวคือ ขยายอายุการคุ้มครองสำหรับบุคคลทั่วไป จากเดิม 50 ปี หลังจากเสียชีวิต เป็น 70 ปี หลังจากเสียชีวิต และสำหรับงานรับจ้างทำจาก 75 ปี เป็น 95 ปี อันจะเป็นผลทำให้งานลิขสิทธิ์ที่มีกำหนดจะต้องตกเป็นสาธารณชนในปี ค.ศ.1998 ได้รับความคุ้มครองต่อไปอีก 20 ปี โดยเฉพาะแก่การ์ตูนเรื่อง Mickey Mouse

- ในส่วนของสหภาพยุโรปได้ออกข้อกำหนดว่าด้วยลิขสิทธิ์ (EU Copyright Directive) ในปี ค.ศ.2001 เพื่อให้บรรลุผลตามหลักการของสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ฯ (WIPO Copyright Treaty) โดยมีเนื้อหาที่เป็นการคุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และการรวบรวมข้อมูล รวมถึงการให้สิทธิอันได้แก่ การจัดจำหน่าย การเช่า และการเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการเพื่อป้องกันและเยียวยาปัญหาการเข้าถึงงานโดยอาศัยช่องโหว่ทางเทคโนโลยี (anti-circumvention)

ลิขสิทธิ์ (Copyright) หรือ "All" Right Reserved หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวที่กฎหมายรับรองให้ผู้สร้างสรรค์กระทำการใดๆ เกี่ยวกับงานที่ตนได้ทำขึ้น อันได้แก่ สิทธิที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างไรหรือวิธีใด รวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปทำ เช่นว่านั้นด้วย ซึ่งตามหลักการ "ทรัพย์สินทางปัญญา" เป็นสิทธิหวงกัน (exclusive right) การใช้ประโยชน์ในงานสร้างสรรค์ เช่น งานลิขสิทธิ์, งานสิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า โดยให้สิทธิการใช้ประโยชน์แก่บุคคลที่สร้างสรรค์งานแต่เพียงผู้เดียว ภายในช่วงระยะเวลาจำกัดหนึ่งๆ และกำหนดให้ทรัพย์สินทางปัญญานั้นตกเป็นสมบัติสาธารณะ (Public domain) ในภายหลัง

“ทรัพย์สินทางปัญญา” จึงเป็นสิทธิหวงกันที่มนุษย์สร้างขึ้นมาด้วยเหตุผล 3 ประการหลัก ประการแรก คือเพื่อชดเชยต้นทุนต่างๆ ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ลงทุนลงไป เช่น แรงกาย แรงสติปัญญา และเวลา รวมถึง เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้อง

ประการที่สอง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการสร้างสรรคงานใหม่และการเผยแพร่งานนั้นออกสู่สาธารณะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์งานแก่มนุษยชาติต่อไป

ประการที่สาม พึงระลึกอยู่เสมอว่างานสร้างสรรค์ทุกงาน ล้วนสร้างสรรค์มาจากการรับรู้ และต่อยอดมาจากผลงานของผู้สร้างสรรค์คนก่อนๆ การอ้างความเป็นเจ้าของผลงานสร้างสรรค์อย่างเด็ดขาดทั้งหมดจึงเป็นเรื่องเกินจริงและไม่สมเหตุผล

ตรงกันข้ามกับแนวคิดที่เข้มงวดนี้ยังมีแนวคิดที่แจกจ่ายผลงานของตัวเองให้กับคนอื่นฟรีๆ โดยนำไปใช้ทำอะไรก็ได้ ใช้ในเชิงการค้าก็ได้ คือยินยอมให้ผลงานของตัวเองเป็นของมนุษยชาติ แนวคิดแบบนี้มีชื่อเรียกว่า สาธารณสมบัติ หรือ สมบัติสาธารณะ (Public domain) หมายถึง องค์ความรู้หรือนวัตกรรม (เช่น งานเขียน, ศิลปะ, ดนตรี, สิ่งประดิษฐ์) ที่ไม่มีใครสามารถถือตัวเป็นเจ้าของได้ รวมไปถึงสิ่งก่อสร้าง และถนนหนทาง ในทางคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สาธารณสมบัติ หรือซอฟต์แวร์แบบเปิด (Open source software) หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นแล้วผู้สร้างหรือเจ้าของยินยอมให้ผู้อื่นสามารถคัดลอกนำรหัสต้นฉบับ (source code) ไปใช้หรือแก้ไขและเผยแพร่ได้โดยไม่ผิดลิขสิทธิ์

ผลงานสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ผ่านกระบวนการคิด การเขียน หรือรูปแบบใดๆ ออกมาถือว่าอยู่ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ ถ้าไม่มีลิขสิทธิ์ชนิดอื่นกำหนดไว้ ผลงานต่างๆ ที่มีการสร้างก่อนกฎหมายลิขสิทธิ์ ถือว่าเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ คัมภีร์ไบเบิล ผลงานของวิลเลียม เชกสเปียร์ ลุดวิก ฟาน เบโทเฟน หรือ อาร์คิมิดีส อย่างไรก็ตามการแปลผลงานเหล่านี้สามารถอยู่ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์เสรี หรือ ลิขซ้าย (Copyleft) เป็นการอธิบายถึงใบอนุญาตกลุ่มหนึ่ง ซึ่งประยุกต์ใช้กับผลงานต่างๆ อย่างเช่น ซอฟต์แวร์, งานเอกสาร, หนังสือ, และผลงานทางด้านศิลปะ ลิขซ้ายมองว่ากฎหมายลิขสิทธิ์เป็นวิธีการหนึ่งของการจำกัดสิทธิในการสร้างสรรค์และการเผยแพร่ซ้ำงานคัดลอกต่างๆ ของผลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง ใบอนุญาตลิขสิทธิ์ประยุกต์ใช้กฎหมายลิขสิทธิ์เพื่อที่จะทำให้มั่นใจว่า ทุกๆ คนซึ่งได้รับงานคัดลอกหรือสืบทอดเวอร์ชันผลงานชิ้นหนึ่งไป พวกเขาสามารถที่จะใช้, ดัดแปลงแก้ไข, เผยแพร่ผลงาน, และส่งทอดเวอร์ชันต่างๆ ของผลงานนั้นๆ ได้ด้วย โดยเหตุนี้เองในความหมายดังกล่าว "ลิขซ้าย" จึงเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับเรื่องของ "ลิขสิทธิ์"

สำหรับคำว่า "ลิขซ้าย" เดิมทีเป็นคำนาม หมายถึงคำศัพท์เกี่ยวกับใบอนุญาตลิขสิทธิ์ของ The GNU General Public License ที่กำเนิดขึ้นมาโดย Richard Stallman ในฐานะส่วนหนึ่งของผลงานของ มูลนิธิซอฟต์แวร์เสรี (The Free Software Foundation) ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาซอฟต์แวร์เสรีในปัจจุบัน โดยได้สร้างสัญญาอนุญาตสำหรับซอฟต์แวร์เสรี GNU General Public License (GNU GPL หรือ GPL) ขึ้นมาโดยให้สิทธิเสรีแก่ผู้ใช้งานซอฟต์แวร์ในกรณีต่างๆ ดังนี้

1. การใช้งานไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใด
2. การศึกษาการทำงานและแก้ไขโปรแกรม
3. การแจกจ่ายซอฟต์แวร์

4. การพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมและเผยแพร่ต่อภายใต้ GPL แตกต่างจาก ซอฟต์แวร์แบบเปิด (Open Source Software) ที่ผู้เขียนหรือผู้พัฒนาได้เปิดเผยรหัสต้นฉบับ (Source code) แสดงการทำงานของโปรแกรมทุกขั้นตอน ทำให้ผู้ใช้งานทั่วไป (User) สามารถใช้งานและพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมต่อไปได้สะดวก โดยมุ่งเน้นไปที่ประโยชน์ทางเทคนิคและคาดหวังพัฒนาการที่หลากหลาย แต่ไม่ได้เห็นว่ารหัสซอร์สโค้ดเป็นสิ่งเลวร้าย ปัจจุบันมีโครงการซอฟต์แวร์เสรีมากกว่า 23,000 โครงการ

และยังมีสัญญาอนุญาต GNU Free Documentation License (GNU FDL หรือ GFDL) ซึ่งเป็นสัญญาอนุญาตควบคู่กับสัญญาอนุญาต GPL โดยสัญญาอนุญาต GFDL เป็นสัญญาด้านเอกสาร มีลักษณะเปิดกว้าง โดยให้ผู้อื่นสามารถนำข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งหมดไปใช้ได้ฟรี โดยมีเงื่อนไขว่า ผลงานที่สร้างใหม่ต้องใช้สัญญาอนุญาต GFDL เช่นกัน ผลงานที่สร้างใหม่นั้นสามารถใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ แต่ถ้ามีการขายเป็นจำนวนมากจะมีเงื่อนไขอื่นเพิ่มเติมเข้ามา สัญญาอนุญาต GFDL ครอบคลุมสำหรับ คู่มือคอมพิวเตอร์ ตำรา และแหล่งอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในการเขียนการสอนและการทำงาน

อย่างไรก็ตามลิขสิทธิ์และสาธารณสมบัติมีแนวโน้มต่างกันโดยสิ้นเชิง ยังมีคนอีกจำนวนมากที่ยังต้องการเป็นเจ้าของในตัวชิ้นงานอยู่แต่ยินดีอนุญาตให้นำไปใช้ได้ถ้าผู้นำไปใช้ปฏิบัติตามเงื่อนไขบางอย่าง เช่น ไม่นำไปใช้ในเชิงการค้า หรือนำไปใช้แต่ต้องให้เครดิตเจ้าของด้วย จึงเป็นรูปแบบของสัญญาที่เรียกว่า “ครีเอทีฟคอมมอนส์”

ครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Common (cc)) เป็นองค์กรไม่แสวงกำไรก่อตั้งโดย Professor Lawrence Lessig, Professor James Boyle และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและคอมพิวเตอร์ เมื่อ ค.ศ. 2001 เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ให้แก่บุคคลทั่วไป โดยที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดสามารถนำไปต่อยอดหรือเผยแพร่ต่อได้อย่างเสรีและถูกกฎหมาย โดยการสร้างวิธีการอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ประโยชน์แก่สาธารณะในรูปแบบต่างๆ ในขณะที่สงวนสิทธิบางอย่างไว้สำหรับผู้สร้างสรรค์ เช่น การอนุญาตให้ใช้แบบไม่สงวนสิทธิ์ใดๆ ไว้เลย (No right reserved) และการอนุญาตให้ใช้แบบสงวนสิทธิ์บางอย่างเอาไว้ (Some right reserved) เป็นต้น เนื่องจากวิธีการของครีเอทีฟคอมมอนส์เกิดขึ้นมาตามกรอบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา จึงได้มีความพยายามปรับปรุงกรอบการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับประเทศต่างๆ แล้ว

รูปแบบสัญญาของครีเอทีฟคอมมอนส์มี 11 แบบ เกิดจากการผสมกันของคุณสมบัติ 4 แบบดังต่อไปนี้

1. Attribution คือ อนุญาตให้นำผลงานไปใช้ได้ ถ้าอ้างอิงที่มา
2. Noncommercial คือ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงการค้า
3. No Derivative Works คือ ต้องนำผลงานไปใช้ตรงๆ ทั้งสิ้น ห้ามไม่ให้ดัดแปลง หรือ ตัดบางส่วน
4. Share Alike คือ หลังจากนำไปใช้แล้ว ผลงานนั้นต้องมีสัญญาแบบเดียวกันกับ ผลงานเดิมด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และอินเทอร์เน็ตดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงแนวคิดด้านทรัพย์สินทางปัญญาอันแตกต่างหลากหลาย และทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจลักษณะของสัญญาอนุญาต GNU Free Documentation License (GNU FDL หรือ GFDL) ที่ใช้ในวิกิพีเดียชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งแนวคิดทรัพย์สินทางปัญญาต่างๆ นั้น จะเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยได้แม่นยำยิ่งขึ้น

ทฤษฎีและแนวคิดการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication: CMC)

เมื่อสังคมได้เคลื่อนตัวผ่านยุคเกษตรกรรมและยุคอุตสาหกรรมมาสู่ยุคสารสนเทศ ซึ่งเป็นยุคที่มีลักษณะโลกาภิวัตน์ (globalization) นั่นคือ มีการไหลอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสารทั่วถึงทุกมุมโลกโดยมีการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (computer-mediated communication: CMC) ซึ่งมีลักษณะที่เป็นการสื่อสารสองทาง (two-way communication) ที่ต้องอาศัยการพิมพ์ (teletype-written computer) นอกจากนั้นยังเป็นการสื่อสารที่ปราศจากมิติด้านกาลและเทศะนั้นคือเราสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วทันใจ ไม่ว่าแหล่งข้อมูลเหล่านั้นจะอยู่ ณ ที่ใดของมุมโลก

โจเซฟ วอลเตอร์ (Joseph B. Walther, 1992) ได้ให้ความหมายอย่างกว้างๆ ของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ว่า เป็นการประชุมโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ (computer conferencing) และการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ซึ่งเกิดขึ้นและดำเนินไปในเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือ ต่างเวลา (asynchronous) โดยที่ผู้ส่งสารใส่รหัส (encode) ลง

ไปในเนื้อหาสาร (text messages) ซึ่งจะถูกถ่ายทอด (replayed) จากคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งสาร ไปสู่คอมพิวเตอร์ของผู้รับสาร

การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ก่อให้เกิดสังคมเทียม (pseudo-community) ซึ่งเป็นสังคมใหม่ขึ้นมา นำไปสู่การสร้างรูปแบบการสื่อสารลักษณะใหม่ขึ้นมา บาคติน (Bakhtin, 1986) เสนอว่าในขณะที่กลุ่มมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา กลุ่มก็จะสร้างความหมายเฉพาะกลุ่ม (group-specific meaning) ขึ้นมาด้วย ดังนั้นการใช้ถ้อยคำในการสื่อสารจึงมีลักษณะเฉพาะตัว เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของกลุ่มหรือสังคมนั้นๆ ชุมชนใน CMC จะสร้างให้เกิดการใช้ภาษา (ปกติแล้วคือภาษาอังกฤษ) วิธีการพูดสื่อสารและความเข้าใจร่วมกันขึ้นมาใหม่ ความเข้าใจร่วม (shared understanding) นี้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ "ชุมชน Online" ดำรงต่อไปได้ (กิตติกันภัย, 2543)

การปฏิสัมพันธ์ผ่านบริบทของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์นี้ได้ผลักดันให้ผู้ใช้เข้าสู่ระบบวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมแบบใหม่ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว (unique) ที่แตกต่างไปจากนิยามของสถานที่ที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมทั่วไปที่มีเรื่องเงื่อนไขของเวลาและสถานที่ทางกายภาพมาเกี่ยวข้อง ในสถานการณ์การสื่อสารภายใต้บริบทเช่นนี้ ผู้สื่อสารจำเป็นต้องสร้างบรรทัดฐานทางสังคม (social norms) และกฎเกณฑ์กติกา (rules) ขึ้นมาเพื่อใช้ควบคุมจัดการบริบททางสังคมใหม่ (กิตติกันภัย, 2543)

ฮอฟฟ์แมน และ โนวัค (Donna L. Hoffman & Thomas P. Novak, 1995) พบว่า สื่ออินเทอร์เน็ตมีคุณลักษณะการสื่อสารแบบแสวงหาข้อมูลตามความสนใจของผู้ใช้ (information pull) ซึ่งต่างจากสื่อสารมวลชนประเภทอื่นๆ ที่เป็นการสื่อสารแบบผลักดันข้อมูลออกสู่ผู้รับ (information push) ทั้งนี้เป็นเพราะอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ควบคุมโดยผู้ใช้ มากกว่าเป็นสื่อที่ถูกควบคุมโดยผู้ส่งสาร นั่นหมายความว่าผู้ใช้สามารถที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารตามที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือกปฏิเสธข้อมูลที่เห็นว่าไม่น่าสนใจได้อย่างสะดวก และหากผู้รับสารมีความสนใจเป็นพิเศษต่อข้อมูลข่าวสารเรื่องใดๆ ก็สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ส่งสารเพื่อขอหรือเพิ่มเติมข้อมูลตลอดจนสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือร่วมแสดงความคิดเห็นได้ด้วย โดยอาศัยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือโปรแกรมสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการติดต่อ

โดยสรุปแล้ว การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ เป็นการปฏิสัมพันธ์กันผ่านคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ ซึ่งจะมีการสร้างลักษณะการใช้งานเฉพาะกลุ่ม และความหมายเฉพาะกลุ่ม

ขึ้นมาด้วย และกลุ่มก็จะมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา เป็นสื่อที่ควบคุมโดยผู้ใช้ มากกว่า เป็นสื่อที่ถูกควบคุมโดยผู้ส่งสาร นั้นหมายความว่าผู้ใช้สามารถที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารตามที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือกปฏิเสธข้อมูลที่เห็นว่าไม่น่าสนใจได้อย่างสะดวก

แนวคิดพื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซ (Public sphere in cyberspace)

เจอร์เก้น ฮาเบอร์มาส (Jurgen Habermas) กล่าวถึงมณฑลสาธารณะ (Public sphere) ว่าเป็นสถานที่ที่มีการอภิปรายถกเถียงอย่างเป็นประชาธิปไตย เพื่อสังคมประชาธิปไตย เป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ความคิดด้านการเมือง เป็นเวทีเสรีทางความคิด (forum) ซึ่งเน้นความมีเหตุผล (rationalization) เป็นหลัก (Stratton, 2000)

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ ในเชิงรูปธรรม คือ ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น พัฒนาต่อเนื่องจนถึงสภาวะเสื่อมถอย

- มิติผู้กระทำ	= ชนชั้นกลาง พ่อค้า ปัญญาชน
- มิติสถานที่	= ร้านกาแฟ โรงเหล้า
- มิติกิจกรรม	= พูดคุย ถกเถียง อภิปรายอย่างมีเหตุผล
- มิติด้านการเมือง	= เรื่องกฎหมาย การเมือง การปกครอง
- มิติด้านหน้าที่	= หาข้อสรุปเพื่อไปต่อร่วมกับผู้มีอำนาจ
- มิติการเข้าถึง	= ทุกคนมีสิทธิเสนอความคิดเห็น
- มิติบทบาทของสื่อมวลชน	= หนังสือพิมพ์ แฉเผยแพร่ ดีพิมพ์ข้อสรุปหรือมติ

ในเชิงนามธรรม บรรทัดฐานในอุดมคติ การสื่อสารแบบเปิดซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่เสรี และเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

- การเปิดกว้างในการเข้าถึง
- เสรีภาพในการแสดงออก
- ความเท่าเทียมกัน
- ประเด็นส่วนรวม
- การอภิปรายอย่างมีเหตุผล
- การเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ

รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์ (2542) เสนอว่า มณฑลสาธารณะในสื่อปัจจุบันเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ผู้แสดงความคิดเห็นต่างมีจุดยืนที่หลากหลายและเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงความคิดเห็นนี้ในท้ายที่สุดไม่จำเป็นต้องเกิดเป็นข้อสรุปหรือข้อเสนอสอดคล้องกัน (consensus) อย่างในมณฑลสาธารณะเดิม แต่ก็ยังถือเป็นตัวแทนของคนในสังคมเพื่อก่อให้เกิดเอกลักษณ์ทางสังคม (Social identity) และแสดงถึงความสัมพันธ์แห่งอำนาจ (Power relation)

โพสเตอร์ (Poster, 1995) กล่าวว่า มณฑลสาธารณะที่เกิดขึ้นในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ แตกต่างจากมณฑลสาธารณะในอดีต ที่เป็นสถานที่ที่ประชาชนสามารถพูดได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นการอภิปรายอย่างเปิดเผย โดยมีการกำหนดสถานภาพของแต่ละคนอย่างชัดเจน ผู้แสดงความคิดเห็นมีข้อโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเพื่อบรรลุเป้าหมายที่สอดคล้องกัน แต่ค่านิยมของมณฑลสาธารณะในอดีตไม่สามารถใช้ได้กับชุมชนเสมือน (Virtual community) ที่เกิดขึ้นในระบบการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ถึงแม้ว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีสิทธิ์พูดได้เท่าเทียมกัน แต่เป็นการโต้แย้งกันอย่างไม่ค่อยมีเหตุผล และไม่มีที่ความสอดคล้องกัน เนื่องจากผู้ใช้สามารถเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ (Identity) ของตนได้ตามความต้องการ ทำให้ไม่ต้องรับผิดชอบต่อจุดยืนของตนเอง เหมือนกับการสื่อสารแบบเผชิญหน้าอย่างมณฑลสาธารณะในอดีต

เครก คัลฮาวน์ (Craig Calhoun, 1992) กล่าวว่า กลุ่มวัฒนธรรมย่อยทุกกลุ่มถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และพวกเขาก็สามารถสร้างสังคมของตัวเองและสามารถสร้างมณฑลสาธารณะเพื่อประโยชน์แห่งกลุ่มตนได้

กล่าวโดยสรุป วิกีพีเดียน่าจะเป็นมณฑลสาธารณะที่เกิดขึ้นในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้ใช้สามารถพูดได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นการอภิปรายอย่างเปิดเผยสามารถโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเพื่อบรรลุเป้าหมายที่สอดคล้องกันได้ โดยยึดหลักมุมมองที่เป็นกลาง

แนวคิดประโยชน์สาธารณะ (Public Interest)

พนา ทองมีอาคม (2550) รวบรวมข้อกฎหมายเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ไว้ดังนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 40 บัญญัติว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสอง ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม”

เนื้อหาของสาระของมาตรา 40 ข้างต้นชัดเจนในตัวอยู่แล้ว ว่าคลื่นความถี่เป็นทรัพยากรของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากจะมองลึกในรายละเอียดไปกว่านั้น ก็อาจกล่าวได้ว่าการนำคลื่นความถี่นี้ไปให้แก่บุคคลใดหรือหน่วยงานใดจัดการเอาตามใจตนเองนั้น ทำไม่ได้ ยกเว้นแต่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ในวรรคสุดท้ายของมาตรา 40 เป็นการเขียนย้ำว่าองค์กรตามวรรคสอง ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น รวมถึงไม่ละเลยประโยชน์สาธารณะที่ระบุไว้ มีข้อน่าสังเกตในส่วนท้ายของวรรคที่ไม่ค่อยมีใครพูดถึง นั่นคือการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ซึ่งเท่ากับเป็นการเขียนรับรองไว้ว่ารัฐธรรมนูญนี้ ต้องการให้คลื่นความถี่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ด้วย โดยอยู่ภายใต้กลไกการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม

การนำมาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญไปใช้นั้น โดยทั่วไปก็จะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมา ซึ่งในพระราชบัญญัติ ก็จะกำหนดแนวทางและวางวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติที่คนทั่วไปมักจะเรียกว่ากฎหมายลูกนี้ มีความสำคัญมาก เพราะหากไม่มีกำกับไว้ สิทธิเสรีภาพหรือหน้าที่ที่ได้รับการรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ ก็จะเกิดขึ้นได้ลำบาก หรือมีฉะนั้น ก็อาจเกิดภาวะต่างคนต่างตีความรัฐธรรมนูญ และถือเอาความเห็นตัวเองเป็นใหญ่ในการใช้สิทธิ เสรีภาพ

ในส่วนของมาตรา 40 นั้น กฎหมายรองลงมาที่กำหนดวิธีการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับหนึ่งคือ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 หรือ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ซึ่งมีมาตราที่น่าสนใจและน่าพิจารณาดังต่อไปนี้

มาตรา 25 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และต้องดำเนินการในลักษณะที่มีการกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึงในกิจการด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมแก่การเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา 25 นี้ มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญ อาจจะได้ว่าเป็นการตกย้ำถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายสูงสุดของประเทศ ที่ต้องการให้คลื่นความถี่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อมวลชนในทุกระดับทั้งท้องถิ่นและระดับชาติ และยังระบุให้ใช้ประโยชน์โดยทั่วถึงในลักษณะกระจายการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

มาตรา 26 ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะระดับชาติ อย่างน้อยต้องครอบคลุมองค์ประกอบของเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
2. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
3. การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ
4. ความมั่นคงของรัฐ
5. การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน
6. การกระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน
7. การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่ และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พิรธอง รามสูต (2550) อธิบายองค์ประกอบพื้นฐานของบริการสื่อสารณะไว้ดังนี้ ความเป็นสากล ความแตกต่างหลากหลาย ความเป็นอิสระ ความเป็นลักษณะเฉพาะ โดยเนื้อหาต้องตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ ให้ความรู้ มีประโยชน์สาธารณะ มีเอกลักษณ์ของรายการ ผลิตเองโดยองค์กร และเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับชาติ

ดังนั้น ประโยชน์สาธารณะจึงสามารถหมายถึงเนื้อหาซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้ ให้ความรู้ ในลักษณะที่มีอยู่ทั่วไป โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและ

ระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ ความมั่นคงของรัฐ และมีความเป็นสากล มีความแตกต่าง หลากหลาย เป็นอิสระ โดยเนื้อหาต้องตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ ไม่ขึ้นอยู่กับความควบคุมหรือ สนับสนุนของผู้ใด มีเอกลักษณ์ของรายการ ผลิตเองโดยองค์กร และเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับชาติ มีความเสรี เป็นธรรม และกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึง

แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร (Source Credibility)

อริสโตเติล (อ้างถึงใน เบ็ตติงกอส (Bettinghaus), 1973) กล่าวถึงความน่าเชื่อถือของ แหล่งสารไว้ว่า “การโน้มน้าวใจจะสำเร็จลงก็ด้วยบุคลิกของผู้พูด คำพูดของเขาจะทำให้เราคิดว่า เขาน่าเชื่อถือ และเราจะเชื่อคนดีที่มีความจริงใจมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ เมื่อผู้ฟังไม่รู้จริงในเรื่องที่ ฟัง หรือเมื่อความเห็นถูกแบ่งแยก เมื่อนั้นบุคลิกของผู้พูดจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการโน้มน้าวใจ”

โฮฟแลนด์ และ ไวส์ (Hovland and Weiss, 1951) ได้ศึกษาอิทธิพลของแหล่งข้อมูลใน การทำหน้าที่ติดต่อชักจูงใจ โดยเปรียบเทียบระหว่างแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและ แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ เพื่อให้คำพูดหรือแหล่งข่าวสารอย่างเดียวกันในการชักจูงใจ และดูว่า แหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคลได้มากกว่า แหล่งข้อมูลที่ไม่มีความน่าเชื่อถือได้หรือไม่ ผลปรากฏว่าแหล่งสารที่มีความน่าเชื่อถือสูงจะ สามารถชักจูงใจได้ดีกว่าแหล่งสารที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ

ในขณะที่อริสโตเติลมองว่าความน่าเชื่อถือเกิดจากบุคลิกของผู้ส่งสาร แต่นักวิชาการ สมัยใหม่มองว่าความน่าเชื่อถือขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้รับสาร ไม่ใช่บุคลิกของผู้ส่งสารเพียงอย่าง เดียว (เบ็ตติงกอส (Bettinghaus), 1973)

โฮฟแลนด์, แจนิส และ เคลลี (Hovland, Janis and Kelly, 1953) ประเมินความ น่าเชื่อถือของแหล่งสารจากทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อแหล่งสาร ซึ่งได้แก่ ความไว้วางใจ (trust) ความเชื่อมั่น (confidence) และความเชื่อ (belief) ของผู้รับสารที่มีต่อความเฉลียวฉลาด (intelligence) และ ความจริงใจ (sincerity) ของแหล่งสาร ทัศนคติดังกล่าวเป็นเครื่องบ่งชี้ องค์ประกอบของแหล่งสารที่ผู้รับสารให้ความไว้วางใจ

กริฟฟิน (Griffin, 1967 อ้างถึงใน Triandis, 1971) สรุปว่า ความไว้วางใจของผู้รับสาร ขึ้นอยู่กับความชำนาญ (expertist) ความน่าไว้วางใจ (reliability) เจตนา (intention) ความดึงดูดใจ (attractiveness) และความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (associate opinion) ของแหล่งสาร

แอนเดอร์เซน และ คลีฟเวนเจอร์ (Andersen and Clevenger, 1963) ได้เสนอความเห็น ว่าภาพลักษณ์ของผู้ส่งสารต้องเกิดจากการรับรู้ของผู้รับสาร ซึ่งอาจเป็นเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ นอกจากนี้ เบอริโล, เลเมอร์ต และเมอर्ट (Berlo, Lemert and Mertz, 1970) ยังได้ยืนยันว่า ภาพลักษณ์ของผู้ส่งสารเกิดมาจากการรับรู้ของผู้รับสาร ไม่ใช่เกิดมาจากบุคลิกของผู้ส่งสาร ทั้งนี้ สอดคล้องกับ มิดเดิ้ลบรูค (Middlebrook, 1976) ที่เสนอว่า ความน่าเชื่อถือ คือ ระดับของ ความรู้สึกที่ผู้รับสารรู้สึกว่าคุณส่งสารเป็นผู้นำไว้วางใจและมีความสามารถ ซึ่งผลการทดลองในห้องทดลองทางจิตวิทยา พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความ น่าเชื่อถือของแหล่งสารในสายตาของผู้รับสาร

ในระยะแรกนั้นนักวิชาการหลายคนมองว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ความเชี่ยวชาญ (expertness) และความน่าไว้วางใจ (trustworthiness) (โฮฟ แลนด์, แจนิส และ เคลลี, 1953 และ เบอริโล, เลเมอร์ต, 1966)

ต่อมานักวิจัยหลายคนได้พัฒนามาตรวัดองค์ประกอบความน่าเชื่อถือ โดยให้ผู้รับสารเป็นผู้ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร ซึ่งทำให้พบองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป โรเจอร์ (Roger, 1969) ได้ศึกษาพบว่า ความน่าเชื่อถือ ประกอบขึ้นจากปัจจัย 3 ประการ คือ ความเชื่อถือได้ (authenticity) ความเป็นกลาง (objectivity) ความกระตือรือร้น (dynamism) และการผ่อนผัน (respite)

เบอริโล, เลเมอร์ต และเมอर्ट (Berlo, Lemert and Mertz, 1970) ได้ให้ผู้รับสารประเมิน องค์ประกอบของความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร โดยใช้วิธีประเมินแบบ semantic differential scale เขาพบปัจจัย 3 ประการคือ ความปลอดภัย (safty) ความสามารถ (qualification) และ ความกระตือรือร้น (dynamism)

นอกจากนี้ ซิงเกิลทารี (Singletary, 1976) ได้ทำการวิจัยและพบองค์ประกอบความ น่าเชื่อถือ 6 ประการ คือ ความรอบรู้ (knowledgeability) ความน่าดึงดูด (attraction) ความน่า

ไว้วางใจ (trustworthiness) ความชัดเจน (articulation) ความเป็นศัตรู (hostility) และความแน่นอน (stability)

โดยสรุป ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของผู้รับสารเป็นสำคัญ โดยวัดจากบุคลิกของผู้ส่งสารมากกว่าตัวสาร ในงานวิจัยนี้ความน่าเชื่อถือของเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยขึ้นอยู่กับความถูกต้องชัดเจนตามนโยบายเป็นสำคัญโดยไม่ยึดติดกับตัวบุคคลหรือผู้ส่งสาร

ทฤษฎีและแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification)

คาทซ์ (Katz, 1959) เป็นบุคคลแรกที่มีความเห็นว่า ควรให้ความสนใจกับงานวิจัยเกี่ยวกับ "ผล" หรืออิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคลนั้นน้อยลง แต่ควรให้ความสนใจต่องานวิจัยเกี่ยวกับ "การใช้สื่อ" ของบุคคลให้มากขึ้น โดยคาทซ์ ชี้ให้เห็นว่า สื่อจะไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ไม่เลือกใช้สื่ออย่างแน่นอน ผลการศึกษาของคาทซ์ (Katz, 1974) ชี้ให้เห็นว่า ผู้รับสารที่มีสถานะแวดล้อมทางสังคมและสถานะทางจิตใจที่แตกต่างกัน จะทำให้มีความต้องการในการที่จะรับสื่อที่แตกต่างกันไป ซึ่งความต้องการที่ต่างกันนี้ก่อให้เกิดการคาดคะเนว่า สื่อแต่ละประเภทจะตอบสนองของความพอใจของตนต่างกัน ส่งผลให้มีลักษณะการใช้สื่อและมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อแตกต่างกัน โดยภาพรวมแล้วพบว่า ความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการใช้สื่อมี 4 ประการหลักๆ คือ

1. ความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตน
2. ความต้องการที่จะมีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น
3. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่ และความบันเทิงต่างๆ
4. ความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลก

จอห์น พาฟลิค (John V. Pavlik, 1998) กล่าวเช่นเดียวกันว่า มนุษย์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการที่จะผูกติดตนเองเข้ากับกระแสของสังคมรวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมือง สังคม การบันเทิงต่างๆ ที่สามารถก้าวข้ามผ่านระยะทาง เวลา เชื้อชาติ ฯลฯ ของผู้คนในที่ต่างๆ ทั่วโลก

รูบิน (Rubin, 1993 อ้างถึงใน John F. Cragan, 1998) กล่าวว่า ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนฐานแนวคิดหลักๆ ที่ว่า 1) การใช้สื่อของมนุษย์เป็นการใช้สื่ออย่างมีเป้าหมายและมีแรงจูงใจในการใช้

2) มนุษย์ใช้สื่อเพื่อตอบสนองของความพึงพอใจ ความต้องการของตนเอง 3) การสื่อสารระหว่างบุคคล จะมีอิทธิพลมากกว่าการสื่อสารผ่านสื่ออื่นๆ

สำหรับการจัดแบบแผนเรื่องความพึงพอใจในการใช้สื่อ นั้น แม็คควอล (McQuail, 1972) ได้จัดกลุ่มของบทบาทหน้าที่ของสื่อจากมุมมองของปัจเจกบุคคลออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความเพลิดเพลิน (Diversion) ซึ่งจะออกในรูปแบบของการใช้สื่อเพื่อหลบเลี่ยงออกมาจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันที่ซ้ำซากจำเจ หรือเพื่อหลบหนีปัญหา
2. มนุษย์สัมพันธ์ (Personal relation) เป็นการใช้อสื่อเพื่อเสริมความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ในสังคม เช่น การดูรายการโทรทัศน์ร่วมกันในครอบครัว หรือการนำเอาเรื่องราวจากโทรทัศน์มาพูดคุยกับคนในที่ทำงาน
3. เอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล (Personal identity) เป็นการใช้อสื่อเพื่อตอกย้ำหรืออ้างอิงกับกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง
4. ติดตามข่าวสาร (Surveillance) เป็นหน้าที่พื้นฐานในการเปิดรับสื่อ

แมคคอมบส์ และ เบ็คเคอร์ (Mccombs and Becker, 1979 อ้างถึงใน กอบกุล กาญจนาลัย, 2539) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อสนองความต้องการ และความพึงพอใจของบุคคลนั้นมีอยู่ 6 ประการ คือ

1. เพื่อต้องการรับทราบเหตุการณ์ (Surveillance) การเปิดรับสื่อทำให้ทราบว่าอะไรเป็นประเด็นสำคัญที่ควรให้ความสนใจในขณะนี้
2. เพื่อช่วยตัดสินใจ (Decision) การเปิดรับสื่อทำให้บุคคลสามารถกำหนดความคิดเห็นของตนต่อเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เนื่องจากมีข้อมูลในการตัดสินใจ
3. เป็นข้อมูลในการพูดคุยสนทนา (Discussion) การเปิดรับสื่อทำให้บุคคลมีข้อมูลที่นำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นได้
4. ต้องการมีส่วนร่วม (Participation) การเปิดรับสื่อช่วยสร้างให้บุคคลรู้สึกว่าคุณอยู่ในเหตุการณ์
5. เสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) การเปิดรับช่วยทำให้ความคิดเห็นเดิมของบุคคลมั่นคงยิ่งขึ้น และสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้ดำเนินการไปแล้ว
6. เพื่อความบันเทิง (Entertainment) ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์

การศึกษาของ คิปแพคและคณะ (Kippax and others, 1980) สามารถสรุปได้ว่า ความต้องการในการใช้สื่อมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในคุณประโยชน์ของสื่อและปัจจัยด้านตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อด้วย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ ลอว์เรนซ์ เว็นเนอร์ (Laurence A. Wenner, 1985 อ้างถึงใน ต้องจิตต์ สุวรรณศร, 2543) เกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (News Gratification) นั้นสามารถแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. **Orientational Gratification** หมายถึง การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูลเพื่อการอ้างอิง เพื่อเป็นแรงเสริมในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม รูปแบบของความต้องการที่แสดงออกมา ได้แก่ การติดตามข่าวสาร (Surveillance) หรือการได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decisional Utility)
2. **Social Gratification** เป็นการใช้สื่อข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ซึ่งรับรู้จากข่าวสารกับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกชน เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น หรือใช้เพื่อการชกแจงใจ
3. **Para-social Gratification** หมายถึง กระบวนการใช้ประโยชน์ข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล หรือเพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลเกี่ยวข้องกับสื่อ หรือปรากฏในเนื้อหาของสื่อ

แนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจกล่าวถึงการตอบสนองของความพึงพอใจของสื่อต่อผู้ใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในการวัดผลการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของผู้ใช้ โดยวัดจากความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการใช้สื่อ 4 ประการ คือ

1. ความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตน
2. ความต้องการที่จะมีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น
3. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่ และความบันเทิงต่างๆ
4. ความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลก

แนวคิดเกี่ยวกับสารานุกรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 ได้ให้ความหมายของ สารานุกรม หรือ Encyclopaedia ไว้ว่า “น. หนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกแขนงหรือเฉพาะแขนงใดแขนงหนึ่ง มักเรียงตามลำดับอักษร”

สารานุกรม มาจากการนำคำ สาร (หนังสือส่วนสำคัญ, เรื่องที่เป็นสาระ) สนธิกับคำ
อนุกรม แปลตามตัวพยัญชนะ คือ ลำดับเรื่อง คำ สารานุกรม ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า
encyclopaedia

สารานุกรม เป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกสาขาวิชา และจัดเรียงตามลำดับอักษร หรือ
อาจใช้วิธีอื่นใดที่จะค้นหาได้สะดวกรวดเร็ว มีคำอธิบายเรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดสมบูรณ์
สารานุกรมก็เช่นเดียวกับพจนานุกรมคือ อาจจะเป็นเรื่องเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้ เช่น
สารานุกรมดนตรี สารานุกรมจึงเป็นหนังสือที่เป็นเครื่องมือใช้ย่นระยะเวลาศึกษาหาความรู้ในเรื่อง
ที่ต้องการโดยไม่ต้องเสียเวลาค้นหาหนังสือหลายๆ เล่ม เพราะได้บรรจุความรู้ทุกแขนงวิชาอย่าง
ละเอียดไว้

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
นิยามความหมายของสารานุกรมไว้ดังนี้ สารานุกรมเป็นหนังสือรวมเรื่องราวต่างๆ คำนี้
ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ สารและอนุกรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้
นิยามของสารว่า แก่นเนื้อแท้ ส่วนสำคัญ ข้อใหญ่ใจความ ถ้อยคำ คำว่า อนุกรม หมายถึง ลำดับ
ระเบียบ ชั้น สองคำนี้รวมกันเข้าโดยวิธีสมาสเป็น คำเดียวคือ สารานุกรม หมายถึงเรื่องราวที่เป็น
เนื้อแท้แก่นเป็นสารนำมาเรียบเรียง โดยใช้ถ้อยคำ จัดระเบียบเรื่องแต่ละเรื่องตามลำดับให้อยู่
ด้วยกันในหนังสือเล่ม เดียวกัน หรือหลายเล่มแต่เป็นชุดเดียวกัน คำนี้ใช้เรียกชื่อหนังสืออ้างอิง หรือ
หนังสืออุเทศประเภทหนึ่ง ลักษณะทั่วไปของหนังสือเล่มนี้ คือ อธิบายเรื่องราวต่างๆ ที่มนุษย์ได้
เรียนรู้ และได้คิดขึ้นตั้งแต่โบราณสมัยจนถึงปัจจุบัน มีทั้งความรู้ที่จัดเป็นวิชาหรือ เป็นศาสตร์และ
ความรู้ทั่วไปที่ควรรู้หรือน่ารู้ ผู้จัดทำสารานุกรมจะจัดหมวดหมู่ และลำดับความสำคัญของแต่ละ
วิชาบ้าง ตามลำดับความสัมพันธ์ของแต่ละวิชา และสาขาวิชาในกลุ่มวิชานั้นๆ บ้างตามลำดับ
ตัวอักษรตัวแรกของคำซึ่งใช้เรียกชื่อวิชาหรือเรื่องราวนั้นๆ บ้าง

หนังสือสารานุกรมให้ความรู้ในวิชาการตลอดจนเรื่องราวข่าวสารข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
ปรากฏการณ์ ธรรมชาติ และข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่
ก่อให้เกิดพัฒนาการในตัวคนและสังคม วิชาการเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของมนุษยชาติ เป็น
แหล่งทรัพยากรที่ใช้ไม่หมดสิ้น ยิ่งใช้ก็ยิ่งเพิ่มพูน พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่สมัยแรกเริ่มมาจนถึง
ปัจจุบันได้อาศัยทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพชนสร้างไว้ และ บันทึกไว้เป็นมรดกตกทอดถึงชนใน
รุ่นปัจจุบัน หนังสือสารานุกรมเป็นหนังสือซึ่งรวม วิชาความรู้ และเรื่องราวต่างๆ ที่มนุษย์เรียนรู้และ
ได้คิดสร้างสรรค์ไว้ทั้งหมด จึงนับเป็นคลังทรัพย์สินทางปัญญาที่บริบูรณ์ในตัวเอง เปิดโอกาสให้ผู้

ใฝ่รู้สามารถอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองได้ทุกเวลาตามความสามารถของตน เหมือนห้องสมุดขนาดเล็กที่เคลื่อนย้ายได้ตามผู้ที่เป็นเจ้าของ ความรู้ในหนังสือสารานุกรมที่สร้างขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยจะทันสมัยที่สุดสำหรับยุคนั้นๆ

แนวคิดสารานุกรมช่วยขยายความเข้าใจในสารานุกรมออนไลน์วิกิพีเดียให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างกับสารานุกรมอื่นๆ ได้

แนวคิดและนโยบายของสารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทย

วิกิพีเดีย (Wikipedia) คือสารานุกรมเสรีหลายภาษาบนอินเทอร์เน็ต ที่ทุกคนสามารถอ่านและปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหา ซึ่งทำให้วิกิพีเดียกลายเป็นสารานุกรมที่ได้รับการแก้ไข รวบรวมและดูแลรักษาจากอาสาสมัครหลายแสนคนทั่วโลก ผ่านซอฟต์แวร์ชื่อมีเดียวิกิ

วิกิพีเดียเริ่มต้นเมื่อ 15 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยเริ่มต้นโครงการจากชื่อสารานุกรมนูพีเดีย ที่เขียนโดย ผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขา และในปัจจุบันดำเนินงานโดยมูลนิธิวิกิมีเดีย ซึ่งก่อตั้งโดยจิมมี เวลส์และแลร์รี แซงเจอร์ ในปัจจุบัน วิกิพีเดียมีทั้งหมด 250 ภาษา รวมทุกภาษามีบทความมากกว่า 6,000,000 บทความ โดยในทั้งหมดมี 12 ภาษาที่มีบทความมากกว่า 100,000 บทความ และปัจจุบันวิกิพีเดียไทยมีบทความมากกว่า 20,000 บทความ (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550)

ลักษณะสารานุกรม

สารานุกรม คือเรื่องคัดย่อที่ถูกเขียนขึ้นสำหรับการรวบรวมความรู้ เป็นคำสมาสจากคำว่า "สาร" และ "อนุกรม" กล่าวคือเป็นความรู้ที่เป็นเรื่องราวถูกจัดเรียงในลำดับ จะมีทั้งประเภทความรู้ทั่วไป และความรู้เฉพาะด้านเช่น สารานุกรมการเกี่ยวกับการแพทย์ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือ จัดทำเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ เช่น สารานุกรมสำหรับเยาวชน

สารานุกรมวิกิพีเดีย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญที่สำคัญ เหมือนกับสารานุกรมอื่นๆ ถึงแม้ว่าวิกิพีเดียจะมีเนื้อหาไม่จำกัด และเก็บได้ตลอดไป แต่เงื่อนไขในการนับว่าบทความไหนสำคัญและสมควรเก็บเป็นสารานุกรม แสดงไว้ดังนี้

1. มีประโยชน์ - ในอีก 10 หรือ 100 ปีข้างหน้า บทความนั้นจะมีประโยชน์ต่อคนอื่นที่ไม่ใช่แค่ญาติพี่น้อง ในข้อนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดประโยชน์สาธารณะ (น.28) มาขยายความได้ว่า เนื้อหาที่มีประโยชน์คือเนื้อหาซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้ ให้ความรู้ในลักษณะที่มีอยู่ทั่วไป โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ ความมั่นคงของรัฐ และมีความเป็นสากล มีความแตกต่างหลากหลาย เป็นอิสระ โดยเนื้อหาต้องตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ ไม่ขึ้นอยู่กับการควบคุมหรือสนับสนุนของผู้ใด มีเอกลักษณ์ของรายการ ผลิตเอง โดยองค์กร และเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับชาติ มีความเสรี เป็นธรรม และกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึง
2. บทความสามารถมีความหมายในตัวเองภายในช่วงเวลาในอนาคต โดยไม่ต้องอ้างอิงบทความอื่น
3. ไม่ใช่ที่รวมลิงก์ ที่รวมเบอร์โทรศัพท์หรือที่อยู่ รวมถึงคู่มือ ตำราต่าง ๆ

นโยบายและแนวปฏิบัติ

วิกิพีเดีย เป็นสารานุกรมที่ทุกคนเป็นเจ้าของ และสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของผู้สนับสนุนทุกคน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ: จุดมุ่งหมายของเรากับวิกิพีเดียคือ เพื่อสร้างสารานุกรมที่เสรีและเชื่อถือได้ - อันที่จริงคือ สร้างสารานุกรมที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ ทั้งด้านความครอบคลุมและรายละเอียด

นโยบายของวิกิพีเดีย กำหนดว่า การเขียนบทความทุกชิ้นจะต้องกระทำผ่าน มุมมองที่เป็นกลาง (Neutral point of view, NPOV) จิมมี เวลส์ ผู้ก่อตั้งวิกิพีเดีย อธิบายหลักการว่า "มุมมองที่เป็นกลางคือความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยไม่มีการประนีประนอมใดๆ"

นโยบายหลัก

1. วิกิพีเดียเป็นสารานุกรม เป้าหมายไม่ได้มีมากไปกว่านั้น เนื้อหาที่ไม่เป็นสารานุกรมจะต้องถูกย้ายไปยังโครงการอื่น
2. ให้เกียรติผู้อื่น ผู้ที่ช่วยเขียนวิกิพีเดียมาจากหลายที่ทั่วประเทศหรือแม้แต่ทั่วโลก ต่างอายุ ต่างพื้นฐานทางสังคม และต่างวัฒนธรรม ย่อมทำให้เกิดมุมมองที่แตกต่างกัน

การให้เกียรติและการยอมรับผู้อื่นเป็นกุญแจหลักที่จะทำให้การร่วมมือในการสร้างวิกิพีเดีย เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลีกเลี่ยงความไม่เป็นกลาง บทความควรเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง โดยนำเสนอ มุมมองต่อหัวข้อนั้น ทั้งข้อเท็จจริง และความคิดเห็น อย่างรอบด้าน เสมอภาค และเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ของเสียงส่วนใหญ่
4. อย่าละเมิดลิขสิทธิ์ วิกิพีเดียเป็นสารานุกรมเสรี ที่อยู่ภายใต้สัญญาอนุญาตใช้งาน เอกสารเสรี GFDL ตามสัญญาฉบับล่าสุด การส่งงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามา จะเป็นการทำลายเป้าหมายที่จะสร้างสารานุกรมที่ทุกคนมีอิสระในการเผยแพร่ และอาจสร้างปัญหาทางกฎหมายได้

ผู้ใช้วิกิพีเดียบางคนเชื่อว่านโยบายทั้งหมดของวิกิพีเดีย นั้น วางอยู่บน ห้าเสาหลัก ที่นิยาม ลักษณะของวิกิพีเดีย ดังนี้

1. วิกิพีเดียคือสารานุกรม ที่มีองค์ประกอบของทั้งสารานุกรมทั่วไป สารานุกรมเฉพาะ ด้าน และที่เก็บสถิติ วิกิพีเดีย ไม่ใช่ พจนานุกรม ไม่ใช่ที่รวบรวมแหล่งข้อมูลต้นฉบับ ไม่ใช่ที่ข่าวประกาศ ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ ไม่ใช่เครื่องให้บริการเว็บไซต์ฟรี ไม่ใช่ที่รวบรวมบทความยกยอตนเอง ไม่ใช่ที่รวบรวมของที่ระลึก ไม่ใช่ที่ทดลอง ประชาธิปไตยกับอนาธิปไตย หรือที่รวบรวมลิงก์ นอกจากนี้ที่นี้ยังไม่ใช่สำหรับใส่ ความคิดเห็นส่วนตัว ประสบการณ์ หรือข้อโต้เถียง ผู้เขียนทุกคนจะต้องทำตาม นโยบายไม่เผยแพร่ความรู้ใหม่ ผู้เขียนทุกคนจะต้องมีเป้าหมายที่ความเที่ยงตรง
2. วิกิพีเดียใช้มุมมองที่เป็นกลาง นั่นคือเรามุ่งมั่นที่จะเขียนบทความที่ไม่เอนเอียงเข้าข้าง มุมมองใดมุมมองหนึ่ง บางครั้งนั้นหมายถึงการเขียนแสดงมุมมองหลายๆ มุมมอง อธิบายมุมมองต่างๆ อย่างถูกต้องแม่นยำ ให้บริบทที่มาของมุมมองต่างๆ เพื่อที่ผู้อ่าน จะได้เข้าใจ และไม่ระบุหรือแสดงว่ามุมมองหนึ่งมุมมองใดคือ "ความจริง" หรือเป็น "มุมมองที่ดีที่สุด" นั่นอาจหมายถึงการยืนยันกับแหล่งที่มาที่เชื่อถือได้ โดยเฉพาะกับ บทความที่มีการโต้เถียง เมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้นว่าบทความรุ่นใดที่เป็นกลางมากกว่า กัน ให้ประกาศภาวะสงบศึก และแปะป้ายที่บทความว่าอยู่ในระหว่างการถกเถียง จากนั้นไปเขียนให้ข้อมูลกันที่หน้าอภิปรายและทำตามขั้นตอนในการยุติความขัดแย้ง
3. วิกิพีเดียเผยแพร่เนื้อหาแบบเสรี กล่าวคือเนื้อหาทั้งหมดที่เขียนในวิกิพีเดีย นั้นอยู่ ภายใต้ GNU Free Documentation License (GFDL) และจะถูกเผยแพร่หรืออ้างอิง ตามข้อกำหนดดังกล่าว ควรตระหนักว่าบทความจะถูกแก้ไขโดยใครก็ได้และไม่มีใคร เป็นผู้ควบคุมบทความใดๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น งานเขียนทุกชิ้นที่คุณส่งเข้ามาอาจถูกแก้ไข

อย่างไร้ความปรารถนารวมถึงถูกเผยแพร่ตามแต่ชุมชนจะเห็นชอบ อย่าส่งงานที่มีลิขสิทธิ์ไม่สอดคล้องกับ GFDL เข้ามาที่วิกิพีเดีย

4. วิกิพีเดียมีมารยาท เคารพผู้ร่วมเขียนวิกิพีเดียถึงแม้ว่าจะมีความเห็นไม่ตรงกับพวกเขาก็ตาม หลีกเลี่ยงการโจมตีคนอื่น ควบคุมอารมณ์ให้เย็น หลีกเลี่ยงการแก้กลับไปกลับมา ทำตามกฎย้อนกลับสามครั้ง อย่าทำให้วิกิพีเดียต้องสะดุดลงเพียงเพื่อต้องการแสดงความเห็นบางอย่าง จงมองคนอื่นในแง่ดีตราบใดที่ยังขาดหลักฐานชัดเจนให้เห็นเป็นอย่างอื่น อย่าสร้างบัญชีผู้ใช้เพื่อหลบเลี่ยงหรือทำผิดนโยบาย
5. วิกิพีเดียไม่มีกฎตายตัว นอกจากหลักการพื้นฐานทั้งห้าที่ได้อธิบายตรงนี้ จงกล้าที่จะแก้ไข ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงบทความ เพราะว่าความสนุกของการแก้ไขคือการไม่ต้องกังวลว่างานที่ได้จะไม่สมบูรณ์ และไม่ต้องกลัวว่าจะทำให้ทุกอย่างเสียหาย เพราะทุกๆ รุ่นก่อนหน้าของบทความได้ถูกเก็บรักษาไว้แล้ว ทำให้คุณไม่สามารถจะพลั้งพลาดทำลายวิกิพีเดียไปได้ แต่อย่าลืมว่าทุกอย่างที่คุณเขียนไว้ที่นี่ จะถูกรักษาไว้ตลอดกาล

การอนุญาตให้ใช้เนื้อหาแบบเสรี

ข้อความทั้งหมดในวิกิพีเดีย ตลอดจนรูปภาพและเนื้อหาประเภทอื่น โดยส่วนใหญ่ จะอยู่ภายใต้ลิขสิทธิ์ GNU Free Documentation License หรือ GFDL โดยผู้สมทบงานแต่ละคนจะยังคงมีสิทธิในงานที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้น ในขณะที่จะคุ้มครองเพื่อให้แน่ใจได้ว่าเนื้อหาของวิกิพีเดียจะยังคงสามารถกระจายและผลิตซ้ำได้อย่างเสรี

เนื้อหาข้อมูลต้นฉบับที่เขียนให้แก่วิกิพีเดียทั้งหมด ถือเป็นเนื้อหาเสรี ภายใต้ลิขสิทธิ์ GFDL โดยคำว่า "เสรี" ในวิกิพีเดียรวมไปถึง เสรีในการนำไปใช้ และเสรีในการเขียนและแก้ไขข้อมูล ซึ่งทุกคนมีสิทธิในการเขียนเท่าเทียมกัน รวมไปถึงเผยแพร่สืบต่อกันไปได้อย่างเสรี

สัญญาอนุญาตที่วิกิพีเดียใช้นั้น อนุญาตให้ผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาได้อย่างเสรี ในแง่เดียวกันกับที่ซอฟต์แวร์เสรีอนุญาตให้ใช้งานได้อย่างเสรี หลักการนี้เรียกว่าลิขสิทธิ์เสรี (Copyleft) ซึ่งหมายถึงเนื้อหาของวิกิพีเดียสามารถทำสำเนา แก้ไขตัดแปลง และกระจายต่อได้ ตราบเท่าที่เนื้อหานั้นๆ ยังคงให้อิสระเช่นเดิมแก่ผู้อื่น และยังคงรับรู้ถึงความเป็นผู้ประพันธ์ของบทความที่นำไปใช้ (การเชื่อมโยงกลับมาที่บทความของวิกิพีเดียโดยตรง ถือว่าเพียงพอสำหรับการให้เครดิตแก่ผู้ประพันธ์) บทความต่างๆ ของวิกิพีเดียจะยังคงความเสรีตลอดไป และไม่ว่าใครก็ตามจะสามารถนำบทความ

ไปใช้ได้ภายใต้ข้อกำหนดบางประการ ซึ่งข้อกำหนดเหล่านี้ส่วนใหญ่มีขึ้นเพื่อรักษาเสรีภาพ เช่นเดียวกันนี้ไว้

ในวิกิพีเดียไทยนั้น เนื้อหาทั้งหมดที่เป็นตัวอักษรในวิกิพีเดียอยู่ในลิขสิทธิ์ [GFDL](#) ทุกคนสามารถนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องขออนุญาต โดยมีเงื่อนไขเดียวคือผู้นำไปใช้ต้องทำตามที่เขียนไว้ในลิขสิทธิ์แบบ GFDL สำหรับภาพ เพลง หรือผลงานอื่นมีลิขสิทธิ์ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อกำหนดในการใช้งานเนื้อหาที่มีทรัพย์สินทางปัญญารูปแบบต่างๆ คู่คุ้มครองอยู่

ลิขสิทธิ์	การอนุญาตจากเจ้าของผลงาน	การนำไปใช้
สาธารณสมบัติ	เสรี อนุญาตให้ทุกคนใช้ได้ เจ้าของผลงานยกผลงานให้เป็นสาธารณสมบัติของทุกคน หรือ ผลงานที่ลิขสิทธิ์เกิน 50 ปี และไม่มีเจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งถูกจัดให้เป็นสาธารณสมบัติของทุกคน	ใช้ได้ทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข
GFDL	เจ้าของผลงานมอบงานให้เป็นลิขสิทธิ์ GFDL	ผู้นำไปใช้สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่มีเงื่อนไข ยกเว้นต้องให้ผลงานของตนเป็นแบบ GFDL ให้ผู้อื่นใช้ต่อได้ทันทีเช่นกัน
ครีเอทีฟคอมมอนส์	เจ้าของผลงานมอบงานให้เป็นลิขสิทธิ์ครีเอทีฟคอมมอนส์	ผู้นำไปใช้สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยต้องทำตามเงื่อนไขครีเอทีฟคอมมอนส์นั้นๆ เช่น การอ้างถึงเจ้าของเดิม การห้ามปรับปรุงแก้ไข การห้ามใช้เชิงพาณิชย์
ลิขสิทธิ์	เจ้าของผลงานถือลิขสิทธิ์ของผลงานนั้น	ผู้นำไปใช้ต้องติดต่อกับทางเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนนำไปใช้

ปัญหาของวิกิพีเดีย

การนำบทความในวิกิพีเดียไปใช้อ้างอิงในเอกสารทางวิชาการยังคงเป็นข้อถกเถียง เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ทุกคนแก้ไข ซึ่งง่ายต่อการปรับเปลี่ยนข้อมูลทุกเมื่อ

นอกจากนี้ผู้ประสงค์ร้ายที่เข้าไปทำลายข้อมูลหรือสิ่งดีๆ ในวิกิพีเดีย ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย แม้ว่าส่วนใหญ่ผู้ก่อการร้ายเหล่านั้นจะถูกจับได้ และมีการเข้าไปแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติมที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้นอย่างรวดเร็ว โดยผู้ใช้วิกิพีเดียที่ทำหน้าที่ตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นล่าสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2548 ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) พบว่า กิจกรรมที่ทำบนอินเทอร์เน็ตมากที่สุดมีดังนี้ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) 24.2% ค้นหาข้อมูล 22.8% สนทนา 13.6% เล่นเกม 13.6% ติดตามข่าว 8.6% อ่านหรือแสดงความคิดเห็นในเว็บบอร์ด 4.4% เรียนรู้/หาความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต 3.8% ดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ 2% ฟังเพลงออนไลน์ 1.8% สร้างเว็บไซต์ของตนเอง 1.1% ชมสินค้า 0.7% ดาวน์โหลดเพลง 0.7% ดาวน์โหลดละคร/ภาพยนตร์/การ์ตูน 0.6% เขียนเว็บบอร์ด/ไดอารี่/บล็อก 0.5% ดาวน์โหลดเกม 0.4% ส่งรูปขึ้นเว็บ 0.3% ชมทีวีออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต 0.2% โทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต 0.1% ประชุมทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต 0.1% และกิจกรรมอื่นๆ 0.7%

ยาเวนพา และ ไลด์เนอร์ (Javenpaa & Leidner, 1998) ศึกษาเรื่องการสื่อสารและความไว้วางใจในทีมเสมือนจริงไร้พรมแดน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างและการจัดการความไว้วางใจ (trust) ในทีมเสมือนจริงไร้พรมแดน (Global Virtual Teams) ผ่านการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer Mediated Communication) หรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ท่ามกลางความแตกต่างทั้งด้านเวลา สถานที่ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในเงื่อนไขที่ไม่มีการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (face-to-face) อยู่เลย ความท้าทายพุ่งความสนใจไปที่ประเด็นการทำงานเป็นทีม กลุ่มที่สื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ การสื่อสารระหว่างบุคคลกับความไว้วางใจในเชิงองค์กร ซึ่งได้ผลสังเกตออกมาว่าทีมเสมือนจริงไร้พรมแดน มีประสบการณ์ที่จะก่อรูปความไว้วางใจ ในลักษณะอย่างรวดเร็วทันควัน (Swift trust) ซึ่งค่อนข้างไม่แข็งแรงและคงอยู่ชั่วคราว โดยในงานวิจัยชี้ว่าลักษณะการสื่อสาร (Communication behaviors) อาจช่วยให้เกิดความไว้วางใจในการทำงานเป็นทีมเสมือนจริงไร้พรมแดน

มนทกานต์ ตปนียางกูร (2545) ศึกษาบทบาทของเว็บไซต์องค์กรพัฒนาสังคมในการเป็นสื่อประชาสังคม ผลการวิจัยพบว่าการทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะของเว็บบอร์ดในเว็บไซต่นั้นยังอยู่ในลักษณะเป็นเพียงพื้นที่สำหรับนำเสนอ และเปิดโอกาสให้คนเข้ามาร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ไม่มีการวิพากษ์อย่างมีเหตุมีผล ที่จะสามารถหาข้อสรุปได้

ปัทมาธิ์ ไร่รัมย์ (2547) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะประชาธิปไตยในการสื่อสารผ่านเว็บบอร์ด พบว่า วัตถุประสงค์หลักในการใช้งานเว็บบอร์ดของผู้ใช้คือ การใช้เพื่อแสวงหาข้อมูล

รองลงมาคือวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสาร และการใช้เพื่อผ่อนคลาย โดยกลุ่มตัวอย่างมีการใช้เว็บไซต์เพื่อวัตถุประสงค์ใช้สอยต่างๆ น้อยที่สุด

ชัชวรินทร์ สันติเดช (2546) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมในการแสวงหาข้อมูล ความสามารถในการใช้ และประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชนที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์ใช้ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปริมาณที่มาก โดยส่วนใหญ่ใช้ในการทำงานเป็นหลัก นอกจากนี้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการแสวงหาข้อมูลข่าวสารในระดับค่อนข้างสูง และมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตค่อนข้างดี ตลอดจนใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือหลักในการค้นหาข้อมูล ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยนิยมแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์ต่างๆ รองลงมาคือการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น และที่สำคัญคือใช้เพื่อความสุขของตนเอง เช่น เข้าไปในเว็บไซต์ที่โปรดปราน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์อื่นๆ ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศค่อนข้างหลากหลาย โดยเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการทำงานเป็นหลัก ตามมาด้วยเพื่อความบันเทิงส่วนตัว

สเวน (Swain, 1996) ศึกษาเกี่ยวกับการนำเว็ลด์ไวด์เว็บมาใช้ในห้องเรียน สรุปได้ว่าเว็ลด์ไวด์เว็บเป็นบริการหนึ่งของอินเทอร์เน็ต ซึ่งช่วยให้ครูและนักเรียนได้ร่วมกันใช้ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ และติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยกันแก้ปัญหา นักเรียนมีอิสระในการควบคุมการเรียนของตนเองได้ สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้เพื่อการศึกษา สามารถแสดงผลงานของตนได้ทางเว็ลด์ไวด์เว็บ เว็บไซต์ เว็บเพจ และโฮมเพจ นอกจากนี้นักเรียนยังได้รับโอกาสในการพัฒนาทางด้านสังคมอีกทางหนึ่งด้วย

ศุภรชต์ ส่วนเศรษฐธา (2545) ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาในเว็ลด์ไวด์เว็บของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในเว็ลด์ไวด์เว็บพบเนื้อหาการศึกษาด้านการแจ้งข่าวการศึกษา ด้านการสอน และด้านการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา โดยที่เนื้อหาการศึกษาด้านการสอน การให้ความรู้ พบเนื้อหาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด ด้านจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่พบในเนื้อหาการศึกษาคือ ด้านพุทธิพิสัย และด้านจิตพิสัย ส่วนแนวความคิดของเว็บมาสเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหาการศึกษานั้น เว็บมาสเตอร์มีแนวความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาการศึกษาที่นำเสนอต้องมีความถูกต้อง ทันสมัย โดยดูที่ความต้องการของผู้ใช้ว่าต้องการเนื้อหาการศึกษาเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

ณัฐพร ศรีสติ (2548) ศึกษาเรื่องความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขโมย คัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อประโยชน์ทางวิชาการของนิสิต นักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะพิเศษของคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ได้แก่ การทำซ้ำ การตัดแปะ รวมทั้งการปิดบังตัวตนได้มีส่วนช่วยให้การขโมยคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตไม่สามารถตรวจสอบได้ ขณะเดียวกัน นิสิตนักศึกษาที่ทำการศึกษายังมีแนวโน้มที่จะใช้บรรทัดฐานทางจริยธรรมในอินเทอร์เน็ต ซึ่งแตกต่างจากจริยธรรมในสังคมจริง นอกจากนี้พวกเขายังมีความสับสนเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะบนอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าสามารถนำข้อมูลและผลงานมาใช้โดยปราศจากการอ้างอิง นอกจากนี้มีความเห็นแบ่งเป็นสองกลุ่มเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวคือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าส่งผลให้ประเทศไทยมีความเจริญทัดเทียมสากล และกระตุ้นให้มีนักสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น แต่อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าเป็นอุปสรรคสำหรับประชาชนในการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศและยังไม่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมไทยเท่าที่ควร

ไอเซนแบช (Eysenbach, 2000) ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับบทความทางวิชาการที่ลงใน Journal of the Royal College of Surgeons of Edinburgh (JRCSEd) โดยผ่านเครื่องมือตรวจสอบการขโมยคัดลอกผลงานจากเว็บไซต์ plagiarism.org พบว่า ร้อยละ 36 ของบทความที่ลงในจุลสารดังกล่าวประกอบขึ้นด้วยการคัดลอกจากเว็บไซต์จำนวนมากโดยปราศจากการอ้างอิงแหล่งข้อมูล

เกศรา ชั่งชวลิต (2544) ศึกษาการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผู้ใช้ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้แตกต่างกัน การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์ของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ และการรับรู้ประโยชน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้

ปีเจ ฟ็อกซ์ (B.J. Fogg, 2001) ศึกษาวิจัยความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ และเสนอแนวทางการสร้างเว็บไซต์ให้มีความน่าเชื่อถือ 10 ประการ คือ

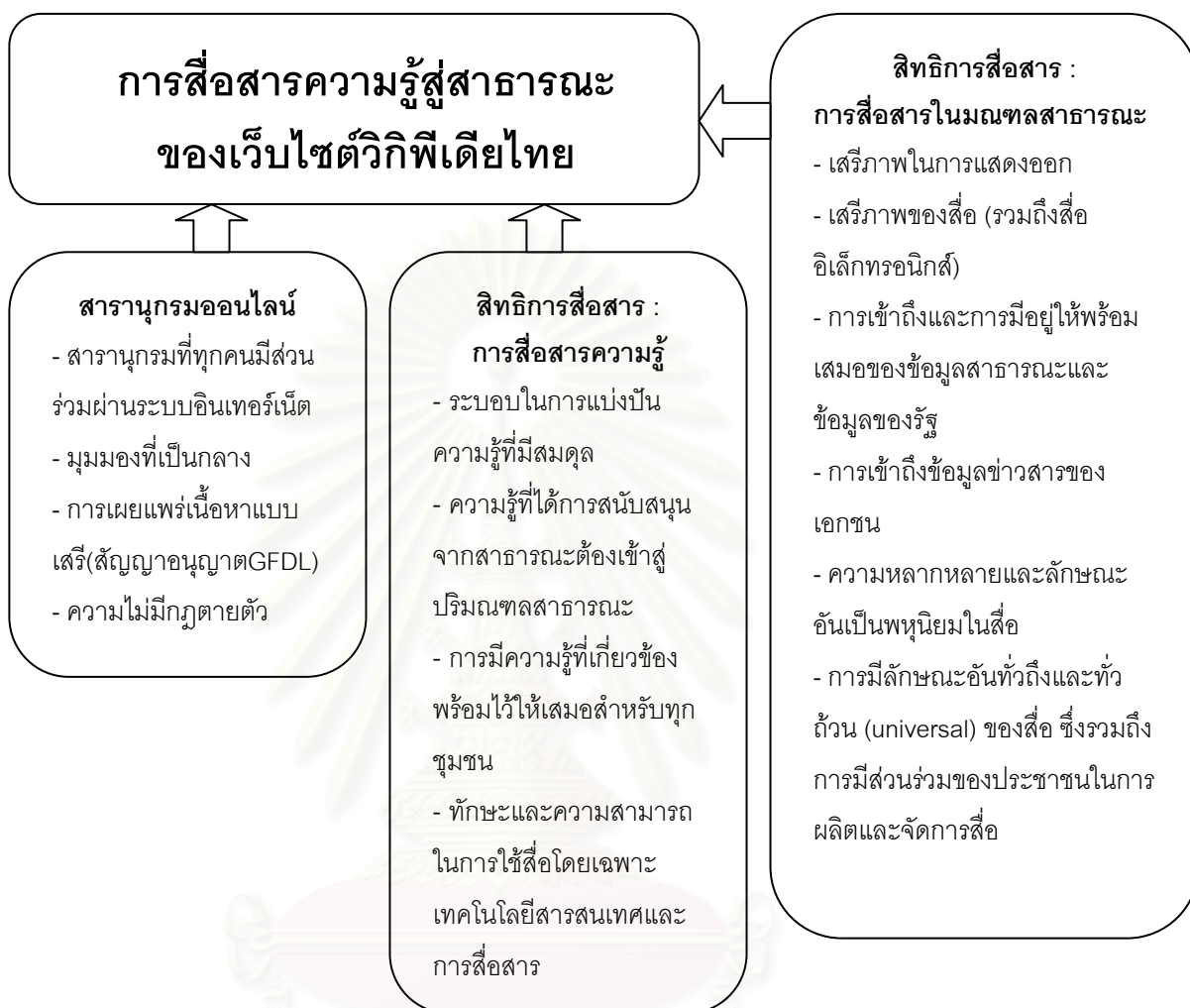
1. ข้อมูลในเว็บไซต์สามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้ง่าย
2. แสดงให้เห็นว่าองค์กรที่ดำเนินงานเป็นองค์กรที่มีอยู่จริง
3. เน้นให้เห็นว่าองค์กรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการให้บริการเนื้อหา
4. แสดงให้เห็นว่าองค์กรมีกลุ่มหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือเป็นผู้สนับสนุน
5. ทำให้ผู้ใช้ติดต่อผู้ดำเนินการของเว็บไซต์ได้ง่าย
6. ลักษณะการออกแบบเว็บไซต์มีความเป็นมืออาชีพ
7. ทำให้เว็บไซต์สามารถใช้งานได้ง่ายและมีประโยชน์
8. อัปเดตเว็บไซต์เป็นประจำ
9. พยายามหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่เป็นการโฆษณา
10. หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดทุกชนิด แม้กระทั่งจุดผิดพลาดเล็กน้อย

โทมัส เชสนีย์ (Thomas Chesney, 2006) ได้ทดสอบความน่าเชื่อถือของวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญยอมรับในความน่าเชื่อถือของบทความในวิกิพีเดียมากกว่าผู้ที่ไม่เชี่ยวชาญ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวิกิพีเดียมีความถูกต้องแม่นยำสูง แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาไม่สามารถยืนยันได้ว่าวิกิพีเดียเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างแท้จริง เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญพบว่าบทความในวิกิพีเดียมีข้อผิดพลาดเฉลี่ย 13%

นิตยสารเนเจอร์ (Nature, 2005) ทดสอบความถูกต้องของวิกิพีเดียฉบับภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับสารานุกรมบริเตนิกา สารานุกรมที่เก่าแก่ที่สุดในโลก โดยนำเรื่องราวเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์จำนวน 42 บทความไปทดสอบ ผลการทดสอบพบว่า ในวิกิพีเดียมี 38 บทความที่พบจุดผิดพลาดอย่างน้อย 1 แห่ง ส่วนในสารานุกรมบริเตนิกามี 40 บทความที่พบจุดผิดพลาดอย่างน้อย 1 แห่ง จึงสรุปได้ว่าวิกิพีเดียฉบับภาษาอังกฤษกับสารานุกรมบริเตนิกา มีความถูกต้องใกล้เคียงกัน โดยมีการผิดพลาดทางข้อมูลและการใช้ภาษาใกล้เคียงกัน

บีสิกิ สวิลเลีย, ไมเคิล ทวีเดล, เลส กาสเซอร์ และ ลินดา สมิธ (Besiki Stvilia, Michael B. Twidale, Les Gasser, Linda C. Smith, 2005) ศึกษาการพิจารณาคุณภาพของข้อมูลในวิกิพีเดียโดยการประเมินคุณภาพของข้อมูลในบทความคัดสรรของวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพและมาตรฐานของกระบวนการคัดเลือกบทความคัดสรรนั้นไม่เป็นไปตามอุดมการณ์แต่ค่อนข้างเข้มงวดในการตรวจสอบที่เดียว และตั้งข้อสังเกตว่ากระบวนการคัดเลือกบทความคัดสรรนั้นไม่ได้ใช้การตรวจสอบแหล่งที่มาหรือใช้วิธีการที่เป็นไปได้อื่นๆ อย่างเช่น การคัดเลือกโดยที่ไม่ทราบว่าเป็นบทความนั้นมีใครเป็นผู้เขียน

กรอบแนวคิด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ” เป็นแนวทางการวิจัยแบบสามเส้า (Triangulation) โดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) รูปแบบ web-based survey และ paper-based survey เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพกว้างและลึกของการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย อันจะทำให้สามารถตรวจสอบความสอดคล้องของผลการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งจำแนกได้เป็นผู้ดูแลระบบ หรือ อาสาสมัครดูแลเว็บ (Administrators) ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียน (Registered Users) และผู้ใช้ทั่วไป (Users) แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ร่วมกับการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) รูปแบบ web-based survey และ paper-based survey โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในประเด็น ความน่าเชื่อถือ, การใช้ประโยชน์, ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเลือกสุ่มบทความมาทำการวิเคราะห์ด้วยแผ่นลงรหัส (Coding sheet) โดยทำการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในเดือนธันวาคม 2546 และทำการเก็บข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2550

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งสามารถเรียกได้โดยรวมว่า “ผู้ใช้วิกิพีเดีย” และบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

1. ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งแบ่งเป็น ผู้ดูแลระบบ หรือ อาสาสมัครดูแลเว็บ (Administrators) ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียน (Registered Users) และผู้ใช้ทั่วไป (Users) ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนรวมทั้งสิ้นกว่า 20,000 คน
2. บทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้นกว่า 20,000 บทความ

กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้ทำการเลือกตัวอย่างจากจำนวนผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 25 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น

ผู้ดูแลระบบ ¹	จำนวน 5 คน
ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียน	จำนวน 10 คน
ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน	จำนวน 10 คน

สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในวิธีการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามรูปแบบ web-based survey และ paper-based survey ผู้วิจัยได้ทำการเลือกตัวอย่างจากจำนวนผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อประชากรที่ต้องการศึกษามีจำนวน 20,000 หน่วยประชากร กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% นั่นคือ ให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 จึงได้ว่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{20,000}{1+20,000(0.05)^2} \\ &= 399.98 \\ &= 400 \end{aligned}$$

¹ ผู้ใช้วิกิพีเดียที่สามารถจัดการเนื้อหาได้มากกว่าผู้ใช้ปกติ อาทิ การใช้คำสั่งพิเศษของตัวโปรแกรม ซึ่งได้แก่ การย้อนข้อมูลกลับไป การแก้ไขล่าสุด การลบบทความ การเรียกบทความที่ถูกลบคืนมา การล็อกและปลดล็อกหน้า เพื่อป้องกันการแก้ไขในกรณีที่มีการโต้เถียง การบล็อกและปลดบล็อกผู้ใช้ที่มารบกวน การแก้ไขหน้าที่ถูกล็อก ผู้ใช้ที่ทำหน้าที่ดูแลระบบมักจะถูกเสนอชื่อให้เป็นผู้ดูแล โดยผู้ใช้วิกิพีเดียที่เห็นว่าผู้ใช้นั้นมีคุณสมบัติเหมาะสม

ดังนั้น จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในวิธีการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามรูปแบบ web-based survey จำนวน 400 ตัวอย่าง

สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการเลือกตัวอย่างจากจำนวนบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อประชากรที่ต้องการศึกษามีจำนวน 20,000 หน่วยประชากร กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% นั่นคือ ให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 จึงได้ว่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{20,000}{1+20,000 (0.05)^2} \\ &= 399.98 \\ &= 400 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จำนวน 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการตั้งคำถามเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แนวคิดและนโยบายของสารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยเพื่อกำหนดคำถาม รวมทั้งใช้แนวทางการสร้างเว็บไซต์ให้มีความน่าเชื่อถือ 10 ประการ ของปีเจ ฟ็อกซ์ ทฤษฎีและแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ แนวคิดประโยชน์สาธารณะ และกรอบโครงสร้างหลักของสิทธิการสื่อสาร 2 ประการ คือ สิทธิการสื่อสารในมณฑลสาธารณะ และสิทธิการสื่อสารความรู้ มาประกอบการตั้งคำถามในแต่ละส่วน

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open-end Questions) โดยกำหนดจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 25 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น

ผู้ดูแลระบบ	จำนวน 5	คน
ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียน	จำนวน 10	คน
ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน	จำนวน 10	คน

ผู้วิจัยเป็นผู้อภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหา โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- แนวคำถามสำหรับผู้ดูแลระบบ
 1. เหตุผลในการใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และการเป็นอาสาสมัคร
 2. พัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 3. ลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 4. การกำกับดูแลเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 5. กระบวนการในการบรรลุถึงข้อตกลงที่เป็นกลางในการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 6. วิกิพีเดียไทยเปรียบเทียบกับวิกิพีเดียภาษาอื่นๆ
 7. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
- แนวคำถามสำหรับผู้ใช้ประเภทลงทะเบียนและผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน
 1. เหตุผลในการใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 2. ลักษณะสารานุกรมของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 3. ความคิดเห็นต่อนโยบายในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 4. ความคิดเห็นต่อความเป็นกลางของข้อมูลในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 5. ความคิดเห็นต่อการใช้ลิขสิทธิ์เสรีในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 6. ความคิดเห็นต่อชุมชนในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 7. ความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 8. การใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 9. ความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 10. การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 11. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 12. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในรูปแบบ web-based survey และ paper-based survey ผู้วิจัยใช้คำถามปลายปิด (Closed-end Questions) ในการเก็บข้อมูล และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ อาชีพ
2. ความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. การใช้ประโยชน์จากเนื้อหาและความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้การสุ่มบทความจำนวน 400 บทความจากบทความทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ด้วยแผ่นลงรหัส (Coding sheet)

ใน 1 บทความ จะใช้แผ่นลงรหัสวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นดังนี้

ชื่อบทความ.....

หมวดหมู่.....หมายเหตุ.....

ลักษณะเนื้อหา	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
1. มีจำนวนผู้เขียนต่อ 1 บทความ มากกว่า 1 คน			
2. มีการแก้ไขปรับปรุงบทความโดยผู้ใช้ประเภทลงทะเบียน			
3. มีการแก้ไขปรับปรุงบทความโดยผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน			
4. มีการติดป้ายเพื่อขอความร่วมมือในการตรวจสอบบทความ			
5. มีการอ้างอิงแหล่งที่มา			
6. ใช้ลิขสิทธิ์ถูกต้อง (ไม่ละเมิดจากแหล่งอื่น)			
7. ในบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียง ได้มีการนำเสนอด้วยมุมมองที่เป็นกลาง			
8. มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างครบถ้วน ตามหลักสารานุกรม			
9. มีการเชื่อมโยงบทความไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่น			
10. เป็นบทความที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม			
11. มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ			

12. มีการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ			
13. มีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปราย			
14. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปราย			

ในการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามในแต่ละข้อนั้น ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาบทความดังนี้

คำถามในข้อ 1-3 ผู้วิจัยจะใช้วิธีการการสังเกตในหน้าประวัติของบทความนั้นๆ เพื่อศึกษาลักษณะของผู้ใช้ที่ร่วมเขียนบทความนั้น

คำถามในข้อ 4 ผู้วิจัยสังเกตในหน้าเนื้อหาของบทความ โดยดูว่ามีป้ายในลักษณะที่ตรงกับคำถามปรากฏอยู่หรือไม่ ถ้ามีผู้วิจัยจะตัดสินว่าบทความนั้นมีการติดป้ายเพื่อขอความร่วมมือในการตรวจสอบบทความ

คำถามในข้อ 5 ผู้วิจัยสังเกตในหน้าเนื้อหาของบทความที่ส่วนท้ายของบทความว่ามีแหล่งข้อมูลอ้างอิงหรือไม่ ถ้ามีผู้วิจัยจะตัดสินว่าบทความนั้นมีการอ้างอิงแหล่งที่มา

คำถามในข้อ 6 ผู้วิจัยสังเกตในหน้าเนื้อหาของบทความว่ามีป้ายแจ้งละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ ถ้าไม่มีผู้วิจัยจะตัดสินว่าบทความนั้นใช้ลิขสิทธิ์ถูกต้อง

คำถามในข้อ 8 ผู้วิจัยสังเกตในหน้าเนื้อหาของบทความว่ามีป้ายโครง ที่หมายถึงบทความยังไม่สมบูรณ์อยู่หรือไม่ ถ้าไม่มีผู้วิจัยจะตัดสินว่าบทความนั้นมีการนำเสนอเนื้อหาอย่างครบถ้วนตามหลักสารานุกรม

คำถามในข้อ 9 ผู้วิจัยสังเกตว่ามีลิงก์เชื่อมโยงบทความไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้วิจัยก็จะให้คะแนนทันที

คำถามในข้อ 10 ผู้วิจัยสังเกตในหน้าเนื้อหาของบทความ และประเมินเนื้อหาโดยใช้แนวคิดประโยชน์สาธารณะ (Public interest น.28) มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน หากเนื้อหา มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ในข้อต่อไปนี้ ให้ความรู้ ในลักษณะที่มีอยู่ทั่วไป โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ ความมั่นคงของรัฐ และมีความเป็นสากล มีความแตกต่างหลากหลาย เป็นอิสระ โดยเนื้อหาต้องตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ ไม่ขึ้นอยู่กับการควบคุมหรือสนับสนุนของผู้ใด มีเอกลักษณ์ และเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับชาติ มีความเสรี เป็นธรรม และกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึง ผู้วิจัยจะตัดสินให้บทความนั้นมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

และคำถามในข้อ 7, 11-14 ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตจากหน้าอภิปรายของแต่ละบทความ และในหน้าเนื้อหาของบทความประกอบกัน หากมีลักษณะตรงกับคำถาม ผู้วิจัยก็จะให้คะแนนทันที

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และโครงสร้างของแบบสอบถาม

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อน (Pre-test) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บจริงจำนวน 40 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach โดยทำการทดสอบในส่วนของคำถามเกี่ยวกับความเชื่อต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

ผลจากการคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของคำถามเกี่ยวกับความเชื่อต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย = 0.85

ผลจากการคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย = 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยผ่านหน้าข้อมูลสมาชิก และทำการสัมภาษณ์ผ่านโปรแกรมสนทนา (Instant Messaging) สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ หรือสัมภาษณ์กับตัวบุคคลโดยตรง ตามความเหมาะสม

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในรูปแบบ web-based survey ผู้วิจัยทำแบบสอบถามเป็นหน้าเว็บเพจ ซึ่งมีการเขียนโปรแกรมรวบรวมคำตอบที่ได้จากการกรอกคำตอบผ่านหน้าเว็บเพจโดยอัตโนมัติ แล้วนำไปเชื่อมโยงไว้ในหน้าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงได้ง่าย ส่วน paper-based survey ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกแจกแบบสอบถามให้กับผู้ที่เคยใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มบทความมาทำการวิเคราะห์ด้วยแผ่นลงรหัส (Coding sheet) และทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยการวิจัยทั้งหมดกำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 3 เดือน เพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนด

การกำหนดค่าคะแนน

ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ได้กำหนดเกณฑ์การวัดไว้ดังนี้

ความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย กำหนดเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert คำตอบจากแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

หลังจากนั้น นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.49	ระดับของความเชื่อมั่นต่ำมาก
คะแนนระหว่าง 1.50-2.49	ระดับของความเชื่อมั่นต่ำ
คะแนนระหว่าง 2.50-3.49	ระดับของความเชื่อมั่นปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.50-4.49	ระดับของความเชื่อมั่นสูง
คะแนนระหว่าง 4.50-5.00	ระดับของความเชื่อมั่นสูงมาก

การใช้ประโยชน์จากเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย กำหนดเกณฑ์การวัด 2 ระดับ
คำตอบจากแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

ใช่	1	คะแนน
ไม่ใช่	0	คะแนน

ความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย กำหนดเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ตามวิธีของ
Likert คำตอบจากแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

หลังจากนั้น นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.49	ระดับของความพึงพอใจน้อยที่สุด
คะแนนระหว่าง 1.50-2.49	ระดับของความพึงพอใจน้อย
คะแนนระหว่าง 2.50-3.49	ระดับของความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.50-4.49	ระดับของความพึงพอใจมาก
คะแนนระหว่าง 4.50-5.00	ระดับของความพึงพอใจมากที่สุด

การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย กำหนดเกณฑ์การวัด 2 ระดับ
คำตอบจากแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

ใช่	1	คะแนน
ไม่ใช่	0	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบตามต้องการแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูล
มาประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติ
ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Average) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์

ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ถึงลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ผู้วิจัยใช้กรอบโครงสร้างหลักของสิทธิการสื่อสาร 2 ประการ คือ สิทธิการสื่อสารในมณฑลสาธารณะและสิทธิการสื่อสารความรู้มาประกอบกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ” ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี คือ วิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาบทความจำนวน 400 บทความ และการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 406 ชุด และวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแบบเจาะลึก จำนวน 25 คน เพื่อตอบคำถามวิจัยดังต่อไปนี้

1. เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีพัฒนาการและลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะอย่างไร
2. เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีกระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้อย่างไร
3. ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยหรือไม่อย่างไร
4. ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีการใช้ประโยชน์ และมีความพึงพอใจ ในเนื้อหาของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอย่างไร

ผลการวิจัยจะนำเสนอเป็น 6 ส่วน คือ

1. พัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
2. ลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหา
 - 2.2 การแบ่งปันความรู้อย่างสมดุล
 - 2.3 มุมมองที่เป็นกลาง
 - 2.4 ความเป็นสารานุกรมออนไลน์ และความมีประโยชน์ต่อส่วนรวม
 - 2.5 นโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา
3. กระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
4. ความเชื่อถือต่อเนื้อหา การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
5. ปัญหาและอุปสรรค
6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์เนื้อหา

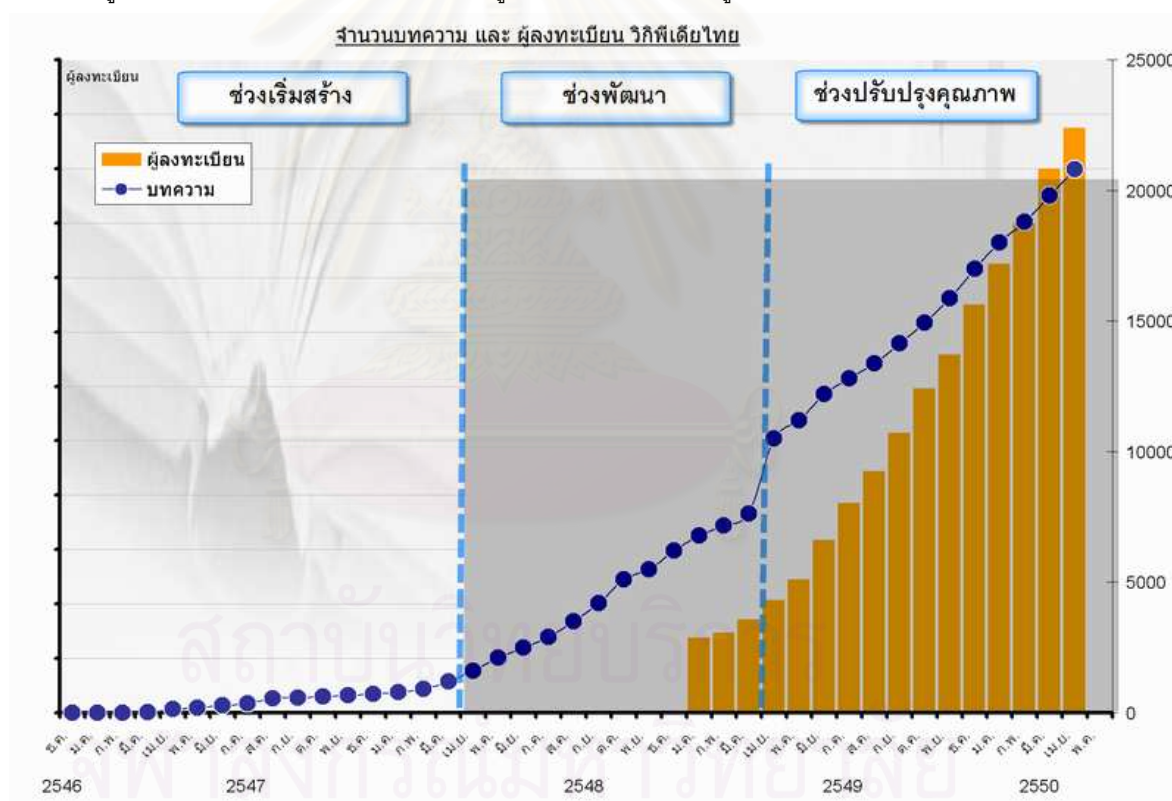
ส่วนที่ 1 พัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

พัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง โดยใช้ช่วงของจำนวนบทความ และวัตถุประสงค์หลักในการจัดการเนื้อหาของผู้ใช้แบบมีส่วนร่วมในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

- 1.1 ช่วงเริ่มสร้าง
- 1.2 ช่วงพัฒนา
- 1.3 ช่วงปรับปรุงคุณภาพ

1.1 ช่วงเริ่มสร้าง 1-1,000 บทความ (ธันวาคม พ.ศ. 2546-มีนาคม พ.ศ. 2548)

รูปภาพที่ 1 แสดงช่วงเริ่มสร้างของแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้และจำนวนบทความในแต่ละช่วง

วิกิพีเดียไทยเริ่มต้นขึ้นในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546 โดยผู้ใช้งานต่างชาติที่มีความสนใจเกี่ยวกับประเทศไทยได้เริ่มสร้างเว็บไซต์วิกิพีเดียฉบับภาษาไทยขึ้นมา ด้วยการสร้างลิงก์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่นไว้ที่หน้าหลักของวิกิพีเดียไทย และเขียนข้อความภาษาไทยไว้เล็กน้อย โดยเมื่อย้อนประวัติหน้าหลักของวิกิพีเดียไทยกลับไปวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.

2546 จะพบข้อความถูกสร้างไว้ครั้งแรกบนหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยว่า "Describe the new page here."

รูปภาพที่ 2 แสดงข้อความที่ปรากฏครั้งแรกในหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

ในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างวิกิพีเดียไทยนั้น มีบทความแรกสร้างขึ้น คือ “ดาราศาสตร์” สร้างโดยมีเนื้อหาเพียงคำว่า "ดาราศาสตร์" จนกระทั่งในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 บทความที่มีความเป็นสารานุกรมบทความแรกได้ถูกสร้างขึ้น คือ “วิทยาการคอมพิวเตอร์” ช่วงเวลานั้นมีผู้ใช้ชาวไทยกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นผู้ดูแลระบบจากการแต่งตั้ง² เริ่มเข้ามาช่วยกันสร้างเนื้อหา ผู้ดูแลระบบส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ บทความในช่วงแรกจึงมีเนื้อหาด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และคณิตศาสตร์ เป็นส่วนใหญ่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² เนื่องจากเป็นยุคเริ่มต้นในการสร้างเว็บไซต์ จึงยังไม่มีผู้ใช้จำนวนมากพอ การเป็นผู้ดูแลระบบด้วยการลงคะแนนเสียงจึงยังไม่เกิดขึ้น

รูปภาพที่ 3 แสดงบทความแรกในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

วันที่ 00:52, 27 ธันวาคม 2003

สารานุกรม

อธิบายเนื้อหาหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

ในทางคณิตศาสตร์

ชื่อหมวดหมู่ที่ถูกสร้างขึ้นเป็นหมวดหมู่แรก

ชื่อบทความที่ถูกกำหนดและสร้างขึ้นบทความแรก

ลิงก์เชื่อมโยงไปยังหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาต่างๆ

Afrikaans · Elsässische · Arabý · (Asamiya) · Asturian · Brezhoneg · Català · Český · Corsu · Cymraeg · Dansk · Deu (Farsi) · Français · Frysk · Gaelige · Galego · Guaraní · Gujar Italiano · Ivrit · (Kartuli ena) · Qazaq · Khmer · Kannada (Ma Magyar · Māori · (Makedonski) · Malayalam · Mongolian · Marat Plattdütsch · (Poe-Skey) (Tibetan) · Polska · Pashto · Portugúes Singhalese · Slovensčina · Slovensko · (Sipski) · Svenska · kiS Türkçe · (Ukrains'ka) · Urdu · O'zbek · Tiếng Việt · Volapük · Walon · Xi

ในช่วงนี้มีการจัดการรูปแบบหน้าตาของเว็บไซต์ให้เป็นภาษาไทย โดยแปลเมนูต่างๆ ให้เป็นภาษาไทย และยังมีการสร้างบทความโดยการแปลมาจากวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ

รูปภาพที่ 4 แสดงเมนูต่างๆ ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ก่อนมีการแปลเป็นภาษาไทย

article discussion edit history

Main Page

ปุ่มเมนูต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ

โลโก้ภาษาอังกฤษ

ลิงก์เชื่อมโยงต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ

WIKIPEDIA
The Free Encyclopedia

navigation

- Main Page
- Community portal
- Current events
- Recent changes
- Random page
- Help
- Donations

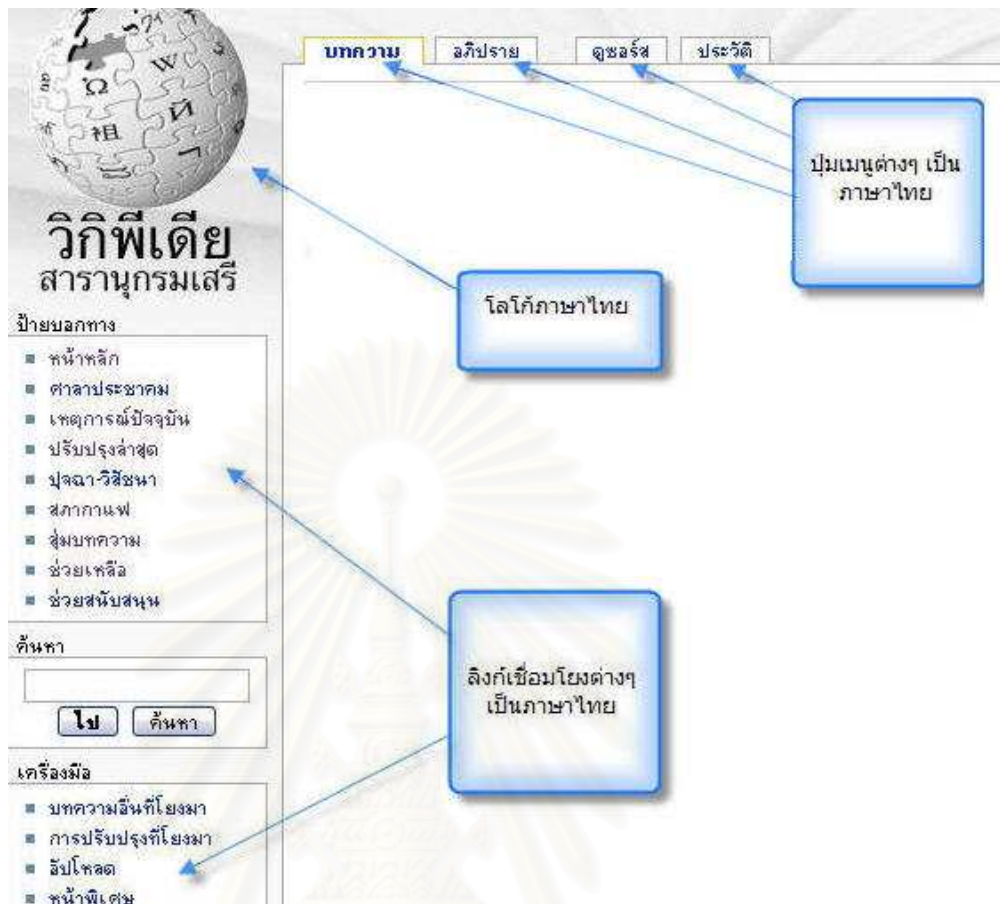
search

Go Search

toolbox

- What links here
- Related changes
- Upload file
- Special pages

รูปภาพที่ 5 แสดงเมนูต่างๆ ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย หลังแปลเป็นภาษาไทย

หลังจากนั้นในช่วงปลายยุคมีการจัดรูปแบบเนื้อหาในหน้าหลักให้เป็นสัดส่วน มีลักษณะของการเชิญชวนผู้ใช้ใหม่ให้มาร่วมปรับปรุงวิกิพีเดียไทย โดยมีองค์ประกอบหลักๆ คือ

- **ข้อความต้อนรับ** คือข้อความทักทายผู้เข้าชมเว็บไซต์ มีลักษณะเชิญชวนให้มีส่วนร่วม
- **สิ่งที่คุณทำได้** แสดงรายชื่อบทความที่ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การตรวจสอบเนื้อหา การเพิ่มเติมบทความที่ยังไม่ถูกสร้างขึ้น การจัดรูปแบบ ฯลฯ
- **ประกาศ** คือส่วนของประกาศเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงภายในเว็บไซต์
- **สร้างบทความใหม่** คือพื้นที่สำหรับสร้างบทความใหม่
- **มีส่วนร่วม** เป็นการแนะนำผู้มีความชำนาญพิเศษให้มีส่วนร่วม
- **ความร่วมมือเดือนนี้** คือ ประกาศขอความร่วมมือในการเสนอนโยบายต่างๆ
- **โครงการวิกิพีเดีย** เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างบทความต่างๆ โดยในช่วงเริ่มสร้างนี้เน้นให้คำแนะนำผู้ใช้ในการเขียนบทความ
- **รู้ใหม่ว่า** นำเสนอเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
- **สารานุกรม** รวบรวมบทความมาจัดแสดงไว้เป็นหมวดหมู่ โดยในช่วงเริ่มต้นนี้ยังไม่มี ความหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นบทความเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

รูปภาพที่ 6 แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงเริ่มสร้าง (ตัดบางส่วนออก)

วันเมื่อ 12:56 1 มีนาคม 2005

หน้าหลักในตอนปลายช่วงเริ่มสร้าง มีองค์ประกอบชัดเจนขึ้น โดยเนื้อหาแต่ละส่วนเน้นเชิญชวนให้มีส่วนร่วม

อินคิคือรับรู้ศาลาประชาคม!

ข้อความต้อนรับที่เชิญชวนให้มีส่วนร่วม

- » สิ่งที่คุณทำได้
- » ประกาศ/สร้างบทความใหม่
- » มีส่วนร่วม
- » ความร่วมมือเดือนนี้
- » โครงการวิกิพีเดีย
- » คู่มือ

ศาลาประชาคม ศูนย์รวมของชาววิกิพีเดียทุกคน ร่วมพัฒนาวิกิพีเดียกับเราได้ เพียงศึกษา **วิกิแก้ไขหน้า** จากนั้น ทดลองสร้างและแก้ไขได้ที่ **กระบะทราย** มีงานนำเสนอมากมายที่ **คุณช่วยเราได้** พูดคุยเกี่ยวกับนโยบาย ที่ **สภากาแฟ** ชักถามกับชาววิกิพีเดียคนอื่นๆเกี่ยวกับการใช้งานที่ **เลขาชาววิกิพีเดีย** หรือคำถามทั่วไปที่ **หน้าปุจฉา-วิสัชนา** สำหรับวิธีการค้นหาหัวข้อที่ต้องการ ดูที่ **วิกิพีเดีย:ค้นหา**

ประกาศเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงภายในเว็บไซต์

สิ่งที่คุณทำได้

เสนอรายชื่อบทความที่ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

- **กำหนดรายชื่อโรงเรียนเสนอสิทธิ**
- **เก็บกวาด:** ฟิ้นกับ บอดีสแนลล์ นิดิกรรสารสนเทศ ๒๒๙
- **ขยายความ:** อุบลกรมวิธาน มิ่งอยู่ มิ่ง โทมัส ลาประจ จรุงเจ้าสามพัน พันศุต เวกเตอร์ กลอบลิน วงศ์โรโอ ชลลิวเฮียง ดิกรจิต กิณรินาวา สิงสงคราม ๒๒๙
- **รูปแบบ:** นิดิรัฐ กุลโคส เอนโซม ราชวงศ์พระร่วง นิกมญูมิเตอร์ หัวเรื่อง ไคลิน มิโร โสซีฮาร์ ประจันตศิริเชดร์ โฟล์คชองคำเมือง ๒๒๙
- **ไม่มีบทบาท:** ลาดูรนต์ ฉายแสง พลังงานนิวเคลียร์ ระบบบทกวีมีฉนิวเคลียร์ในไทย ชวน พลิกภัย ทักมิล อินวัตอร์ เกมเล่นตามบทละคร ๒๒๙
- **ปรับแก้:** ศิลาเครื่องดนตรีไทย สัญลักษณ์ทางปกครองในกฎหมายไทย

ประกาศ

สร้างบทความใหม่

ทุกคนรวมทั้งคุณ สามารถช่วยเขียนวิกิพีเดียได้! เพียงพิมพ์ชื่อเรื่องที่คุณต้องการลงในกล่องข้างล่างนี้ (ดูวิธีการตั้งชื่อ) แล้วคลิก "สร้างบทความ", แล้วเริ่มเขียนได้เลย:

สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม ดู วิธีสร้างบทความใหม่

มีคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ไขหรือเขียนบทความบนวิกิพีเดีย กรุณาติดต่อเลขาชาววิกิ

มีส่วนร่วม

มีส่วนร่วมกับวิกิพีเดียได้

- เขียนไปรษณียบัตรใหม่? ช่วยสร้าง บอติ สนับสนุนวิกิพีเดีย
- วาดรูปได้ไหม? ช่วยวาดรูปตกแต่ง บทความที่ต้องการภาพ

ความร่วมมือเดือนนี้

ช่วยกันเขียน แก้ไขและร่วมเสนอนโยบาย คำทับศัพท์ที่ใช้ในวิกิพีเดีย

โครงการวิกิพีเดีย

ข้อมูลผู้ใช้ใหม่

เริ่มต้น: คุณช่วยเราได้ · ความช่วยเหลือ · กระบะทราย · อภิธานศัพท์

ถามคำถาม

คำถามหนบ่ย · ทำไมจึงควรลงทะเบียน · อะไรที่ไม่ใช่วิกิพีเดีย · ถามเกี่ยวกับการใช้วิกิพีเดีย · ถามคำถามทั่วไป

วิธีติดต่อผู้อื่น

คู่มือการใช้งานในวิกิพีเดีย (ในภาษาอังกฤษ)

คู่มือผู้ใช้ · รูปแบบตาราง · เก็กรับและสุตรคณิตศาสตร์ · ภาพและไฟล์อื่นๆ

ชุมชนอื่น ๆ

รู้ใหม่ว่า

ในวิกิพีเดียไทย มีสถิติที่น่าสนใจ หลายอย่างเช่น

- บทความที่มีการแก้ไขมากที่สุด คือ แผ่นพับศูนย์ฯ ๖๖๖ และ คุณครูจอมเวท เนกิมะ!
- บทความที่มีชาววิกิพีเดียร่วมกันเขียนมากที่สุด คือ รัฐประหารไทย ๒๕๔๙, ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บทความที่ผู้ใช้ไม่ประสงค์ออกนามเขียนมากที่สุด คือ แผ่นพับศูนย์ฯ, ตัวละครในจากคาถาไอ้โงะ และ อัศจรรย์ชะงัดขึ้น
- ในวิกิพีเดียไทยชาวเยอรมันชื่อแอนดี้เขียนบทความมากกว่า 3,500 ครั้ง
- รามพิงค์มีข่าววิกิพีเดียร่วมเขียนมากที่สุด จากชื่อการ์ตูนญี่ปุ่น - 52 คน

วิธีการใช้งาน

ตรวจสอบ

ต้องการตรวจสอบ **อาจจะเมิดลิขสิทธิ์** · ปัญหาลิขสิทธิ์ · ไม่ผ่านความเป็นกลาง · ตรวจรวมเข้าด้วยกัน · ไม่ใช่สารานุกรม · หน้าที่ถูกแจ้งลบ

สารานุกรม

วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และคณิตศาสตร์

ฟิสิกส์ - ดาราศาสตร์ - ชีววิทยา - เคมี - ชีวเคมี - อนุพันธุศาสตร์ - เทคโนโลยีชีวภาพ - จลชีววิทยา - วิทยาศาสตร์โลก - นิเวศวิทยา - วิทยาศาสตร์สุขภาพ - คณิตศาสตร์ - สถิติ

หมวดหมู่

การจัดหมวดหมู่ - แสดงทุกหัวข้อ - หัวข้อตามหมวดหมู่ - หัวข้อตามศิลปวิทยาการ - เหตุการณ์ตามเวลา - ศตวรรษ - ปฏิทิน - รายการทางอ้างอิง - รายชื่อบุคคลสำคัญของไทย - รายชื่อบุคคลสำคัญของโลก - รายชื่อประเทศ - ดัชนีรายชื่อ

หัวข้อพิเศษ

หนังสือดี 100 เล่มที่คนไทยควรอ่าน - 88 หนังสือดีวิทยาศาสตร์ไทย - รายชื่อนิยายวิทยาศาสตร์ - รายชื่อนิยายกำลังภายใน - รายชื่อการ์ตูนญี่ปุ่น - รายชื่อฮีโร่ไทย - สนามินสุวรรณภูมิ

รายชื่อบทความสารานุกรมในช่วงนี้ยังไม่มี ความหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ การจัดหมวดหมู่ยังไม่ชัดเจน สามารถเลือกให้แสดงทุกหัวข้อได้เพราะบทความยังมีจำนวนน้อย (ไม่ถึง 1,000 บทความ)

ในส่วนของนโยบายของเว็บไซต์ยังไม่มีความชัดเจนนัก โดยใช้วิธีการตกลงกันของผู้เขียนเป็นกรณีๆ ไป หรือพูดคุยเรื่องนโยบายภาพรวมในสภากาแฟ³ ซึ่งในหน้านโยบายและแนวปฏิบัติ นั้น ปรากฏเพียงข้อความสนทนากันของผู้ใช้ โดยไม่มีการสร้างนโยบายหลักเป็นข้อกำหนดชัดเจน

รูปภาพที่ 7 แสดงหน้านโยบายและแนวปฏิบัติของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงเริ่มสร้าง

วิกิพีเดีย:นโยบายและแนวปฏิบัติ

วันเมื่อ 07:00, 28 มีนาคม 2005

ช่วงเริ่มสร้าง

นโยบายยังไม่มีความชัดเจน ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เป็นนโยบายหลัก มีเพียงการพูดคุยตกลงกันของผู้ใช้

น่าจะมืออะไรบ้างครับ?

- ตรวจสอบสอบตัวสะกดให้ถูกต้องทุกครั้ง
- ถ้าประโยคยาวเกินไป ให้ลองพยายาม เร้นคำ ตู้อ่าง. นอกจากจะช่วยให้อ่านได้ง่ายขึ้นแล้ว ยังช่วยให้แสดงผลในเวบเบราว์เซอร์ได้ดีขึ้นด้วย.
- ควรจะแปลง ค.ศ. เป็น พ.ศ. ด้วยหรือไม่?
 - ความเห็น: ควรเขียนในรูปแบบ พ.ศ.2547 (ค.ศ.2004) –PaePae 21:39, 14 พ.ย. 2004 (UTC)
 - สนับสนุนวิธีการเขียนของคุณ PaePae ครับ แต่ปกติผมจะเขียนโดยเว้นวรรคระหว่างอักษรย่อคักราชกับปีศักราชแบบนี้ครับ พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004) –Phisite 02:49, 15 พ.ย. 2004 (UTC)
 - ผมเริ่มแก้ไขบทความต่างๆ ให้เป็นรูปแบบ "พ.ศ. xxxx (ค.ศ. xxxx)" บ้างแล้วนะครับ (มีเว้นวรรคด้วย) –PaePae 16:23, 9 ธ.ค. 2004 (UTC)
 - เห็นด้วยครับ – bact' 07:00, 28 มี.ค. 2005 (UTC)
- ควรใช้ เลขไทย หรือ เลขอารบิก?
 - ความเห็น: เด็ดอะไรก็ได้ แต่ขอให้ใช้เหมือนกัน ให้หมด / ส่วนตัวชอบเลขอารบิก –bact' 11:57, 11 ก.ค. 2004 (UTC)
 - สนับสนุนเลขอารบิกครับ เว้นแต่มีการอ้างถึงเอกสารราชการ ที่ใช้เลขไทยเป็นเลขที่หรือรหัสเอกสาร อยากรู้คงเป็นเลขไทยไว้ดั้งเดิม แล้วให้วงเล็บเป็นเลขอารบิกอีกที่ รวมถึงการอ้าง(quote) ข้อความจากเอกสารดั้งเดิมที่ใช้เลขไทยด้วย // ขอนี้ "อารบิก" เป็น "อารบิก" ตามราชบัณฑิตยสถาน –PaePae 21:39, 14 พ.ย. 2004 (UTC)
 - ใจจริงผมอยากให้ใช้เลขไทยเป็นหลัก เว้นแต่ในบางกรณี เช่น ในสูตรคณิตศาสตร์ หรือกาเขียนควบคู่กับอักษรโรมัน ให้ใช้เลขอารบิก แต่เนื่องจากระบบของวิกิพีเดียในปัจจุบันยังไม่รองรับเลขไทยอย่างสมบูรณ์ (ตัวเลขต่าง ๆ ที่ระบบสร้างขึ้น เช่นจำนวนหัวข้อ หรือวันที่ จะเป็นเลขอารบิก) จึงเห็นว่าอาจใช้เลขอารบิกเป็นหลักไปก่อนได้ จนกว่าระบบจะรองรับเลขไทยอย่างสมบูรณ์ครับ (ในทางเทคนิค สามารถทำให้ระบบรองรับเลขไทยได้ ดูตัวอย่างการรองรับเลขอินดีในวิกิพีเดียภาษาฮินดี) –Phisite 02:49, 15 พ.ย. 2004 (UTC)
 - ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้ใช้เลขไทยทั้งหมดเหมือนกันครับ แต่เกรงว่าจะตามแก้กันไม่ไหว เพราะเดี๋ยวนีใครๆก็เขียนแต่เลขอารบิกจนเป็นความเคยชินไปซะแล้วสิ –PaePae 16:23, 9 ธ.ค. 2004 (UTC)

หลักการตั้งชื่อหัวข้อ

หัวข้อหลัก: วิกิพีเดีย:หลักการตั้งชื่อหัวข้อ

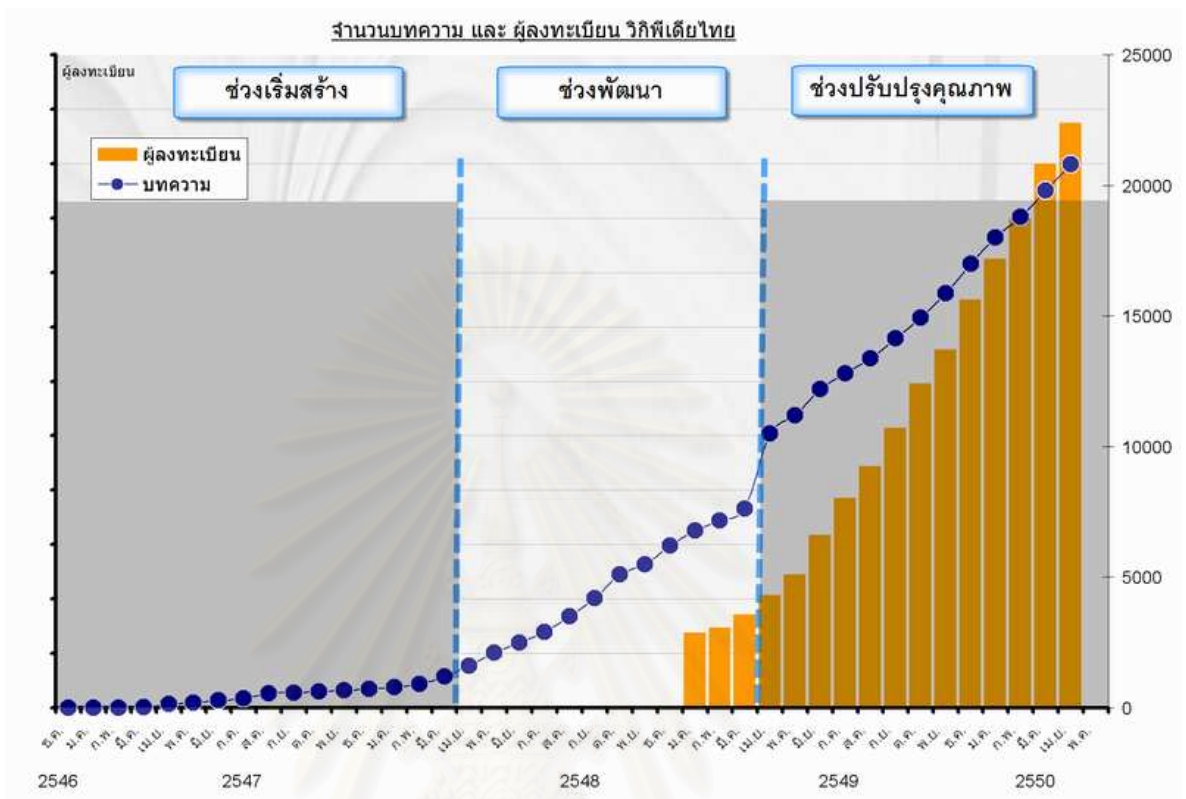
ควรเป็นอย่างไรดี?

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ พื้นที่สำหรับหารือปัญหาด้านเทคนิค นโยบาย และการดำเนินการ รวมทั้งเสนอแนะการพัฒนาวิกิพีเดีย

1.2 ช่วงพัฒนา 1,001- 10,000 บทความ (เมษายน พ.ศ. 2548-มีนาคม พ.ศ. 2549)

รูปภาพที่ 8 แสดงช่วงพัฒนาของแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้และจำนวนบทความในแต่ละช่วง

ในช่วงพัฒนานี้เริ่มต้นหลังจากมีบทความครบ 1,000 บทความ ไปจนถึง 10,000 บทความ โดยในช่วงเวลาประมาณปลายเดือนเมษายน พ.ศ. 2548-ปลายปี พ.ศ. 2548 มีการปรับปรุงนโยบาย และคู่มือการใช้งานต่างๆ โดยแปลมาจากวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ เพื่อให้วิกิพีเดียไทยสามารถใช้งานได้ง่ายขึ้น ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548 นโยบายในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเริ่มชัดเจน

รูปภาพที่ 9 แสดงหน้านโยบายและแนวปฏิบัติของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงพัฒนาวิกิพีเดีย:นโยบายและแนวปฏิบัติ

วันเมื่อ 06:30, 9 พฤษภาคม 2005

ช่วงพัฒนา

วิกิพีเดีย เป็นโครงการที่สร้างด้วยความร่วมมือ ผู้ก่อตั้งและผู้สนับสนุนทุกคนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ: จุดมุ่งหมายของเรากับวิกิพีเดียคือ เพื่อสร้างสารานุกรมที่เสรีและเชื่อถือได้ - อันที่จริง, สารานุกรมที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์, ทั้งด้านความครอบคลุมและรายละเอียด. วิกิพีเดียมีนโยบายและข้อปฏิบัติบางประการ เพื่อหาพวกเราไปถึงจุดหมายนั้น. นโยบายบางข้อยังอยู่ระหว่างการพัฒนา ในขณะที่ข้ออื่น ๆ นั้น มันคงและเกือบจะไม่มีข้อโต้แย้งแล้ว

นโยบายหลัก

ในช่วงพัฒนานโยบายหลักในวิกิพีเดียไทยเริ่มมีความชัดเจน โดยมีการแปลมาจากวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ

คุณไม่จำเป็นต้องอ่านนโยบายของวิกิพีเดียทุกข้อก่อนจะเริ่มทำอะไรในนี้ อย่างไรก็ดี นโยบายด้านล่างนี้เป็นนโยบายหลักเพื่อประสิทธิภาพของการพัฒนาเนื้อหาที่วิกิพีเดีย ซึ่งคุณเข้าใจเรื่องเหล่านี้ได้เร็วเท่าใด ยิ่งดีเท่านั้น

- หลีกเลี่ยงความไม่เป็นกลาง** บทความทั้งหมดควรต้องเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง โดยนำเสนอมุมมองที่แตกต่างกันอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
- อย่าละเมิดลิขสิทธิ์** วิกิพีเดียเป็นสารานุกรมเสรี ที่อยู่ภายใต้สัญญา GNU Free Documentation License การส่งงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาจะเป็นการที่กลายเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ที่จะสร้างสารานุกรมที่ทุกคนมีอิสระในการเผยแพร่ และอาจสร้างปัญหาทางกฎหมายได้ ดูเพิ่มเติมที่ ลิขสิทธิ์วิกิพีเดีย
- วิกิพีเดียเป็นสารานุกรม** เป้าหมายของมันไม่ได้มีมากไปกว่านั้น ดูเพิ่มเติมที่ อะไรไม่ใช่วิกิพีเดีย
- ให้เกียรติผู้อื่น** ผู้ที่ช่วยเขียนวิกิพีเดียมาจากหลายที่ และหลายวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีมุมมองที่แตกต่างกัน การให้เกียรติกับผู้อื่นเป็นกุญแจหลักที่จะทำให้การร่วมมือในการสร้างวิกิพีเดีย เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับแนวทาง ดูเพิ่มเติมที่ มารยาท, วิกิพีเดีย:กฎการเผชิญหน้าระหว่างผู้เขียน, วิกิพีเดีย:ความสุภาพ, วิกิพีเดีย:การแก้ปัญหาการโต้เถียง

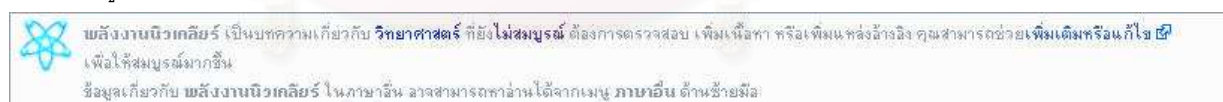
คู่มือในการเขียนก็มีการแปลเป็นภาษาไทยเช่นกัน โดยแบ่งออกเป็น หลักการตั้งชื่อ บทความ การแก้ไขหน้า การจัดหน้าโดยใช้แม่แบบ⁴ช่วย เขียนให้ดียิ่งขึ้น เขียนไม่ให้ละเมิดลิขสิทธิ์ เขียนให้เป็นกลาง การอัปโหลดภาพ การใส่ภาพ การสร้างตาราง การจัดหมวดหมู่ การสร้างหน้า เปลี่ยนทาง การลิงก์มาที่วิกิพีเดีย การทับศัพท์ ถอดเสียงอังกฤษเป็นไทย ถอดอักษรไทยเป็นโรมัน ศัพท์บัญญัติ พจนานุกรม สีที่ใช้ในเว็บ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างแม่แบบต่างๆ ที่มีใช้อย่างแพร่หลายในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

แม่แบบ

แม่แบบ หรือ เทมเพลต (template) คือชื่อเรียกของหน้าวิกิพีเดียที่มีการใช้ซ้ำกันมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป เป็นการสร้างรหัสที่จำได้ง่ายไว้ใช้ใส่ลงในบทความเพื่อให้แม่แบบที่ต้องการปรากฏในบทความนั้นๆ แม่แบบจะมีลักษณะเหมือนป้าย หรือกล่องแสดงข้อความ ใช้เพื่อเตือนหรือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับบทความนั้นๆ แก่ผู้ใช้วิกิพีเดีย โดยผู้ใส่แม่แบบลงในบทความไม่ต้องสร้างป้ายขึ้นใหม่ เพียงแต่ใส่รหัสของแม่แบบลงในบทความเท่านั้น แม่แบบมีหลายลักษณะ แม่แบบที่พบบ่อยๆ ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย คือ “แม่แบบแสดงข้อความ” “แม่แบบเชื่อมโยงหัวข้อ” และ “แม่แบบแสดงสถานะลิขสิทธิ์ภาพ” แม่แบบแสดงข้อความสามารถพบได้ทั่วไป อาทิ

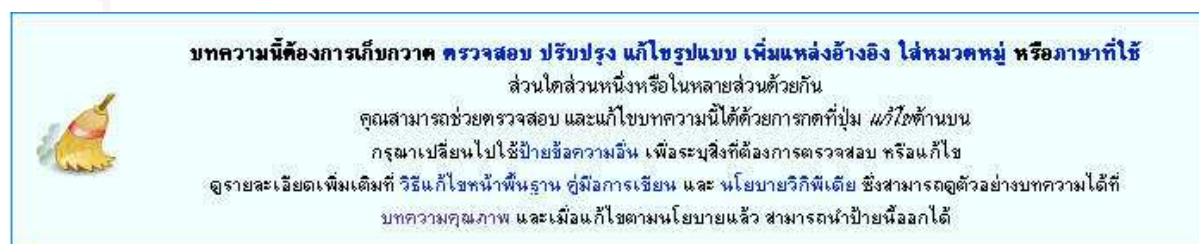
“แม่แบบ:โครง” แสดงข้อความ "บทความนี้ยังไม่สมบูรณ์..." และใส่หน้านั้นลงในหมวดหมู่ 'โครง'

รูปภาพที่ 10 แสดงแม่แบบ:โครง

“แม่แบบ:เก็บกวาด” ใช้ในกรณีแจ้งเป็นบทความที่ผู้อื่นควรตรวจสอบ ในหลายส่วนด้วยกัน

รูปภาพที่ 11 แสดงแม่แบบ:เก็บกวาด

⁴ แม่แบบ หรือ เทมเพลต (template) คือชื่อเรียกของหน้าวิกิพีเดียที่มีการใช้ซ้ำกันมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป

“แม่แบบ:ลบ” ใช้ในกรณีแจ้งลบ และแสดงชื่อหัวข้อในรายการรอบ

รูปภาพที่ 12 แสดงแม่แบบ:ลบ

บทความนี้ได้รับแจ้งให้ลบ เนื่องจากว่าบทความสำคัญ
 ถ้าคุณไม่เห็นด้วยว่าควรลบบทความนี้ ให้เขียนเหตุผลที่หน้าอภิปราย
 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ แจ้งลบ อะไรที่ไม่ใช่วิกิพีเดีย และ นโยบายวิกิพีเดีย

“แม่แบบ:ตรวจลิขสิทธิ์” สำหรับบทความที่อาจจะเมิดลิขสิทธิ์ และต้องการให้ช่วยตรวจสอบ

รูปภาพที่ 13 แสดงแม่แบบ:ตรวจลิขสิทธิ์

บทความนี้เข้าข่ายว่าจะเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งเนื้อหาอาจคัดลอกมาจากแหล่งข้อมูลอื่น
โปรดช่วยกันตรวจสอบลิขสิทธิ์
 หากคุณเป็นผู้เขียน ให้ศึกษาวิธีเขียนอย่างไรไม่ให้ละเมิดลิขสิทธิ์ หากคุณรู้ว่ามีบทความนี้คัดลอกจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง
 ให้ใส่ป้ายละเมิดลิขสิทธิ์แทนที่
 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นโยบายวิกิพีเดีย ลิขสิทธิ์ และปัญหาลิขสิทธิ์

“แม่แบบ:ละเมิดลิขสิทธิ์” แสดงชื่อหัวข้อในรายการอาจจะละเมิดลิขสิทธิ์ และแสดงข้อความเพื่อให้มีการแก้ไขบทความนั้นๆ

รูปภาพที่ 14 แสดงแม่แบบ:ละเมิดลิขสิทธิ์

พบเนื้อหาที่อาจจะละเมิดลิขสิทธิ์

ขอบคุณที่ช่วยเขียนบทความในวิกิพีเดีย แต่ทางวิกิพีเดียไม่สามารถรับบทความนี้ได้ เนื่องจากข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งที่ใส่เข้ามาในหน้าบทความนี้
 ได้ละเมิดลิขสิทธิ์ จากแหล่งต่อไปนี้:

แจ้งเมื่อวันที่:

บทความนี้ได้ถูกขึ้นบัญชีไว้ที่ วิกิพีเดีย:ปัญหาลิขสิทธิ์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายวิกิพีเดีย กรุณาศึกษาวิธีเขียนงานโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ หากมีข้อสงสัย ถามได้ที่ ใส่อีเมล

กรุณางดการแก้ไขหน้านี้ และอย่าเอาป้ายนี้ออก

- หากต้องการเขียนเนื้อหาขึ้นมาใหม่แทนที่เนื้อหาเดิม ให้ใช้**หน้าชั่วคราวสำหรับบทความนี้**
 โดยวิธีที่ดีที่สุดนั้นควรทำการ**เขียนเนื้อหาขึ้นมาใหม่** ซึ่งการแก้ไขเล็กน้อยๆจากเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์นั้นไม่เพียงพอ **กรุณาอย่าส่งข้อความที่เป็นปัญหาซ้ำอีก**
 เพราะมันจะถูกลบออกอีกครั้ง ในกรณีที่คุณเพิ่มข้อความลงในหน้าชั่วคราว โปรดระบุการแก้ไขดังกล่าวที่หน้าอภิปราย
- **ถ้าคุณเป็นผู้ถือครองลิขสิทธิ์ และต้องการให้วิกิพีเดียใช้ข้อความที่เป็นปัญหานี้ภายใต้สัญญาอนุญาต GFDL กรุณา:**
 ระบุที่เว็บไซท์ของคุณว่าเนื้อหาอยู่ภายใต้ลิขสิทธิ์ GFDL และแจ้งให้เราทราบที่หน้าอภิปรายของบทความนี้
 โปรดทราบว่าเป็นหน้าที่น่านับถือมีความเป็นกลาง แม้หากว่าไม่ได้ละเมิดลิขสิทธิ์ แต่อาจไม่เป็นสาธารณกรรม หรือไม่เหมาะสมสำหรับวิกิพีเดีย

บทความนี้ จะถูกลบออกหลังจากหนึ่งอาทิตย์นับตั้งแต่วันที่แจ้ง หากไม่มีบทความในหน้าชั่วคราว หรือไม่มีการชี้แจงในหน้าอภิปราย
 อย่างไรก็ตาม เมื่อวิกิพีเดียได้รับอนุญาตให้ใช้ข้อความที่เคยเป็นปัญหา บทความนี้จะถูกนำกลับมาเป็นเช่นเดิมก่อนได้รับแจ้งปัญหา

- การส่งงานอันมีลิขสิทธิ์เข้ามาโดย *ไม่ได้ระบุคุณ*จากผู้ถือครองลิขสิทธิ์ นอกจากจะละเมิดกฎหมายแล้ว ยังละเมิดนโยบายของเราด้วย
- **บุคคลที่ละเมิดนโยบายอย่างท่อนึง อาจถูกห้ามมิให้แก้ไขบทความในสาธารณกรรมเป็นการชั่วคราว**
- อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ข้อความที่เป็นปัญหานี้จะละเมิดลิขสิทธิ์ก็ตาม เรายังคงยินดีรับงานต้นฉบับทุกชิ้นจากคุณเสมอ
- คุณยังคงสามารถอ่านข้อความเดิมที่ถูกส่งเข้ามาได้ที่หน้าประวัติของหน้าบทความนี้

“แม่แบบ:ตรวจความเป็นกลาง” แสดงชื่อหัวข้อในรายการบทความที่อาจไม่เป็นกลาง

รูปภาพที่ 15 แสดงแม่แบบ:ตรวจความเป็นกลาง

บทความนี้อาจต้องการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อที่สอดคล้องกับนโยบายมุมมองที่เป็นกลาง

ผู้ใช้วิกิพีเดียได้เสนอให้มีการตรวจสอบความเป็นกลางของบทความนี้ ในขณะที่อาจไม่มีการคัดค้านที่ชัดเจน แต่เนื้อหาอาจต้องมีการพูดคุยเพื่อปรับปรุงที่ [หน้าพูดคุย](#)

“แม่แบบ:ไม่เป็นกลาง” แสดงชื่อหัวข้อในรายการบทความไม่ผ่านความเป็นกลาง และแสดงข้อความ “บทความนี้ไม่ได้รับการยอมรับเกี่ยวกับความเป็นกลาง”

รูปภาพที่ 16 แสดงแม่แบบ:ไม่เป็นกลาง

บทความนี้ไม่ได้รับการยอมรับเกี่ยวกับความเป็นกลาง โปรดใช้วิจารณญาณในการอ่าน และต้องการการแก้ไขโดยด่วนเพื่อสอดคล้องกับการเป็นสาธารณกรณ

กรุณาดูบทสนทนาที่เกี่ยวข้องที่ [หน้าพูดคุย](#)

“แม่แบบ:โฆษณา” แสดงชื่อหัวข้อในรายการบทความเหมือนโฆษณา และแสดงข้อความ “บทความนี้มีลักษณะที่เหมือนการโฆษณา”

รูปภาพที่ 17 แสดงแม่แบบ:โฆษณา

บทความนี้มีลักษณะการเขียนเหมือนการโฆษณาหรือเจตนาโปรโมทเนื้อหา โดยผู้เริ่มเขียนอาจจะมีผลประโยชน์ทับซ้อน

ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายวิกิพีเดีย ในมุมมองที่เป็นกลาง

กรุณาศึกษาวิธีเขียนอย่างไรให้เป็นกลาง และคุณสามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้โดยการกดปุ่ม *แก้ไข* กรุณาอภิปรายประเด็นนี้ใน [หน้าพูดคุย](#) หากทั้งบทความมีลักษณะ โฆษณาอย่างชัดเจน ให้แจ้งลบทันที

“แม่แบบ:อัตชีวประวัติ” แสดงชื่อหัวข้อในรายการบทความเหมือนอัตชีวประวัติ และแสดงข้อความ “บทความนี้ปรากฏในลักษณะของอัตชีวประวัติ...”

รูปภาพที่ 18 แสดงแม่แบบ:อัตชีวประวัติ

บทความนี้มีลักษณะเหมือนอัตชีวประวัติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายวิกิพีเดีย ในมุมมองที่เป็นกลาง

ชีวประวัติที่เขียนโดยตัวเอง ญาติ หรือบุคคลที่ใกล้ชิด มักจะมีเนื้อหาที่เป็นการชื่นชม โฆษณา หรือไม่เป็นกลาง เนื้อหาควรปรับเปลี่ยนใหม่ด้วยการกด *แก้ไข* โดยใช้ข้อความที่เป็นกลาง ไม่สนับสนุน หรือส่งเสริม และลบเนื้อหาโฆษณาออก ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ [ชีวประวัติบุคคลที่มีชีวิตอยู่](#) [อัตชีวประวัติ](#) อะไรที่ไม่ใช่วิกิพีเดีย

“แม่แบบ:ตรวจสอบความถูกต้อง” ใช้ในกรณีแจ้งให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของบทความ

รูปภาพที่ 19 แสดงแม่แบบ:ตรวจสอบความถูกต้อง

บทความนี้ได้รับการแจ้งว่า เนื้อหาบางส่วนต้องการการตรวจสอบความถูกต้อง

กรุณาดูข้อผิดพลาดและส่วนที่หยุดอยู่ในหน้าอภิปราย ก่อนเริ่มทำการแก้ไข

“แม่แบบ:สั้นมาก” ใช้ในกรณีแจ้งบทความที่สั้นมาก

รูปภาพที่ 20 แสดงแม่แบบ:สั้นมาก

บทความนี้ได้รับแจ้งว่ามีเนื้อหาที่สั้นมาก มีเพียงการขยายความหรือบทความเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

คุณสามารถช่วยเพิ่มเติมเนื้อหาได้ด้วยการกดปุ่ม *แก้ไข* ด้านบน

แต่กรุณาอย่าคัดลอกเนื้อหาจากหนังสือหรือเว็บไซต์อื่น เพราะอาจเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ได้

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ระดับการเขียนบทความ อะไรที่ไม่ใช่วิกิพีเดีย เขียนไม่ให้ละเมิดลิขสิทธิ์ และ นโยบายวิกิพีเดีย

“แม่แบบ:ไม่เป็นสารานุกรม” ใช้ในกรณีแจ้งบทความที่มีลักษณะไม่เป็นสารานุกรม

รูปภาพที่ 21 แสดงแม่แบบ:ไม่เป็นสารานุกรม

บทความนี้ได้รับแจ้งว่ามีลักษณะไม่เป็นสารานุกรม

เนื่องด้วยการใช้ล้อยคำ รูปแบบการเขียน เนื้อหา หรือมีลักษณะคล้ายคู่มือ หรือเอกสารต้นฉบับ ซึ่งไม่ตรงตามนโยบายของวิกิพีเดีย

คุณสามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ด้วยการกดปุ่ม *แก้ไข* หรือย้ายบทความนี้ไปยังโครงการพี่น้องที่เหมาะสม

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ เงื่อนไขในการนับว่าเป็นสารานุกรม อะไรที่ไม่ใช่วิกิพีเดีย โครงการพี่น้อง บทความคัดสรร และ

นโยบายวิกิพีเดีย

“แม่แบบ:เสียดสี” แสดงข้อความ "ระวังเสียดสีวรรณคดี: เนื้อหาต่อจากนี้ไป มีการกล่าวถึงจุดพลิกผันหรือตอนจบของเนื้อเรื่อง"

รูปภาพที่ 22 แสดงแม่แบบ:เสียดสี

ระวังเสียดสีวรรณคดี ข้อความด้านล่างนี้ มีการกล่าวถึง เนื้อเรื่อง หรือตอนจบ

“แม่แบบ:ระวังเด็ก” แสดงข้อความ "เนื้อหาในหน้านี้ มีบางส่วนไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ"

รูปภาพที่ 23 แสดงแม่แบบ:ระวังเด็ก

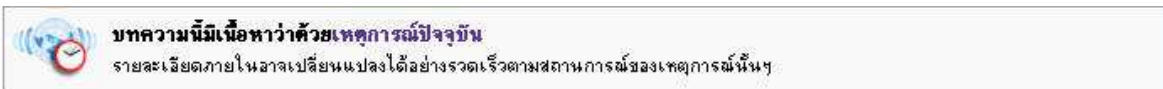

บทความนี้มีเนื้อหาบางส่วนไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

เยาวชนควรใช้วิจารณญาณในการอ่าน และผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ

“แม่แบบ:ปัจจุบัน” สำหรับเหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือ ยังไม่จบ

รูปภาพที่ 24 แสดงแม่แบบ:ปัจจุบัน

ในการติดป้ายหรือใช้แม่แบบต่างๆ ผู้ใช้วิกิพีเดียที่ตรวจสอบบทความ จะตรวจสอบลักษณะต่างๆ ของบทความ และพิจารณาว่าควรติดป้ายชนิดใดหรือไม่ แล้วจึงติดป้ายที่เหมาะสมลงในบทความนั้นๆ

รูปภาพที่ 25 แสดงตัวอย่างบทความที่มีการใช้แม่แบบ หรือ “ติดป้าย”

ระบอบทักษิณ

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

เว็บย่อ: th.wikipedia.org/wiki/Thaksinocracy

ระบอบทักษิณ (Thaksinocracy) เป็นคำนิยามที่คนบางกลุ่มตั้งขึ้นเพื่อให้ตีปากล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโจมตีนโยบายในการบริหารประเทศของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และเพิ่มความชอบธรรมให้กับเหตุการณ์การขับไล่ ทักษิณ ชินวัตร ให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่เกิดขึ้นในช่วงพ.ศ. 2548-2549 อย่างไรก็ตาม คำนิยามนี้ได้รับการสนับสนุนจากคนกลุ่มหนึ่งที่ต้องการขับไล่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เท่านั้น แต่ในความจริงนั้นคือการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีช่องให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถทำในสิ่งที่ผิดได้

- หมายเหตุ บทความนี้ไม่ได้สื่อเจตนากล่าวหาบุคคลใดๆ แต่เป็นการพูดถึงสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตเท่านั้น

แม่แบบอีกลักษณะหนึ่ง คือ “แม่แบบเชื่อมโยงหัวข้อ” เป็นแม่แบบใช้แสดงข้อความชนิดหนึ่ง แต่แสดงข้อความที่มีการเชื่อมโยงไปหาข้อความอื่นที่มีลักษณะเนื้อหาใกล้เคียงกัน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านเพิ่มในบทความที่ใกล้เคียงกันได้

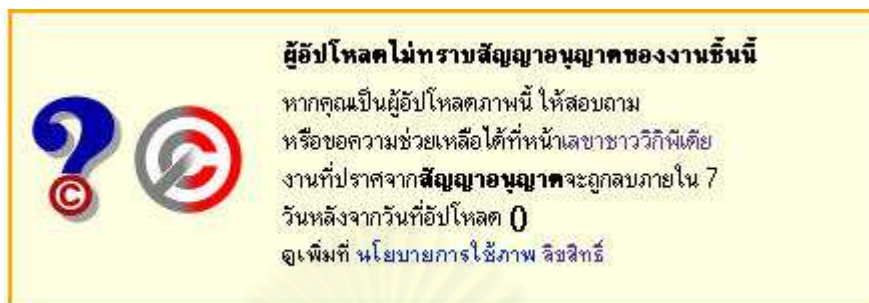
รูปภาพที่ 26 แสดงแม่แบบ:เชื่อมโยงหัวข้อ

สำหรับรูปภาพที่มีการใช้งานแม่แบบ เพื่อระบุสถานะลิขสิทธิ์ของภาพด้วยเช่นกัน ตัวอย่าง “แม่แบบแสดงสถานะลิขสิทธิ์ภาพ” เช่น

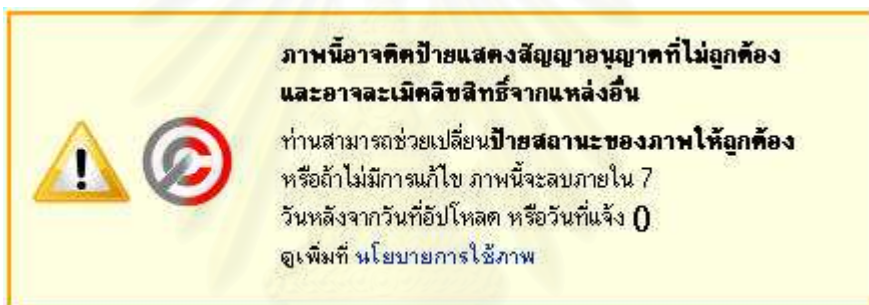
“ไม่ทราบสถานะลิขสิทธิ์”

รูปภาพที่ 27 แสดงแม่แบบ:ไม่ทราบสถานะลิขสิทธิ์

“ภาพที่อาจจะละเมิดลิขสิทธิ์”

รูปภาพที่ 28 แสดงแม่แบบ:ภาพที่อาจจะละเมิดลิขสิทธิ์

“ภาพภายใต้สัญญาอนุญาต GFDL”

รูปภาพที่ 29 แสดงแม่แบบ:ภาพภายใต้สัญญาอนุญาต GFDL

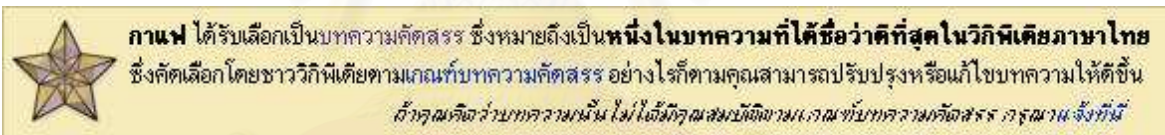
และในช่วงพัฒนานี้ ยังมีการเริ่มนำ “บอต” มาใช้งานด้วย บอตคือโปรแกรมอัตโนมัติ ที่ทำการแก้ไขวิกิพีเดีย ใช้ในการแก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน เช่น เพิ่มลิงก์ไปภาษาอื่นอัตโนมัติ แก้ลิงก์ซ้ำซ้อน แก้คำผิด แก้คำกำกวม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมการเขียนบทความเพิ่มขึ้นมา อาทิ

โครงการบทความคัดสรร

บทความคัดสรรเป็นบทความที่ถือว่าดีที่สุดในวิกิพีเดียที่ได้ผ่านการคัดเลือกโดยผู้ใช้วิกิพีเดีย เพื่อเป็นตัวอย่งสำหรับผู้เขียนและผู้อ่าน หากผู้ใช้วิกิพีเดียเห็นว่าบทความใดเหมาะสมจะเป็นบทความคัดสรร ก็จะนำมา "เสนอบทความคัดสรร" เพื่อให้ผู้ใช้วิกิพีเดียลงความเห็น ทั้งในด้านเนื้อหา การจัดรูปแบบ ความสมบูรณ์ และช่วยกันปรับปรุงแก้ไข และมีการลงคะแนนเสียงสนับสนุน บทความคัดสรรที่ได้รับคัดเลือกจะถูกนำมาแสดงไว้ที่หน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นเวลา 1 เดือน และจะถูกแทนที่ด้วยบทความคัดสรรบทความใหม่ในเดือนถัดไป ซึ่งการคัดเลือกบทความคัดสรรในช่วงแรกๆ นั้น เป็นการแต่งตั้งบทความที่มีความสมบูรณ์มาเป็นตัวอย่งบทความคัดสรรจากมติของผู้ดูแลระบบ โดยไม่ได้มีการโหวตจากผู้ใช้วิกิพีเดียไทยแต่อย่างใด

บทความที่ได้รับเลือกเป็นบทความคัดสรรนั้น จะมีสัญลักษณ์รูปดาว (★) ประดับไว้บริเวณมุมขวาด้านบนของบทความ และมีป้ายแสดงความเป็นบทความคัดสรร ประดับไว้ในหน้าอภิปรายของบทความคัดสรรนั้น

รูปภาพที่ 30 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความคัดสรร

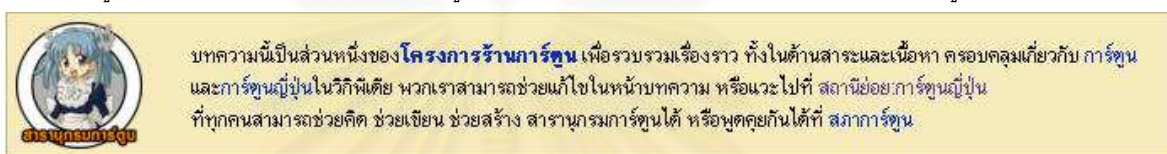
สถานีย่อย:ประเทศไทย

โครงการรวบรวมเรื่องราวทั้งในด้านสาระและเนื้อหาที่ครอบคลุมเกี่ยวกับประเทศไทย ทั้งบุคคลชาวไทย ประวัติศาสตร์ไทย สังคมศาสตร์ไทย ภูมิศาสตร์ไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ในวิกิพีเดียไทย บทความในสถานีย่อย:ประเทศไทย จะมีข้อความว่า “สารานุกรมประเทศไทย ” และสัญลักษณ์รูปธงชาติไทย ประดับไว้บริเวณมุมขวาด้านบนของบทความ

โครงการร้านการ์ตูน

เป็นโครงการเพื่อรวบรวมเรื่องราวทั้งในด้านสาระและเนื้อหาที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการ์ตูน และการ์ตูนญี่ปุ่นในวิกิพีเดียไทย บทความในโครงการร้านการ์ตูน จะมีข้อความว่า “สารานุกรมการ์ตูนญี่ปุ่น” และสัญลักษณ์รูปการ์ตูนญี่ปุ่น ประดับไว้บริเวณมุมขวาด้านบนของบทความ และมีป้ายระบุว่า “บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการร้านการ์ตูน” ประดับไว้ในหน้าอภิปรายของบทความคัดสรรนั้น

รูปภาพที่ 31 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการร้านการ์ตูน

ในปลายช่วงพัฒนานี้ วิกิพีเดียไทยมีสมาชิกมากขึ้นจากหลักร้อย เป็น 3,000 คน จึงเริ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากขึ้น มีการถกเถียงกันในการกำหนดนโยบาย ผู้ใช้บางกลุ่มอาจเลิกเขียนไป แต่ก็ก็มีสมาชิกใหม่ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บทความเริ่มมีเนื้อหาหลากหลายมากขึ้น แต่บทความส่วนใหญ่ยังมีขนาดสั้น หรือเป็นโครง

ในส่วนของหน้าตาของหน้าหลักมีการปรับปรุงให้ใกล้เคียงกับวิกิพีเดียภาษาอังกฤษมากขึ้น มีการนำบทความคัดสรรประจำเดือนมาแสดงที่หน้าหลัก มีองค์ประกอบที่เพิ่มขึ้นมา คือ “เรื่องจากข่าว” ที่นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันต่างๆ “วันนี้ในอดีต” นำเสนอเรื่องราวในอดีตที่เกิดขึ้นในวันที่และเดือนเดียวกับวันที่แสดงข้อมูล “รู้ใหม่ว่า” ได้เปลี่ยนรูปแบบมานำเสนอเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจในบทความของวิกิพีเดียไทยด้วยข้อความสั้นๆ มีการจัดหมวดหมู่ “สารานุกรม” ให้เป็นระเบียบและมีความหลากหลายมากขึ้น และยังคงมี “สิ่งที่คุณทำได้” “ประกาศ” และ “เครื่องมือสำหรับสร้างบทความใหม่” อยู่เช่นเดิม และรูปแบบของหน้าหลักนี้ก็ยังคงใช้งานมาจนถึงปัจจุบัน

รูปภาพที่ 32 แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงพัฒนา (ตัดบางส่วนออก)

บทความ อภิปราย ดูซอร์ส ประวัติ เฝ้าดู

ข้อความต้อนรับ Candidates for the Election for the Board of Trustees of the Wikimedia Foundation are being accepted until 23:59 UTC Monday, August 28, 2006.

ยินดีต้อนรับสู่ วิกิพีเดีย
 โครงการเสรีที่ทุกคนร่วมสร้างได้
 เริ่มสร้าง ค.ศ. 46 ปีที่แล้ว บทความ

เนื้อหาหลัก
 สถานีย่อย สำหรับผู้ใช้ใหม่
 ■ การดูญี่ปุ่น ■ การแก้ไขหน้าพื้นฐาน
 ■ ประเทศไทย ■ การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์

วิกิพีเดียคืออะไร? · คำถามพบบ่อย · ค้นหา · ถามคำถาม · Comment Box for non-Thai speakers

บทความคัดสรรเดือนนี้ นำเสนอส่วนหนึ่งของเนื้อหาของบทความคัดสรรประจำเดือนนี้ๆ โดยสามารถคลิกไปอ่านบทความเต็มได้

วันนี้ในอดีต นำเสนอเรื่องราวในอดีตซึ่งเกิดขึ้นในวันที่และเดือนเดียวกันกับวันที่แสดงข้อมูล

เรื่องราวจากข่าว นำเสนอข่าวสารหรือเหตุการณ์ปัจจุบันต่างๆ

รู้ใหม่ว่า... นำเสนอเรื่องราวน่าสนใจที่สามารถเชื่อมโยงไปยังบทความต่างๆ ในเว็บไซต์

สารานุกรม
 วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และคณิตศาสตร์
 ฟิสิกส์ - ดาราศาสตร์ - วิทยาศาสตร์ชีววิทยา - เคมี - ชีวเคมี - วิทยาศาสตร์โลก - นิเวศวิทยา - คณิตศาสตร์
 วัฒนธรรม วิจิตรศิลป์ และชีวิตประจำวัน
 การทำอาหาร - การจัดงาน - "ไม้ดอกไม้ประดับ" - หัตถกรรม - งานอดิเรก - ภาพยนตร์ - วิทยุ - โทรทัศน์ - อินเทอร์เน็ต - คอมพิวเตอร์ - กีฬา - เกม - นันทนาการ - การบันเทิง - ดนตรี - อุปกรณ์ - วรรณกรรม - จิตรกรรม - หัตถศิลป์และการออกแบบ - การถ่ายภาพ - วัตถุไทย - สถาปัตยกรรมศาสตร์ - การท่องเที่ยว

วิทยากร วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และวิศวกรรม
 การขนส่ง - การสื่อสาร - การเมือง - การปกครอง - นิติศาสตร์ - รัฐกิจ - ธุรกิจ - เกษตรศาสตร์

มนุษย สังคม และปรัชญา

ชุมชน **คำแนะนำการใช้งานวิกิพีเดียไทยในเบื้องต้น**

ร่วมพัฒนาวิกิพีเดียกับเราได้ โดยเริ่มที่นี่, ศึกษาวิธีแก้ไขหน้า, จากนั้น ทดลองสร้างและแก้ไขได้ที่ กระดาษทราย, มีงานนำเสนอมากมายที่ คุณช่วยเราได้, อ่านคำแนะนำที่ ศาลาประชาคม และพูดคุยซักถามกับชาววิกิพีเดียคนอื่น ๆ ที่ **สภากาแฟ**. สำหรับวิธีการค้นหาหัวข้อที่ต้องการ ดูที่ **สร้าง**

สิ่งที่คุณทำได้ **เสนอรายชื่อบทความที่ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ**

นี่คือส่วนหนึ่งที่ **คุณทำได้**:

- บทความที่ต้องการ:** สถาบันอุดมศึกษาเอกชน วิชา ราชบัณฑิต แนวเพลง โจนัม 1 E-10 m การค้า โมดูลัสของแรงเฉือน นักกีฬา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เทศบาลตำบล รศมีวานเตอร์วาลส์ ฯลฯ
- บทความที่ควรมี:** โรงละคร ช่องคลองเตย เสรีนิยม หินแกรนิต เกล็ดเหล็กภาษา การพนัน ทะเลทราย ^ ไม้ ^ ยุคสำริด ^ หินปูน ^ เสอริเคน ^ ฯลฯ
- ช่วยเหลือ:** สารสนเทศ ทองคำขาว ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา การประชุม ความบริสุทธิ์ ฝรั่งออกเขานิคม ฮก ลก ซิว หมากจุกไทย ฯลฯ
- ขยายความ:** เกษตรศาสตร์ นิติศาสตร์ ชาติ ขอมีลิขสิทธิ์ วรรณคดี คมชัดลึก ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ประธานาธิบดี ฯลฯ
- ตรวจแก้:** อักษรนำ บริหิปปอดจากก้อนบอล GT คาทอลิก ปัญหาประดิษฐ์ รัฐศาสตร์ เอกสิทธิ์ผ่องศรีกร วิตามิน ดี ฯลฯ
- ไม่เป็นกลาง:** พลังงานนิวเคลียร์ ลูกเลิขาบ้าน อีสัน พลจันทร อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทักษิณโณมิต ฯลฯ
- ปรับแก้:** มิตรภาพจากใจ วัฒนธรรมมือสอง ศา ปิมะโรง เกาะผู้นำ

สร้างบทความใหม่ **พื้นที่สำหรับสร้างบทความใหม่**

ทุกคนรวมทั้งคุณ สามารถช่วยเขียนวิกิพีเดียได้! ต้องการเขียนลงในกล่องข้างล่างนี้ (ดูวิธีใช้) แล้วคลิกปุ่ม "สร้างบทความ" และเริ่มเขียนได้เลย!

สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม ดู วิธีสร้างบทความใหม่ มีคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ไขหรือเขียนบทความบนวิกิพีเดีย เชิญที่ เลขานุการวิกิ

ประกาศ **ประกาศเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงภายในเว็บไซต์**

- {{โครงการศึกษา}}
- ร่วมเสนอชื่อเพื่อเป็นผู้ดูแล สำหรับนักเขียนเก่า

วิกิพีเดียในภาษาอื่น ๆ **ลิงก์สำหรับเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่นๆ**

ภาษาที่มีจำนวนบทความ 100,000 บทความขึ้นไป:

Deutsch (เยอรมัน) · English (อังกฤษ) · Español (สเปน) · Français (ฝรั่งเศส) · Italiano (อิตาลี) · 日本語 (ญี่ปุ่น) · Nederlands (ดัตช์) · Polski (โปแลนด์) · Português (โปรตุเกส) · Svenska (สวีเดน)

“...ในช่วงแรกวิกิพีเดียยังไม่มีความสะดวกเหมือนในปัจจุบัน แต่มีเนื้อหากว้างขึ้นมากโดยเฉพาะส่วนวิชาการ ไม่มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับนโยบายมากนัก คุณ Watcharakorn น่าจะเป็นคนแรกๆ ที่เอาพวกแม่แบบหรือลูกเล่นต่างๆ ของวิกิเข้า

มา แต่คุณ Manop น่าจะเป็นคนหลักๆ ที่ปฏิวัติรูปลักษณ์ รูปแบบของวิกิทั้งหมด ช่วงกลางๆ นี้เราเริ่มถกเถียงกันมากขึ้นเรื่องเนื้อหาบทความ รูปแบบ นโยบาย ก็มีทะเลาะกันบ้าง”

ผู้ใช้ จุง

“การมีสมาชิกมากขึ้น ทำให้เริ่มมีความเห็นหลากหลายและมีโอกาสขัดแย้งมากขึ้น จำเป็นต้องวางกฎเกณฑ์ให้รัดกุมขึ้น สมาชิกเก่าอาจหายหน้าไปเนื่องจากรู้สึกไม่คุ้นเคยเหมือนเก่าหรือเหตุผลอื่น”

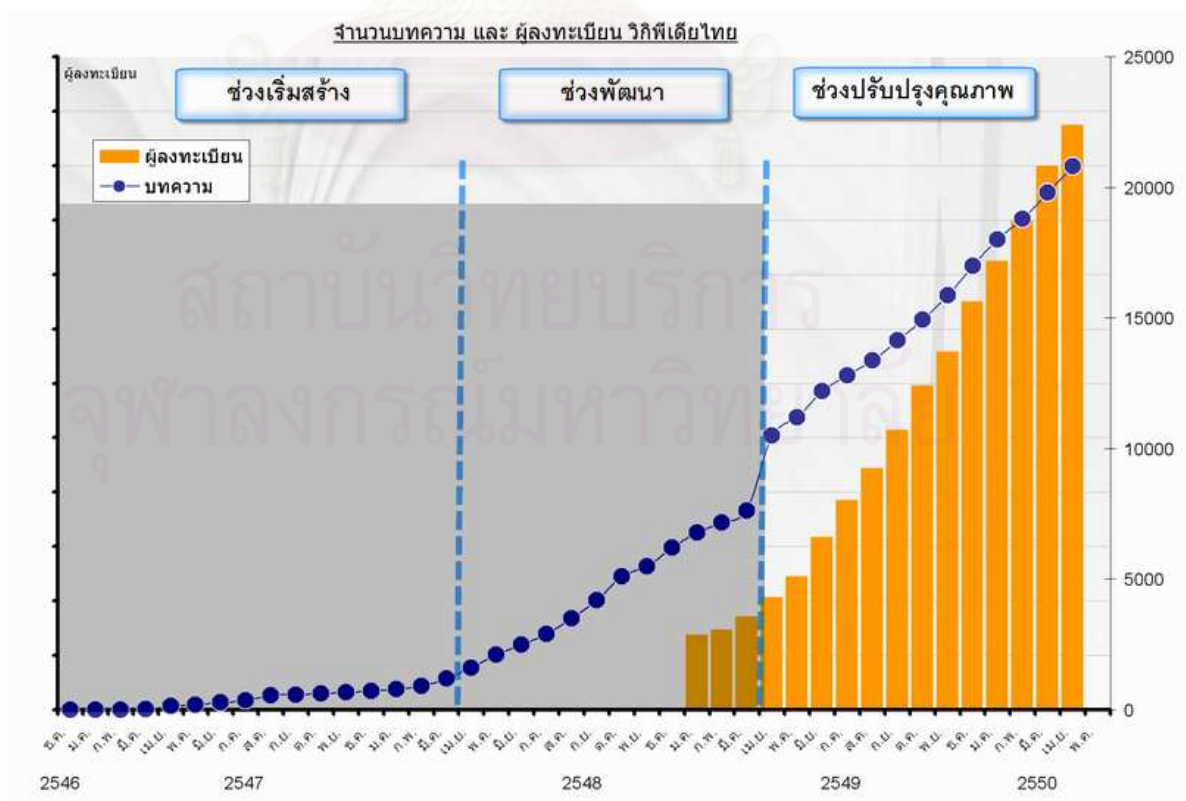
ผู้ใช้ Phisite

“...ยอมรับว่าคงมีเนื้อหาพอสมควรที่ไม่เป็นกลาง โดยส่วนใหญ่ก็มีการแจ้งให้ทราบด้วยการติตป้ายไม่เป็นกลาง หรือ โฆษณา เพื่อช่วยเตือนผู้อ่าน”

ผู้ใช้ Jutiphan

1.3 ช่วงปรับปรุงคุณภาพ 10,001-20,000++ บทความ (เมษายน พ.ศ.2549-ปัจจุบัน)

รูปภาพที่ 33 แสดงช่วงปรับปรุงคุณภาพของแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้และจำนวนบทความในแต่ละช่วง

ในช่วงปรับปรุงคุณภาพนี้เป็นช่วงที่ปริมาณของบทความสารานุกรมในเว็บไซตีวิตีพีเดียไทยมีจำนวนมากขึ้นในระยะเวลารวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2549 และเพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอมาจนถึงปัจจุบัน โดยล่าสุดในเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2550 จำนวนบทความในเว็บไซตีวิตีพีเดียไทยมีจำนวนมากกว่า 20,000 บทความ และยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ด้านจำนวนผู้ใช้ที่ลงทะเบียนก็เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเช่นกัน และในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 จำนวนผู้ใช้ประเภทลงทะเบียนในเว็บไซตีวิตีพีเดียไทยก็มีจำนวนครบ 20,000 คน และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนมีจำนวนมากกว่าจำนวนของบทความในเว็บไซตีวิตีพีเดียไทยในปัจจุบัน

“ถ้าดูจากปริมาณบทความเราคงบอกได้ว่าพัฒนาแบบกราฟ *Exponential* คือมากขึ้นยิ่งกว่าทวีคูณ แต่ถ้าเรื่องคุณภาพของบทความ ก็คงยังมีบทความอีกมากมายที่ยังไม่สมบูรณ์”

ผู้ใช้ จุง

“อาจพูดได้ว่าปัญหาในปัจจุบันไม่ใช่ปัญหาในแง่ปริมาณแล้ว หากแต่เป็นปัญหาในแง่คุณภาพ เพราะจำนวนผู้ใช้ในปัจจุบันถือว่ามากทีเดียว หากแต่คุณภาพของเนื้อหาและประชาคมอาจเติบโตไม่ทันจำนวนผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด”

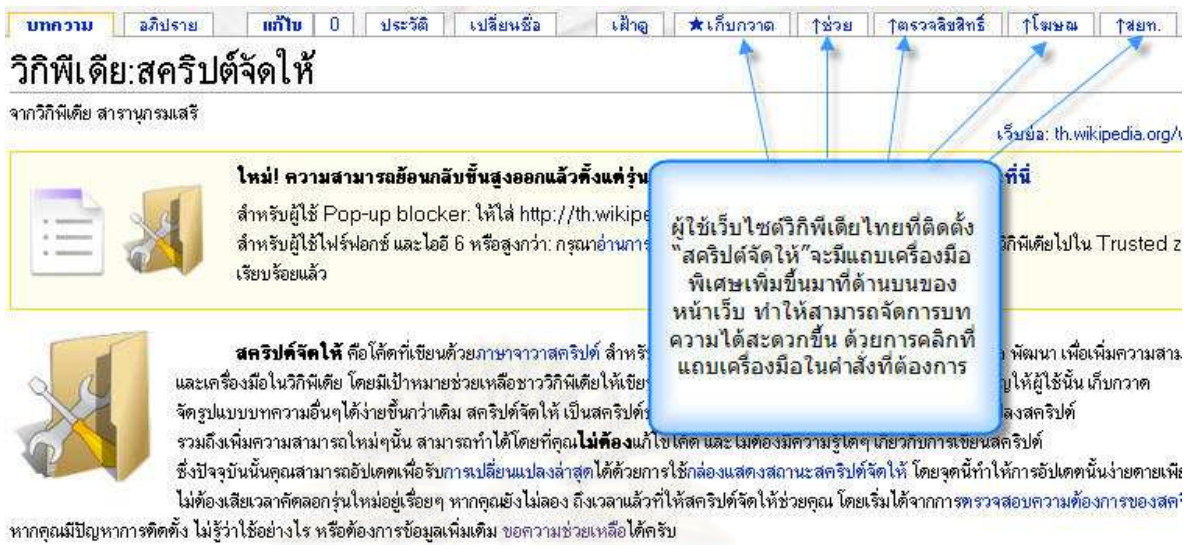
ผู้ใช้ Phisite

“วิกิพีเดียไทยกำลังเติบโตเรื่อยๆ ทุกวัน แต่ยังมีบทความที่สั้นและขาดคุณภาพจำนวนมาก เปรียบได้กับเมืองที่กำลังขยายตัว โดยปกติก็ต้องมีน้ำเน่าเสียอยู่แล้ว”

ผู้ใช้ Char

ช่วงปรับปรุงคุณภาพเป็นช่วงที่ผู้ใช้มีการอภิปรายในการเขียนบทความมากขึ้น มีการปรับปรุงคุณภาพของบทความ มีการใช้สคริปต์ที่ชื่อว่า “สคริปต์จัดให้” กันอย่างแพร่หลาย สคริปต์จัดให้ คือโค้ดที่เขียนด้วยภาษาจาวาสคริปต์ ที่ได้ถูกรวบรวม และนำมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อเพิ่มความสามารถและเครื่องมือในวิกิพีเดียไทย ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยที่ติดตั้งสคริปต์จัดให้จะสามารถจัดการบทความได้สะดวกขึ้น สามารถเก็บกวาด และจัดรูปแบบบทความได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม

รูปภาพที่ 34 แสดงหน้าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของผู้ใช้วิกิพีเดียที่ติดตั้งสคริปต์จัดให้

นอกจากจะมีเครื่องมือช่วยในการจัดการบทความที่สะดวกขึ้นแล้ว ยังมีโครงการบทความคุณภาพ ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพของบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยให้มากขึ้นอีก ระดับหนึ่ง โดยมีการกำหนดว่าบทความที่จะเป็นบทความคัดสรรนั้น ต้องผ่านเกณฑ์ของบทความคุณภาพก่อน ในการดำเนินโครงการบทความคุณภาพนี้มีการอภิปรายกันบ่อยครั้ง และแสดงความคิดเห็นกันอย่างหลากหลาย รวมถึงมีการเรียกร้องให้นำเอาบทความคัดสรรในอดีตมาพิจารณาคุณภาพตามหลักเกณฑ์ของบทความคุณภาพอีกครั้งหนึ่งด้วย โครงการที่เกิดขึ้นในช่วงปรับปรุงคุณภาพได้แก่

โครงการบทความคุณภาพ

บทความคุณภาพเป็นบทความที่ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง จากผู้ใช้วิกิพีเดียหลายคน และกำหนดไว้ว่ามีมาตรฐานเพื่อใช้เป็นบทความตัวอย่างในการเขียนบทความใหม่ โดยบทความคุณภาพที่เหมาะสมนั้นจะได้รับการเสนอชื่อในขั้นต่อไปเพื่อคัดเลือกในการเป็นบทความคัดสรร สำหรับปรากฏในหน้าแรกของวิกิพีเดีย

หากต้องการให้บทความเรื่องใดเป็นบทความคุณภาพ ผู้ใช้สามารถเสนอชื่อบทความนั้นๆ และผู้ใช้อื่นๆ ก็จะช่วยกันตรวจสอบ วิเคราะห์ และร่วมกันปรับปรุงคุณภาพของบทความ จนผ่านเกณฑ์ของบทความคุณภาพ โดยบทความคุณภาพในวิกิพีเดียไทยนั้นจะมีป้ายติดไว้ในหน้าอภิปรายของบทความนั้น เพื่อแสดงถึงการยอมรับว่าบทความนั้นผ่านมาตรฐานที่กำหนดไว้

รูปภาพที่ 35 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความคุณภาพ

รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549 ได้ผ่านการคัดเลือกให้เป็น **บทความคุณภาพ** ภายใต้เกณฑ์พิจารณาบทความคุณภาพ อย่างไรก็ตามคุณสมบัตินี้สามารถปรับปรุงหรือแก้ไขบทความให้ดีขึ้น ได้ทันที หากคุณเห็นว่าบทความนี้ไม่ได้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์บทความคุณภาพ กรุณาแจ้งทันทีเพื่อปลดรายชื่อนี้ ออกจากการเป็นบทความคุณภาพ

โครงการบทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550

โครงการร่วมเขียนบทความเฉลิมพระเกียรติ จัดขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเจริญพระชนมายุ 80 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยคัดเลือกบทความในวิกิพีเดียไทย มาเป็นบทความเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 800 เรื่อง ซึ่งบทความที่ได้รับคัดเลือกเป็นบทความที่สมบูรณ์ น่าสนใจ และเหมาะสมสำหรับเผยแพร่ความรู้ แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปไว้ศึกษา โครงการนี้เริ่มต้นเมื่อ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2549 โดยมีเป้าหมายว่าในวันเดียวกันปี พ.ศ. 2550 ข้อมูลจะพร้อมเผยแพร่แจกจ่ายไม่เพียงแต่บนเว็บไซต์วิกิพีเดียเท่านั้น ยังรวมถึงให้ทุกแหล่งสามารถนำความรู้จากบทความเฉลิมพระเกียรติไปใช้ได้ฟรี บทความจะถูกเสนอชื่อและคัดเลือกโดยผู้ใช้วิกิพีเดียทุกคน โดยมีเป้าหมายว่าบทความเหล่านี้จะเป็นบทความที่น่าสนใจ เป็นความรู้ทั่วไปที่มีประโยชน์ ควรค่าแก่การเผยแพร่ และสนับสนุนให้เด็กได้รับความรู้พื้นฐานในทุกแขนงอย่างเต็มที่ บทความที่ได้รับเลือกเป็นบทความเฉลิมพระเกียรตินั้น จะมีป้ายแสดงข้อความว่า “บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ บทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550” ประดับไว้ในหน้าอภิปรายของบทความนั้น

รูปภาพที่ 36 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการบทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ **บทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550**

ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในโครงการได้โดยการช่วยกันพัฒนาบทความ พระราชพิธีฉัตรมงคล สมบัติ ครบ ๖๐ ปี หรือแวะไปที่หน้าโครงการเพื่อดูข้อมูลเพิ่มเติม

???

บทความนี้ตามยังไม่ถูกพิจารณาตามการจัดระดับการเขียนบทความ

สถานีย่อ:สถาบันอุดมศึกษาไทย

โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวมเรื่องทุกอย่างเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย ในวิกิพีเดียไทย บทความในสถานีย่อ:สถาบันอุดมศึกษาไทย จะมีป้ายแสดงข้อความว่า

“บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของ สถานีย่อ:สถาบันอุดมศึกษาไทย” ประดับไว้ในหน้าอภิปรายของบทความนั้น

รูปภาพที่ 37 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในสถานีย่อ:สถาบันอุดมศึกษาไทย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของ **สถานีย่อ:สถาบันอุดมศึกษาไทย** มีจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวมเรื่องทุกอย่างเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย
ถ้าต้องการมีส่วนร่วมกับโครงการ สามารถทำได้ง่าย ๆ โดยเข้าไปที่ หน้าสถานีสถาบันอุดมศึกษาไทย

โครงการวิกิประเทศ

โครงการวิกิประเทศ เกิดขึ้นเพื่อรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศและดินแดนต่างๆ ในวิกิพีเดียไทย บทความในโครงการวิกิประเทศ จะมีป้ายแสดงข้อความว่า “บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิกิประเทศ” ประดับไว้ในหน้าอภิปรายของบทความนั้น

รูปภาพที่ 38 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการวิกิประเทศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของ **โครงการวิกิประเทศ** เพื่อรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศและดินแดนต่างๆ
ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในโครงการได้โดยการช่วยกันพัฒนาบทความประเทศอินโดนีเซีย
หรือแวะไปที่หน้าโครงการเพื่อข้อมูลเพิ่มเติม

สถานีย่อ:ฟุตบอล หรือ สารานุกรมฟุตบอล หรือ โครงการวิกิฟุตบอล

โครงการนี้พยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพบทความ รวบรวมเรื่องราวเนื้อหาสาระ ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับ ฟุตบอล ทีมฟุตบอล นักฟุตบอล สนามฟุตบอล และการแข่งขันฟุตบอลทั่วโลก บทความในสถานีย่อ:ฟุตบอล จะมีป้ายแสดงข้อความว่า “บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของ โครงการวิกิฟุตบอล” ประดับไว้ในหน้าอภิปรายของบทความนั้น

รูปภาพที่ 39 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในสถานีย่อ:ฟุตบอล

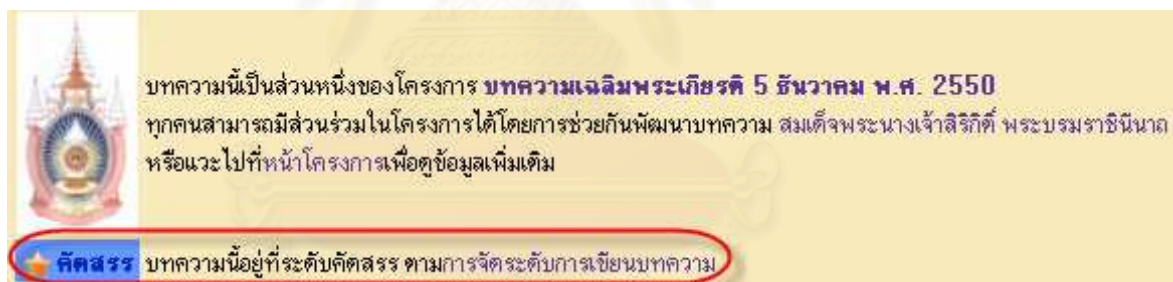
บทความเรื่อง **สโมสรฟุตบอลแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด** นี้เป็นส่วนหนึ่งของ **โครงการวิกิฟุตบอล**
โดยพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพ รวบรวมเรื่องราวเนื้อหาสาระ ครอบคลุมเกี่ยวกับ ฟุตบอล ทีมฟุตบอล นักฟุตบอล สนามฟุตบอล
และการแข่งขันฟุตบอลทั่วโลก
ถ้าต้องการมีส่วนร่วมในโครงการ สามารถดูวิธีการที่ วิกิฟุตบอล

และยังมีโครงการอื่นๆ อีก เช่น การเขียนโปรแกรม คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี ดนตรี ดาราศาสตร์ นิยายวิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ ภาษา โลกของสัตว์ วิทยุสมัครเล่น ซึ่งรวบรวมบทความที่เกี่ยวข้องกับชื่อโครงการนั้นๆ เพื่อให้เชื่อมโยงกันได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการจัดระดับการเขียนบทความ ซึ่งเป็นโครงการในวิกิพีเดียไทยเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทความตามระดับการเขียน เนื้อหา และรูปแบบของบทความ เพื่อใช้ร่วมกับโครงการอื่น ในการให้แนวคิดต่อกลุ่มผู้เขียน ว่าควรจะพัฒนาไปในทิศทางไหน โดยการจัดระดับนี้เป็นเพียงการจัดระดับในแต่ละโครงการย่อย ซึ่งไม่ใช่การจัดระดับอย่างเป็นทางการของวิกิพีเดียทั้งหมด โดยในปัจจุบันโครงการที่เข้าร่วมจัดระดับการเขียนบทความ คือ โครงการบทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550

บทความที่ได้รับการจัดระดับแล้วจะมีข้อมูลแสดงในป้ายของโครงการในหน้าอภิปรายของบทความ ดังนี้

รูปภาพที่ 40 แสดงตัวอย่างป้ายที่อยู่ในหน้าอภิปรายของบทความในโครงการบทความเฉลิมพระเกียรติ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ที่จัดระดับการเขียนบทความแล้ว

สามารถศึกษาหลักเกณฑ์การจัดระดับบทความได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงหลักเกณฑ์การจัดระดับบทความ

การจัดระดับบทความ				
ระดับ	เงื่อนไข	สำหรับผู้อ่าน	สำหรับผู้แก้ไข	ตัวอย่าง
★คัดสรร {{ระดับคัดสรร}}	สำหรับบทความที่ผ่านการคัดเลือกใน โครงการบทความคัดสรร	โดดเด่นและเป็นแหล่งอ้างอิงได้	ไม่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม (แต่สามารถปรับปรุงได้ตลอด)	บาสเกตบอล
⊕คุณภาพ {{ระดับคุณภาพ}}	สำหรับบทความที่ผ่านการคัดเลือกใน โครงการบทความคุณภาพ	เป็นบทความที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกคน เนื้อหาครบถ้วนและครอบคลุม ไม่พบข้อผิดพลาดที่เห็นได้ชัด	สามารถแก้ไขเนื้อหาปรับข้อความให้อ่านง่าย	สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาศจรรยราชเทวี

ระดับ	เงื่อนไข	สำหรับผู้อ่าน	สำหรับผู้แก้ไข	ตัวอย่าง
ดี {{ระดับดี}}	มีเนื้อหาครอบคลุมส่วนสำคัญครบถ้วนในทุกด้าน มีรูปแบบที่ดูเหมาะสม ซึ่งรูปแบบและการใช้ภาษาอาจยังต้องการปรับปรุง	มีประโยชน์ต่อผู้อ่านส่วนใหญ่แต่ไม่ทุกคน ผู้อ่านทั่วไปอ่านและเข้าใจในภาพรวมและเนื้อหาสำคัญ รวมถึงรายละเอียดของหัวข้อนั้น	เพิ่มเติมเนื้อหาส่วนย่อย โดยไม่จำเป็นต้องลงทุกรายละเอียด ปรับปรุงการใช้ภาษา และการจัดรูปแบบ	
พอใช้ {{ระดับพอใช้}}	มีเนื้อหาที่ดีเป็นหลักในบทความ แต่ยังขาดเนื้อหาสำคัญบางประเด็นในบทความ มีรูปแบบที่ดูเหมาะสม ตัวอย่างเช่น บทความประเทศไทย อาจจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ แต่ขาดเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ เป็นต้น ตัวอย่างเนื้อหาที่สำคัญที่ควรมี จะมีลักษณะดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> เนื้อหาหลักของบทความ เนื้อหาย่อยที่สนับสนุนเนื้อหาหลักในบทความ 	มีประโยชน์ต่อผู้อ่านกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเนื้อหาในระดับที่เหมาะสม แต่ตัวผู้อ่านจำเป็นต้องหาแหล่งข้อมูลอื่น เพื่อทำความเข้าใจในภาพรวมของหัวข้อนั้น	ต้องการแก้ไขและเพิ่มเติมเนื้อหาหลักที่สำคัญ โดยบทความในกลุ่มนี้ไม่จำเป็นต้องมีป้าย {{เก็บกวาด}} หรือ {{โครง}}	
โครง {{ระดับโครง}}	มีเนื้อหาที่อธิบายที่อธิบายความหมายของหัวข้อนั้น โดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่สั้น แต่ไม่สั้นมาก	มีประโยชน์ต่อผู้อ่านที่ไม่รู้จักหรือไม่เคยได้ยินชื่อนั้นมาก่อน ในบทความสามารถอธิบายความหมายในภาพรวมได้ ซึ่งลักษณะนี้มักจะไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้บางกลุ่มที่รู้จักบทความเป็นอย่างดี	ควรเพิ่มเติมเนื้อหาสามารถปรับปรุงรูปแบบ และภาษาเช่นกัน	แฟรงค์ เกห์รี (โครง) เปรียบเทียบกับ แฟรงค์ เกห์รี (สั้นมาก)

โดยนอกจากนี้ยังมีบทความที่ยังไม่ได้ถูกจัดระดับ และ**บทความที่มีเนื้อหาน้อยมาก**จะไม่ถูกกำหนดระดับบทความ ซึ่งรอการขยายความหรือแจ้งลบ

จากโครงการหลายๆ โครงการที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นความพยายามในการปรับปรุงคุณภาพของบทความของผู้ใช้วิกิพีเดียไทย และยังมีกรเรียกร้องข้อมูลอ้างอิงมากขึ้นโดยเฉพาะในโครงการบทความคุณภาพและบทความคัดสรร ในช่วงนี้มีการสร้างแม่แบบใหม่ขึ้นมาใช้ด้วย คือแม่แบบ:ต้องการอ้างอิง" ใช้แสดงข้อความ "บทความนี้ ต้องการ แหล่งอ้างอิง..."

รูปภาพที่ 41 แสดงแม่แบบ:ต้องการอ้างอิง

	แม่แบบ:ต้องการอ้างอิง ต้องการ แหล่งอ้างอิงที่มา (แตกต่างจาก "แหล่งข้อมูลอื่น" ที่ใช้ในการขยายความ) เพิ่มเติมเพื่อให้บทความมีความน่าเชื่อถือและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คุณสามารถช่วยพัฒนาวิกิพีเดีย โดยเพิ่มแหล่งอ้างอิงที่เหมาะสม - การอ้างอิงแหล่งที่มา วิธีการเขียน บทความคัดสรร และ นโยบายวิกิพีเดีย
---	---

ในส่วนของหน้าตาของหน้าหลักไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่มีการปรับรูปแบบในส่วนของ“สารานุกรม” ให้สวยงามมากขึ้น มีการจัดหมวดหมู่ให้ใช้งานง่ายขึ้น โดยให้ลิงก์ไปที่หมวดหมู่ต่างๆ แทนที่จะลิงก์ไปที่บทความนั้นๆ โดยตรง

รูปภาพที่ 42 แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงปรับปรุงคุณภาพ (ตัดบางส่วนออก)

ในช่วงปรับปรุงคุณภาพ องค์ประกอบของหน้าหลัก ยังคงรูปแบบเดียวกับช่วงพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลงในหมวดสารานุกรมเพียงเท่านั้น

มีการปรับปรุงแบบให้สวยงามขึ้น และจัดหมวดหมู่ใหม่โดยใช้ค่าที่ลิงก์ไปที่หมวดหมู่นั้น แทนที่จะใช้ค่าที่ลิงก์ไปที่บทความนั้นๆ (แบบช่วงพัฒนา)

วันนี้ในอดีต

17 เมษายน:

- พ.ศ. 2277 (ค.ศ. 1734) - วันพระราชสมภพ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- พ.ศ. 2437 (ค.ศ. 1894) - วันกิตของ นิกิตา ครุสชอฟ อดีตผู้นำสหภาพโซเวียต

เรื่องราวจากข่าว

- เกิดการสังหารหมู่ที่มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียเทค ในสหรัฐฯ ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 33 คน บาดเจ็บ 29 คน ซึ่งเป็นเหตุการณ์รุนแรงที่สุดในสถานศึกษา
- รุนแรงกว่าการไล่ยิงที่โรงเรียนมัธยมโคลัมเบีย (2542) และ มหาวิทยาลัยเท็กซัส (2509)
- วันที่ 14 เม.ย. เกิดน้ำป่าไหลหลากที่ น้ำตกไพรสวรรค์ น้ำตกสายรุ้ง และ น้ำตกลำปราง อ.บ้านตาขาว จังหวัดตรัง

รู้ใหม่ว่า...

สิ่งน่าสนใจจากบทความล่าสุดของวิกิพีเดีย:

- แมววิเชียรมาศ มีแต้มบนร่างกาย 9 แห่งเช่นเดียวกับแมวแก้มแต้ม จึงมักถูกเข้าใจผิดว่าเป็นแมวแก้มแต้ม
- บากู เป็นเมืองหลวงและเมืองใหญ่ที่สุดของประเทศอาเซอร์ไบจาน
- ธงชาติพม่า

สารานุกรม

ธรรมชาติ

โลก - มนุษย์ - พืช - สัตว์ - ปฐภวิทยาธรณีวิทยา - อวกาศ - สสาร

สถานีย่อย: โลกของสัตว์

วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี

คณิตศาสตร์ - ฟิสิกส์ - เคมี - ชีววิทยา - ธรณีวิทยา - ดาราศาสตร์ - วิทยาศาสตร์สุขภาพ - คอมพิวเตอร์ - อินเทอร์เน็ต - วิศวกรรม - เกษตรกรรม

สถานีย่อย: คณิตศาสตร์ - ฟิสิกส์ - เคมี - ดาราศาสตร์ - คอมพิวเตอร์ - การเขียนโปรแกรม

ศิลปะ และการบันเทิง

ทัศนศิลป์ - สถาปัตยกรรม - ประติมากรรม - การถ่ายภาพ - คอมพิวเตอร์กราฟิกส์ - วรรณกรรม - ภาพยนตร์ - ดนตรี - พิธีกรรม - สิ่งก่อสร้าง

สถานีย่อย: ดนตรี

สังคม

ประเทศ - ประวัติศาสตร์ - การเมือง - เพลงชาติ - สงคราม - นิติศาสตร์ - สังคมวิทยา - เศรษฐศาสตร์ - การสื่อสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2550 ข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2550 วิกิพีเดียภาษาไทยมีจำนวนบทความ 22,128 บทความ อยู่อันดับที่ 39 จาก 251 ภาษา โดยมีจำนวนบทความใกล้เคียงกับ อันดับที่ 37 ภาษาเกาหลี (23,471 บทความ) อันดับที่ 38 ภาษากรีก (22,236 บทความ) อันดับที่ 40 ภาษานอร์เวย์ (21,960 บทความ) อันดับที่ 41 ภาษาเปอร์เซีย (20,280 บทความ) ในขณะที่วิกิพีเดียภาษาอังกฤษมี

จำนวนบทความมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 (1,762,129 บทความ) อันดับที่ 2 คือ ภาษาเยอรมัน (577,460 บทความ) อันดับที่ 3 คือ ภาษาฝรั่งเศส (483,378 บทความ)⁵

ส่วนที่ 2 ลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

ผลการวิจัยสามารถนำเสนอได้ตามลักษณะของการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหา

ผลการวิจัยเชิงปริมาณโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยพบว่า ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียนในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหามากที่สุด โดยมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ขณะที่ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน มีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาเพียง 249 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 62.3 และในแต่ละบทความจะมีผู้ใช้หลายคนช่วยกันปรับปรุงเนื้อหาบทความเป็นจำนวนสูงถึง 361 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 90.2 โดยบทความที่มีผู้เขียนเพียงคนเดียวและไม่มีผู้อื่นช่วยเหลือในการปรับปรุงเนื้อหา มีเพียง 39 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.8 ส่วนการร่วมกันเขียนและติดป้ายเพื่อขอความร่วมมือในการตรวจสอบบทความ ซึ่งเกิดขึ้นในกรณีที่ผู้ใช้ทราบว่าบทความมีข้อบกพร่อง แต่ไม่มีความสามารถในการแก้ไขเนื้อหาด้วยตนเองเพราะเป็นเรื่องราวที่ไม่ถนัด จึงได้ติดป้ายเพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ให้ช่วยตรวจสอบ จัดรูปแบบ เขียนเพิ่ม ตรวจสอบลิขสิทธิ์ ฯลฯ หรือติดป้ายแจ้งลบในกรณีที่เนื้อหาบทความไม่เป็นสาระนุกรม ซึ่งจะช่วยบอกกล่าวแก่ผู้อ่านด้วยว่าบทความยังไม่มีคุณสมบัติ ลักษณะการสื่อสารแบบนี้เกิดขึ้นในบทความตัวอย่างจำนวน 219 บทความ หรือร้อยละ 54.8 หรือประมาณครึ่งหนึ่งของบทความตัวอย่างทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนเนื้อหาในรูปแบบการมีส่วนร่วม

ลักษณะเนื้อหา	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีจำนวนผู้เขียนต่อ 1 บทความ มากกว่า 1 คน	361	90.2	39	9.8	400	100
2. มีการแก้ไขปรับปรุงบทความโดยผู้ใช้ประเภท	400	100	0	0	400	100

⁵ สามารถดูการจัดอันดับจำนวนบทความของวิกิพีเดียทั้ง 251 ภาษาได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

ลงทะเบียน						
3. มีการแก้ไขปรับปรุงบทความโดยผู้ใช้ประเภท ไม่ลงทะเบียน	249	62.3	151	37.7	400	100
4. มีการติดป้ายเพื่อขอความร่วมมือในการ ตรวจสอบบทความ	219	54.8	181	45.2	400	100

สำหรับวิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน มีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยหลากหลาย การมีส่วนร่วมที่มีคะแนนมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ แนะนำให้ผู้อื่นใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ร้อยละ 79.6 หาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมหรือทำลิงก์อ้างอิง ร้อยละ 40.9 และตรวจสอบตัวสะกดและเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ร้อยละ 35.2 ซึ่งการมีส่วนร่วมแบบมีปฏิสัมพันธ์นั้นมีอัตราต่ำกว่าร้อยละ 50 ของผู้ใช้วิกิพีเดียไทยทั้งหมด ส่วนการมีส่วนร่วมที่มีคะแนนน้อยที่สุด 3 อันดับคือ แปลบทความมาลงในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ร้อยละ 16.7 ลบเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ร้อยละ 13.1 และบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนเว็บไซต์วิกิพีเดีย เพียงร้อยละ 5.2 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	มีส่วน ร่วม	ร้อยละ	ไม่มี ส่วนร่วม	ร้อย ละ
แนะนำให้ผู้อื่นใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	323	79.6	83	20.4
หาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมหรือทำลิงก์อ้างอิง	166	40.9	240	59.1
ตรวจสอบตัวสะกดและเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	143	35.2	263	64.8
ลงคะแนนเสียงหรือโหวตในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	115	28.3	291	71.7
แก้ไขข้อมูลที่ผิดพลาดในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	113	27.8	293	72.2
ทำลิงค์เชื่อมโยงไปยังบทความอื่นในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	112	27.6	294	72.4
โยงบทความไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่น	107	26.4	299	73.6
แสดงความคิดเห็นลงในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	102	25.1	304	74.9
เขียนเพิ่มเติมบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	98	24.1	308	75.9
เริ่มต้นสร้างบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	88	21.7	318	78.3
ติดป้ายเพื่อขอความร่วมมือในการตรวจสอบบทความ	74	18.2	332	81.8
ลงชื่อในการคัดลอกบทความคัดสรรในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	69	17.0	337	83.0
แปลบทความมาลงในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	68	16.7	338	83.3
ลบเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	53	13.1	353	86.9
บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนเว็บไซต์วิกิพีเดีย	21	5.2	385	94.8

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียในปริมาณน้อยโดยจากการสำรวจลักษณะการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแบบเปิดรับโดยไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา มากที่สุด ร้อยละ 72.7 ส่วนการใช้งานแบบเปิดรับโดยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา มีจำนวนเพียง ร้อยละ 27.3 ซึ่งมีปริมาณน้อยมากเช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของลักษณะการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการใช้งาน	จำนวน	ร้อยละ
เปิดรับโดยไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา (อ่านนำข้อมูลไปใช้)	295	72.7
เปิดรับโดยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา (อ่านนำข้อมูลไปใช้และร่วมเขียน แก้ไขปรับปรุงเนื้อหา)	111	27.3
รวม	406	100

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย โดยช่วยแก้ไขปรับปรุงเนื้อหามากที่สุด ทั้งในด้านการตรวจสอบเนื้อหา และแก้ไข ตัวสะกด ภาษา จัดรูปแบบ ใส่หมวดหมู่ ทำลิงก์ รองลงมาคือช่วยเขียนเพิ่มเติมบทความใหม่ๆ ส่วนการแปลบทความจากภาษาอื่นมาลงในวิกิพีเดียไทย หรือช่วยแสดงความคิดเห็น กำหนดนโยบาย ผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

“แปลบทความจากวิกิพีเดียภาษาอังกฤษมาลง แก้ไขปรับปรุงบทความเล็กๆ น้อยๆ และเขียนบทความที่น่าสนใจ รวมถึงสร้างบทความใหม่ๆ ที่ควรมีโดยเริ่มสร้างจากลิงก์แดง”

ผู้ใช้ Heuristics

“ผมมีหน้าที่สร้างบทความใหม่ครับ เช่น คาโรลัส ลินเนีย อองตวน ลาวัวซิเยร์ ไมเมนตัม ฯลฯ น้อยนักที่จะสร้างแม่แบบ เช่น แม่แบบดึกิจันทร์”

ผู้ใช้ Char

“ไม่มีส่วนร่วมเลย เพราะความรู้ของผมยังไม่มากและลึกพอที่จะแก้ไขข้อมูลได้”

ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน 3

2.2 การแบ่งปันความรู้อย่างสมดุล

บทความทุกบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย อยู่ภายใต้ลิขสิทธิ์เสรี GNU Free Documentation License (GFDL) ที่หมายความว่าเนื้อหาข้อความทั้งหมดในวิกิพีเดียเป็นเนื้อหาเสรี งานสมทบที่ส่งมายังวิกิพีเดียทุกชิ้นถูกคุ้มครองโดยสัญญาอนุญาตเอกสารเสรีของ GNU "GNU Free Documentation License" หรือ GFDL ซึ่งเป็นหนึ่งในสัญญาอนุญาตชนิด "copyleft" ที่ให้สิทธิ์นำเนื้อหาไปแจกจ่ายซ้ำ ดัดแปลงต่อยอด และนำไปใช้งานได้อย่างเสรี ทั้งนี้รวมถึงการใช้งานเชิงพาณิชย์ด้วย สัญญาอนุญาตตัวนี้ อนุญาตให้ผู้ร่วมเขียนวิกิพีเดียแต่ละคนยังคงมีสิทธิ์ในงานที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ก็ยังอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปดัดแปลงต่อยอด และเผยแพร่งานต่อยอดนั้นต่อไปได้ เพียงมีเงื่อนไขว่าจะต้องให้เครดิตกับเจ้าของงานดั้งเดิม และงานต่อยอดนั้นจะต้องใช้สัญญาอนุญาต GFDL เช่นเดียวกัน ด้วยสัญญาอนุญาตตัวนี้ ทำให้รับประกันได้ว่าวิกิพีเดียจะถูกแก้ไขได้อย่างเสรีและอย่างเท่าเทียมกัน และในขณะเดียวกันลิขสิทธิ์เสรี GFDL ก็ไม่ยอมรับเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์มาจากแหล่งข้อมูลอื่น ซึ่งนับเป็นการแบ่งปันความรู้อย่างสมดุล ดังนั้นบทความที่นำเสนอในเว็บไซต์ต้องเคารพและไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ในผลงานที่มีลิขสิทธิ์ ซึ่งผู้ใช้วิกิพีเดียไทยก็มีความเคร่งครัดในการตรวจสอบการละเมิดลิขสิทธิ์และช่วยกันปรับปรุงบทความให้ตรงตามนโยบายด้านลิขสิทธิ์ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอยู่เสมอ จากการสำรวจของผู้วิจัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาทั้งหมด พบว่าบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการอ้างอิงแหล่งที่มาเป็นจำนวน 206 บทความ หรือร้อยละ 51.5 มีสัดส่วนใกล้เคียงกับบทความที่ไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มา คือ ร้อยละ 48.5 และมีบทความที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง กล่าวคือ ไม่มีการละเมิดลิขสิทธิ์จากแหล่งข้อมูลอื่นสูงถึง 389 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 97.3 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนเนื้อหาในลักษณะการปฏิบัติตามนโยบายด้านลิขสิทธิ์

ลักษณะเนื้อหา	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. มีการอ้างอิงแหล่งที่มา	206	51.5	194	48.5	400	100
6. ใช้ลิขสิทธิ์ถูกต้อง	389	97.3	11	2.7	400	100

สำหรับวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้ลิขสิทธิ์เสรี GFDL คุ้มครองเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งเป็นสัญญาอนุญาตที่คุ้มครองเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียทุกภาษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้ลิขสิทธิ์เสรี GFDL ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และเห็นว่ามีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้คุ้มครอง

เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย เนื่องจากการไม่กีดกันด้านลิขสิทธิ์ทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ร่วมเขียน และผู้นำไปใช้ต่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้ต่อไป อีกทั้งยังทำให้ผู้เขียนไม่ยึดติดในงานเขียนของตนด้วย เนื่องจากผู้ใช้อื่นสามารถแก้ไขเพิ่มเติมบทความได้ตลอดเวลา แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีผู้เขียนอีกมากที่ไม่เข้าใจลิขสิทธิ์เสรี GFDL และไม่ยอมรับการแก้ไขบทความที่ตนเขียนจากผู้ใช้อื่น ซึ่งผู้ใช้วิกิพีเดียที่คอยตรวจสอบบทความก็จะทำความเข้าใจกับผู้ใช้เหล่านั้นว่าบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยนั้น ทุกๆ คนสามารถเขียนและแก้ไขได้โดยเท่าเทียมกันและทุกคนที่ร่วมแก้ไขก็มีส่วนเป็นเจ้าของ

รูปภาพที่ 43 แสดงการร้องเรียนเรื่องลิขสิทธิ์ของผู้ใช้ที่ไม่เข้าใจลิขสิทธิ์เสรี GFDL

ขอร้องเรียน

เนื่องจากสมาชิกชื่อ ธวัชชัย คัดลอกเรียงความของคนอื่น(คัดฉันทน์)แล้วแก้ไขเรียงความโดยใช้เรียงความที่ฉันทน์ โพสต์ไปแล้ววันนี้ฉันทน์กลับมากดูเรียงความของฉันทน์เรียงความยังคงเป็นเหมือนเดิมแต่เป็นชื่อของ ธวัชชัย ไปได้ (เรียงความของฉันทน์ชื่อ เจมส์ พอตเตอร์ และ ชื่อ ลีลี่ พอตเตอร์)ทางวิกิพีเดียน่าจะมีการแก้ไขที่ดีกว่านี้ละค่ะ

ถ้าไม่เชื่อไปดูประวัติได้เลย

สวัสดีครับ คุณธวัชชัยไม่ได้ทำอะไรผิดนะครับ ที่คุณมาร้องเรียนเพราะคุณยังไม่เข้าใจกลไกในวิกิพีเดีย บทความในเว็บไซต์นี้ไม่มีใครเป็นเจ้าของครับ ทุก ๆ คนสามารถแก้ไขได้ และการแก้ไขของแต่ละคนจะปรากฏในหน้าประวัติ เป็นอย่างนี้ในบทความทุก ๆ เรื่อง -Pi@k 05:21, 28 มกราคม 2007 (UTC)

ซึ่ง ทุกครั้งที่คุณแก้ไข น่าจะเห็นข้อความในกล่องสีแดงนะครับ ซึ่งชี้แจงอย่างชัดเจนว่า **"งานทุกชิ้นที่คุณเขียนจะถือว่าอนุญาตให้เผยแพร่ต่อภายใต้สัญญาอนุญาต GFDL และถ้าไม่ต้องการให้งานคุณถูกแก้ไข อย่าส่งงานเข้ามาในวิกิพีเดีย"** -Jutiphan | พูดคุย - 06:10, 28 มกราคม 2007 (UTC)

เห็นด้วยครับ เพราะว่าสิ่งใดที่เป็นความจริงในโลกใบนี้บางคนค้นพบ และก็รอให้อีกหลายคนค้นพบ ฉะนั้น จึงไม่มีใครที่จะสามารถเป็นเจ้าของอะไรได้ คนเราผ่านเข้ามาเมื่อเกิด และก็จากไปเมื่อตาย แต่สิ่งที่จะคงอยู่ก็คือความจริงที่ทุกคน ๆ ได้ช่วยกันรังสรรค์มันขึ้นมา อย่างเพิ่งท้อละครับ ช่วยกันค้นหากันไป แล้วนำเสนอเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมต่อไป ผมเอาใจช่วยนะครับ **สำเร็จ สดุดะไท่** 13:36, 31 มกราคม 2007 (UTC)

"ส่วนตัวไม่หวงลิขสิทธิ์ในบทความที่เขียนอยู่แล้ว แต่หากผู้ที่นำไปใช้ต่อนั้นอ้างว่าเป็นงานของตนเองก็ไม่สมควร แม้วิกิพีเดียจะไม่ได้รับการยอมรับในการนำมาอ้างอิงในเชิงวิชาการ และลิขสิทธิ์เสรีก็ไม่บังคับการอ้างอิงแหล่งที่มา แต่ด้วยจริยธรรมของผู้นำไปใช้ต่อก็ไม่น่าจะทำให้ดูเหมือนเป็นผลงานของตนเอง..."

ผู้ใช้ Look-Narm

"การไม่สงวนลิขสิทธิ์ในบทความของผู้เขียนนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะเท่ากับการบริจาคเนื้อหาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนโดยสมัครใจ ถ้าหากใช้เป็นแบบสงวนลิขสิทธิ์แล้ว อาจเกิดการฟ้องร้องได้ในภายหลัง"

ผู้ใช้ Char

"งานทุกชิ้นที่คุณเขียนจะถือว่าอนุญาตให้เผยแพร่ต่อภายใต้สัญญาอนุญาต GFDL และถ้าไม่ต้องการให้งานคุณถูกแก้ไข อย่าส่งงานเข้ามาในวิกิพีเดีย"

ผู้ใช้ Jutiphan

“เป็นการเปิดโอกาสสำหรับทุกๆ คน ใครอยากจะทำอะไร จะเขียน จะลบ เอาเลยตามสบาย มันขึ้นอยู่กับจิตสำนึกล้วนๆ ถ้ามาเขียนแบบก่อกวน เรียกไม่มีจิตสำนึก”

ผู้ใช้ ScorpionPK

2.3 มุมมองที่เป็นกลาง

ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อศึกษาว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียนำเสนอเนื้อหาด้วยมุมมองที่เป็นกลางหรือไม่ อย่างไร โดยในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาทั้งหมด 400 บทความ และพบว่ามีความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียงในสังคมจำนวน 22 บทความ (ร้อยละ 5.5) ซึ่งในจำนวน 22 บทความ มีการนำเสนอด้วยมุมมองที่เป็นกลาง จำนวน 20 บทความ คิดเป็นร้อยละ 5 จาก 400 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 90.9 จากบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียง และมีจำนวน 2 บทความที่ไม่ได้มีการนำเสนอดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 5 จาก 400 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.1 จากบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนการนำเสนอด้วยมุมมองที่เป็นกลางในบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียง

ลักษณะเนื้อหา	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. ในบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียง ได้มีการนำเสนอด้วยมุมมองที่เป็นกลาง	20	90.9	2	9.1	22	5.5

นอกจากนี้ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าวิกิพีเดียไทยยังไม่มีมุมมองที่เป็นกลางเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากความหลากหลายของผู้ใช้ และอคติของผู้ใช้ หรือการไม่ค้นคว้าหรือตรวจสอบข้อมูลให้ครบถ้วน โดยในบทความที่มีประเด็นที่ขัดแย้งอย่างมาก หรือประเด็นที่เป็นที่สนใจทั่วไปของสังคม อย่างเช่นเรื่องการเมือง หรือเหตุการณ์บ้านเมือง จะมีปัญหาความเป็นกลางเกิดขึ้น แต่ปัญหาเหล่านั้นจะถูกพบเห็นอย่างรวดเร็ว และมีความพยายามแก้ไขตามมา ความไม่เป็นกลางในกรณีเหล่านี้พบว่าในหลายครั้งเกิดจากความตั้งใจ เช่น จงใจงดเว้นพูดถึงเรื่องบางเรื่อง ในบทความอื่นๆ ก็ยังสามารถพบเห็นความไม่เป็นกลางได้ทั่วไป ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือมีข้อมูลไม่รอบด้านพอ ความไม่เป็นกลางอีกลักษณะที่พบ คือ ความไม่เป็นสากลของเนื้อหา เช่น อธิบายเฉพาะแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่พูดภาษาอังกฤษมากเกินไป โดยละเลยแง่มุมของเรื่องเดียวกันในความคิดของวัฒนธรรมอื่นๆ ซึ่งเป็นไปได้ว่า เพราะการ

รับรู้ข้อมูลของผู้ร่วมเขียนส่วนใหญ่กระทำผ่านภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากภาษาไทย หรืออธิบายเฉพาะแนวคิดในบริบทของสังคมไทย โดยละเลยแง่มุมของวัฒนธรรมอื่น เช่น บทความเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เนื้อหาส่วนใหญ่พูดถึงศาสนาพุทธแบบที่พบเห็นในประเทศไทย และพูดถึงศาสนาพุทธในประเทศอื่นๆ น้อยมาก

แม้จะยอมรับว่าบทความส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านมุมมองที่เป็นกลาง แต่ผู้ให้สัมภาษณ์เชื่อว่าหากผู้ใช้มีการควบคุมตรวจสอบกันเองที่ดี มีการแสดงความคิดเห็นอย่างรอบด้าน และยอมรับการนำเสนอข้อมูลในมุมมองของผู้อื่น ก็จะช่วยให้อัตราบทความมีความเป็นกลางได้ระดับหนึ่ง

“...ในวิกิพีเดียคงไม่มีคนที่เป็นกลางจริงๆ มากนักเนื่องจากมีคนหลากหลายมาก แต่ก็ควรจะมีการตกลงกันด้วยเหตุผล มากกว่าการใช้มุมมองของตนเอง หรือทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนเท่านั้น”

ผู้ใช้ Look-Narm

“วิกิพีเดียไทยไม่เป็นกลางโดยที่สุด แต่ก็ไม่โอ้อวดอย่างเด่นชัด อย่างบทความเรื่องการเมืองนั้นมีความเป็นไปได้อาจเรื่องความเป็นไม่กลาง ลองคิดดูว่า ถ้ามีคนเชียร์นายก 10 คน แต่คนต่อต้านนายก 50 คน มาเขียน คนจะเขียนเข้าข้างฝ่ายไหนมากกว่า แต่แน่นอนสิ่งที่เขียนมันคงต้องมีอ้างอิง คราวนี้ขึ้นอยู่กับว่า ฝ่ายไหนจะหาอ้างอิงมาได้มากกว่ากัน เลยเกิดถึงเรื่องแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงอีก ว่าแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงนั้น น่าเชื่อถือเพียงไร อันนี้ขอล่าวเฉพาะเรื่องการเมือง ส่วนบทความอื่นๆ ค่อนข้างจะไม่มีปัญหาในเรื่องความเป็นกลาง”

ผู้ใช้ ScorpionPK

“จำนวนสมาชิกในวิกิพีเดียไทยยังไม่สูงมากนัก เมื่อเทียบกับวิกิพีเดียภาษาหลักๆ ทำให้อาจจะยังไม่มี การถ่วงดุลกันมากพอ นอกจากนี้สมาชิกที่ใช้ภาษาไทยนั้น แคบ เพราะมีแต่คนไทย ก็ทำให้เกิดเรื่องอคติได้พอสมควร”

ผู้ใช้ Kinkku Ananas

2.4 ความเป็นสารานุกรมออนไลน์ และควมมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาทั้งหมด พบว่าบทความที่มีความครบถ้วนตามหลักสารานุกรม หรือความสมบูรณ์ของเนื้อหา นั้นยังอยู่ในระดับต่ำ โดยบทความที่มีเนื้อหาครบถ้วนครอบคลุมนั้นมีจำนวนเพียง 136 บทความ หรือร้อยละ 34 และการเชื่อมโยงบทความไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่นเพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงตัวบทความและขยายช่องทางความรู้โดยการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาของภาษาอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยเหลือผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติมได้มากขึ้นนั้นมีจำนวน 273 บทความ หรือร้อยละ 68.2 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนเนื้อหาที่มีความเป็นสารานุกรม

ลักษณะเนื้อหา	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างครบถ้วน ตามหลักสารานุกรม	136	34.0	264	66.0	400	100
9. มีการเชื่อมโยงบทความไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่น	273	68.2	127	31.8	400	100

นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ใช้สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมเข้าใจว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ตที่นอกจากจะเป็นแหล่งความรู้แล้วในอินเทอร์เน็ตแล้วใครๆ ก็สามารถร่วมเขียน แก้ไข ปรับปรุงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิก ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึง และไม่มีการปิดกั้นการเข้าถึงเนื้อหา ผู้ใช้สามารถค้นหาคำที่ต้องการได้ง่ายๆ โดยการใส่คำที่ต้องการลงในเครื่องมือสำหรับค้นหา บทความดังกล่าวก็จะแสดงผลที่หน้าจอทันที แตกต่างจากสารานุกรมในรูปแบบเล่ม ที่จัดเรียงตามลำดับอักษร และมักมีข้อมูลจำกัด แต่สำหรับสารานุกรมออนไลน์วิกิพีเดีย นั้นนอกจากค้นหาข้อมูลโดยเครื่องมือค้นหาได้ง่ายแล้ว ยังมีลิงก์เชื่อมโยงที่เรียกว่า “วิกิลิงก์” ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างบทความในแต่ละหน้าผ่านคำที่ปรากฏในบทความหนึ่งๆ เมื่อคำๆ นั้นถูกกำหนดให้เป็นวิกิลิงก์ จะมีลักษณะเป็นไฮเปอร์ลิงก์ ซึ่งเมื่อผู้ใช้คลิกเข้าไปที่คำนั้น ทางโปรแกรมจะโหลดหน้าใหม่ขึ้นมาเป็นบทความสารานุกรมของคำที่คลิคนั้น โดยหลักการทำงานของวิกิลิงก์จะมีลักษณะเหมือนไฮเปอร์ลิงก์ตามเว็บไซต์ทั่วไป ที่เมื่อผู้ใช้คลิกเข้าไปแล้วจะโหลดหน้าเว็บอื่นขึ้นมา วิกิลิงก์ทำให้ข้อมูลในสารานุกรมวิกิพีเดียสามารถเชื่อมโยงต่อกันไปได้เรื่อยๆ และผู้ใช้สามารถค้นคว้าความรู้ที่เชื่อมโยงต่อกันไปนั้นได้ไม่สิ้นสุด ดังรูปภาพที่ 44

รูปภาพที่ 44 แสดงบทความและวิกิลิงก์ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

เกอิชา

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

เกอิชา (芸者 **geisha**-*นงะ*[?], ศิลปิน) เป็นอาชีพหนึ่งของสตรีญี่ปุ่นในสมัยก่อน ถือว่าเป็นผู้ที่ชำนาญทางศิลปะ และให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นเสมือนผู้คอยต้อนรับและปรนนิบัติแขก เกอิชามียุคแพร่หลายอย่างมากในญี่ปุ่น ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19 เมื่อ ค.ศ. 1920 มีจำนวนเกอิชาถึง 80,000 คน ส่วนในปัจจุบันแม้ว่าจะยังมีอาชีพเกอิชา แต่จำนวนค่อยๆ ลดลงอย่างต่อเนื่อง

คำว่า "เกอิชา" นั้น ภาษาญี่ปุ่นออกเสียงว่า "เกชะ" ในแถบคันไซ เรียกว่า *นงะ*(芸妓 べいし) "เกโอะ" (芸子 べいこ) นั้น มีใช้มาตั้งแต่สมัยเมจิ ส่วนคำว่า "กิชะ" ที่เรียกว่า "สาวเกอิชา" นั้น นิยมเรียกในช่วงปฏิบัติการร่วมระหว่างญี่ปุ่นและอเมริกา หมายถึง หญิงขายบริการ แต่เรียกตัวเองว่า "

อาชีพของเกอิชานั้น พัฒนาขึ้นมาจาก *ไทโคะโนะงะอิ* หรือ *ไคตัง* ซึ่งคล้ายกับพวกตลกหลวงในร เกอิชาในสมัยแรกนั้นล้วนเป็นผู้ชาย ส่วนผู้หญิงที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกันนั้น จะเรียกกันว่า "อนนะ เกชะ" แต่ในปัจจุบัน เกอิชาเป็นหญิงเท่านั้น

วิกิลิงก์ในเว็บไซต์วิกิพีเดียจะแสดงเป็นตัวอักษรสีน้ำเงิน ถ้าบทความนั้นถูกสร้างขึ้นแล้ว และจะแสดงเป็นตัวอักษรสีแดง ถ้าบทความนั้นยังไม่ถูกสร้างขึ้น

ในขณะที่ผู้ใช้ให้สัมภาษณ์แบบไม่มีส่วนร่วมบางส่วนจะใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในการอ่าน และค้นหาข้อมูลอย่างเดียว โดยไม่ทราบว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ตที่สามารถมีส่วนร่วมในการเขียน แก้ไข และปรับปรุงเนื้อหาได้

“ปกติเคยใช้แต่สืบค้นเนื้อหาอ้างอิงงานวิจัย แต่ไม่เคยเขียนหรือปรับแก้บทความเพิ่มเติมเลย เพิ่งรู้ว่าทำได้ ต่อไปจะได้เขียนบทความลงด้วย เพราะสนใจอยู่”

ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน 1

“เป็นสารานุกรมแบบรวมความรู้และสนใจของมนุษย์เราไว้ให้เป็นหมวดหมู่ โดยที่แม้แต่ความรู้เพียงเล็กน้อยของเราก็สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นได้”

ผู้ใช้ Kuruni

ความมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาทั้งหมด พบว่าบทความที่มีเนื้อหาเป็นสารานุกรม โดยเป็นบทความที่มีเนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม จำนวน 348 บทความ หรือคิดเป็นร้อยละ 87 ซึ่งอยู่ในปริมาณสูง ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนเนื้อหาที่มีความเป็นสารานุกรมด้านมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

ลักษณะเนื้อหา	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. เป็นบทความที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม	348	87.0	52	13.0	400	100

2.5 นโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าการกำกับดูแลเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นการควบคุมตนเองของผู้ใช้ โดยปฏิบัติตามนโยบายหลักของวิกิพีเดีย (อ้างแล้ว น.38) ที่แปลมาจากวิกิพีเดียภาษาอังกฤษต้นฉบับ โดยนโยบายของวิกิพีเดียกำหนดว่า การเขียนบทความทุกชิ้นจะต้องกระทำผ่าน มุมมองที่เป็นกลาง (Neutral point of view, NPOV) ในวิกิพีเดียไทยไม่มีข้อกำหนดชัดเจนว่า บทความลักษณะไหนเป็นสารานุกรม โดยผู้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบลิขสิทธิ์ และการดูแลเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบสารานุกรม คือ ความกระชับ ได้ใจความ ไม่เยิ่นเย้อ การเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง ไม่มีการโฆษณา และการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือสำหรับข้อมูลชิ้นนั้นๆ

ผู้สัมภาษณ์มีการเข้ามาพูดคุยอภิปรายกันในเรื่องต่างๆ ทั้งการดูแลด้านเนื้อหา การให้คำแนะนำ ชักถาม ตอบข้อสงสัย และความช่วยเหลืออื่นๆ ในการสร้างบทความ ผ่านหน้าอภิปรายของแต่ละบทความ ไปจนถึงการพูดคุยด้านการกำหนดนโยบายต่างๆ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการกำกับดูแลเนื้อหา ในภาพรวมมีการกำหนดนโยบายผ่านสภากาแพ และโครงการอื่นๆ เช่น โครงการผลักดันเพื่อเพิ่มคุณภาพเนื้อหาในบทความ เช่น บทความคัดสรรประจำเดือนและบทความคุณภาพ หรือโครงการอื่นๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพในด้านที่ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาโดยตรง เช่น โครงการจัดหมวดหมู่ ทำลิงก์ข้ามภาษา สถานีย่อย ซึ่งทำให้ค้นหาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น

แต่ผู้มีส่วนใหญ่ยังร่วมแสดงความคิดเห็นกันค่อนข้างน้อย และผู้แสดงความคิดเห็นก็มีจำนวนไม่มากนักซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้กลุ่มเดิมๆ การแสดงความคิดเห็นกันค่อนข้างน้อยเนื่องจากลักษณะของสังคมไทยซึ่งไม่เอื้ออำนวยให้มีการถกเถียงอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังพบว่ามีบางเรื่องที่ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยมักไม่นิยมวิพากษ์วิจารณ์โดยเห็นว่าเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนหรือเกรงว่าจะผิดกฎหมาย ทำให้ขาดมุมมองที่รอบด้านเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ไป

“ผู้ใช้งานบางคนก็ยึดหลักการของวิกิพีเดียภาษาอังกฤษมากเกินไป อย่างในกรณีของการเขียนอัตชีวประวัตินั้นคิดว่าสำหรับในวิกิพีเดียไทยควรจะเขียนได้ เนื่องจาก

จำนวนผู้เขียนยังน้อยอยู่ การสนับสนุนให้เกิดการเขียนน่าจะดีกว่า และการเขียนเรื่องของตัวเองก็เป็นเรื่องง่ายที่สุด ธรรมชาติของคนไทยจะมีความอ่อนน้อมถ่อมตนอยู่แล้ว จึงไม่น่าจะเขียนโอ้อวดหรือโฆษณาตนเองมากนัก ต่างจากฝรั่งที่ต้องมีกฎเกณฑ์ห้ามเขียนอวดชีวิตประวัติ”

ผู้ใช้ Look-Narm

“ใน 5 เสาหลักของวิกิพีเดีย มีอยู่ข้อหนึ่งคือ วิกิพีเดียไม่มีกฎตายตัว นั่นคือจุดเด่นของวิกิพีเดีย”

ผู้ใช้ ScorpionPK

“เวลาที่มีการเสนอความคิดเห็น เห็นกันแต่ชื่อเดิมๆ ซึ่งอาจส่งผลให้ วิกิพีเดียไทย ดำเนินการไปตามความเห็นของผู้ใช้เพียงแค่อำนาจเล็กๆ ทั้งๆ ที่ความจริงแล้ว ผลสรุปของความเห็นน่าจะมาจากผู้ใช้ทุกๆ คน หรือเกือบทุกคน”

ผู้ใช้ Piggy

การจัดทำเนื้อหาโดยแรงงานอาสาสมัคร

จากการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีลักษณะของผู้ใช้ 2 แบบด้วยกัน คือ

1. ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียน (จะแสดงชื่อผู้ใช้ทุกครั้งที่บันทึกข้อมูลในเว็บไซต์)
2. ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน หรือ ผู้ใช้ประเภทลงทะเบียนแต่ไม่ได้ทำการเข้าระบบ (log in) (จะแสดง IP Address (เลขหมายประจำเครื่อง) ทุกครั้งที่บันทึกข้อมูลในเว็บไซต์)

ผู้ใช้วิกิพีเดียไม่ว่าจะลงทะเบียนหรือไม่ สามารถดูแลจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียได้อย่างเท่าเทียมกัน ทั้งการเขียน แก้ไข เสนอนโยบาย หรือโหวต ทุกคนต่างมีสิทธิเทียบเท่ากัน รวมถึงผู้ใช้วิกิพีเดียที่เป็นผู้ดูแลระบบ ก็มีอำนาจหน้าที่เท่าผู้ใช้วิกิพีเดียทั่วไป ทั้งในการเขียน การแก้ไขบทความ การเสนอนโยบาย หรือการโหวต โดยไม่มีอำนาจหน้าที่พิเศษเหนือคนอื่น ในขณะเดียวกันผู้ใช้วิกิพีเดียทุกคนสามารถดูแลระบบในวิกิพีเดียได้ โดยช่วยในการเก็บกวาดข้อมูล จัดเรียงข้อมูล และตรวจสอบบทความ เพียงแต่ผู้ดูแลระบบจะสามารถจัดการเนื้อหาได้มากกว่าผู้ใช้ปกติ อาทิ การใช้คำสั่งพิเศษของตัวโปรแกรม ซึ่งได้แก่ การย้อนข้อมูลกลับไปแก้ไขล่าสุด

การลบบทความ การเรียกบทความที่ถูกลบคืนมา การล็อกและปลดล็อกหน้า เพื่อป้องกันการแก้ไข ในกรณีที่มีการโต้เถียง การบล็อกและปลดบล็อกผู้ใช้ที่มารบกวน การแก้ไขหน้าที่ถูกล็อก

สำหรับการได้สิทธิในการเป็นผู้ดูแลระบบนั้นใช้วิธีการเสนอชื่อจากผู้ใช้วิกิพีเดียที่เห็นว่า ผู้ใช้นั้นมีคุณสมบัติเหมาะสม และลงคะแนนสนับสนุนกัน หากได้รับการยอมรับจากผู้ใช้วิกิพีเดีย คนอื่นก็จะได้สิทธิในการเป็นผู้ดูแลระบบต่อไป หรือผู้ใช้ที่ต้องการเป็นผู้ดูแลระบบก็สามารถเสนอ ชื่อของตัวเองได้เช่นกัน ผู้ที่จะมาเป็นผู้ดูแลระบบจะต้องใช้งานวิกิพีเดียมาในระยะหนึ่ง เพื่อจะได้มี ความคุ้นเคยกับนโยบายของวิกิพีเดีย รวมถึงวิธีการแก้ไขหน้า หรือจัดการข้อมูลต่างๆ

ผู้ใช้วิกิพีเดียทุกคนรวมไปถึงผู้ดูแลระบบ เป็นแรงงานอาสาสมัคร กล่าวคือทุกคนร่วมกัน แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาวิกิพีเดีย โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใดๆ ซึ่งเป็นลักษณะโดดเด่นของวิกิพีเดียที่แตกต่างจากเว็บไซต์ทั่วไป วิกิพีเดียเปิดกว้างแก่ผู้ใช้ทุกคนในการสร้างและแก้ไขเนื้อหา รูปแบบ รวมถึงเครื่องมือต่างๆ ในเว็บไซต์ ซึ่งผู้ใช้สัณภาษณ์ส่วนใหญ่ช่วยเขียนบทความในวิกิพีเดียไทย เนื่องจากค้นพบเว็บไซต์ผ่าน Search Engine และเห็นว่าข้อมูลของวิกิพีเดียไทยยังมี จำนวนน้อย จึงร่วมแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา และผู้ใช้สัณภาษณ์บางส่วนก็ใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดีย ภาษาอังกฤษมาก่อน เมื่อพบว่ามีเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาไทยและยังมีคุณภาพน้อยกว่า ภาษาอังกฤษมาก จึงร่วมแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาบทความ ดังความเห็นต่อไปนี้

“ตอนแรกยังมีผู้ใช้เขียนบทความอยู่ไม่กี่คน ต่อมาเว็บไซต์เริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น เริ่มมีการก่อกวน ผมจึงติดต่อไปทางผู้ดูแลโครงการมูลนิธิวิกิมีเดีย ขอให้มอบ สิทธิให้ผู้ใช้วิกิพีเดียภาษาไทยคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ดูแลระบบ ซึ่ง ขณะนั้นวิกิพีเดียภาษาไทยยังไม่มีผู้ดูแล ทางผู้ดูแลโครงการได้ตอบกลับโดยมอบ สิทธิผู้ดูแลระบบ และสิทธิ์แต่งตั้งผู้ใช้อื่นเป็นผู้ดูแลระบบแก่ผม ผมจึงเลือก สมาชิกอีกสองท่านเป็นผู้ดูแลระบบและมอบสิทธิ์แต่งตั้งให้ตามที่ทางผู้ดูแล โครงการแนะนำ”

ผู้ใช้ Phisite

“การเข้ามาเป็นผู้ดูแลระบบของผมในขณะนั้นถือว่าเป็นช่วงแรกๆ ของวิกิพีเดีย ไทย ไม่ได้เกิดจากการคัดเลือกที่พิถีพิถันมากนัก มีคนมาลงชื่อสนับสนุนเพียง สามคนเท่านั้นเอง”

ผู้ใช้ จุง

“...ผมเล่นเว็บไซต์พันทิป มีคนกล่าวถึงวิกิพีเดียว่าเป็นสารานุกรมที่ดีที่สุด มีข้อมูลมากมาย แต่นั่นเค้าหมายถึงวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ แล้วพวกเค้าเหล่านั้นก็ต่อว่าวิกิพีเดียภาษาไทยว่าห่วยแตก ผมก็เลยคิดว่า ถ้าพวกคุณคิดว่ามันห่วยแตกทำไมไม่รู้จักทำให้มันดีขึ้น มัวแต่มานั่งด่าอยู่นั่นแหละ ดังนั้นผมจึงตัดสินใจมาช่วยเขียนวิกิพีเดียตั้งแต่นั้นมา”

ผู้ใช้ ScorpionPK

ส่วนที่ 3 กระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

จากกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาทั้งหมด จำนวน 400 บทความ พบว่าการบรรลุถึงข้อตกลงที่เป็นกลางในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยยังมีอยู่น้อย ผู้เขียนยังไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์เพื่อหาข้อตกลงในการเขียนบทความ โดยมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความคิดเป็นร้อยละ 24.3 ขณะที่การอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ มีเพียงร้อยละ 12.8 และมีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปรายมีเพียง 5 บทความ หรือร้อยละ 1.3 เท่านั้น ดังตารางที่ 10

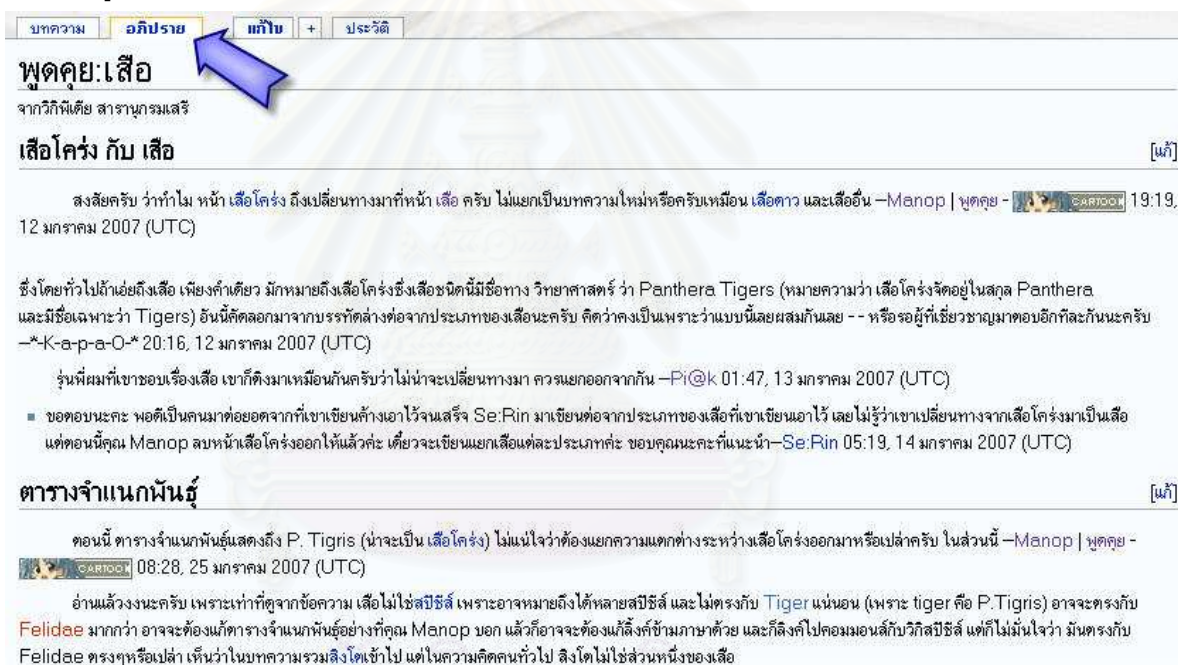
และสำหรับในบทความที่มีการแสดงความคิดเห็นกันนั้นได้มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปรายจำนวน 69 บทความ หรือร้อยละ 17.3 ของกลุ่มตัวอย่าง และคิดเป็นร้อยละ 70 จากจำนวนบทความที่มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นกัน ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนเนื้อหาที่แสดงถึงการบรรลุถึงข้อตกลงที่เป็นกลาง

ลักษณะเนื้อหา	ใช่		ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11. มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	97	24.3	303	75.7	400	100
12. มีการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	51	12.8	349	87.2	400	100
13. มีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปราย	5	1.3	395	98.7	400	100
14. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปราย	69	17.3	331	82.7	400	100

แนวทางการบรรลุถึงข้อตกลงที่เป็นกลางในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีขั้นตอนการแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดความขัดแย้ง ด้วยการพูดคุยกันในบทความที่เป็นประเด็นปัญหา ผ่านหน้าอภิปรายของแต่ละบทความ โดยปกติแล้วผู้ตรวจสอบสามารถแก้ไขข้อมูลในบทความให้ถูกต้องได้ทันที แต่ในบางกรณีเช่นผู้ใช้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก้ไขบทความตามความเห็นของตนกลับไปกลับมาหลายครั้ง ก็ต้องมีการอภิปรายกัน หรือในบางกรณีผู้ตรวจสอบบทความไม่แน่ใจในเนื้อหาเนื่องจากไม่ตรงกับข้อมูลที่ตนมีจึงอยากเสนอทางเลือกเพื่อแก้ไขให้บทความมีความสมบูรณ์ ก็จะเริ่มต้นการอภิปรายขึ้น โดยผู้ใช้สามารถเริ่มต้นการอภิปราย จากการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในเนื้อหาบทความ เช่น การตั้งชื่อ การใช้ภาษา ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล ไปจนถึงการขอแหล่งที่มาอ้างอิง

รูปภาพที่ 45 แสดงหน้าอภิปรายในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย จากบทความเรื่อง “เสือ”

เมื่อมีการเริ่มต้นการพูดคุย จะมีการแสดงความคิดเห็นอภิปรายกันในเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหา โดยนำเหตุผลมาอ้างอิงประกอบ และจะมีบุคคลที่สามหรือผู้ใช้ที่เป็นกลางเข้ามาช่วยในการยุติปัญหา และควบคุมให้บรรลุถึงข้อเห็นพ้องต้องกัน หรือข้อตกลงที่เป็นกลาง แต่หากสรุปประเด็นหรือหาข้อตกลงที่เป็นกลางไม่ได้ ก็จะมีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุป โดยขอความร่วมมือจากผู้ใช้อื่นๆ ให้ร่วมพิจารณาเหตุผลอ้างอิงต่างๆ และร่วมลงคะแนนเสียงหรือโหวต เพื่อให้เกิดข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับได้ของทุกฝ่าย โดยสามารถอธิบายขั้นตอนกระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในรูปแบบแผนผังได้ดังนี้

รูปภาพที่ 46 แสดงการโหวตและการสรุปผลในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

กล่องผู้ใช้เรื่องการเมือง (2)

[แก้]

- {{User MD}}
- {{User LoveKingHateCoup}}
- {{User รธน2540}}
- {{User FinlandPlan}}
- {{User กองทัพการเมือง}}
- {{User ถอดสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว}}
- {{User เคารพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว}}

การโหวตโดยมีเหตุผลประกอบการลงคะแนน

ความคิดเห็น

- **ลบจากแม่แบบกลาง** จากมติตำบลน **kinkku • ananas** 18:20, 6 เมษายน 2007 (UTC)
- **ลบ** ตามเหตุผลข้างบน—Melanochromis 19:56, 6 เมษายน 2007 (UTC)
- **ลบ** ถ้าเอาอย่างวิกิอังกฤษก็ไม่ควรมีเรื่องการเมืองหรือศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือน่าจะเปลี่ยนเป็น "มีความรู้เรื่อง..." แทนที่จะเป็น "สนับสนุน/ไม่สนับสนุน..."—Bond the magic dragon lived by the sea and frolicked in the autumn mist in a land called Honah Lee => **คุย**^{เรื่อง} 01:46, 7 เมษายน 2007 (UTC)
- **ลบ** ช่วงนี้ ไม่ควรจะแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือ เกี่ยวข้องกับ พระบรมศพนาถาพศรับ เพราะอาจจะกระทบกระเทือน แล้วผิดกฎหมายโดยไม่รู้ตัว โดยเฉพาะในเวปบอร์ดหลายที่ ก็ตั้งกฎแบบนี้ครับ *(ขออนุญาตนำมาจากไมได้ หรือ ไม่เหมาะสมกับขอลองวิธีส่วนหน้าครับ)*—big_The Development Village 04:50, 7 เมษายน 2007 (UTC)
- **ลบ** —Lerdsuwa 08:18, 7 เมษายน 2007 (UTC)
- **ลบ** เพราะความคิดเห็นทางการเมือง ผิดต่อ คำสั่งที่ 5/2549 เรื่อง ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ **LazarusSP1** 11:44, 8 เมษายน 2007 (UTC)
วิกิพีเดียไทยไม่ได้เป็นของรัฐไทย และอยู่นอกเหนือการทำตามคำสั่งของกบต.ครับ **kinkku • ananas** 13:11, 9 เมษายน 2007 (UTC)
- **ลบให้หมด** นอกจาก "**เคารพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**" - กล่องอื่นเป็นความเห็นทางการเมือง แต่ "เคารพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว" เป็นกาแสดงความรักความศรัทธาในพระเจ้าอยู่หัว. ดัดไว้ด้วยเหตุผลเดียวกับที่ติด "**LoveKing**" "**LoveCrownPrince**" และ "**Love_Princess_Sirinhorni**". **AphirakChakri** 16:47, 11 เมษายน 2007 (UTC)
- **สรุป** ลบออกหมดแล้วครับ—Manop | **พูดคุย** - **CARTOON** 06:43, 13 เมษายน 2007 (UTC)

ข้อสรุป

นอกจากนี้ผู้ใช้อย่างพยายามให้ข้อมูลและความเห็นทุกด้านได้ถูกบรรจุอยู่ในบทความ สารานุกรม ตามสัดส่วนที่ได้รับการกล่าวถึงในสังคมหรือสื่อและงานเขียนที่อ้างอิงได้ เช่น เรื่องที่มา ของมนุษย์ ถ้ามีผู้เชื่อเรื่องทฤษฎีวิวัฒนาการมากกว่าทฤษฎีพระเจ้าสร้างโลก ในบทความ สารานุกรมก็ควรจะพูดถึงทั้งสองเรื่องในสัดส่วนที่สะท้อนให้เห็นทฤษฎีวิวัฒนาการมากกว่าทฤษฎี พระเจ้าสร้างโลก ในกรณีที่ถูกกล่าวถึงความคิดเห็นไม่ใช่ข้อเท็จจริง จะต้องเป็นความคิดเห็นที่สำคัญ หรือมีอิทธิพลทางความคิดต่อผู้อื่น โดยต้องมีข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้เป็นหลัก ความคิดเห็นนั้นๆ จึงจะสามารถบรรจุอยู่ในบทความของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย มุมมองที่เป็นกลางนั่นเอง

“โดยทั่วไปหากมีประเด็นข้อขัดแย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับเนื้อหาหรือนโยบายเรื่องใด เรื่องหนึ่ง คู่กรณีหรือผู้ใช้คนอื่นจะนำเรื่องเข้าสู่หน้าอภิปรายหรือหน้าสภากาแฟ เพื่อขอความเห็นจากผู้ใช้อื่นๆ อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจข้อขัดแย้งมักกระทำ โดยการนับคะแนนเสียง ซึ่งต่างจากในวิกิพีเดียภาษาอังกฤษที่การนับคะแนน เสียงจะกระทำเมื่อไม่สามารถหาฉันทามติได้เท่านั้น ส่วนตัวแล้วผมเห็นด้วยกับ การพยายามหาฉันทามติให้ได้ก่อนมากกว่าการลงคะแนนเสียงโดยทันที”

ผู้ใช้ Phisite

“ปกติบทความมีการเขียนกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป บทความที่มีการเถียงกันจะมีการ อภิปรายในหน้าพูดคุย แต่ถ้ามีการพูดคุยแล้วไม่ยอมกัน ก็จะมีบุคคลที่สาม หรือสี่เข้ามาร่วมแสดงความเห็น แต่ถ้ายังตกลงกันไม่ได้ บทความก็จะถูกล็อก โดยผู้ดูแลระบบ ทำให้บทความนั้นแก้ไขไม่ได้จนกว่าจะตกลงกันได้”

ผู้ใช้ Manop

ส่วนที่ 4 ความเชื่อถือต่อเนื้อหา การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม ในรูปแบบ web-based survey และ paper-based survey โดยใช้คำถามปลายปิด กำหนดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเชื่อมโยงไว้ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 ผลปรากฏว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 406 ชุด และมีผลสำรวจดังนี้

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 406 คน ประกอบไปด้วย เพศชาย 250 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 และเพศหญิง 156 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงถึงเกือบสองเท่า ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	250	61.6
หญิง	156	38.4
รวม	406	100

2. อายุ

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน พบว่า ระดับอายุ 15-24 ปี มีจำนวนมากถึงร้อยละ 52.2 หรือ 211 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 35.8 กลุ่มอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 5.9 กลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 3.4 กลุ่มอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 2.5 และ 55 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.2 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	14	3.4
15-24 ปี	212	52.2
25-34 ปี	145	35.8
35-44 ปี	24	5.9
45-54 ปี	10	2.5
55 ปีขึ้นไป	1	0.2
รวม	406	100

3. อาชีพ

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามากที่สุด ร้อยละ 57.9 ตามมาด้วยพนักงานบริษัท ร้อยละ 21.7 ประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 7.1 ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 6.4 ข้าราชการ ร้อยละ 5.7 และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.2 ตามลำดับ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษา	235	57.9
พนักงานบริษัท	88	21.7
ประกอบอาชีพอื่นๆ	29	7.1
ธุรกิจส่วนตัว	26	6.4
ข้าราชการ	23	5.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	1.2
รวม	406	100

4. ช่องทางที่ทำให้รู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจาก search engine มากที่สุด ร้อยละ 52.5 ตามมาด้วยลิงก์จากเว็บไซต์อื่น ร้อยละ 27.8 ทาง th.wikipedia.org โดยตรง ร้อยละ 26.8 จากเพื่อน หรือ มีผู้แนะนำ ร้อยละ 26.1 ซึ่งทั้ง 3 ช่องทางนี้มีจำนวนใกล้เคียงกันมาก ตามมาด้วยจาก webboard ร้อยละ 20 และช่องทางอื่นๆ ร้อยละ 9.4 ตามลำดับ ดังตารางที่ 14 (หมายเหตุ : จำนวนร้อยละวัดค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน ซึ่ง 1 คน สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ช่องทาง

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนร้อยละของช่องทางที่ทำให้รู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ช่องทาง	จำนวน	ร้อยละ
จาก search engine	213	52.5
ลิงก์จากเว็บไซต์อื่น	113	27.8
ทาง th.wikipedia.org โดยตรง	109	26.8
จากเพื่อน/มีผู้แนะนำ	106	26.1
จาก webboard	81	20.0
อื่นๆ	38	9.4

5. ช่องทางที่ใช้เข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นประจำ

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นประจำด้วยการใช้ช่องทาง th.wikipedia.org โดยตรง มากที่สุด ร้อยละ 54.2 ตามมาด้วยจาก search engine ร้อยละ 50.7 ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนการเข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ทาง th.wikipedia.org โดยตรง ตามมาด้วยลิงก์จากเว็บไซต์อื่น ร้อยละ 22.4 และช่องทางอื่นๆ ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ดังตารางที่ 15 (หมายเหตุ : จำนวนร้อยละวัดค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน ซึ่ง 1 คน สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ช่องทาง)

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนร้อยละของช่องทางที่ใช้เข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นประจำของกลุ่มตัวอย่าง

ช่องทาง	จำนวน	ร้อยละ
ทาง th.wikipedia.org โดยตรง	220	54.2
จาก search engine	206	50.7
ลิงก์จากเว็บไซต์อื่น	91	22.4
อื่นๆ	27	6.7

6. ความถี่ในการเปิดรับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 404 คน เปิดรับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยประมาณ 2-3 ครั้ง/เดือน มากที่สุด ร้อยละ 23.4 ตามมาด้วยน้อยกว่าเดือนละครั้ง ร้อยละ 20 2-4 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 18.0 ทุกวัน ร้อยละ 12.8 1 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 9.6 1 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 8.1 และ 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 7.6 ตามลำดับ ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงความถี่ในการเปิดรับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	81	20.0
1 ครั้ง/เดือน	33	8.1
2-3 ครั้ง/เดือน	95	23.4
1 ครั้ง/สัปดาห์	39	9.6
2-4 ครั้ง/สัปดาห์	73	18.0
5-6 ครั้ง/สัปดาห์	31	7.6
ทุกวัน	52	12.8
รวม	404	99.5

ความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยโดยรวมเฉลี่ย 3.5 คะแนน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) อยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งเป็นคะแนนในระดับของความเชื่อถือสูง โดยแสดงความเห็นด้วยกับมิติด้านการสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี การไม่ปิดกั้นด้วยระบบสมาชิก หรือมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึง ซึ่งมีคะแนนความเชื่อถือสูงที่สุดถึง 4.4 คะแนน ส่วนเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยที่ไม่มีแหล่งที่มาอ้างอิง มีคะแนนความเชื่อถือต่ำที่สุดคือ 2.8 ซึ่งอยู่ในระดับของความเชื่อถือปานกลาง (ดูตารางที่ 17)

สำหรับลักษณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยที่มีคะแนนความเชื่อถืออยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งเป็นคะแนนในระดับของความเชื่อถือสูง มีดังนี้

- ความถูกต้องของเนื้อหา
- การนำไปใช้อ้างอิงได้
- ความเปิดกว้างต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
- การใช้ลิขสิทธิ์เสรี GFDL
- การมีอยู่จริงของมูลนิธินิวิกิมีเดีย
- รูปแบบการออกแบบเว็บไซต์
- การใช้งานง่ายของเว็บไซต์
- การไม่มีโฆษณา

ส่วนลักษณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยที่มีคะแนนความเชื่อถืออยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 2.50-3.49 ซึ่งเป็นคะแนนในระดับของความเชื่อถือปานกลาง มีดังนี้

- การปรับปรุงเนื้อหาอยู่เสมอโดยผู้ใช้
- การตรวจสอบความถูกต้องอยู่เสมอโดยผู้ใช้
- ความหลากหลายของผู้ใช้
- การเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง
- ความเป็นสารานุกรมซึ่งรวบรวมความรู้ทุกแขนงอย่างถูกต้อง
- การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์จากแหล่งข้อมูลอื่น
- ความเชี่ยวชาญของมูลนิธินิวิกิมีเดีย
- ความเชื่อถือในบุคคลที่สนับสนุนมูลนิธินิวิกิมีเดีย
- ความง่ายในการติดต่อผู้ดำเนินการของเว็บไซต์
- ความผิดพลาดน้อย

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยของความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ความเชื่อถือต่อเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี ไม่มีการปิดกั้นด้วยระบบสมาชิก หรือมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึง	406	4.4
เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถใช้งานได้ง่าย	406	3.9
เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยไม่มีโฆษณา	406	3.9
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเปิดกว้างต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้ใช้	406	3.8
แม้ว่าเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะอยู่บนพื้นฐานของลิขสิทธิ์เสรี GFDL ซึ่งทุกคนสามารถสร้างสรรค์ นำไปใช้ แก้ไข และเผยแพร่ได้โดยไม่มีกัการปิดกั้น แต่ลักษณะดังกล่าว ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	406	3.6
เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยดำเนินงานโดยมูลนิธิวิกิมีเดีย ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอยู่จริง	406	3.6
ลักษณะการออกแบบเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีความเป็นมืออาชีพ	406	3.6
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้	406	3.5
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย มีความถูกต้อง	406	3.5
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นสารานุกรมซึ่งรวบรวมความรู้ทุกแขนงอย่างถูกต้อง	406	3.4
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเชื่อถือได้แม้จะเขียนโดยผู้ใช้หลากหลาย	406	3.4
มูลนิธิวิกิมีเดียมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการให้บริการเนื้อหาสารานุกรม	406	3.4
มูลนิธิวิกิมีเดียมีกลุ่มหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือเป็นผู้สนับสนุน	406	3.3
ผู้ใช้สามารถติดต่อผู้ดำเนินการของเว็บไซต์ได้หากต้องการ	406	3.3
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการปรับปรุงโดยผู้ใช้อยู่เสมอ	406	3.3
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ใช้อยู่เสมอ	406	3.3
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง	406	3.2
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีข้อผิดพลาดน้อย	406	3.1
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยไม่มีการละเมิดลิขสิทธิ์จากแหล่งข้อมูลอื่น	406	3.0
เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเชื่อถือได้แม้จะไม่มีแหล่งที่มาอ้างอิง	406	2.8
ค่าเฉลี่ยสุทธิ	-	3.5

สำหรับวิธีวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ใช้สัมภาษณ์มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลว่า ระบบสารานุกรมเสรีออนไลน์ทำให้ใครก็ได้สามารถแก้ไขหรือสร้างเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ซึ่งแน่นอนว่ามีทั้งผู้ประสงค์ดี และผู้ประสงค์ร้ายที่มีเจตนาก่อความวุ่นวายทั้งนี้บทความอาจมีข้อมูลที่ผิดพลาดหรือบิดเบือน ด้วยความคึก

คะนองของผู้เขียน หรืออาจมีอคติ ความลำเอียง ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ รวมทั้งการเขียนบทความที่แอบแฝงการโฆษณาเกินจริงก็สามารถเกิดขึ้นได้เช่นกัน

“ก็เชื่อถือในระดับหนึ่งแต่จะเชื่อในแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงไว้ให้ค้นหาเพิ่มเติม นอกเหนือจากตัวบทความในวิกิพีเดียมากกว่า ข้อดีของวิกิพีเดียก็คือมีการสรุปเนื้อหาสั้นๆ ไว้ และให้เราไปอ่านเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงไว้ได้ ซึ่งข้อมูลในวิกิพีเดียสามารถค้นหาได้ง่ายจากกูเกิล และข้อมูลต้นฉบับเหล่านั้นมักจะค้นหาได้ยากกว่า แต่ส่วนตัวมองว่าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตไม่น่าเชื่อถือเท่าที่ควร ถ้าไม่ใช่เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของเรื่องนั้นๆ โดยตรง”

ผู้ใช้ Look-Narm

“เชื่อถือในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากเป็นสารานุกรมเสรี จึงมีการแก้ไขจากผู้คนทั่วทุกสารทิศ ทั้งจงใจก่อวุ่นและไม่จงใจ ดังนั้นถ้าเป็นไปได้ก็จะหาข้อมูลจากแหล่งอื่นมาเปรียบเทียบกับด้วย”

ผู้ใช้ Piggy

“มีความน่าเชื่อถือประมาณ 60% ถ้าเป็นงานสบายๆ ไม่ต้องการความถูกต้องมากจนพลาดไม่ได้ ก็มักจะเอาไปใช้ได้เลย”

ผู้ใช้ ScorpionPK

“เชื่อถือกว่าสารานุกรมที่วางขายเป็นเล่มๆ โดยเฉพาะเรื่องมุมมองที่เป็นกลาง เพราะสารานุกรมส่วนมากมักจะสนับสนุนโดย กลุ่มทุน หรือคนที่มีอำนาจกลุ่มเล็กๆ บางกลุ่ม ต่างจากวิกิพีเดียที่กลุ่มคนที่เข้ามาแก้หลากหลาย ตรวจ สอบได้ และมีนโยบายต่อสาธารณะที่ชัดเจน”

ผู้ใช้ Vee

การใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน มีการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยหลายลักษณะ โดยกลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 390 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.1 อันดับที่ 2 คือใช้ประกอบการศึกษา ร้อยละ 95.6 ตามมาด้วยใช้ประกอบการทำงานและใช้เพราะได้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่ มีคะแนนเท่ากันคือ ร้อยละ 90.9 ในขณะที่การใช้ประโยชน์ที่มีผู้ใช้งานน้อยที่สุด 2 ประเภทการใช้งาน คือ การใช้ประโยชน์เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในเว็บไซต์ และการใช้ประโยชน์ในการเขียนและแก้ไขบทความโดยนำเสนอมุมมองเฉพาะของตนเอง มีคะแนนเท่ากันคือ ร้อยละ 53.0 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงร้อยละของลักษณะการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการใช้งาน	จำนวน	ร้อยละ
1. แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	390	96.1
2. ใช้ประกอบการศึกษา	388	95.6
3. ใช้ประกอบการทำงาน	369	90.9
4. ใช้ติดตามข่าวสาร	351	86.5
5. ใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการสนทนากับผู้อื่น	286	70.4
6. ใช้เพื่อเขียนหรือแก้ไขบทความร่วมกับผู้อื่น	258	63.5
7. ใช้เพราะอยากเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	238	58.6
8. ใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในเว็บไซต์	215	53.0
9. ใช้เพราะได้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่	369	90.9
10. ใช้เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์	354	87.2
11. ใช้ประโยชน์ในการผ่อนคลายความเครียด	327	80.5
12. ใช้เขียนบทความเป็นกิจกรรมยามว่าง	250	61.6
13. สร้างหน้าผู้ใช้และเนื้อหาส่วนตัวเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของสมาชิก	232	57.1
14. ใช้เขียนบทความใหม่ๆ ที่เป็นความชอบส่วนตัว	227	55.9
15. ใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว	216	53.2
16. เขียนและแก้ไขบทความโดยนำเสนอมุมมองเฉพาะของตนเอง	215	53.0

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในส่วนนี้โดยอ้างอิงจากทฤษฎีและแนวความคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจของคณาจารย์ (อ้างแล้ว น.33) ที่พบว่า ความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการใช้สื่อมี 4 ประการหลักๆ คือ

1. ความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลก
2. ความต้องการที่จะมีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น

3. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่ และความบันเทิงต่างๆ
4. ความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตน

โดยคำถามในข้อ 1-4 เพื่อวัดระดับความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลก ข้อ 5-8 เพื่อวัดระดับความต้องการที่จะมีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น ข้อ 9-12 เพื่อวัดระดับความต้องการสิ่งแปลกใหม่ และความบันเทิงต่างๆ และข้อ 13-16 เพื่อวัดระดับความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตน และสามารถหาค่าเฉลี่ยของการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อ 4 ประการของของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยได้ดังนี้

ตารางที่ 19 แสดงร้อยละของการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อ 4 ประการของของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการใช้สื่อ	ร้อยละ
1. ความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลก	92.3
2. ความต้องการที่จะมีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น	61.4
3. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่ และความบันเทิงต่างๆ	80.1
4. ความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตน	54.8

จะเห็นได้ว่าผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเพื่อตอบสนองความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลกมากที่สุด (ร้อยละ 92.3) และใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเพื่อตอบสนองความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตนน้อยที่สุด (ร้อยละ 54.8)

จากข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยโดยการอ่านและนำข้อมูลไปใช้ ซึ่งใช้ในลักษณะของการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้มากกว่าการนำไปใช้ในเชิงวิชาการ และยังเป็นพื้นที่ในการนำความรู้มาแบ่งปันให้กับผู้อื่นด้วยการเขียนและแก้ไขบทความ และยังใช้ประโยชน์ในการสร้างความเพลิดเพลินอีกด้วย

“ส่วนมากจะอ่านบทความที่สนใจ เป็นเกร็ดความรู้ ไม่ได้นำไปใช้ในการทำงาน เริ่มเขียนบทความเพื่อถ่ายทอดความรู้เมื่อไม่นานมานี้ หวังว่าจะเป็นประโยชน์ หรือจุดประกายความสนใจให้กับผู้อ่านที่สนใจบ้าง”

ผู้ใช้ Pattana

“ใช้เป็นแหล่งแบ่งปันความรู้ ทั้งงานเขียนและรูปภาพ ซึ่งหากเอาไว้ในเว็บไซต์ส่วนตัว อาจค้นหาได้ยาก หรือทำประโยชน์แก่ผู้อื่นได้น้อยกว่าการแบ่งปันไว้ในวิกิพีเดีย”

ผู้ใช้ Look-Narm

“ตอนนี้จะใช้ด้านฆ่าเวลามากกว่าครับ เข้ามาเขียน แก้ไข รวมถึงอ่านเล่น”

ผู้ใช้ Kinkku Ananas

“ผมรู้เรื่องอื่นๆ ที่ไม่ค่อยรู้จากวิกิพีเดียมากมายครับ วิกิพีเดียทำให้ผมนั่งหน้าคอมเพื่ออ่านได้เป็นวันๆ อีกนัยหนึ่งคือส่งเสริมการอ่านนั่นเอง”

ผู้ใช้ ScorpionPK

“บางข้อมูลอ่านเล่นๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตัวเอง บางเรื่องก็ใช้ในเชิงวิชาการ แต่ไม่ใช่เป็นแหล่งอ้างอิง ถ้าจะใช้อ้างอิงจะหาจากแหล่งอื่นรองรับอีกที”

ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียน 2

“อ่านเพื่อความบันเทิง หาความรู้เพิ่มเติม แล้วก็เขียนแสดงความรู้และความสนใจของเรา”

ผู้ใช้ Kuruni

ความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 406 คน มีความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยโดยรวมเฉลี่ย 3.4 คะแนน อยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 2.50-3.49 ซึ่งเป็นคะแนนในระดับความพึงพอใจปานกลาง โดยมีความพึงพอใจในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากที่สุด 4.2 คะแนน ตามมาด้วยความพึงพอใจในการใช้ประกอบการศึกษา และความพึงพอใจในการได้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่ มีคะแนนเท่ากันคือ 3.9 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนในระดับความพึงพอใจมาก ในขณะที่ความพึงพอใจในการใช้งานที่มีคะแนนต่ำที่สุด มี 3 ประเภทการใช้งานคือ 1.ใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในเว็บไซต์ 2.เขียนและแก้ไขบทความโดยนำเสนอมุมมองเฉพาะของตนเอง และ 3.ใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 2.9 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนในระดับของความพึงพอใจปานกลาง ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการใช้งาน	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย
1. แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	390	4.2
2. ใช้ประกอบการศึกษา	388	3.9
3. ใช้ประกอบการทำงาน	369	3.8
4. ใช้ติดตามข่าวสาร	351	3.3
5. ใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในเว็บไซต์	215	2.9
6. ใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการสนทนากับผู้อื่น	286	3.1
7. ใช้เพื่อเขียนหรือแก้ไขบทความร่วมกับผู้อื่น	258	3.3
8. ใช้เพราะอยากเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	238	3.3
9. ใช้ประโยชน์ในการผ่อนคลายความเครียด	327	3.4
10. ใช้เขียนบทความเป็นกิจกรรมยามว่าง	250	3.3
11. ใช้เพราะได้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่	369	3.9
12. ใช้เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์	354	3.8
13. สร้างหน้าผู้ใช้และเนื้อหาส่วนตัวเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของสมาชิก	232	3.1
14. เขียนและแก้ไขบทความโดยนำเสนอมุมมองเฉพาะของตนเอง	215	2.9
15. ใช้เขียนบทความใหม่ๆ ที่เป็นความชอบส่วนตัว	227	3.3
16. ใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว	216	2.9
ค่าเฉลี่ยสุทธิ	-	3.4

สามารถแสดงระดับความพึงพอใจในการใช้งานของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ตามทฤษฎีและแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจได้ดังนี้

ตารางที่ 21 แสดงระดับของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ในความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อ 4 ประการ

ความต้องการของมนุษย์เกี่ยวกับการใช้สื่อ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1. ความต้องการแสวงหาข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปต่างๆ ของโลก	3.8	มาก
2. ความต้องการที่จะมีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น	3.2	ปานกลาง
3. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่ และความบันเทิงต่างๆ	3.6	มาก
4. ความต้องการในการสร้างเอกลักษณ์ของตน	3.1	ปานกลาง

จากผลการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมมีความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการสร้าง

เนื้อหา โดยพึงพอใจในระดับสูงที่ได้มีส่วนร่วมในการเขียนและแบ่งปันความรู้ให้แก่ผู้อื่น ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์แบบไม่มีส่วนร่วมมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เนื่องจากเนื้อหาในวิกิพีเดียไทยมีปริมาณมาก สามารถค้นหาข้อมูลได้แทบทุกเรื่องที่ต้องการ แต่ยังมีคุณภาพน้อยเนื่องจากบทความบางเรื่องมีเนื้อหาน้อยเกินไป ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้งานต่อได้ตามวัตถุประสงค์

“หากมองในฐานะที่เป็นผู้ร่วมพัฒนา ก็ค่อนข้างพึงพอใจ ถ้ามี 10 ระดับ ก็ให้ 8 แต่ถ้ามองในฐานะคนอ่านอย่างเดียว อาจจะไม่น่าพอใจนัก ถ้ามี 10 ระดับ ก็ให้ 5 เพราะวิกิพีเดียไทยยังขาดข้อมูลอีกมาก”

ผู้ใช้ Piggy

“มันเหมือนบ้านที่เรามองเห็นภาพในอนาคต ตอนนี้นำกำลังก่อสร้างอยู่ ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่ก็พอใจในการก่อสร้างในขณะนี้ พอใจเพราะเป็นเว็บไซต์ที่ตรงใจมาก เคยฝันอยากทำเว็บไซต์แบบนี้มานานแล้ว”

ผู้ใช้ Heuristics

“ตอนนี้พอใจในระดับสูง เพราะงานของเราได้รับการช่วยเหลือแก้ไขในกรณีที่เกิดผิดพลาดไป ความรู้สึกว่ามีคนมาช่วยงานของเรา และเราได้ช่วยคนอื่นนั่นนับเป็นเสน่ห์ของที่นี่”

ผู้ใช้ Kuruni

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรค

จากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยค่อนข้างหลากหลาย โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. การใช้งานยากสำหรับผู้ต้องการมีส่วนร่วม

วิกิพีเดียใช้งานยากสำหรับผู้ใหม่ๆ เพราะการใช้คำสั่งต่างๆ ในการจัดรูปแบบ แตกต่างจากการเขียนบล็อกหรือการตอบคำถามในเว็บบอร์ด ซึ่งทำให้มีหลายครั้งที่ผู้ใช้ใหม่บางคนทำไม่

ถูก และไม่กล้าที่จะเริ่มเขียนวิกิพีเดีย ซึ่งในส่วนนี้ก็มีมีการปรับแก้โดยพยายามที่จะเขียนวิธีใช้งานให้
ง่ายขึ้นสำหรับทุกคน

“การแก้ไขทำได้ยาก โดยเฉพาะการจัดรูปแบบหน้า น่าจะมีเครื่องมือช่วยแก้ไขที่
คล้ายโปรแกรม Microsoft Word”

ผู้ใช้ Pattana

2. การก่อกวน การเขียนหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลที่ไม่เป็นสารานุกรม

ปัญหาที่พบเป็นประจำคือ การก่อกวนจากผู้ใช้ทั้งที่ไม่ลงทะเบียนและลงทะเบียน โดยเข้า
มาปรับปรุงเนื้อหาในลักษณะแก้ไขให้ผิดเพี้ยน หรือเพิ่มเติมข้อความที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น แต่ก็จะมี
มีผู้ใช้อื่นคอยตรวจสอบและช่วยแก้ไขบทความเหล่านั้น ให้ถูกต้อง เหมาะสมอยู่เสมอ ผู้ที่คอย
ทำหน้าที่ตรวจสอบจึงต้องทำงานหนัก เพราะการก่อกวนลักษณะนี้แม้จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ง่าย แต่ก็ยังเป็น
ปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอๆ

รูปภาพที่ 47 เปรียบเทียบบทความปกติและบทความถูกก่อกวนในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

พื้นที่ จากวิกิพีเดีย ส	พื้นที่
บทความปกติ (ถูกแก้ไขให้เหมือนเดิมหลัง ถูกก่อกวน)	บทความถูกก่อกวน
พื้นที่ คือ ปริมาณสำหรับบอกขนาดของเนื้อหา พื้นที่ผิว หมายถึงพื้นที่	พื้นที่ คือ ปริมาณสำหรับบอกขนาดของเนื้อหา พื้นที่ผิว หมายถึงพื้นที่รวมของวัตถุ 3 มิติ
หน่วย	หน่วย
หน่วยวัดพื้นที่ผิว ได้แก่: ตารางเมตร = หน่วยอนุพันธ์ระบบเอสไอ 1 เฮกตาร์ = 10,000 ตารางเมตร 1 ตารางกิโลเมตร = 1,000,000 ตารางเมตร 1 ตารางเมกะเมตร = 10 ¹² ตารางเมตร หน่วยอังกฤษ ที่นิยมจากเมตร 1 ตารางฟุต = 0.09290304 ตารางเมตร 1 ตารางหลา = 9 ตารางฟุต = 0.83612736 ตารางเมตร 1 เอเคอร์ = 43,560 ตารางฟุต = 4,046.8564224 ตารางเมตร 1 ตารางไมล์ = 640 เอเคอร์ = 2,589,988,110.3 ตารางกิโลเมตร หน่วยของไทย ตามวิธีประเพณี 1 ตารางวา = 4 ตารางเมตร 1 งาน = 100 ตารางวา = 400 ตารางเมตร 1 ไร่ = 4 งาน = 400 ตารางวา = 1,600 ตารางเมตร	หน่วยวัดพื้นที่ผิว ได้แก่: ตารางเมตร = หน่วยอนุพันธ์ระบบเอสไอ 1 เฮกตาร์ = 10,000 ตารางเมตร 1 ตารางกิโลเมตร = 1,000,000 ตารางเมตร 1 ตารางเมกะเมตร = 10 ¹² ตารางเมตร หน่วยอังกฤษ ที่นิยมจากเมตร 1 ตารางฟุต = 0.09290304 ตารางเมตร 1 ตารางหลา = 9 ตารางฟุต = 0.83612736 ตารางเมตร 1 เอเคอร์ = 43,560 ตารางฟุต = 4,046.8564224 ตารางเมตร 1 ตารางไมล์ = 640 เอเคอร์ = 2,589,988,110.3 ตารางกิโลเมตร หน่วยของไทย ตามวิธีประเพณี 1 ตารางวา = 4 ตารางเมตร 1 งาน = 100 ตารางวา = 400 ตารางเมตร 1 ไร่ = 4 งาน = 400 ตารางวา = 1,600 ตารางเมตร
สูตรที่ใช้บ่อย	ข้อมูลก่อกวน ลบขยลยลขบขบขนขนขคคกนรนรนสายนนี้ณะตคคพิรยรสินรวิรสนั้พะกำร์สิรสรสิร์ลัรสิลสิลสิล

3. การละเมิดลิขสิทธิ์

มีการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยคัดลอกเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลอื่นมาลง เนื่องจากผู้ใช้ไม่เข้าใจนโยบายของวิกิพีเดียไทย แม้จะมีการเขียนคู่มือในการเขียน หรือคำเตือนไว้ในหน้าสำหรับแก้ไขก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีผู้ใช้วิกิพีเดียไทยก็มีความเคร่งครัดในการตรวจสอบการละเมิดลิขสิทธิ์และช่วยกันปรับปรุงบทความให้ตรงตามนโยบายด้านลิขสิทธิ์ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอยู่เสมอ แต่ก็ยอมรับว่าอาจมีบทความที่ละเมิดลิขสิทธิ์บางส่วนหลุดรอดไปจากการตรวจสอบ

“ในสังคมไทยก็ยังมีปัญหาเรื่องการเคารพและความเข้าใจในทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ ดูจากปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ ที่เป็นเรื่อง “ปกติ” ไปแล้ว ทำให้ไม่แน่ใจว่า มีชาววิกิพีเดียจำนวนเท่าใด ที่เข้าใจ GFDL จริงๆ”

ผู้ใช้ Bact

4. คุณภาพของบทความ

บทความในวิกิพีเดียไทยยังไม่ค่อยมีความสมบูรณ์ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นโครงและยังขาดการอ้างอิงที่เหมาะสม ทำให้ตรวจสอบที่มาของเนื้อหาไม่ได้ และขาดความน่าเชื่อถือ รวมถึงมีปัญหาความเป็นกลางด้วยเช่นกัน

“บทความโดยส่วนใหญ่มีความเป็นกลาง มีบางส่วนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับบุคคล หรือ เหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้ใช้บางส่วนเติมความเห็นของตนลงไป ทำให้อาจไม่เป็นกลางได้”

ผู้ใช้ Pattana

5. ผู้ใช้มีส่วนร่วมน้อย

จากสถิติผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย พบว่ามีผู้ใช้ที่เขียนเป็นประจำจำนวนประมาณ 500 คน จากจำนวนผู้ลงทะเบียน 20,000 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.5 เท่านั้น นับว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ผู้ใช้ส่วนใหญ่เข้ามาอ่านข้อมูลเพียงอย่างเดียว และวิพากษ์วิจารณ์ว่าเนื้อหามีปริมาณน้อย แต่ไม่ได้ลองศึกษาดูว่าวิกิพีเดียคือสารานุกรมเสรีที่ทุกคนร่วมสร้างได้

6. ผู้ใช้ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กัน

ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยไม่ค่อยมีการปฏิสัมพันธ์กันมากนัก ซึ่งทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนในการแก้ไข และเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการสื่อสารกันผ่านหน้าอภิปรายไม่ได้มีลักษณะเป็น real time ทำให้ขาดความต่อเนื่อง และส่งผลให้บางครั้งเรื่องที่พูดคุยกันไม่ได้ข้อสรุป

รูปภาพที่ 48 แสดงการสื่อสารที่ขาดความต่อเนื่อง และขาดปฏิสัมพันธ์ในเว็บไซตวิกิพีเดียไทย

พูดคุย:งานราชพฤกษ์ 2549

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

ตัวไปยาลน้อย ย่อจากอะไรครับ?

โทรไปเกี่ยวแล้ว ช่วยมาเติมข้อมูลหน่อยเด้อ

งานเลิกแล้วครับ

งานเลิกแล้วครับ ปัจจุบันงานปิดไปแล้วครับ ไม่ทราบว่าจะสถานที่นั้นจะเอามาทำอะไรต่อครับ *ไตรภพวงษ์*

7. ความคิดเห็นที่หลากหลาย นำไปสู่ความขัดแย้ง

เนื่องจากผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมาจากหลายๆ ที่ทั่วประเทศหรือแม้แต่ทั่วโลก ต่างอายุต่างพื้นฐานทางสังคม และต่างวัฒนธรรม ย่อมทำให้เกิดความเห็นและมุมมองที่แตกต่างกัน การเคารพและมีมารยาทต่อกัน เป็นหัวใจสำคัญในการร่วมมือสร้างวิกิพีเดียขึ้นมาให้ประสบความสำเร็จ วิกิพีเดียจึงมีข้อปฏิบัติที่เรียกว่า “มารยาทในวิกิพีเดีย” เพื่อย้ำเตือนให้ผู้ใช้หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง แต่ด้วยนโยบายมุมมองที่เป็นกลางก็ทำให้ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างหลากหลาย จนบางครั้งก็นำไปสู่ความขัดแย้ง

“...ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยยังมีความเห็นเรื่องคุณภาพไม่ตรงกันนัก โดยเฉพาะเรื่องความเข้มงวด เช่น ควรจะผ่อนผันแค่ไหน และยังไม่ยอมรับหรือเกิดวัฒนธรรมการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ทัศนคติของผู้ใช้ส่วนมากคือ “เขียนดีกว่าวิจารณ์” หรือ “พูดมากก็ทำเอง” ผู้ใช้วิกิพีเดียบางรายมีท่าที “เอามาเป็นเรื่องส่วนตัว” (take it personally) ทำให้การวิพากษ์วิจารณ์งานเป็นไปอย่างเกรงอกเกรงใจ ไม่เต็มที่ แนวคิดวัฒนธรรมเสรี (Free Culture) ยังเติบโตไม่เต็มที่ในสังคมไทย”

ผู้ใช้ Bact

ส่วนที่ 6 ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยพบข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการลงรหัส ในคำถามข้อต่อไปนี้

11. มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ
12. มีการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ
13. มีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปราย
14. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปราย

โดยได้ข้อสังเกตว่าบทความที่มีคุณลักษณะในข้อ 11. มักจะมีคุณลักษณะในข้อ 12. หรือ 13. หรือ 14. ด้วย ในขณะที่บทความที่ไม่มีคุณลักษณะตรงกับข้อ 11. ก็จะไม่มีความคุณลักษณะในข้อ 12. ถึง 14. เลย ยกตัวอย่างเช่น

บทความเรื่อง “รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549”

ตารางที่ 22 แสดงข้อสังเกตในคุณลักษณะของบทความเรื่อง “รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549”

ลักษณะเนื้อหา	ใช่	ไม่ใช่
11. มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	✓	
12. มีการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	✓	
13. มีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปราย	✓	
14. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปราย	✓	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 49 แสดงการพูดคุยและอภิปรายในบทความเรื่อง “รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549”

(ตัดทอนบางส่วน)

พูดคุย: รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

ป้ายเตือน

การแสดงความคิดเห็นในหน้าพูดคุย

เข้ามาเห็นป้ายเตือน "โปรดทราบ เนื่องจากมี คำสั่งคณะปฏิรูปฉบับที่ 5/2549 เรื่อง ควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยห้ามเขียน บทความข้อความ คำพูด หรืออื่นใด อันอาจจะส่งผลกระทบต่อภารกิจราชการของประเทศไทย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นอันตราย ถ้าพบจะถูกลบทันที ฉะนั้นโปรดระวังในทางลบกับบทความด้วย" ก็เลยงงนิดหน่อยว่าวิกิพีเดียอยู่ใต้การควบคุมของปฏิวัติด้วยหรือ? –Kie 16:18, 22 กันยายน 2006 (UTC)

ข้อมูลเพิ่มเติม: เซิร์ฟเวอร์ของวิกิพีเดียไทยไม่ได้อยู่ในประเทศไทย, มูลนิธิที่ดูแลวิกิพีเดียไม่ได้อยู่ใต้กฎหมายไทย, ผู้ร่วมแก้ไขวิกิพีเดียไทย อยู่ทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น 172.176.157.14 16:31, 22 กันยายน 2006 (UTC)

ขอแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับป้ายอันนี้หน่อยครับ คือผมคิด ๆ ดูแล้ว ไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเตือนเรื่องนี้เลยครับ เพราะถ้ามีคนแสดงความคิดเห็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงบทความให้ดีขึ้น ก็ต้องถูกลบออกไปอยู่แล้ว

เช่นเดียวกับที่เราทำกับบทความทุกบทความในวิกิพีเดีย ผมคิดว่าป้ายนี้ควรจะถูกเอาออกโดยเร็ว หากท่านใดเห็นขัดแย้งหรือมองในมุมอื่นที่ผมมองไม่เห็น ผมยินดีและพร้อมที่จะฟังเหตุผล ด้วยความเคารพ –Pi@k 02:04, 23 กันยายน 2006 (UTC)

เห็นด้วยเป็นอยากรมากครับ ว่าควรเอาป้ายที่ว่าออก มิเช่นนั้น คงต้องนำนโยบายทั้งหมดมาทำเป็นป้ายให้หมด อีกประการหนึ่ง

คนที่พูดภาษาไทยอาจจะ ไม่ได้อยู่ในประเทศไทย หรือเป็นคนไทยก็ได้ จึงไม่ควรแสดงออกเหมือนกับว่า วิกิพีเดียภาษาไทย เป็นของรัฐบาลเป็นพิเศษ See 06:46, 23 กันยายน 2006 (UTC)

ส่วนตัวแล้วผมอยากให้มีช่วงนี้ะครับ เนื่องด้วย (1) เตือนผู้ใช้ใหม่เป็นพิเศษ (2) เตือนผู้ใช้เก่าไม่ให้มาเขียนล้อเฝ้าในที่นี้ นะครับ แต่อย่างที่คุณ Pi@k

บอกไว้ว่าความเห็นอย่างไรก็ถูกลบ และ ในกล่องด้านบนสุดก็มีคำอธิบายแล้วเช่นกัน ซึ่งซ้ำซ้อนกันอยู่ –Manop | พูดคุย - 02:57, 23 กันยายน 2006 (UTC)

ขอเพิ่มเติมหน่อยนะครับ ถึงแม้เซิร์ฟเวอร์ของวิกิพีเดียไทยไม่ได้อยู่ในประเทศไทย, มูลนิธิที่ดูแลวิกิพีเดียไม่ได้อยู่ใต้กฎหมายไทย ICT

ก็มีสิทธิ์ลบได้ครับ (ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไม) เว็บไซต์ชาติหลายเว็บก็โดนปิดไปแล้ว แม้แต่ภายในภูมิล วิกิโอดีปโดนลบหมดครับ (หมายถึงพวกลามกหรือหมิ่นพระบรมราชินี) Prince 06:12, 23 กันยายน 2006 (UTC)

เห็นด้วยกับผู้ใช้ Pi@k ครับ เห็นควรอย่างยิ่งว่าควรเอาป้ายเตือนแบบพิเศษ (.คำสั่งคณะปฏิรูปฉบับที่ 5/2549..) นี้ออกโดยทันที (รวมทั้งที่คำสั่งปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วย) เนื่องจากไม่มีความจำเป็นเลย เพราะนโยบายวิกิพีเดียที่มีอยู่ก็ชัดเจนและครอบคลุมเรื่องที่เป็นห่วงหมดแล้ว

- หากมีความเห็นประปรายในบทความ – ลบออก - **เหมือนบทความปกติ**
- หากเนื้อหาบิดเบือน/ผิด – แก้ไข/ลบออก - **เหมือนบทความปกติ**
- หากเนื้อหาไม่มีการอ้างอิง – แจ้งเตือนในบทความ/ลบออก - **เหมือนบทความปกติ**
- หากเนื้อหาเป็นการพาดพิงบุคคล – ทำตามนโยบายวิกิพีเดีย (เช่นลบเนื้อหาที่ไม่มีการอ้างอิง) - **เหมือนบทความปกติ**
- หากมีการก่อกวน – ลบออก/เตือนผู้เขียน - **เหมือนบทความปกติ**
- หากมีการก่อกวนซ้ำโดยผู้เขียนรายเดิม – บล็อกผู้เขียน - **เหมือนบทความปกติ**
- หากมีการก่อกวนเป็นจำนวนมาก – ล็อกหน้า - **เหมือนบทความปกติ**

หากต้องการยื่นเรื่องใด ก็สามารถชี้ป้ายเตือนทั่ว ๆ ไปที่ใช้กับบทความอื่น ๆ ในวิกิพีเดียได้ เช่น เหตุการณ์ปัจจุบัน, ตรวจสอบความเป็นกลาง, ตรวจสอบความถูกต้อง, ต้องการอ้างอิง ฯลฯ ฟังระลึกว่า วิกิพีเดีย คือ **สารานุกรมเสรี** และคุณค่าของมัน ก็อยู่ที่การรักษาคุณภาพเนื้อหาให้มีแต่ข้อเท็จจริง ที่ครบถ้วนเท่าที่จะทำได้ โดยไม่ถูกรบกวนบังคับหรือตัดตอน ด้วยความเคารพ – bact^๓ 06:29, 23 กันยายน 2006 (UTC)

ความเข้าใจส่วนตัวคิดว่าที่มีป้ายนี้เพราะ ไม่ต้องการให้มีการแสดงความเห็นทางกาการเมือง เช่น ใช้คำผรุสวาทหรือเป็นปฏิปักษ์ แต่ในเมื่อการแก้ไขต่าง ๆ ถูกตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ข้อความที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าวจะถูกลบภายในเวลาอันรวดเร็วอยู่แล้ว ดังนั้น ผมไม่รู้สึกว่าวิกิพีเดียจะล่อแหลมต่อการถูกปิดกั้นจากไอซีที –Pi@k 06:27, 23 กันยายน 201

ถ้าอย่างนั้นก็มีกลางคะแนนเสียงดีกว่าครับ (ใครค้าน ขอเหตุผลก็ตีครับ) เต็มวามดูอีกทีตอนหัวค่ำครับ Prince 06:40, 23 กันยายน 2006 (UTC)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 50 แสดงการโหวตในบทความเรื่อง “รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549”

ลงคะแนน

ควรเอาป้ายเตือน "**โปรดทราบ เนื่องจากมี คำสั่งคณะปฏิรูปฉบับที่ 5/2549 ...**" ออก หรือ ควรเก็บไว้ ?

เอาป้ายเตือนออก

1. สนับสนุนในการ *ลบป้ายเตือนออก* Patiwat 07:21, 23 กันยายน 2006 (UTC)
2. ไม่มีความจำเป็น (ตั้งที่อธิบายไว้ด้านบนแล้ว) – bact^๑ 07:36, 23 กันยายน 2006 (UTC)
3. ควรลบป้ายเตือนดังกล่าวออกโดยเร็วที่สุด Vee 07:58, 23 กันยายน 2006 (UTC)
4. สนับสนุนในการ เอาออกครับ Piti118 08:30, 23 กันยายน 2006 (UTC)
5. -2T-(๗)(๗)(๗)-08:31, 23 กันยายน 2006 (UTC)
6. เอาออกได้ แต่ต้องห้ามตรวจสอบเนื้อหาด้วย เพราะเรื่องนี้เป็นสถานการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย –อีออตจ๋า บอนด์ 14:16, 23 กันยายน 2006 (UTC)
7. Kie 14:31, 23 กันยายน 2006 (UTC)
8. **เอาออกครับ** เราสามารถที่จะเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นกลางและไม่โน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่งได้ โดย ไม่ต้องมีการห้ามใดๆ เพราะเราเอาป้ายห้ามไปแสดงไว้เช่นนั้น ก็เท่ากับเราได้ทำการเซ็นเซอร์สำเนาของเราเอง ซึ่งเป็น "สำเนาธรรมเสรี" ซึ่งจุดประสงค์หลักของวิกิพีเดียก็คือนำเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นกลาง จึงไม่ควรจำกัดการนำเสนอข้อเท็จจริงใดๆ ตราบใดที่ข้อเท็จจริงนั้นยังคงเป็นกลาง และอ้างอิงได้ ไม่เข้าข้างฝ่ายใดๆ (รวมถึง ศปค.) อีกประการก็คือ ถ้าการนำป้ายมาแปะเช่น เกิดขึ้นจาก *ความกังวลหรือข้อกังวล* ที่หลุดจาก ICT แล้วสิ่งนี้จะบั่นทอนความเป็นสำเนาธรรมของเราไป และตั้งที่นโยบายของวิกิพีเดียบอกไว้ว่า "Wikipedia is not censored" คือ *ไม่มีการเซ็นเซอร์วิกิพีเดีย* ครับ จึงไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะห้ามนำเสนอข้อเท็จจริงที่ส่งผลต่อ ศปค. อีกทั้ง การที่เซิร์ฟเวอร์ของ Wikipedia นั้นอยู่ในสหรัฐ จึงไม่ผิดต่อหลักกฎหมายใดๆ จึงขอย้ำอีกครั้งครับว่า "**ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง**" ที่จะสั่งห้ามกฎที่อยู่นอกเหนือนโยบายและบั่นทอนความเป็นสำเนาธรรมเสรีเช่นนี้ จึงขออนุญาตให้**เอาป้ายออกให้เร็วที่สุด**ครับ (อ้างอิง: [2] ^๑) –Kelos Omos 14:55, 23 กันยายน 2006 (UTC)

การลงคะแนนหลังจากไม่ได้
ข้อยูติจากการอภิปราย

เป็นกลาง

1. Manop | นุศตยศ - 18:06, 23 กันยายน 2006 (UTC)
2. อย่างไรก็ได้ไม่มีปัญหาค่ะ ไฉนหม 12:38, 16 ตุลาคม 2006 (UTC)

เก็บป้ายเตือนไว้

ตอนนี้มีคนเอาป้ายเตือนออกแล้วนะครับในหน้าหลัก ไม่ทราบว่าเป็นใครเพราะคนที่เอาออกไม่ได้ล็อกอิน –Manop | นุศตยศ - 18:06, 23 กันยายน 2006 (UTC)

จากผลลงคะแนนปัจจุบัน – ให้เอาออก 8, เป็นกลาง 1, ให้เก็บไว้ 0 – ขออนุญาตปลดลงทันที เนื่องจากเป็นเรื่องเร่งด่วน มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสำเนาธรรมเสรี

- หน้าบทความรัฐประหาร มีคนปลดลงแล้ว
- ผสมตามปลดในหน้านุศตยศนี้ + หน้าบทความ ศปค. + หน้านุศตยศ ศปค. ออกด้วย

– bact^๑ ๒๐:55, 23 กันยายน 2006 (UTC)

การสรุปผล และแก้ไขข้อมูล
ให้เป็นไปตามข้อสรุป

บทความเรื่อง “สนธิ ลิ้มทองกุล”

ตารางที่ 23 แสดงข้อสังเกตในคุณลักษณะของบทความเรื่อง “สนธิ ลิ้มทองกุล”

ลักษณะเนื้อหา	ใช่	ไม่ใช่
11. มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	✓	
12. มีการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	✓	
13. มีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปราย	✓	
14. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปราย	✓	

รูปภาพที่ 51 แสดงการพูดคุยอภิปรายและโหวตให้ลือหน้าในบทความเรื่อง “สนธิ ลิ้มทองกุล”

(ตัดทอนบางส่วน)

พูดคุย:สนธิ ลิ้มทองกุล

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

**การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความเป็นกลางของข้อมูล**

นักปฏิวัติ?

[แก้]

เอ... ผมว่าเราควรตั้งชื่อว่าสนธิเป็น**นักปฏิวัติ**ดีกว่าไหมครับ? ผมว่ามันจะทำให้บทความไม่เป็นกลางนะครับ? คือถ้าเป็นข้อเท็จจริง... มันก็ไม่ชัดเจน ถ้าจะระบุเช่นนั้นอาจต้องเขียนว่ามีคนเชื่อว่าเขาเป็นนักปฏิวัติ แต่หลายคนก็เชื่อว่าเขาเป็นนักปลุกระดม... แล้วก็ต้องใส่รายละเอียดและอ้างอิงมากกว่านี้ ท่านอื่น ๆ มีความเห็นเช่นใดครับ? — Jittat 05:23, 28 พฤศจิกายน 2005 (UTC)

เอาออกหรือเอาไว้ก็ได้ครับ ตอนนี้อย่ามีที่ลึกลับพูดออกมาว่าเป็น**นักปฏิวัติ** ตามข่าวที่ออกมาเพียงปฏิวัติความคิดทางการเมืองและพยายามให้มีการสื่อนายกใหม่ ส่วน**นักปลุกระดม** คงเป็นคำเดียวกับนักปฏิวัติต่างกันตรง ปฏิวัติไม่สำเร็จนะครับ อาจจะต้องว่าเขียนตามวิกิพีเดียภาษาอังกฤษมาจะครับ (แต่ผมเขียนในภาษาอังกฤษเอง ข้าขี้ขี้) —Manop | พูดคุย - PORTAL:MANGA 06:10, 28 พฤศจิกายน 2005 (UTC)

ฉันผมเอาออกนะครับ (ผมว่านักปลุกระดมกับนักปฏิวัติไม่เหมือนกันนะครับ) — Jittat 13:13, 28 พฤศจิกายน 2005 (UTC)

ไม่เป็นกลาง

[แก้]

มีคนเดียวไม่ลงทะเบียสนธิเขียน เกี่ยวกับข้อเสียของสนธิจะครับ ผมไม่ทราบว่าจะตั้งชื่อก่อน หรือมีหลักฐานหรือเปล่าครับ (แต่อาจจะหาหลักฐานยาก) อาจจะต้องเขียนเนื้อหาให้มีความเป็นกลางขึ้นนะครับ ไม่จริงจะกลายเป็นเว็บโจมตีสนธิในอีกทางหนึ่ง —Manop | พูดคุย - PORTAL:MANGA 00:54, 17 ธันวาคม 2005 (UTC)

การมีทั้งข้อมูลเชิงลบ และเชิงบวกของสนธิ น่าจะเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุด แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากในหัวข้อ "การวิพากษ์วิจารณ์" นั้นมีแต่ข้อมูลเชิงลบเพียงอย่างเดียวจึงน่าจะออกไปก่อน ไม่จริงอาจจะกลายเป็น Web โจมตีคนสนธิอย่างที่คุณ manop บอกไว้ได้ (คงต้องบอกกับผู้เขียนท่านอื่นไว้ก่อนนะครับ ว่าเราสามารถแก้ไขข้อเขียนที่ถูกลบไปแล้วได้เสมอ) — จง 04:12, 17 ธันวาคม 2005 (UTC)

ข้อมูลในวิกิพีเดียฉบับนี้จับความตั้งแต่เฉพาะช่วงสนธิโดนคุกทักษิณห้อง โดยละเลยข้อเท็จจริงที่ว่าก่อนหน้านั้นคุณสนธิในรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ และคอลัมน์ข่าวปณคนคนข่าวของเชียงใหม่ (เป็นนามปากกาซึ่งเข้าใจว่ามีคุณสนธิ และทีมงานเป็นผู้เขียนขึ้น) เคยสนับสนุนคุณทักษิณอย่างออกนอกหน้ามาก่อน สองข้อมูลนี้ "สนธิ" พิเศษทักษิณเป็นนายกรัฐมนตรีที่ดีที่สุดของไทย หรือจะบุลลภากรณ์ในอิริกยังน่าห่วง 17 เมษายน 2547

ทั้งที่เวลานั้นนักวิชาการและกลุ่มข่าวประจำหลายคนออกมาตั้งข้อสังเกตและวิพากษ์เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์กับชื่อนของคุณทักษิณ

ข้อมูลอีกด้านหนึ่งที่ควรจะนำมาใส่ไว้ หากต้องการจะส่งข้อมูลข้อเท็จจริงทั้งสองด้าน ให้ลองตรวจสอบข้อมูลที่เว็บไซต์ www.sondhi-mgr.com —สหยลลลลล 16:51, 15 มกราคม 2006 (UTC)

เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ไม่ได้กล่าวถึงที่มาที่ไปของความขัดแย้ง ระหว่าง "สนธิ" กับ ท่านอดีตนายก "ทักษิณ" ซึ่งจะแตกต่างจากที่เป็นภาษาอังกฤษ ได้อธิบายถึงที่มาที่ไปทำให้มองเห็นภาพได้ว่า เขาทั้งสองมีความขัดแย้งกันอย่างไร ถึงขนาดที่ว่า "สนธิ" ที่เคยเชิดชูว่า "ทักษิณเป็นนายกรัฐมนตรีที่ดีที่สุดประเทศไทยเคยมีมา" Manager Daily lauded Thaksin's leadership, calling him Thailand's best prime minister ever. ถึงได้กลับใจมาโศกเศร้ารับบาลที่มาจากเสียงข้างมากในประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทย และกับรัฐธรรมนูญที่เรียกได้ว่ามีความเป็นประชาธิปไตยที่สุด "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" —csar 3 มกราคม 2007 124.157.185.66 02:40, 3 มกราคม 2007 (UTC)

ทำไม่มีแต่ข้อมูลด้านเดียวแต่จะละครับ ข้อมูลที่สนธิพูดจาหมิ่นพระบรม และอัยการเห็นมีมูลสิ่งฟ้อง แต่โดนคุมขัง สิ่งให้ถอนฟ้องด้วยเหตุต้องการความสมานฉันท์ ทำไม่ถึงไม่มีครับ ถ้าเป็นกลางไม่ได้ก็น่าจะลือไปเลยดีกว่า

**การลงคะแนนเสียงให้มีการลือหน้า
เนื่องจากการแก้ไขบ่อยครั้ง**

[แก้]

ลือหน้า

ผมว่าลือหน้าดีไหมครับ ทั้งหน้าคุณสนธิ และนายทักษิณ ผู้ใช้:Mda

ผมอยากทราบความคิดเห็นของผู้ใช้อื่นๆครับ สำหรับผม ผมเสนอลือหน้าให้เฉพาะผู้ที่ลืออินถึงนักใจได้ครับ — Lerdsuwa 12:56, 17 มิถุนายน 2006 (UTC)

ในสถานการณ์ที่การเมืองเริ่มร้อนขึ้น เห็นด้วยที่จะให้เฉพาะคนที่ลืออินแก่ได้ จะได้ช่วยป้องกันได้ในระดับหนึ่งครับ —Pi@k 13:28, 17 มิถุนายน 2006 (UTC)

กลัวแต่ว่าการตัดสินใจจะตกไปอยู่กับคนเฝ้าบทความไม่ก็คนครับ บทความควรพิจารณาจากเนื้อหามากกว่ามองว่าใครเป็นผู้เขียน — ZJ 22:55, 17 มิถุนายน 2006 (UTC)

ลือหน้าก็ดีกว่า สนับสนุน จนกว่าเหตุการณ์สงบ Liger 01:43, 18 มิถุนายน 2006 (UTC)

ลือหน้าไม่ได้มีความหมายว่านักใจไม่ได้ครับ ถ้าต้องการนักใจทุกคนสามารถทำได้โดยการลงทะเบียสน (มุมขวบน) และเขียนได้ตามปกติครับ —Manop | พูดคุย - CARTOON 05:41, 13 กันยายน 2006 (UTC)

บทความเรื่อง “ทักษิณ ชินวัตร”

ตารางที่ 24 แสดงข้อสังเกตในคุณลักษณะของบทความเรื่อง “ทักษิณ ชินวัตร”

ลักษณะเนื้อหา	ใช่	ไม่ใช่
7. มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	✓	
8. มีการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ	✓	
9. มีการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปราย		✓
10. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหลังจากจบความขัดแย้งหรือได้ข้อสรุปในการอภิปราย	✓	

รูปภาพที่ 52 แสดงการพูดคุยและอภิปรายในบทความเรื่อง “ทักษิณ ชินวัตร” (ตัดทอนบางส่วน)

พูดคุย: ทักษิณ ชินวัตร

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

 บทความนี้มีการแก้ไขบ่อยมาก ซึ่งเนื้อหาในบทความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กรุณาอ่านบทความในหน้านี้ ก่อนที่จะทำการแก้ไข และ **ใส่แหล่งอ้างอิงให้ครบถ้วน** เวลาแก้ไขบทความที่มีการแก้ไขบ่อย (ข้อความนี้ จะไว้ในหน้าพูดคุยเท่านั้น)

ประวัติการศึกษา

[แก้]

วิทยานิพนธ์หัวข้อ "การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง**วิธีการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**และทัศนคติของผู้ศึกษาต่อ**หลักนิติธรรม**" (AN ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CRIMINAL JUSTICE EDUCATIONAL PROCESS AND THE ATTITUDE OF THE STUDENT'S TOWARD THE RULE OF LAW, by SHINAWATRA, THAKSIN, PhD SAM HOUSTON STATE UNIVERSITY, 1979)
 ทักษิณใช้เวลาในการศึกษาอย่างรวดเร็ว ไม่ถึงสามปีในการจบปริญญาเอก จบปริญญาในเดือน พฤษภาคม ปี 2522

เกร็ดชีวิตช่วงที่ศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกในสหรัฐอเมริกา ทักษิณ ชินวัตรนั้นได้ทำงานหารายได้พิเศษในร้านอาหารจานด่วนสองร้าน กล่าวคือในช่วงปริญญาโททำงานในร้านไก่ทอดคนทักกี และเมื่อมาอยู่ที่เท็กซัส ได้ทำงานที่ร้านเบอร์เกอร์จิงส์ โดยแนวความคิดนี้ได้ถ่ายทอดมาซึ่งบุตรสาว เมฆทอทานที่รับทำงานที่ร้านแมคโดนัล สาขาสยามเซ็นเตอร์ ในช่วงปีต่อมาใหญ่ ปีที่ผ่านมา (2547)ที่มา [ศ](#)

ข้อมูลส่วนนี้ เห็นว่าเป็นการสร้างภาพ สร้างกระแสด้วย ดิที่ย้ายออกมาไว้ในนี้แทน—Manop | พูดคุย - PORTAL:MANGA 16:50, 6 ธันวาคม 2005 (UTC)

ความเป็นกลาง

การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ ความเป็นกลางของข้อมูล

[แก้]

แก้ไขบ้างแล้วนะครับ หลีกๆ คือ ผมแก้เอาข้อความ

กรณีละเมิดต่างๆ ก็มักจะกล่าวหาขึ้นมาอย่างเลื่อนลอย โดยปราศจากหลักฐานที่จับใจได้ ซึ่งกล่าวหาต่อรัฐบาลของ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร มีวาจาเป็นข้อกล่าวหาที่มันสั้นวนโวหาร เน้นคำ เป็นส่วนใหญ่ เช่น ขูจคิดเชิงนโยบาย เมตติกาการ รัฐสภา เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้ ไม่มีคามหมายที่สามารถลั่นได้ ในพจนานุกรมภาษาไทย แต่เป็นการประจบประแจงคำขึ้นของลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล

ออกไปแล้ว สองตุ่นะครับว่าไอเคหรือเปล่า ถ้าไม่มีปัญหาแล้ววนรบกวนช่วยเอา NPOV ออกด้วยครับ — Jittat 17:42, 3 มกราคม 2006 (UTC)

ขอใส่ NPOV กลับไว้ก่อนนะครับ เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อหาในบทความ ขวน หลีกภัย แล้วทั้งสองบทความนำเสนอ เนื้อหา**เพียงด้านเดียว** แต่เป็นคนละด้าน เนื้อหาน่าจะมีทั้งสองด้าน(ดี และ ไม่ดี)ในทั้งสองบทความ เพื่อไม่ให้เกิดความเอนเอียงของเนื้อหาว่าสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ไร้สถิติ 19:44, 3 มกราคม 2006 (UTC)

มันไม่มีทางที่บทความ ที่เขียนขึ้นในระหว่างผู้นั้นยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีความเป็นกลาง ได้อย่างสมบูรณ์หรอกครับ แต่ขอให้เนื้อหาที่นำเสนอ และข้อสรุปมีหลักฐานสนับสนุน มีข้อมูลเพียงพอที่จะใช้ได้แล้ว เช่น สรุปว่าเขาทุจริต โดยไม่มีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน เป็นแค่ความเห็น อย่างนั้นมันก็ใช้ไม่ได้

มีทางครับ แต่อาจจะยากหน่อย ถ้าเราไม่ช่วยกัน เวลาแก้ความไม่เป็นกลาง ทำได้โดยการใส่ข้อเท็จจริงมากกว่าความเห็น และใส่ข้อเท็จจริงให้ครบทุกด้าน พร้อมแล้วอ้างอิงที่เชื่อถือได้ —Manop | พูดคุย - PORTAL:MANGA 21:35, 3 มกราคม 2006 (UTC)

หรือ กรณีทักษิณ ที่สรุปว่าเขาเอื้อประโยชน์ให้แก่ธุรกิจของตน โดยไม่มี Case ยกตัวอย่างไว้ก็ใช้ไม่ได้ ยกเว้นแต่ข้อความที่ผลัดกันพูดเช่น พล.อ.ชัยสิทธิ์ ตรงนี้ถือว่ามิข้อมูลสนับสนุน ถือว่าใช้ได้

เรียน คุณBact ผมจำได้ว่า มีคนส่งข้อความถึงผมว่า วิกิพีเดีย ไม่ใช่ที่สำหรับแสดงความคิดเห็นหรือการสนับสนุนโครงการการเมือง ดังนั้น ข้อความที่เขียนลงไปจึงต้องมีตัวอย่าง หรือข้อเท็จจริงรองรับ ไม่ใช่ เอาความเห็นหรือความรู้สึก ดังนั้น ข้อความที่ว่า "ใช้อำนาจเอื้อผลประโยชน์ให้ญาติและคนใกล้ชิด" ไม่มี evidence ใดสนับสนุน นอกจากเป็นการโจมตีกันทางการเมือง ส่วนคำว่า "สนับสนุนให้ญาติให้ได้รับตำแหน่ง" มี evidence สนับสนุน คือ การเลื่อนตำแหน่งของ พล.อ.ชัยสิทธิ์

อย่าพยายามสอดแทรกความเห็นทางการเมือง ที่มีารยกขึ้นมาโจมตีกัน โดยไม่มีหลักฐานสนับสนุน คุณกำลังเขียนประวัติศาสตร์ ไม่ใช่เขียน บทความสนับสนุนโครงการทางการเมือง

การนำเสนอข้อมูลของ บุคคลสาธารณะ (หรือเรื่องสาธารณะ)ให้มีความสนใจ ไม่ว่าเรื่องใดก็ตาม) ผมเห็นว่า เป็นเรื่องปกติ ที่จะต้องเสนอข้อมูลที่รอบด้าน ซึ่งส่วนหนึ่งนั่นก็คือ "ความคิดเห็นของสาธารณะ" ซึ่งนั่นก็คือสิ่งที่ผมใส่ลงไป โดยหาข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์เท่าที่ทำได้ (และไม่ใช่ว่าความคิดเห็นส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะ เป็นผม หรือใครก็ตาม) ซึ่งทุกครั้งที่มีการเพิ่มข้อมูลส่วนนั้น ก็จะมีอย่างชัดเจนว่า เป็นเสียงวิพากษ์วิจารณ์ หรือ เป็นความเห็นชอบคุณครับ
 (หมายเหตุ: ลงชื่อ พิมพ์ ~~~~)
 —bact ^{๓๒} 14:08, 26 มกราคม 2006 (UTC)

สำหรับจุดนี้ผมเห็นด้วยกับคุณ Bact นะครับ คือเนื้อหาของสารานุกรมเกี่ยวกับบุคคลของสาธารณะควรที่จะมีภาพแทนความคิดเห็นและเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนลงไปด้วย โดยทุกครั้งที่เราใส่เนื้อหาประเภทนี้เราก็จะอย่างชัดเจนว่าเป็นเสียงจากสื่อมวลชน ตามความเห็นผม ผมคิดว่ามันไม่เหมาะสมที่จะปล่อยให้เนื้อหาในสารานุกรมออนไลน์อย่างวิกิพีเดียมีความไม่เป็นกลางสูง คือ มีมุมมองด้านเดียว ถึงแม้ว่ามุมมองด้านเดียวนั้นจะมีข้อมูลสนับสนุนอย่างที่คุณคุยว่าก็ตาม (ยกตัวอย่างที่คุณคุยขยายมานำรูปคุณอภิสิทธิ์ขึ้นคู่กับคุณสนธิมาไว้ในหน้าบทความของคุณอภิสิทธิ์)
 สารานุกรมออนไลน์ที่ทุกคนเข้าถึงได้ฟรีนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไป ถ้ายังมีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สงสัยเราจะต้องมาลงความเห็นว่าจะ block ip นี้ดีหรือไม่? — จง 07:02, 27 มกราคม 2006 (UTC)

ผลจากการสังเกตดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการพูดคุยแสดงความคิดเห็นกันในการเขียน และปรับปรุงเนื้อหาบทความจะนำไปสู่การอภิปรายเพื่อหาข้อตกลงในการนำเสนอเนื้อหาให้มี

ความถูกต้อง รอบด้าน และตรงตามนโยบาย ซึ่งผลดีของการพูดคุยแสดงความคิดเห็นจะทำให้บทความได้รับการปรับปรุงให้ตรงตามนโยบายและเป็นกลางในมุมมองของผู้ใช้

และจากการสังเกตเพิ่มเติมพบว่าบทความที่มีประเด็นเป็นข้อถกเถียงมักเป็นประเด็นเรื่องการเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน และประเด็นที่มีความขัดแย้งและเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันในสังคม โดยผู้ใช้นำเสนอเนื้อหาในมุมมองที่ตนสนับสนุน ในขณะที่เดียวกันก็จะมีการตรวจสอบและค้นหาข้อมูลอ้างอิงจากผู้ใช้อื่นเสมอ รวมถึงมีการนำข้อมูลในประเด็นต่างๆ มานำเสนอด้วย เพื่อความครบถ้วน รอบด้าน เสมอภาคของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากข้อมูลใดที่มีอคติหรือไม่เป็นกลาง จะได้รับการพิจารณาให้ลบหรือปรับปรุงให้มีความเหมาะสมในที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่าเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยไม่ถูกปิดกั้นด้วยการเซ็นเซอร์ แม้ว่าจะเป็นบทความที่มีหัวข้อไม่เหมาะสม หรือไม่ได้รับการยอมรับจากคนบางกลุ่ม แต่หากเป็นคำที่มีใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว ก็สามารถถูกบรรจุอยู่ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยได้ ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่าบทความดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นสารานุกรม ตัวอย่างของบทความที่ไม่ถูกปิดกั้นด้วยการเซ็นเซอร์มีดังนี้

รูปภาพที่ 53 แสดงเนื้อหาที่ไม่ถูกปิดกั้นด้วยการเซ็นเซอร์

ควย
จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

บทความนี้มีเนื้อหาบางส่วนไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก
เยาวชนควรใช้วิจารณญาณในการอ่าน และผู้ประกอบการควรให้คำแนะนำ

แสดงเนื้อหาไม่เหมาะสมที่ไม่ถูกเซ็นเซอร์ โดยมีการเขียนในรูปแบบสารานุกรม และปายช่วยเตือนว่าเนื้อหาไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

ควย เป็นคำหยาบใช้อ้างถึงอวัยวะสืบพันธุ์ชาย

ที่มา

ในเครือข่ายพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่า "ควย" ว่า อวัยวะสืบพันธุ์ของชายหรือสัตว์เพศผู้บางชนิด โดยไม่ระบุที่มาของคำนี้ อย่างไรก็ตาม คาดว่าคำนี้มาจากคำว่า "คูหย" ในภาษาบาลี และ "คูหฺย" ในภาษาสันสกฤต ที่หมายถึง "ของลับ" มีการแผลงสระอ เป็น "ว" (ภาษากลาง) หรือ ตัดไปเลย (ภาษาอีสาน) ส่วนเสียง "ห" หายไป^[1] นอกจากนี้ในคำราชาศัพท์ยังใช้คำว่า "พระคูหฺฐาน" ที่หมายถึงอวัยวะสืบ

รูปภาพที่ 54 แสดงการพูดคุยในบทความที่มีความเห็นว่าควรปิดกั้นด้วยการเซ็นเซอร์

พูดคุย:ระบอบทักษิณ
จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

การพูดคุยที่แสดงถึงการไม่เซ็นเซอร์เนื้อหา โดยให้ผู้อ่านพิจารณาเอง

เสนอให้ลบบทความนี้ครับ เนื่องจากขาดความเป็นกลางอย่างรุนแรง Image:16:07, 17 พฤศจิกายน 2006 (UTC)

บทความนี้มีแต่ข้อกล่าวหา ไม่มีหลักฐานยืนยัน เป็นการกล่าวหาบุคคลอย่างชัดแจ้ง เสนอให้ลบเช่นเดียวกัน

คิดว่าบทความนี้มีได้ เพราะมันเป็นคำที่ใช้แพร่หลายจริง แต่น่าจะมีการขยหายความด้วยว่าใครใช้บ้าง ในเวลาสำคัญไหนบ้าง เพราะจะทำให้เห็นว่าคนที่ใช้คือใคร มีบทบาทและมุมมองต่อ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตรอย่างไร ให้คนที่ได้ดูไปใช้วิจารณญาณเอาเองครับ ดร.พร วิรุณห์รักษ์ 16:21, 24 มกราคม 2007 (Pacific Time)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ” ใช้วิธีวิจัย ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์เนื้อหา และการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม ในรูปแบบ web-based survey เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพกว้าง และลึกในการศึกษาพัฒนาการและเนื้อหาของสารานุกรมวิกิพีเดียไทย และแนวทางการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ตบนพื้นฐานของเสรีภาพในการแสดงออก และการเปิดกว้างในการเข้าถึง ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ในประเด็นความน่าเชื่อถือ การใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมในการสร้าง แก้ไข และนำเนื้อหาไปเผยแพร่และใช้ต่อ ภายใต้บริบทของสังคมสารสนเทศ ในประเทศไทย ซึ่งจากการเก็บข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล ตามปัญหาคำถามวิจัยได้ดังนี้

1. พัฒนาการและลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
2. กระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
3. ความเชื่อถือต่อเนื้อหาของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
4. การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจในเนื้อหาของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

สรุปผลการวิจัย

1. พัฒนาการและลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

สำหรับพัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง โดยใช้ช่วงของจำนวนบทความ และวัตถุประสงค์หลักในการจัดการเนื้อหาของผู้ใช้แบบมีส่วนร่วมในวิกิพีเดียไทยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

ช่วงเริ่มสร้าง 1-1,000 บทความ (ธันวาคม พ.ศ. 2546-มีนาคม พ.ศ. 2548)

ช่วงพัฒนา 1,001- 10,000 บทความ (เมษายน พ.ศ. 2548-มีนาคม พ.ศ. 2549)

ช่วงปรับปรุงคุณภาพ 10,001-20,000++ บทความ (เมษายน พ.ศ.2549-ปัจจุบัน)

ตารางที่ 25 แสดงข้อสังเกตของพัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในแต่ละช่วง

ช่วงเวลา ลักษณะ	ช่วงเริ่มสร้าง	ช่วงพัฒนา	ช่วงปรับปรุงคุณภาพ
จำนวน บทความ	1-1,000	1,001- 10,000	10,001-20,000 ขึ้นไป
วัตถุประสงค์ หลักในการ จัดการเนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - แปลเมนูต่างๆ ให้เป็นภาษาไทย - จัดหมวดหมู่และรวบรวมรายชื่อบทความไว้ที่หน้าหลัก - เชิญชวนให้มีส่วนร่วม 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาคุณภาพของบทความด้วยการกำหนดนโยบายและคู่มือต่างๆ เป็นภาษาไทย อย่างชัดเจน - เริ่มโครงการบทความคัดสรร เพื่อจูงใจให้เขียนบทความอย่างมีคุณภาพ 	จัดโครงการต่างๆ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของบทความ
องค์ประกอบ หลักของ เนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นสร้างบทความโดยแปลมาจากวิกิพีเดียอังกฤษ - บทความส่วนใหญ่ยังมีขนาดสั้น หรือเป็นโครง 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลคู่มือการใช้งานต่างๆ เพื่อให้วิกิพีเดียไทยใช้งานง่ายขึ้น - ปรับหน้าหลักให้สวยงามขึ้น - นำบทความคัดสรรมาแสดงที่หน้าหลัก 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับหมวดสารานุกรมให้สวยงามขึ้น - จัดเรียงหมวดหมู่บทความใหม่
นโยบาย	พูดคุยในสภากาแฟ	เปลี่ยนนโยบายหลักมาจากวิกิพีเดียอังกฤษ	มีการอภิปรายมากขึ้นทั้งในสภากาแฟและในแต่ละบทความ
เครื่องมือ	-	<ul style="list-style-type: none"> - แม่แบบต่างๆ - บอต 	<ul style="list-style-type: none"> - สคริปต์จัดให้ - แม่แบบ:ต้องการอ้างอิง
โครงการ	สนับสนุนการสร้างบทความต่างๆ โดยในช่วงนี้เน้นให้คำแนะนำผู้ใช้ในการเขียนบทความ	<ul style="list-style-type: none"> - บทความคัดสรร - ร้านการ์ตูน - สถานีย่อย:ประเทศไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - บทความคุณภาพ - บทความเฉลิมพระเกียรติ - การจัดระดับบทความ - โครงการต่างๆ เพื่อรวมบทความตามหมวดหมู่
ผู้ใช้	มีจำนวนไม่มากนัก ไม่ถึง 1,000 คน และมีความคุ้นเคยกันดี	มีจำนวนมากขึ้นถึงกว่า 3,000 คน จึงมีโอกาสขัดแย้งบ้าง ปลายช่วงผู้ใช้บางกลุ่มเลิกเขียนไป	มีจำนวนมากกว่าจำนวนบทความ (ประมาณ 22,000 คน/21,000 บทความ) มีความคิดเห็นหลากหลาย

2. ลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหา

แม้ว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะเปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเสรี ตามลิขสิทธิ์เสรี GFDL และนโยบายมุมมองที่เป็นกลาง (อ้างแล้ว น.39) แต่ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยยังมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในปริมาณน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนผู้อ่านหรือการใช้ประโยชน์ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร โดยจากการสำรวจลักษณะการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยพบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแบบเปิดรับโดยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาที่มีจำนวนเพียง ร้อยละ 27.3 และผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีส่วนร่วมแบบไม่มีปฏิสัมพันธ์มากที่สุด คือ แนะนำให้ผู้อื่นใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีจำนวนถึงร้อยละ 79.6 ส่วนการร่วมจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์ เช่นการช่วยตรวจสอบตัวสะกดและเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีเพียงร้อยละ 35.2 ซึ่งแม้จะเป็นการมีส่วนร่วมแบบมีปฏิสัมพันธ์ที่ทำได้ง่ายที่สุด แต่ผู้ใช้อีกยังมีส่วนร่วมในปริมาณน้อย

นอกจากนี้การมีส่วนร่วมด้วยการเขียนเพิ่มเติมบทความนั้นมีเพียงร้อยละ 24.1 ซึ่งการเขียนเพิ่มเติมเนื้อหานี้เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความรู้ในอินเทอร์เน็ตและเพิ่มพูนปริมาณของบทความในเว็บไซต์ อีกทั้งการแสดงความคิดเห็นและลงคะแนนเสียงในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ก็มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้อ่านบทความ ซึ่งแสดงถึงข้อจำกัดในการเติบโตของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

2.2 การแบ่งปันความรู้อย่างสมดุล

ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเห็นด้วยกับการใช้ลิขสิทธิ์เสรี GFDL ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และเห็นว่ามีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้คุ้มครองเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย เนื่องจากการไม่กีดกันด้านลิขสิทธิ์ทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ร่วมเขียนและผู้นำไปใช้ต่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้ต่อไป อีกทั้งยังทำให้ผู้เขียนไม่ยึดติดในงานเขียนของตนด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ (อ้างแล้ว น.27) ในข้อที่ว่าประเด็นที่สนใจร่วมกันนั้นเป็นเรื่องส่วนรวม ซึ่งการจัดทำเนื้อหาโดยยินยอมให้คุ้มครองด้วยลิขสิทธิ์เสรี GFDL ก็เป็นการสร้างเนื้อหาโดยส่วนรวม และเพื่อส่วนรวม และยังคงตรงกับคำกล่าวของจิมมี เวลส์ (อ้างแล้ว น.3) ที่ว่า ลิขสิทธิ์เสรีแปลว่าคนอื่นสามารถแก้ไขงานของคุณได้ ทำให้ช่วยลดความรู้สึก “ความเป็นเจ้าของ” แบบ

ปัจเจกชน โครงการที่เป็นงานเขียนบนอินเทอร์เน็ตมากมายต้องชะลอหรือพบปัญหา เพราะทุกคนต้องการเป็น “เจ้าของ” ข้อมูลที่เขาเป็นคนเขียน การที่เราปล่อยให้ทุกคนแก้ไขเขียนของกันและกันได้ ทำให้พวกเขาเขียนแล้วต้องทำใจ “ปล่อย” ให้สิ่งที่เขียนนั้นเป็นของสาธารณะ นอกจากนี้ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยยังเคร่งครัดต่อการไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ต่างๆ โดยมีการตรวจสอบลิขสิทธิ์ในบทความใหม่ๆ และช่วยกันปรับปรุงบทความให้ตรงตามนโยบายด้านลิขสิทธิ์ของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอยู่เสมอ

2.3 มุมมองที่เป็นกลาง

ผู้ใช้วิกิพีเดียไทยยังไม่มีมุมมองที่เป็นกลางเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากความหลากหลายของผู้ใช้ และอคติของผู้ใช้ หรือการไม่ค้นคว้าหรือตรวจสอบข้อมูลให้ครบถ้วน โดยเฉพาะในบทความที่มีประเด็นที่ขัดแย้งอย่างมาก หรือประเด็นที่เป็นที่สนใจทั่วไปของสังคม อย่างเช่น เรื่องการเมือง หรือเหตุการณ์บ้านเมือง จะมีปัญหาความเป็นกลางเกิดขึ้น ซึ่งตรงกับข้อสังเกตของผู้วิจัยในการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งพบว่าบทความที่มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นไปจนถึงการอภิปรายนั้นมักจะเป็นบทความที่เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากสังคม เช่น ประเด็นเรื่องการเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน ศาสนา เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวลี เกียรตินิยม คักดี (อ้างแล้ว น.28) ที่ว่า มณฑลสาธารณะในสื่อปัจจุบันเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ผู้แสดงความคิดเห็นต่างมีจุดยืนที่หลากหลายและเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงความคิดเห็นนี้ในท้ายที่สุดไม่จำเป็นต้องเกิดเป็นข้อสรุปหรือข้อเสนอมือเพื่อความสอดคล้องกันภายในมณฑลสาธารณะเดิม แต่ก็ยังถือเป็นตัวแทนของคนในสังคมเพื่อก่อให้เกิดเอกลักษณ์ทางสังคม และแสดงถึงความสัมพันธ์แห่งอำนาจ

ผลดีของการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความจะนำไปสู่การพัฒนาเนื้อหาให้มีความเป็นกลาง และตรงตามนโยบาย และเป็นกลางในมุมมองของผู้ใช้

2.4 ความเป็นสาธารณูปกรณ์ออนไลน์

เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นสาธารณูปกรณ์เสรีบนอินเทอร์เน็ตที่นอกจากจะเป็นแหล่งความรู้แล้วใครๆ ก็สามารถร่วมเขียน แก้ไข ปรับปรุงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาได้ และเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างเสรี ผู้ใช้สามารถค้นหาคำที่ต้องการได้ง่ายๆ โดยการใส่คำที่ต้องการลงในเครื่องมือสำหรับค้นหา นอกจากนี้ยังโดดเด่นด้วยการมีลิงก์เชื่อมโยงที่เรียกว่า “วิกิลิงก์” ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยง

ระหว่างบทความในแต่ละหน้าผ่านคำที่ปรากฏในบทความหนึ่งๆ วิกิลิงก์ทำให้ข้อมูลในสารานุกรมวิกิพีเดียสามารถเชื่อมโยงต่อกันไปได้เรื่อยๆ และผู้ใช้สามารถค้นคว้าความรู้ที่เชื่อมโยงต่อกันไปนั้นได้ไม่สิ้นสุด ซึ่งรูปแบบเหล่านี้เป็นจุดเด่นของสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ต ที่ทำให้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแตกต่างจากสารานุกรมทั่วไปที่จัดทำในรูปแบบเล่ม รูปแบบของแรงงานอาสาสมัครและรูปแบบสารานุกรมออนไลน์นี้สอดคล้องกับที่โคเตา (อ้างแล้ว น.16) เสนอลักษณะของเวปไซต์เว็บไว้ว่า เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยผู้ใช้สามารถมีปฏิสัมพันธ์ติดต่อกับเว็บได้ รวมถึงสามารถเข้าสู่ข้อมูลข่าวสารจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งโดยใช้ระบบเชื่อมโยงหลายมิติและการใช้คำสำคัญในการสืบค้น และเข้าถึงมัลติมีเดียได้ง่าย นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้งานต่างๆ ได้ง่ายทั้งในบทบาทของผู้รับสารและผู้ส่งสารด้วยการกระจายอำนาจให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ซึ่งเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยก็มีลักษณะดังกล่าวครบถ้วน

2.5 นโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา

วิกิพีเดียไทยเปิดกว้างแก่ผู้ใช้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ในการสร้างและแก้ไขเนื้อหาทุกอย่างในเว็บไซต์ รวมถึงการสร้างนโยบายที่ถือเป็นการปกครองวิกิพีเดียร่วมกัน การกำกับดูแลเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นการควบคุมกันเองของผู้ใช้ โดยปฏิบัติตามแนวคิดและนโยบายของสารานุกรมวิกิพีเดียไทย (อ้างแล้ว น.38) ที่แปลมาจากวิกิพีเดียภาษาอังกฤษต้นฉบับ ในวิกิพีเดียไทยไม่มีข้อกำหนดชัดเจนว่าบทความลักษณะไหนเป็นสารานุกรม โดยผู้ใช้มักให้ความสำคัญกับการตรวจสอบลิขสิทธิ์ และการดูแลเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบสารานุกรม คือ ความกระชับ ได้ใจความ ไม่เยิ่นเย้อ การเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง ไม่มีการโฆษณา และการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือสำหรับข้อมูลชิ้นนั้นๆ หน้าอภิปรายของแต่ละบทความ และหน้าสภากาแฟเป็นสถานที่ในการพูดคุยตกลงกันในการสร้างเนื้อหา และกำหนดนโยบายต่างๆ ด้วย

นอกจากนี้ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียทุกภาษารวมทั้งวิกิพีเดียไทยเป็นแรงงานอาสาสมัคร กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียนหรือผู้ดูแลระบบก็ตาม ทุกคนไม่ได้รับค่าตอบแทนในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และบางคนยังบริจาคเงินให้กับมูลนิธิวิกิมีเดีย ซึ่งดูแลวิกิพีเดียอีกด้วย ซึ่งเป็นลักษณะโดดเด่นของวิกิพีเดียที่แตกต่างจากเว็บไซต์ทั่วไป วิกิพีเดียคือรูปแบบใหม่ทางการสื่อสารที่พลิกโฉมสู่การแบ่งปันความรู้ที่สมดุลงอกขึ้น โดยผู้ใช้ทั่วไปซึ่งเป็นคนธรรมดา ก็สามารถสื่อสารความรู้สู่สาธารณะได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ได้มีเพียงนักวิชาการสถาบันการศึกษา หรือสื่อสารมวลชนเท่านั้นที่จะเป็นผู้สร้างและเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ

สำหรับวิกิพีเดีย ใครก็ได้ที่มีความรู้ในเรื่องใดก็ได้ สามารถเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นสู่สาธารณะผ่านเว็บไซต์วิกิพีเดีย

3. กระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

กระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีขั้นตอนการแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดความขัดแย้ง ด้วยการอภิปรายกันในบทความที่เป็นประเด็นปัญหา ผ่านหน้าอภิปรายของแต่ละบทความ โดยสามารถแสดงกระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในรูปแบบแผนผังได้ดังนี้

กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับที่ เจอร์เก้น ฮาเบอร์มาส (อ้างแล้ว น.27) กล่าวถึงมณฑลสาธารณะ ว่าเป็นสถานที่ที่มีการอภิปรายถกเถียงอย่างเป็นประชาธิปไตย เพื่อสังคมประชาธิปไตย เป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ เป็นเวทีเสรีทางความคิด ซึ่งเน้นความมีเหตุผลเป็นหลัก

อย่างไรก็ดี จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากกระบวนการในการบรรลุถึงข้อตกลงที่เป็นกลางในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยยังมีอยู่น้อย ผู้เขียนยังไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์ในการพูดคุยกันเพื่อหาข้อตกลงในการเขียนบทความ โดยมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความคิดเป็นร้อยละ 24.3 จากจำนวน 400 บทความ ส่วนการอภิปรายโดยยกเหตุผลมาประกอบในการเขียนและปรับปรุงเนื้อหาบทความ มีเพียงร้อยละ 12.8 และในการแสดงออกซึ่งสิทธิในการออกเสียงโดยการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในการอภิปรายมีเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า บทความที่มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นไปจนถึงการอภิปรายนั้นมักจะเป็นบทความที่ได้รับความสนใจจากสังคมเช่น ประเด็นเรื่องการเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน บทความที่ได้รับความนิยมมากหรือได้รับการเสนอชื่อให้เป็นบทความคัดสรรเป็นต้น ซึ่งเป็นเพราะวิกิพีเดียคือสารานุกรมที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ และความรู้ที่บรรจุอยู่ในสารานุกรมส่วนใหญ่คือความรู้ทั่วไป (Explicit Knowledge) ความรู้ทั่วไปตามแนวคิดการสื่อสารความรู้ (อ้างแล้ว น.13) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่นการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่างๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบ “รูปธรรม” ซึ่งเป็นความจริงที่สามารถพิสูจน์ได้เพราะมีถ่ายทอดกันมานานแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้วิกิพีเดียไทยในบทความที่ถ่ายทอดความรู้เหล่านี้มากนัก และเหตุผลที่ประเด็นเรื่องการเมืองหรือเหตุการณ์ปัจจุบันมีการอภิปรายมากก็เนื่องมาจากความไม่สามารถพิสูจน์ได้ของข้อมูล การเขียนความคิดเห็นลงในบทความ อคติส่วนตัว และความไม่นิ่งเนื่องจากความเป็นปัจจุบันของข้อมูลนั่นเอง ทำให้ต้องมีการตรวจสอบความเป็นกลางของข้อมูลอย่างเคร่งครัดโดยผู้ใช้วิกิพีเดียไทย จึงทำให้มีการอภิปรายในหน้าบทความดังกล่าวมากกว่าบทความอื่นๆ

จะเห็นได้ว่ากระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้และองค์ประกอบต่างๆ ของลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะที่ปรากฏในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยนั้น มีหลักการและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารความรู้ และการสื่อสารในมณฑลสาธารณะ ตามสิทธิการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ในรายงานการวิจัยของคริส แคมเปญ (อ้างแล้ว น.10) ซึ่งจะทำให้พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ของการสื่อสารแบบเปิดอันจะนำไปสู่สังคมที่เสรี และเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถแสดงสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 26 แสดงความสอดคล้องของแนวคิดการสื่อสารความรู้และเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

สิทธิการสื่อสาร : การสื่อสารความรู้	การสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
1. ระบอบในการแบ่งปันความรู้ที่มีสมดุล	<ul style="list-style-type: none"> - ลิขสิทธิ์เสรี GFDL - การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์จากแหล่งข้อมูลอื่น - มุมมองที่เป็นกลาง - การมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหา
2. ความรู้ที่ได้การสนับสนุนจากสาธารณะต้องเข้าสู่ปริมณฑลสาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นสาธารณูปโภคออนไลน์
3. การมีความรู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมไว้ให้เสมอสำหรับทุกชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นสาธารณูปโภคออนไลน์ - ลิขสิทธิ์เสรี GFDL
4. ทักษะและความสามารถในการใช้สื่อ โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำเนื้อหาโดยแรงงานอาสาสมัคร

ตารางที่ 26 แสดงความสอดคล้องของแนวคิดการสื่อสารในมณฑลสาธารณะและเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

สิทธิการสื่อสาร : การสื่อสารในมณฑลสาธารณะ	การสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย
1. เสรีภาพในการแสดงออก	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา - ประชาธิปไตยในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกัน - มุมมองที่เป็นกลาง
2. เสรีภาพของสื่อ (รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์)	<ul style="list-style-type: none"> - ลิขสิทธิ์เสรี GFDL - นโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา - ดำเนินการโดยมูลนิธิวิกิมีเดียซึ่งไม่แสวงหากำไร (ไม่มีการครอบงำจากเจ้าของทุน)
3. การเข้าถึงและการมีอยู่ให้พร้อมเสมอของข้อมูลสาธารณะและข้อมูลของรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นสาธารณูปโภคออนไลน์ - ลิขสิทธิ์เสรี GFDL - ค้นหาได้ง่ายผ่าน search engine
4. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นสาธารณูปโภคออนไลน์ - ลิขสิทธิ์เสรี GFDL - ค้นหาได้ง่ายผ่าน search engine
5. ความหลากหลายและลักษณะอันเป็นพหุนิยมในสื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - มุมมองที่เป็นกลาง - การจัดทำเนื้อหาโดยแรงงานอาสาสมัคร
6. การมีลักษณะอันทั่วถึงและทั่วถ้วน (universal) ของสื่อ ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการผลิตและจัดการสื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายที่เปิดกว้างในการสร้างและจัดการเนื้อหา - การบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้

4. ความเชื่อถือต่อเนื้อหา การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ ของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

ความเชื่อถือต่อเนื้อหา

ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในระดับปานกลางถึงระดับสูง ซึ่งผลจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์นั้นปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในระดับปานกลาง ส่วนผลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามพบว่าผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยโดยรวมเฉลี่ย 3.5 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนในระดับของความเชื่อถือสูง โดยความเชื่อมั่นว่าเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี ไม่มีการปิดกั้นด้วยระบบสมาชิก หรือมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงนั้นมีคะแนนความเชื่อถือสูงที่สุดถึง 4.4 คะแนน

เนื่องจากระบบสารานุกรมเสรีออนไลน์ทำให้ใครก็ได้สามารถแก้ไขหรือสร้างเนื้อหาในวิกิพีเดียไทยได้เอง จึงทำให้มีทั้งผู้ประสงค์ดี และผู้ประสงค์ร้ายที่มีเจตนาก่อวินาศกรรมเข้ามาเขียนบทความได้ ทั้งนี้บทความอาจมีข้อมูลที่ผิดพลาดหรือบิดเบือน ด้วยความคึกคะนองของผู้เขียน หรืออาจมีอคติ ความลำเอียง ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ รวมทั้งการเขียนบทความที่แอบแฝงการโฆษณาเกินจริงก็สามารถเกิดขึ้นได้เช่นกัน แต่ผู้มีส่วนหนึ่งก็มองว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง โดยมีความเชื่อมั่นว่าผู้ใช้วิกิพีเดียไทยมีการตรวจสอบกันเองที่ดี บทความจึงมีความน่าเชื่อถือ และน่าเชื่อถือกว่าสารานุกรมที่วางขายเป็นเล่มๆ โดยเฉพาะเรื่องมุมมองที่เป็นกลาง เพราะสารานุกรมส่วนมากมักจะสนับสนุนโดยกลุ่มทุน หรือคนที่มีอำนาจกลุ่มเล็กๆ บางกลุ่ม โดยผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเชื่อว่าแหล่งที่มาอ้างอิงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บทความมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งผลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามพบว่าเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยที่ไม่มีแหล่งที่มาอ้างอิง มีคะแนนความเชื่อถือต่ำที่สุดคือ 2.8 คะแนน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ โธมัส เซสเนีย (อ้างแล้ว น.45) ที่ทดสอบความน่าเชื่อถือของวิกิพีเดียภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญยอมรับในความน่าเชื่อถือของบทความในวิกิพีเดียมากกว่าผู้ที่ไม่เชี่ยวชาญ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวิกิพีเดียมีความถูกต้องแม่นยำสูง แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาไม่สามารถยืนยันได้ว่าวิกิพีเดียเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างแท้จริง เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญพบว่าบทความในวิกิพีเดียมีข้อผิดพลาดเฉลี่ย 13%

การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

ในการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามพบว่า ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแบบเปิดรับโดยไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาถึงร้อยละ 72.7 ส่วนการใช้งานแบบเปิดรับโดยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา มีจำนวนน้อยมากเพียง ร้อยละ 27.3 เท่านั้น โดยผลการวิจัยด้านการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจากการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามนั้นมีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากใช้คำถามเดียวกัน โดยผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจอย่างมากในการแสวงหาความรู้จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยและได้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่และความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจของคาร์ท (อ้างแล้ว น.33)

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของจอห์น พาฟลิก (อ้างแล้ว น.33) ที่ว่า มนุษย์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเป็นเครื่องมือในการที่จะผูกติดตนเองเข้ากับกระแสของสังคม รวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมือง สังคม การบันเทิงต่างๆ ที่สามารถก้าวข้ามผ่านระยะทาง เวลา เชื้อชาติ ฯลฯ ของผู้คนในที่ต่างๆ ทั่วโลก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของรูบิน (อ้างแล้ว น.33) ที่ว่า การใช้สื่อของมนุษย์เป็นการใช้สื่ออย่างมีเป้าหมายและมีแรงจูงใจในการใช้ มนุษย์ใช้สื่อเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ ความต้องการของตนเอง และการสื่อสารระหว่างบุคคล จะมีอิทธิพลมากกว่าการสื่อสารผ่านสื่ออื่นๆ

โดยสำหรับผลการศึกษาทั้งด้านการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ แมคคอมบส์ และ เบ็คเคอร์ (อ้างแล้ว น.34) เกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อสนองความต้องการ และความพึงพอใจของบุคคล 6 ประการ คือเพื่อต้องการรับทราบเหตุการณ์ เพื่อช่วยตัดสินใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการพูดคุยสนทนา ความต้องการมีส่วนร่วม เสริมสร้างความคิดเห็น และเพื่อความบันเทิง

ผู้วิจัยพบว่าผลการศึกษาที่แสดงว่าผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากที่สุดนั้น มีความสอดคล้องกับผลสำรวจด้านช่องทางที่ทำให้ผู้ใช้รู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย โดยผู้ใช้รู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจาก search engine มากที่สุด ร้อยละ 52.5 และผลสำรวจด้านช่องทางที่ใช้เข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นประจำก็ผ่าน search engine ถึงร้อยละ 50.7 ซึ่งสามารถสนับสนุนผลการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะความหมายของ search engine คือ โปรแกรมที่ช่วยในการสืบค้นหาข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลบน

อินเทอร์เน็ต⁶ สอดคล้องกับแนวคิดของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยที่เป็นสารานุกรมเสรีบนอินเทอร์เน็ตที่เปิดกว้างในการเข้าถึง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิก ไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่มีการปิดกั้นในการเข้าถึงเนื้อหา ทำให้ผู้ใช้มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์ด้วยการแสวงหาความรู้จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอย่างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นบทบาทของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในการเป็นสถานที่สำหรับสื่อสารความรู้สู่สาธารณะในอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้ง่าย ดังแนวคิดสังคมอุดมปัญญา (อ้างแล้ว น. 8) ที่ว่า การปรากฏตัวของอินเทอร์เน็ตหรือ "เน็ต" ได้ก่อให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ และนวัตกรรมอีกมากมายที่ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อวัฒนธรรมการสื่อสารและการรับรู้ของคนในสังคมแล้ว ยังสะท้อนถึงนัยของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) ที่มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ และนัยต่อการ "ปฏิรูปการศึกษา" และการ "ปฏิรูปการเรียนรู้" ในบริบทของสังคมไทย เนื่องจากความรู้นั้นเป็นภาษาไทยอีกด้วย

อภิปรายภาพรวม

ในปัจจุบันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนสามารถมีสิทธิในการเป็นผู้ส่งสารสู่สาธารณะได้ ดังที่ในปี 2006 นิตยสารไทม์ ได้กำหนดให้ตำแหน่งบุคคลสำคัญแห่งปีเป็นของ "You" หรือ "คุณ" โดยให้เหตุผลว่าคุณทุกคน ซึ่งเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกำลังนำพาโลกเข้าสู่ยุคที่ข้อมูลข่าวสารเป็นของประชาชน ไม่ใช่เป็นของสื่อใดสื่อหนึ่ง ซึ่งวิกิพีเดียไทยก็เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้ใช้ประเภทไม่ลงทะเบียนก็สามารถเขียนบทความและแสดงความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง แทนที่จะต้องพึ่งพาเว็บมาสเตอร์ หรือบรรณาธิการ และผู้ผลิตเนื้อหาที่เป็นนักวิชาการ หรือนักวิจัยอย่างในกรณีสื่อทั่วไป วิกิพีเดียไทยจึงเป็นรูปแบบใหม่ทางการสื่อสารที่พลิกโฉมปรากฏการณ์การผูกขาดความรู้ในสังคมสารสนเทศ ในประเทศไทยด้วยเช่นกัน เพราะปัจจุบันไม่ได้มีเพียงนักวิชาการ สถาบันการศึกษา หรือสื่อสารมวลชนเท่านั้นที่จะเป็นผู้สร้างและเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะสำหรับวิกิพีเดีย ใครก็ได้ที่มีความรู้ในเรื่องใดก็ได้ สามารถเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นสู่สาธารณะผ่านเว็บไซต์วิกิพีเดีย

ลักษณะการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยนั้น เปิดกว้างสำหรับผู้ใช้ทุกคนในการสร้างหรือแก้ไขเนื้อหาและกำหนดนโยบายต่างๆ วิกิพีเดียใช้สัญญาอนุญาตลิขสิทธิ์เสรี GFDL หรือ ลิขช้าย (Copyleft) ซึ่งมองว่ากฎหมายลิขสิทธิ์เป็นวิธีการหนึ่งของการจำกัดสิทธิ

⁶ "เครื่องมือค้นหาบนอินเทอร์เน็ต." จาก วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 23 มีนาคม 2007, 02:10 UTC

ในการสื่อสารความรู้ ลิชซ่ายทำให้ผู้ใช้นั้นใจว่าพวกเขาสามารถที่จะใช้ ดัดแปลง แก้ไข เผยแพร่ ผลงาน และส่งต่อผลงานได้โดยเสรี "ลิชซ่าย" จึงเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับเรื่องของ "ลิขสิทธิ์"

เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีรูปแบบที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับแนวคิดสังคมอุดมปัญญาและการสื่อสารความรู้รูปแบบใหม่ในสังคมสารสนเทศของไทยในปัจจุบัน เนื่องจากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีลักษณะของพื้นที่สาธารณะในอินเทอร์เน็ตที่เปิดกว้างในการเข้าถึง มีเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเท่าเทียมกัน โดยการอภิปรายอย่างมีเหตุผลเพื่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารความรู้ และการสื่อสารในมณฑลสาธารณะ ตามสิทธิการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ในรายงานการวิจัยของคริส แคมเปญ (อ้างแล้ว น.10) โดยมีแนวทางในการแบ่งปันความรู้ที่มีสมดุลงซึ่งผู้ใช้สามารถมีบทบาทในการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารได้ในขณะเดียวกัน สามารถใช้และแก้ไขรวมถึงสร้างเนื้อหาสู่ปริมาตรสาธารณะได้อย่างเท่าเทียมกัน ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้โดยเสรี และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีด้วยมุมมองที่เป็นกลางและการใช้เหตุผล ซึ่งเป็นเสมือนการใช้พื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซ ดังที่โพสเตอร์ (อ้างแล้ว น.28) กล่าวว่า มณฑลสาธารณะที่เกิดขึ้นในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ เป็นสถานที่ที่ประชาชนสามารถพูดได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นการอภิปรายอย่างเปิดเผย ผู้แสดงความคิดเห็นมีข้อโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเพื่อบรรลุเป้าหมายที่สอดคล้องกัน อีกทั้งตรงกับแนวคิดของเจอร์เก้น ฮาเบอร์มาส (อ้างแล้ว น.27) ที่กล่าวถึงมณฑลสาธารณะ ว่าเป็นสถานที่ที่มีการอภิปรายถกเถียงอย่างเป็นประชาธิปไตย เพื่อสังคมประชาธิปไตย เป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ความคิดด้านการเมือง เป็นเวทีเสรีทางความคิดซึ่งเน้นความมีเหตุผล อันเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในอินเทอร์เน็ตอีกทางหนึ่ง ซึ่งลักษณะพิเศษดังที่กล่าวมาของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยแสดงให้เห็นรูปแบบของการสื่อสารความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต ที่ช่วยส่งเสริมสิทธิการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ดังรายงานการวิจัยของคริส แคมเปญ (อ้างแล้ว น.10) ทั้งด้านการสื่อสารในมณฑลสาธารณะ การสื่อสารความรู้ หรือแม้กระทั่งสิทธิพลเมืองในการสื่อสาร และสิทธิทางวัฒนธรรมในการสื่อสาร ซึ่งแม้ว่าเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะมีความเป็นสากล มีผู้ใช้จากทั่วโลก แต่ผู้ส่วนใหญ่ก็เป็นคนไทยจึงมีการถ่ายทอดเนื้อหาที่แสดงเอกลักษณ์ของไทยลงในเว็บไซต์เป็นจำนวนมาก จนเกิดสถานีย่อยประเทศไทยขึ้น (อ้างแล้ว น.71) ซึ่งแสดงให้เห็นเสรีภาพและสิทธิทางวัฒนธรรมในการสื่อสาร ทำให้ความเป็นไทยถูกสื่อสารออกไปสู่สารสนเทศที่เป็นสากล อันเป็นทิศทางที่ดีในการสื่อสารความรู้ของคนไทยในสังคมอุดมปัญญา หรือ สังคมแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

จากรายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2548 ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (อ้างแล้ว น.42) ก็พบข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด เป็นอันดับที่สองและมีจำนวนใกล้เคียงกับการใช้อีเมลที่มีการใช้งานมากเป็นอันดับที่หนึ่ง โดยผลการสำรวจพบว่ากิจกรรมที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยทำบนอินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ อีเมล 24.2% ค้นหาข้อมูล 22.8% สนทนา 13.6% เล่นเกม 13.6% ติดตามข่าว 8.6% อ่านหรือแสดงความคิดเห็นในเว็บบอร์ด 4.4% เรียนรู้/หาความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต 3.8% ฯลฯ ซึ่งรายงานดังกล่าวก็แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ชาวไทยส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลและแสวงหาความรู้เช่นกัน และจากพัฒนาการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยก็จะพบว่ามีจำนวนสมาชิกและบทความเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันมีจำนวนกว่า 20,000 คน/บทความ แสดงให้เห็นว่ามีผู้สนใจเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มที่ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะหันมาใช้งานมากขึ้นเรื่อยๆ

ทั้งนี้ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นแหล่งข้อมูลในการแสวงหาความรู้ มากกว่าใช้เป็นสถานที่ในการสื่อสารความรู้ โดยร่วมเขียนและแก้ไขบทความ หรือแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่างๆ ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องกระบวนการในการบรรลุข้อตกลงกลางร่วมกันของผู้ใช้ในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยซึ่งพบว่ายังมีอยู่น้อย ผู้เขียนยังไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์ในการพูดคุยกันเพื่อหาข้อตกลงในการเขียนบทความมากนัก ต่างจากการมีบทบาทในการแสวงหาความรู้ตามความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อของตน ซึ่งทุกคนใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยอย่างเต็มที่ แต่กลับมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในปริมาณน้อย ทำให้การพัฒนาเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยขับเคลื่อนด้วยคนกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อเสียของตัวเว็บไซต์เองที่ใช้งานในการจัดการเนื้อหาได้ยาก จำเป็นต้องศึกษาวิธีการใช้งานเบื้องต้นพอสมควร นอกจากนี้การที่เว็บไซต์ดำเนินการโดยองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรของต่างชาติ ไม่ได้เป็นเว็บไซต์ของประเทศไทย จึงทำให้ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ผู้ใช้จึงรู้จักเว็บไซต์นี้ด้วยการบอกกล่าวหรือชักชวนปากต่อปาก และผู้ใช้จำนวนมากรู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยผ่านเสิร์ชเอนจิน จึงไม่รู้ว่านอกจากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะให้ความรู้แล้ว ผู้ใช้ยังสามารถมีส่วนร่วมในการสื่อสารความรู้ได้อีกด้วย เพราะการค้นหาผ่านเสิร์ชเอนจินจะเข้าถึงบทความที่ต้องการในวิกิพีเดียไทยได้โดยตรงโดยไม่ต้องเข้าสู่หน้าหลักของเว็บไซต์ จึงทำให้ไม่เห็นข้อความเชิญชวนให้มีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในปริมาณน้อย

หากผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยหรือผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทยมีโอกาสได้ศึกษาการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ได้เข้าถึงและเรียนรู้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในฐานะเครื่องมือในการสื่อสาร

ความรู้ที่เสียบนอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แนวโน้มที่ผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะมีส่วนร่วมในการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะในสารานุกรมเสรีแห่งนี้ก็คงจะมีจำนวนมากขึ้นในไม่ช้า โอกาสที่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะสามารถเป็นแหล่งข้อมูลภาษาไทยในอินเทอร์เน็ตที่ดีที่สุดของสังคมสารสนเทศไทยก็จะเป็นจริงได้ ดังที่จิมมี เวลส์ (อ้างแล้ว น.3) ประธานมูลนิธิวิกิมีเดีย และผู้ก่อตั้งวิกิพีเดีย ได้ตั้งใจไว้ว่าจะเผยแพร่สารานุกรมเสรีวิกิพีเดียให้กับทุกคนในโลก ในภาษาของพวกเขาเอง โดยไม่เสื่อมสลายไปตามกาลเวลาเหมือนเว็บไซต์อื่นๆ

ข้อจำกัดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในช่วงระยะเวลาประมาณ 3 ปี นับตั้งแต่ก่อตั้งในปลายปี พ.ศ. 2546 จนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยยังไม่เป็นที่รู้จักมากนักในสังคมไทย ซึ่งหากมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น และเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นที่รู้จักมากขึ้นแล้ว ข้อมูลที่ได้ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเพียงเว็บไซต์เดียว ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถสะท้อนภาพรวมของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเป็นช่องทางการสื่อสารความรู้ได้ชัดเจนนัก หากการวิจัยในอนาคตมีการศึกษาเปรียบเทียบกับเว็บไซต์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่นๆ อาจทำให้เห็นภาพรวมต่างๆ ได้กว้างขึ้น
2. บทความในวิกิพีเดียไทยเริ่มถูกนำไปใช้ประกอบการศึกษาหรือการทำงานมากขึ้น แม้การอ้างอิงวิกิพีเดียไทยยังไม่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ แต่ในอนาคตหากเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การศึกษาด้านคุณภาพของเนื้อหาเพื่อการนำไปใช้ในเชิงวิชาการจะมีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต
3. เว็บไซต์วิกิพีเดียมีลักษณะของการจัดทำเนื้อหาด้วยแรงงานอาสาสมัคร ซึ่งเป็นลักษณะของชุมชนออนไลน์ นอกจากนี้วัฒนธรรมการใช้สื่อของคนไทยในวิกิพีเดียภาษาไทย ยังมีความแตกต่างกับภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการหาข้อมูล การช่วยกันเขียน หรือการอ้างอิง ฯลฯ ซึ่งการศึกษาเชิงลึกในอนาคตจะทำให้เห็นลักษณะของชุมชนออนไลน์ในวัฒนธรรมการสื่อสารของสังคมไทยชัดเจนยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. (2541). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

กิตติ กันภัย. (2543). การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ในสังคมสารสนเทศ. ใน มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่. กรุงเทพฯ : เอดิชั่น เพรส โปรดักส์ จำกัด.

เกศรา ชั่งชวลิต. (2544). การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สำนักงาน. (2548). คำอธิบายวิธีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการประจำปีงบประมาณ 2548.

ชัชวรินทร์ สันติเดช. (2546). พฤติกรรมในการแสวงหาข้อมูล ความสามารถในการใช้ และประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชนที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์.

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณัฐพร ศรีสดี. (2548). ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขโมยคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อประโยชน์ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้องจิตต์ สุวรรณศร. (2543). ความต้องการข่าวสารด้านการเมือง การเปิดรับข่าวสารด้านการเมือง และการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากเว็บไซต์การเมืองไทยของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ในเขตกรุงเทพมหานคร. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนการ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วังมกลโปรดักชั่น จำกัด

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. (2549). ผลสำรวจผู้ใช้อินเทอร์เน็ตปี 2548.

Internet: <http://www.nectec.or.th>

- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. (2549). ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ. Internet:
<http://www.tkcenter.net>
- นันทิณี ศรีธัญญา. (2549). การจัดการความรู้ : กลยุทธ์ในการประยุกต์ใช้ความรู้สู่คุณภาพงาน
 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. Internet::
<http://www.nfe.go.th>
- ประดิษฐ์ วรรณรัตน์. (2548). อ่าลนักพยากรณ์คนสำคัญแห่งโลกธุรกิจ. เอ็มบีเอ แม็กกาซีน.
 ธันวาคม 2548.
- ประเวศ วะสี. (2548). ปาฐกถาพิเศษ “การจัดการความรู้ : กระบวนการปลดปล่อย มนุษย์ สู่
 ศักยภาพ เสรีภาพ และความสุข” งานมหกรรมการจัดการความรู้แห่งชาติ ครั้งที่ 2
 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ วันที่ 1-2 ธันวาคม 2548
- ประเวศ วะสี. (2546) มติชนรายสัปดาห์. 23-29 พ.ค. 2546
- ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง. (2549). ข้ออ้างห่วยแตกเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และอินเทอร์เน็ต.
 (บทความเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน. ลำดับที่ 992. เผยแพร่ครั้ง
 แรก 2 สิงหาคม 2549. Internet: <http://www.midnightuniv.org>
- ปัทมาธิ์ ไร่รัมย์. (2547). คุณลักษณะประชาธิปไตยในการสื่อสารผ่านเว็บบอร์ด.
 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 พนา ทงมีอาคม. (2549). วิชยชุมชนแท้: การจัดตั้งและบริหารเพื่อชุมชน. คณะนิเทศศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิรงรอง รามสูต รัตนันท์. (2547). การกำกับดูแลเนื้อหาสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในประเทศไทย.
 โครงการ “การปฏิรูประบบสื่อ: การกำกับดูแลเนื้อหาโดยรัฐ การกำกับดูแลตนเอง และสื่อ
 ภาคประชาชน” สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- เพียงใจ จินดาพะพานิชย์ และ จันท์จรี ช้อนพิมพ์ (2549). การจัดการความรู้ Knowledge
 Management : KM กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4. Internet: http://www.geocities.com/sboonmunt/kmc_eng/kmc_eng.htm
- มณฑกานต์ ตปนียางกูร. (2545). พัฒนาการของสื่อประสาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต.
 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์. (2543). มณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์:
 กรณีศึกษา www.pantip.com และ www.sanook.com. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
 การสื่อสารมวลชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิกิพีเดีย, สารานุกรมเสรี. (2007). Internet: <http://th.wikipedia.org>

- วิจารณ์ พานิช. (2547). การดำเนินการจัดการความรู้ในองค์กร. ตามหนังสือ Learning to Fly เอกสารคำบรรยาย : 9 กันยายน 2547.
- วีระเดช เขื่อนาม. (2548). การบริหารจัดการความรู้ เอกสารสรุปองค์ความรู้:17 มกราคม 2548
- ศุภรัชต์ ส่วนเศรษฐษา. (2545). การวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาในเว็บไซต์ยอดนิยมของไทย.
ภาควิชาสัตตศาสตร์ศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมเกียรติ ตั้งนโม. (2547). การจัดการความรู้ มุมมองจากปรัชญา. เผยแพร่ครั้งแรก 10 มิถุนายน 2547. Internet: <http://www.midnightuniv.org>
- สมพร เพชรสงค์. (2548). การจัดการความรู้. วารสารดำรงราชานุภาพ ปีที่ 5 ฉบับที่ 15 เดือน เมษายน - มิถุนายน 2548
- สถณี อาชวานันทกุล. (2549). Jimmy Wales ผู้สร้างโลกแห่งความรู้อันเสรีไร้พรมแดน. โอเพ่นออนไลน์. Internet.: <http://www.onopen.com/2006/02/232>
- ลีปนพนท์ เกตุทัต. (2548). อนาคตของสังคมไทย. จดหมายข่าว แผนฯ 10. 3, 2 (มกราคม) : 1, หน้า 3-4.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Andersen, K. E., & Clevenger, T., Jr. (1963). A summary of experimental research in ethos. *Speech Monographs*, 30: 59-78.
- Bettinghaus, B. P. (1973). Persuasive Communication. Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York, NY.
- Bill Gates. (1999). Business @ the Speed of Thought : Using a Digital Nervous System. Warner Business Books.
- Blumler, J. G., & Katz, E. (1974). The uses of mass communications: Current perspectives on gratifications research. Beverly Hills: Sage Publications.
- Calhoun, Craig. (1992). Introduction: Habermas and the Public Sphere. Cambridge, Mass.: MIT Press, pp. 1–50.
- David K. Berlo, James B. Lemert, Robert J. Mertz (1970). Dimensions for Evaluating the Acceptability of Message Sources. The Public Opinion Quarterly. Vol. 33, No. 4, pp. 563-576
- Demarest, M. (1997). Understanding Knowledge Management. Long Range Planning, 30, pp. 374-384.
- Goldberg, F. S. (1993). K-12's Online Future: Looking for Mr. GoodNet. T.H.E Journal, 20(10): pp. 75-78.
- Gordon, J.L. & Smith, C. (1998). "Research: Knowledge Management Guidelines" (May 2003) Internet: <http://www.akri.org/research/km.htm>
- Hoffman, Donna L. and Thomas P. Novak. (1995). Marketing in Hypermedia Computer-Mediated Environments: Conceptual Foundations
- Hovland, C. I. and W. Weiss. (1951). The influence of source credibility on communication effectiveness. Public Opinion Quarterly. vol. 15 : pp. 635-650.
- Hovland, C. I., Janis, I. L. and Kelley, H. H. (1953) Communications and persuasion: Psychological studies in opinion change. New Haven, CT: Yale University Press
- John F. Cragan, Donald C. Shields. (1998). Understanding Communication Theory: The Communication Forces for Human Action. Internet: <http://www.abacon.com>
- Katz, E. (1959). Mass Communication Research and the Study of Culture in *Studies in Public Communication*, 2:1-6

- Kippax, S., & Murray, J.P. (1980). Using the mass media: Need gratification and perceived utility. Communication Research, 7(3), pp. 335-360.
- Kitao, S. K. (1998). Interaction and on-line synchronous communication in English language.
- Lev Grossman. (2006). Time's Person of the Year: You. TIME. 13 December 2006.
- Maxwell E. McCombs, Lee B. Becker. (1979). Using mass communication theory.
- McQuail, D.; Blumler, J.; Brown, J. (1972). The Television Audience: A Revised Perspective; in: McQuail (ed.): Sociology of Mass Communication. Harmondsworth, pp. 132-165.
- Patricia Senn Breivik and E. Gordon Gee. (2006). Higher Education in the Internet Age: Libraries Creating a Strategic Edge. Praeger Publishers.
- Pavlik, John V. (1998). New Media Technology: Cultural and Commercial Perspectives. Internet: <http://www.abacon.com>
- Pirongrong Ramasoota. (2003). Balancing the Scruples of Copyright and Privacy in a Globalized Information Society. In Anura Goonasekera and Cees Hamelink (eds.) Cultural Rights in a Global World. Singapore: Eastern Universities Press.
- Poster, M. (1995). Cyberdemocracy: Internet and the public sphere. University of California. Internet: <http://www.humanities.uci.edu/mposter/writings/democ.html>
- Probst, G., Raub, S., & Romhardt, K. (2000). Managing Knowledge: Building Blocks for Success. Chapter 8, Sharing and Distributing Knowledge. pp. 163-199, Chichester, UK: John Wiley & Sons, Ltd.
- Schlosser, C.A., & Anderson, M.L. (1994). Distance education: review of the literature. Washington, DC: Association for Educational Communications and Technology.
- Seán Ó Siochrú. (2005). CRIS Campaign. Assessing Communication Rights: A Handbook. Internet: <http://www.crisinfo.org>
- Singletary, Michael W. (1976). Components of Credibility of a Favourable News Source. Journalism Quarterly. 53, pp. 316-319.
- Stratton, J. (2000). Not just another multicultural story. Journal of Australian Studies. 66, 23-47.
- Thomas H. Davenport & Laurence Prusak. (2000). Working Knowledge. Harvard Business School Press; 2Rev Ed edition.

Thomas L. Friedman. (2005) The World Is Flat: A Brief History of the Twenty-first Century.

Farrar, Straus and Giroux

Triandis, H.C. (1971). Attitude and Attitude Change. John Wiley and Sons Inc., New York, NY

Walther, Joseph B. (1992). Interpersonal Effects in Computer-Mediated Interaction: A Relational Perspective. Communication Research 19: 52

Wikipedia, The Free Encyclopedia. (2007). Internet: <http://en.wikipedia.org>, Internet: <http://www.wikipedia.org>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

THAI WIKIPEDIA AND COMMUNICATING KNOWLEDGE TO THE PUBLIC

สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทย และการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ

แบบสอบถามความเชื่อถึต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย และการใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมของผู้ใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Questions marked with a * are required.

*1.	<p>เพศ</p> <p>☐ ชาย</p> <p>☐ หญิง</p>
*2.	<p>อายุ</p> <p>☐ ต่ำกว่า 15 ปี</p> <p>☐ 15-24 ปี</p> <p>☐ 25-34 ปี</p> <p>☐ 35-44 ปี</p> <p>☐ 45-54 ปี</p> <p>☐ 55 ปีขึ้นไป</p>
*3.	อาชีพ

- นักศึกษา
- ข้าราชการ
- พนักงานบริษัท
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ธุรกิจส่วนตัว
- ประกอบอาชีพอื่นๆ

4. ท่านรู้จักเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยโดยช่องทางใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ทาง th.wikipedia.org โดยตรง
- จาก webboard
- จาก search engine
- จากเพื่อน/มีผู้แนะนำ
- ลิงก์จากเว็บไซต์อื่น
- อื่นๆ

5. ปกติท่านเข้าสู่เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยโดยช่องทางใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ทาง th.wikipedia.org โดยตรง
- จาก search Engine
- ลิงก์จากเว็บไซต์อื่น
- อื่นๆ

6. ท่านเปิดรับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยบ่อยครั้งเพียงใด

- น้อยกว่าเดือนละครั้ง
- 1 ครั้ง/เดือน
- 2-3 ครั้ง/เดือน
- 1 ครั้ง/สัปดาห์
- 2-4 ครั้ง/สัปดาห์
- 5-6 ครั้ง/สัปดาห์
- ทุกวัน

***7. ท่านใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยในลักษณะใด**

- เปิดรับโดยไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา (อ่าน/นำข้อมูลไปใช้)

- เปิดรับโดยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา (อ่าน/นำข้อมูลไปใช้ และร่วมเขียน แก้ไขปรับปรุงเนื้อหา)

Page 1 of 3

Next Page

***8. คำถามเกี่ยวกับความเชื่อถือต่อเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย**

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยจัดอันดับดังนี้ (1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 2 = ไม่เห็นด้วย, 3 = ไม่แน่ใจ, 4 = เห็นด้วย, 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

	1	2	3	4	5
1.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีความถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐
2.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการปรับปรุงโดยผู้ใช้อยู่เสมอ	☐	☐	☐	☐	☐
3.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีการตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ใช้อยู่เสมอ	☐	☐	☐	☐	☐
4.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้	☐	☐	☐	☐	☐
5.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเชื่อถือได้แม้จะเขียนโดยผู้ใช้หลากหลาย	☐	☐	☐	☐	☐
6.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเชื่อถือได้แม้จะไม่มีแหล่งที่มาอ้างอิง	☐	☐	☐	☐	☐
7.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเขียนด้วยมุมมองที่เป็นกลาง	☐	☐	☐	☐	☐
8.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเปิดกว้างต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้ใช้	☐	☐	☐	☐	☐
9.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี ไม่มีการปิดกั้นด้วยระบบสมาชิก หรือมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึง	☐	☐	☐	☐	☐
10.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยเป็นสารานุกรมซึ่งรวบรวมความรู้ทุกแขนงอย่างถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐
11.แม้ว่าเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยจะอยู่บนพื้นฐานของลิขสิทธิ์เสรี GFDL ซึ่งทุกคนสามารถสร้างสรรค์ นำไปใช้ แก้ไข และเผยแพร่ได้โดยไม่มีการปิดกั้น แต่ลักษณะดังกล่าว ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดีย	☐	☐	☐	☐	☐

ไทย					
12.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยไม่มีการละเมิดลิขสิทธิ์จากแหล่งข้อมูลอื่น	☐	☐	☐	☐	☐
13.เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยดำเนินงานโดยมูลนิธิวิกิมีเดีย ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอยู่จริง	☐	☐	☐	☐	☐
14.มูลนิธิวิกิมีเดียมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการให้บริการเนื้อหาสารานุกรม	☐	☐	☐	☐	☐
15.มูลนิธิวิกิมีเดียมีกลุ่มหรือบุคคลที่นำเชื่อถือเป็นผู้สนับสนุน	☐	☐	☐	☐	☐
16.ผู้ใช้สามารถติดต่อผู้ดำเนินการของเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยได้หากต้องการ	☐	☐	☐	☐	☐
17.ลักษณะการออกแบบเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีความเป็นมืออาชีพ	☐	☐	☐	☐	☐
18.เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยสามารถใช้งานได้ง่าย	☐	☐	☐	☐	☐
19.เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยไม่มีโฆษณา	☐	☐	☐	☐	☐
20.เนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยมีข้อผิดพลาดน้อย	☐	☐	☐	☐	☐

9. คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเนื้อหา และความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และเลือกข้อที่ตรงกับการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของท่าน (ข้อที่ไม่ตรงกับการใช้งานของท่านให้เว้นว่างไว้) พร้อมทั้งให้คะแนนความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ตามความเห็นของท่าน

โดยจัดอันดับความพึงพอใจดังนี้(1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก, 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
1.แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	☐	☐	☐	☐	☐
2.ใช้ประกอบการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
3.ใช้ประกอบการทำงาน	☐	☐	☐	☐	☐
4.ใช้ติดตามข่าวสาร	☐	☐	☐	☐	☐
5.ใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในเว็บไซต์	☐	☐	☐	☐	☐
6.ใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการสนทนากับผู้อื่น	☐	☐	☐	☐	☐
7.ใช้เพื่อเขียนหรือแก้ไขบทความร่วมกับผู้อื่น	☐	☐	☐	☐	☐
8.ใช้เพราะอยากเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย	☐	☐	☐	☐	☐
9.ใช้ประโยชน์ในการผ่อนคลายความเครียด	☐	☐	☐	☐	☐
10.ใช้เขียนบทความเป็นกิจกรรมยามว่าง	☐	☐	☐	☐	☐

11. ใช้เพราะได้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่	☐	☐	☐	☐	☐
12. ใช้เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์	☐	☐	☐	☐	☐
13. สร้างหน้าผู้ใช้และเนื้อหาส่วนตัวเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของสมาชิก	☐	☐	☐	☐	☐
14. เขียนและแก้ไขบทความโดยนำเสนอมุมมองเฉพาะของตนเอง	☐	☐	☐	☐	☐
15. ใช้เขียนบทความใหม่ๆ ที่เป็นความชอบส่วนตัว	☐	☐	☐	☐	☐
16. ใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว	☐	☐	☐	☐	☐

Page 2 of 3

Next Page

*10.	คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และเลือกข้อที่ตรงกับการใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทยของท่านมากที่สุด
*11.	2. แก้ไขข้อมูลที่ผิดพลาดในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*12.	3. เขียนเพิ่มเติมบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*13.	4. ลบเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*14.	5. ตรวจสอบตัวสะกดและเนื้อหาในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No

*15.	6. เริ่มต้นสร้างบทความในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*16.	7. แปลบทความมาลงในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*17.	8. โยงบทความไปยังเว็บไซต์วิกิพีเดียภาษาอื่น ☐ Yes ☐ No
*18.	9. ทำลิงก์เชื่อมโยงไปยังบทความอื่นในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*19.	10. หาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมหรือทำลิงก์อ้างอิง ☐ Yes ☐ No
*20.	11. ติดต่อขอความร่วมมือในการตรวจสอบบทความ ☐ Yes ☐ No
*21.	12. แสดงความคิดเห็นลงในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes ☐ No
*22.	13. ลงคะแนนเสียงหรือโหวตในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย ☐ Yes

No

*23. 14. ลงชื่อในการคัดเลือกบทความคัดสรรในเว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

 Yes No

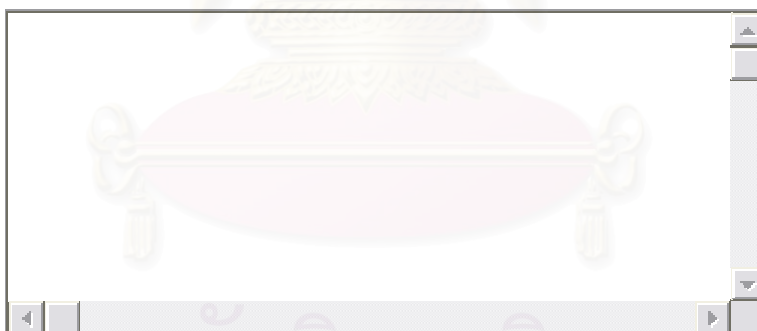
*24. 15. บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนเว็บไซต์วิกิพีเดีย

 Yes No

*25. 16. แนะนำให้ผู้อื่นใช้เว็บไซต์วิกิพีเดียไทย

 Yes No

26. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ถ้ามี

ภาคผนวก ข

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบทความที่ศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จำนวน 400 บทความ

1. 12
2. 12 กรกฎาคม
3. 2 ทรรศ
4. เมโลดิก เดธ เมทัล
5. โรแลนด์
6. โลมาปากขวด
7. โมเซ่ ดายัน
8. แมว (ปลา)
9. แม่น้ำแอมะซอน
10. แม่น้ำไนล์
11. โลหะหลังทรานซิชัน
12. โรงเรียนสอนคนตาบอด
13. โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
14. โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนครสวรรค์
15. เลนส์โพรเกรสซีฟ
16. เมนาเฮม เบกิน
17. ไร่พืคอกชิบ
18. เลือกที่จะไม่เลือก
19. เรือนไทย
20. ไวรัส ADT.1765
21. เวลา
22. เว็บบเมล
23. เวตาล
24. เวนอนม
25. ไหว้พระ 9 วัด กรุงเทพมหานคร
26. เส้าหลิน สูดยอดพลังแห่งเพลงมวย
27. ย่าเหล
28. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
29. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

30. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
31. มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์
32. มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด
33. มหาวิทยาลัยคอร์เนลล์
34. มหาหงส์
35. แสตมป์
36. แสน ส.เพลินจิต
37. เสือ
38. ไฮเมอร์ ซิมป์สัน
39. เอเอฟซีคัพ
40. ไฮโดรจีเนชั่น
41. เอ็กซ์ พลังล้างโลก
42. เอ็กซ์แอลสเติป
43. เอสเอฟพี เอจี
44. แยกเกอร์
45. รองเท้านารีดอยตุง
46. เอช2 รีเซพเตอร์แอนตาโกนิสต์
47. มอซิลลา ไฟร์ฟอกซ์
48. โอดีสซุซ
49. เอตินบะระ
50. ไอทีวี
51. แอนดรูว์ แจ็กสัน
52. มัคซ์ พลังค์
53. มังกร
54. รัฐรีโอเดจาเนโร
55. รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549
56. มัฟฟินอังกฤษ
57. ลิ้มิตของฟังก์ชัน
58. มียาบิ นัทสียากิ
59. มาโกโตะ โองาวะ
60. ภาวะผู้นำ

61. ภาษาลิสป์
62. ภาษาเกาหลี
63. ภาษาไทย
64. ภาษาสันสกฤต
65. ภาษากาลาชาอลา
66. ภาษาถิ่น
67. ราศีพฤษภ
68. ภาคภูมิ แจ้งโพธิ์นาค
69. ยุคก่อนประวัติศาสตร์
70. รางวัลเนบิวลา
71. ราชวงศ์ชิง
72. ราชวงศ์ญี่ปุ่น
73. ลิตเติลบอย
74. ยานกาลิเลโอ
75. มานะศักดิ์ ยุทธกิจ
76. ยูโร
77. ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา
78. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาท่าเพชร
79. โคลว์การ์ด: The Jump
80. เคมีฟิสิกส์
81. แคลคูลัสกับพหุนาม
82. โคลงโลกนิติ
83. โครงการวอสตอค
84. โครนัส
85. เครื่องมือค้นหาบนอินเทอร์เน็ต
86. เซลล์ยูนิกซ์
87. แซคิล โอนี่ด
88. เซเลสเทีย
89. เซเรซโซ โอชะกะ
90. ไตราเอมออน
91. ไดแซ็กคาไรด์

92. โตโต้
93. ไดโนเสาร์
94. เด็กหอ
95. เดอะซิมส์
96. เดธโน้ต
97. เดธบัสเตอร์
98. ไดปามีนทรานสปอตเตอร์
99. ไตรเมโทพริม
100. เตกึลา
101. รถสี่ล้อแดง
102. เทรซี แม็คเกรดี
103. ไทเทเนียม
104. ไทละเมอ
105. เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเบอร์ลิน
106. ไทป์เรียม
107. เทพเจ้ากรีก กำเนิดตามตำราฮีเสียด
108. เทือกเขาสินดูกูช
109. เนเธอร์แลนด์ดวอฟ
110. โนอาห์ เว็บสเตอร์
111. เนบิวล่า (นิตยสาร)
112. เนื้อลูกตาลยี
113. เบส (เคมี)
114. แบดมินตัน
115. ไปหว่าหนาน จิตมาร
116. ไข่
117. เพลิน พรมแดน
118. เพลงชาติมองโกเลีย
119. เพกทิน
120. เพนเทียม
121. แฟร์ริกทัล
122. แฟรงคลิน ดี. รูสเวลท์

123. แฟรนเซียม
124. แฟนพันธุ์แท้
125. ไฟฟ้า
126. มะแม
127. ระบอบทักษิณ
128. ระบบจัดการเนื้อหาเว็บ
129. Be (ซีริลลิก)
130. Beryl
131. วัดชิน
132. วัดไถย์
133. วัดเส้าหลิน
134. วัดโคโคตะกู
135. วัดคูหาภิมุข
136. วัดนาริตะตัน
137. วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร
138. วันเข้าพรรษา
139. วันสำคัญเดือนตุลาคม
140. วันอาชูรอฮ์
141. วีเอชวัน
142. วีอาร์เอ็มแอล
143. Complex Text Layout
144. วิกิพีเดีย:เสนอชื่อเพื่อเป็นผู้ดูแล
145. วิกิพีเดีย:มุมมองที่เป็นกลาง
146. วิทยุ สิทธิเวดิน
147. วิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
148. วิทยุสมัครเล่น
149. วินโดวส์วิสตา
150. วินาศกรรม 11 กันยายน พ.ศ. 2544
151. วงจรตรรกะ
152. ส.ค.ส. พระราชทาน
153. สโมสรฟุตบอลเชลซี

154. สโมสรฟุตบอลกอมบัคยูไนเต็ด
155. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
156. สมเด็จพระราชินีแคเธอรีน ฮอเวิร์ด
157. สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
158. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
159. สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาศจักรีย์ พระอัครราชเทวี
160. หลวงไก่
161. หม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล
162. หลักไมล์
163. สยามพารากอน
164. หวาย
165. สอนศาสตร์
166. สหประชาชาติ
167. สหพันธ์ฟุตบอลอาเซียน
168. หอเซนต์สตีเฟน
169. หอคอยแห่งฮานอย
170. สัญญาทางปกครองในกฎหมายฝรั่งเศส
171. หี
172. สารภี (พรรณไม้)
173. สามัคคีเกทคำฉันท์
174. สุริยะใส กตะศิลา
175. ศิลปะล้านนา
176. สหราชอาณาจักร
177. สุสานจีนสี่ห้องใต้
178. สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน
179. ศาสตราจารย์
180. ลีนรักลินสุข
181. คีทแห่งโอดด์เซิร์ช
182. ศุภลักษณ์
183. สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
184. หินตะกอน

185. หู
186. โหราศาสตร์
187. สกุลกะเพรา-โหระพา
188. สถานีรถไฟท่าแฉลบ
189. สถานีโทรทัศน์ทีไอทีวี
190. สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ
191. หน่วยเอสไอ
192. หนองบัวบั้ง
193. หนู
194. สุนัข ล้มทองกุล
195. สพายแวย์
196. สพรัง กัลยาณมิตร
197. สะนาก
198. สืบ นาคะเสถียร
199. Gecko
200. อริยสัจ 4
201. อ่าวมะนาว
202. อัลเฟร็ด ฮิตช์ค็อก
203. อัลกุรอาน
204. อัลฟา โรมีโอ
205. International Baccalaureate
206. อักษรฮั่นก๊ิล
207. อักษรฮั่นจา
208. อักษรคานาอันไนต์
209. อังคาร กัลยาณพงศ์
210. อัจฉริยะข้ามคืน
211. อันไซโคลพีเดีย
212. อำเภอเมืองเชียงใหม่
213. อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
214. อำเภอไทรน้อย
215. อำเภอหัวหิน

216. อ้าเกอปากพั้ง
217. อุกกาบาต
218. อิงริช
219. อาซิโม
220. ฮีตลีสอง คลองลีสี่
221. อุทยานแห่งชาติโยเซมิตี
222. อุทยานแห่งชาติออร์โดซาและมอนเตเปร์ดีโด
223. อุทยานแห่งชาติคลองพนม
224. อุปกรณ์รวมส่งสัญญาณ
225. อูรักลาไ่วย
226. องค์การการค้าโลก
227. องค์การบริหารส่วนตำบล
228. อนุกรมเลขคณิต
229. อนุญาโตตุลาการ
230. อะโดบี ดริมวิวเอร์
231. Microsoft SQL Server
232. NetHack
233. OLPC
234. Phenylketonuria
235. Rootkit
236. RPG Maker XP
237. The Lady Orn & Two Eggs
238. VOICES music from FINAL FANTASY
239. XXXไฮลิค
240. กรมราชทัณฑ์
241. กลุ่มดาวไม้ฉาก
242. กลุ่มดาวนกการเวก
243. กรณียะภูลชินวัตรและดามาวงศ์ชายหุ่นกลุ่มบริษัทชินคอร์ป
244. กระทกรก
245. ก้างพระร่วง
246. กิมย้ง

247. การละเล่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
248. กายวิภาคเปรียบเทียบ
249. กามสูตร
250. การอภิปรายไม่ไว้วางใจ
251. การ์ดเสียง
252. การจำแนกประเภทของโรคตามสถิติและปัญหาสาธารณสุขสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
253. การดำรงอยู่
254. กาแฟ
255. กีฬาโอลิมปิก
256. กิตติ สิงหาปัด
257. กฎของเบนฟอร์ด
258. กบฏดุซงญอ
259. กบฏทหารนอกราชการ
260. กะเทย
261. ข้าวแช่
262. ของที่ระลึกเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๖๐ ปี
263. ชุนพลเล็ก สาครพิทักษ์
264. ขบวนการนักสู้
265. ข
266. คริสต์มาส
267. คลื่นยักษ์
268. คลื่นสึนามิ
269. ความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
270. ค่าคงที่ของพลังค์
271. คอมพิวเตอร์โอลิมปิก
272. คุโรซากิ อิจิโกะ
273. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
274. คณะรัฐมนตรีคณะที่ 53
275. คณะรัฐศาสตร์
276. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ
277. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

278. งานราชพฤกษ์ 2549
279. งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙
280. จอห์น เอฟ. เคนเนดี
281. จัสติสลีก
282. จังหวัดเฮียวโงะ
283. จังหวัดสมุทรปราการ
284. จารุพงษ์ ทองสินธุ์
285. จีวร
286. จี้กง
287. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
288. จำนวนเฉพาะ
289. จำนวนคู่และจำนวนคี่
290. จูมะลี ไชยะสอน
291. จูดี การ์แลนด์
292. ชวน หลีกภัย
293. ซอร์ช บีเช
294. ชาร์ลส คุนอด
295. ซิน คอร์ปอเรชั่น
296. ชูลส์ วีเมต์
297. ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์
298. ชบา
299. ซอฮู้
300. ซิมเปียน
301. ซีมังกี
302. ซามูไร
303. ชีวิตวัยข้างเงิน
304. ซีดี้
305. ซาดิส์มและมาไซคิส์ม
306. ซิติเซนเดียม
307. ซาตาน
308. ซุนนี่

309. ซูเปอร์สแมชบราเธอร์
310. ดวงอาทิตย์
311. ดิมมูบอเกีย
312. ดาวพลูโต
313. ดิสเนีย์
314. ตราประจำชาติไทย
315. ต้นไม้
316. ตัวละคร นินจาคาถาไอ้โฮเฮะ
317. ตัวตั้งต้น
318. ถนนราชวงศ์
319. ถนนรจักร
320. ถนนวิภาวดีรังสิต
321. ถนนกำแพงเพชร
322. ถนนกาญจนาภิเษก
323. ทริปเปิล-ดับเบิล
324. ทวีป
325. ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ
326. ทำอากาศยานนานาชาตินาริตะ
327. ทอม เวลลิง
328. ทอม มาร์วโโล่ รีดเดิ้ล
329. ทักษิณ ชินวัตร
330. ที่หยุดรถไฟนาป่า
331. ทิชัมพร ฤทธิธำภินันท์
332. ทางรถไฟสายมรณะ
333. ทะเลสาบ
334. ทะเลสาบบิวะ
335. ทะเลทรายอาตากามา
336. ธงชาติอังกฤษ
337. นโปเลียน โบนาปาร์ต
338. นวม
339. น้ำตกไนแอการา

340. น้ำผึ้ง
341. นักแต่งเพลง
342. นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
343. นักบุญ
344. นาม ยิ้มแย้ม
345. นาการชุน
346. นิติปรัชญา
347. นกแอร์
348. บ้านกริฟฟินดอร์
349. บ้านคำปูน
350. บั๊กซิลลา
351. บาราคอล
352. บาสเกตบอล
353. บทภาพยนตร์
354. บริญญา นาคฉัตรีย์
355. ประเทศเวียดนาม
356. ประเทศแอลจีเรีย
357. ประเทศมาซิโดเนีย
358. ประเทศโครเอเชีย
359. ประเทศไทย
360. ประเทศสิงคโปร์
361. ประเทศอัฟกานิสถาน
362. ประเทศอิตาลี
363. ประเทศตองกา
364. ประเทศพม่า
365. ประเทศฟินแลนด์
366. ประพัฒน์ อุทโยภาศ
367. ปุรันทาร สิงห์
368. ปีเตอร์ เจนเซน
369. ปางพระพุทธรูป
370. ปง อัครวินกุล

371. ผลไม้
372. ผู้ชนะสิบทิศ
373. ฝิ่นน้ำ
374. พ.ศ. 242
375. พร่องแบ่ง
376. พระราชภาวนาวิสุทธิ
377. พระราชดำรัสพระราชทานแก่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดและผู้พิพากษาศาลฎีกา
378. พระยาพัทลุง (ขุน)
379. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิมลนาคนพิสี
380. พระเจ้าบุเรงนอง
381. พระเทพเจติยาจารย์
382. พระไพศรพณ์
383. พระศรีญาณโสภณ (ปิยโสภณ)
384. พระสันตะปาปา
385. พระคันทกภู
386. พระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร
387. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
388. พระฤๅษีสบตี
389. พอล แอร์ดิช
390. พอล แอนเดอร์สัน
391. พอลแซ็ง
392. พอยท์ฟอร์เวิร์ด
393. พิณเพียง
394. พุทธธรรม (หนังสือ)
395. พี่วงศ์ขิง
396. ฟักทอง
397. ฟาสซิสต์
398. ฟุตบอลทีมชาติไทย
399. ฟุราโน
400. ไฮโดรเจน

ภาคผนวก ค

การจัดอันดับจำนวนบทความของวิกิพีเดียทั้ง 251 ภาษา (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2550)

1 000 000+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
1	English	English	en	1 762 129

100 000+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
2	German	Deutsch	de	577 460
3	French	Français	fr	483 378
4	Polish	Polski	pl	373 330
5	Japanese	日本語	ja	362 347
6	Dutch	Nederlands	nl	292 516
7	Italian	Italiano	it	290 372
8	Portuguese	Português	pt	254 689
9	Spanish	Español	es	228 508
10	Swedish	Svenska	sv	225 492
11	Russian	Русский	ru	168 522
12	Chinese	中文	zh	123 113
13	Finnish	Suomi	fi	112 028
14	Norwegian (Bokmål)	Norsk (Bokmål)	no	109 915

10 000+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
15	Esperanto	Esperanto	eo	83 875
16	Turkish	Türkçe	tr	77 056
17	Slovak	Slovenčina	sk	68 461
18	Czech	Čeština	cs	65 963
19	Danish	Dansk	da	61 625

20	Romanian	Română	ro	60 357
21	Indonesian	Bahasa Indonesia	id	59 495
22	Ukrainian	Українська	uk	58 444
23	Catalan	Català	ca	57 994
24	Hungarian	Magyar	hu	57 490
25	Hebrew	עברית	he	56 603
26	Slovenian	Slovenščina	sl	46 971
27	Serbian	Српски	sr	44 480
28	Lithuanian	Lietuvių	lt	44 055
29	Bulgarian	Български	bg	38 460
30	Lombard	Lumbaart	lmo	38 343
31	Korean	한국어	ko	36 459
32	Estonian	Eesti	et	34 360
33	Cebuano	Sinugboanong Binisaya	ceb	32 564
34	Croatian	Hrvatski	hr	30 079
35	Arabic	العربية	ar	29 127
36	Telugu	తెలుగు	te	27 174
37	Galician	Galego	gl	23 471
38	Greek	Ελληνικά	el	22 236
39	Thai	ไทย	th	22 128
40	Nynorsk	Nynorsk	nn	21 960
41	Persian	فارسی	fa	20 280
42	Malay	Bahasa Melayu	ms	20 138
43	Vietnamese	Tiếng Việt	vi	17 920
44	Bosnian	Bosanski	bs	17 738
45	Basque	Euskara	eu	17 619
46	Simple English	Simple English	simple	15 749

47	Bengali	বাংলা	bn	15 617
48	Ido	Ido	io	15 018
49	Icelandic	Íslenska	is	14 872
50	Albanian	Shqip	sq	14 828
51	Luxembourgish	Lëtzebuergesch	lb	14 696
52	Georgian	ქართული	ka	14 690
53	Newar / Nepal Bhasa	नेपाल भाषा	new	14 026
54	Breton	Brezhoneg	br	13 502
55	Latin	Latina	la	12 750
56	Neapolitan	Nnapulitano	nap	12 454
57	Bishnupriya Manipuri	ইমার ঠার/বিশ্বপ্রিয়া মণিপুরী	bpy	12 296
58	Sundanese	Basa Sunda	su	10 619
59	Serbo-Croatian	Srpskohrvatski	sh	10 557
60	Hindi	हिन्दी	hi	10 336
61	Tamil	தமிழ்	ta	10 168

1 000+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
62	Sicilian	Sicilianu	scn	9 706
63	Macedonian	Македонски	mk	9 532
64	Marathi	मराठी	mr	9 420
65	Javanese	Basa Jawa	jv	9 315
66	Latvian	Latviešu	lv	9 241
67	Kurdish	Kurdî / کوردی	ku	9 073
68	Low Saxon	Plattdüütsch	nds	9 060
69	Walloon	Walon	wa	8 776
70	Welsh	Cymraeg	cy	8 720
71	Asturian	Asturianu	ast	8 139

72	Occitan	Occitan	oc	7 752
73	Siberian/North Russian	Сибирской	ru-sib	7 148
74	Afrikaans	Afrikaans	af	7 117
75	Haitian	Krèyol ayisyen	ht	7 050
76	Old Belarusian	Беларуская	be-x-old	6 904
77	Piedmontese	Piemontèis	pms	6 840
78	Riparian	Ripoarisch	ksh	6 712
79	Tajik	Тоҷикӣ	tg	6 322
80	Azeri	Azərbaycan	az	5 892
81	Chuvash	Чӑваш	cv	5 726
82	Aragonese	Aragonés	an	5 704
83	Tagalog	Tagalog	tl	5 605
84	Urdu	اردو	ur	5 512
85	Uzbek	Ўзбек	uz	5 442
86	Corsican	Corsu	co	5 378
87	Irish Gaelic	Gaeilge	ga	4 975
88	West Frisian	Frysk	fy	4 598
89	Kannada	ಕನ್ನಡ	kn	4 564
90	Scottish Gaelic	Gàidhlig	gd	4 325
91	Venetian	Vèneto	vec	4 242
92	Volapük	Volapük	vo	4 018
93	Tatar	Tatarca / Татарча	tt	3 921
94	Sanskrit	संस्कृतम्	sa	3 871
95	Swahili	Kiswahili	sw	3 724
96	Interlingua	Interlingua	ia	3 569
97	Yiddish	ייִדיש	yi	3 302
98	Armenian	Հայերեն	hy	3 022
99	Alemannic	Alemannisch	als	2 995
100	Cantonese	粵語	zh-yue	2 967

101	Amharic	ግ ግ ግ ግ	am	2 915
102	Limburgian	Limburgs	li	2 913
103	Kapampangan	Kapampangan	pam	2 824
104	Malayalam	മലയാളം	ml	2 562
105	Min Nan	Bân-lâm-gú	zh-min-nan	2 451
106	Norman	Nouormand/Normaund	nrm	2 446
107	Faroese	Føroyskt	fo	2 361
108	Dutch Low Saxon	Nedersaksisch	nds-nl	2 226
109	Bihari	भोजपुरी	bh	2 222
110	Ilokano	Ilokano	ilo	2 183
111	Waray-Waray	Winaray	war	2 114
112	Quechua	Runa Simi	qu	2 110
113	Friulian	Furlan	fur	2 034
114	Franco-Provençal/Arpitan	Arpitan	frp	1 928
115	Novial	Novial	nov	1 880
116	Scots	Scots	sco	1 879
117	Northern Sami	Sámegiella	se	1 755
118	Ossetian	Иронау	os	1 681
119	Samogitian	Žemaitėška	bat-smg	1 621
120	Yoruba	Yorùbá	yo	1 620
121	Belarusian	Беларуская	be	1 612
122	West Flemish	West-Vlams	vls	1 572
123	Ligurian	Lìguru	lij	1 549
124	Maltese	Malti	mt	1 483
125	Kashubian	Kaszëbsczi	csb	1 423
126	Pennsylvania German	Deitsch	pdc	1 421

127	Zazaki	Zazaki	dzi	1 355
128	Cornish	Kernewek/Karnuack	kw	1 305
129	Võro	Võro	fiu-vro	1 280
130	Nahuatl	Nāhuatl	nah	1 193
131	Classical Chinese	古文 / 文言文	zh-classical	1 126
132	Ladino	Dzhudezmo	lad	1 104
133	Banyumasan	Basa Banyumasan	map-bms	1 104
134	Tongan	faka Tonga	to	1 020
135	Nepali	नेपाली	ne	1 003

100+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
136	Upper Sorbian	Hornjoserbsce	hsb	956
137	Pashto	پښتو	ps	908
138	Turkmen	ترکمن / Туркмен	tk	881
139	Anglo-Saxon	Englisc	ang	790
140	Kazakh	Қазақша	kk	741
141	Bavarian	Boarisch	bar	729
142	Lingala	Lingala	ln	620
143	Maori	Māori	mi	607
144	Lojban	Lojban	jbo	529
145	Tahitian	Reo Mā'ohi	ty	477
146	Mongolian	Монгол	mn	473
147	Assyrian Neo-Aramaic	ܐܪܡܝܝܬܐ	arc	410
148	Moldovan	Молдовеняскэ	mo	401
149	Kashmiri	कश्मीरी / کشمیری	ks	351
150	Kirghiz	Кыргызча	ky	341

178	Somali	Soomaaliga	so	164
179	Avar	Авар	av	161
180	Manx	Gaelg	gv	159
181	Lao	ລາວ	lo	154
182	Khmer	្ក្ក្ក្ក្ក្ក្ក្ក្ក	km	144
183	Bambara	Bamanankan	bm	133
184	Samoan	Gagana Samoa	sm	130
185	Pali	पालि	pi	130
186	Gothic	𐌿𐌿𐌿𐌿𐌿𐌿	got	113
187	Min Dong	Ming-dǝ̃ng-nŋ̚ŋ̚	cdo	113
188	Cree	Nehiyaw	cr	110
189	Uyghur	Oyghurque	ug	106
190	Tigrinya	ት ት ት ት	ti	103

10+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
191	Chechen	Нохчийн	ce	91
192	Zulu	isiZulu	zu	91
193	Assamese	অসমীয়া	as	82
194	Burmese	ဗမာစာ	my	79
195	Punjabi	ਪੰਜਾਬੀ	pa	75
196	Inupiak	Iñupiak	ik	72
197	Zealandic	Zeêuws	zea	68
198	Klingon	tlhIngan-Hol	tlh	62
199	Navajo	Diné bizaad	nv	59
200	Papiamentu	Papiamentu	pap	59
201	Tarantino	Tarandíne	roa-tara	53
202	Abkhazian	Аԥсуа	ab	52
203	Greenlandic	Kalaallisut	kl	50
204	Hawaiian	Hawai'i	haw	47

205	Igbo	Igbo	ig	42
206	Mazandarani	مَزَرُونِي	mzn	42
207	Sesotho	Sesotho	st	38
208	Guarani	Avañe'ẽ	gn	37
209	Komi	Коми	kv	37
210	Buginese	Basa Ugi	bug	37
211	Aymara	Aymar	ay	36
212	Kinyarwanda	Ikinyarwanda	rw	36
213	Dzongkha	ཇོ་མོ་གླང་མ	dz	33
214	Venda	Tshivenda	ve	33
215	Xhosa	isiXhosa	xh	31
216	Norfolk	Norfuk	pih	31
217	Fijian	Na Vosa Vakaviti	fj	30
218	Bislama	Bislama	bi	29
219	Kalmyk	Хальмг	xal	27
220	Oromo	Oromoo	om	23
221	Akan	Akana	ak	23
222	Buryat (Russia)	Буряад	bxr	23
223	Oriya	ଓଡ଼ିଆ	or	22
224	Tswana	Setswana	tn	19
225	Zhuang	Cuengh	za	18
226	Hausa	هُوسَ	ha	17
227	Shona	chiShona	sn	17
228	Tumbuka	chiTumbuka	tum	17
229	Chichewa	Chi-Chewa	ny	15
230	Kikuyu	Gĩkũyũ	ki	15
231	Twi	Twi	tw	14
232	Fula	Fulfulde	ff	14
233	Lak	Лакку	lbe	14

234	Herero	Otsiherero	hzo	13
235	Sichuan Yi	ꯀꯂ	ii	13
236	Muscogee	Muskogee	mus	13
237	Sango	Sängö	sg	12
238	Ewe	Eʋegbe	ee	12
239	Chamorro	Chamoru	ch	12
240	Marshallese	Ebon	mh	12
241	Luganda	Luganda	lg	11
242	Swati	SiSwati	ss	11
243	Kirundi	Kirundi	rn	11
244	Afar	Afar	aa	10

1+ articles

No	Language	Language (local)	Wiki	Articles
245	Cheyenne	Tsetsêhestâhese	chy	6
246	Ndonga	Oshiwambo	ng	4
247	Kanuri	Kanuri	kr	4
248	Kuanyama	Kuanyama	kj	4
249	Choctaw	Choctaw	cho	3
250	Hiri Motu	Hiri Motu	ho	3
251	Tsonga	Xitsonga	ts	2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

มนัสชล หิรัญรัตน์ สำเร็จการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2545 จากนั้นได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2548

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย